

Decisiones Sacramentales, Theologicæ, Canonicae, & Legales

In Quibus Tota materia Sacramentorum, Theologiæ Moralis, Juris Canonici, & Quæstiones plurimæ Juris Civilis explicantur, dilucidantur, & traduntur, Eruditionibus, Historiis, & Exemplis adornatæ ; Opus Episcopis, Vicariis, Parochis, Confessariis, aliisque Studiosis utile, ac jucundum In Libris novem ...

De Sacramentis In Genere Ac De Sacramentalibus Nec Non De Sacramentis Baptismi, Confirmationis, atque Extremæ Unctionis Decisiones

Chiericato, Giovanni Maria

Augustæ Vindelicorum, 1730

De Sacramento Baptismi.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-94638](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-94638)

nempe fidei, charitatis, misericordiae, temperantiae, & similes. 5. Per susceptionem aliorum Sacramentorum, nempe Confirmationis, Eucharistiae, Extremæ Unctionis, Ordinum, & Matrimonii, concurrente in homine iusto vel attritione eorumdem Venialium, vel saltem virtuali quadam eorum detestatione; aut intentione suscipiendi illa Sacramenta in remissionem peccatorum; seu in eum finem, in quem sunt instituta. 6. Tandem remittuntur Venialia etiam quo ad culpam in alia vita, vel in transitu animæ ex hoc corpore, vel intuitu præcedentium meritorum, vel in Purgatorio per satisfactionem. In inferno autem Venialia conjuncta mortalibus nunquam delentur quo ad culpam, etsi plures Theologi concedant, ea deleri quo ad poenam. Mastrius in *Theol. Mor. d. disput. 21. artic. 1. & 2.* Gobat *tract. 6. à n. 230. & seqq.* Greg. de Valentia *tom. 4. disput. 7. q. 4. punct. 2. & 3.* Diana *Coordin. d. tom. 1. tract. 3. res. 105. & res. 106.* Quæ in veteri sedent *part. 3. tract. 4. res. 116. & part. 11. tract. 5. res. 31.* Volpi *res. 190. per totam.* Bonacina *d. tom. 1. disp. 5. q. 6. sect. 2. punct. 3. & punct. 4.* Gonet *tom. 5. tract. 5. de Penitent. disput. 4. art. 1. 2. 3. & 4. à pag. 368. & seqq.* Eminentiss. Cardin. de Lugo *d. tom. de Penitent. disp. 9. sect. 1. 2. 3. & 4. & copiosissime* Eminentiss. Cardin. de Lauræa *d. tom. 2. in 4. Sentent. disput. 15. art. 9. & seqq. usque ad art. 13.* ubi supranotatas Theologicas opiniones subtiliter discutit, & explanat.

Postremo pro conclusione hujus disputationis de Sacramentalibus, decidendus venit etiam subsecuens Casus. *Parochus in mortali peccato existens benedicit Aquam lustralem, Paschalem agnum, Salem & Panem: ac Sacram Eucharistiam portat in Processione. Queritur, an peccet mortaliter?*

Alii dicunt, non peccare mortaliter; alii verò affirmant, quòd mortaliter peccet: siquidem Doctores extant plurimi pro utraque opinione. Qui excusant à mortali operantem supradictas functiones in mortali, innituntur huic rationi; scilicet quia functiones illæ non sunt Sacramenta; obligatio autem se constituendi in statu gratiæ videtur urgere solummodò in administratione Sacramentorum, tum ob eorum excellentem Sanctitatem, tum quia in Sacramentis minister concurrit immediate ad sanctificationem animarum tanquam or-

ganum Spiritus Sancti. Vasquez, qui est hujus opinionis antesignanus, in *3. p. disput. 136. de Sacram. cap. 4. num. 48.* Thom. Tamburin. *de Sacrament. in genere libr. 1. cap. 2. §. 3. num. 3.* Paul. Mar. Quartus de *Benedictionib. tit. 1. sect. 4. dub. 10. Prim. diff. Volpi res. 140. num. 18. & 19. & magis expresse in res. 168. num. 14. & 15.* Ubi Ledesma, Nugnus, Suarez, & Sotus, tenentes, dictum Parochum peccare tantummodò venialiter. Coton. *lib. 2. controvers. 1. num. 50.* Gobat *de Sacram. tract. 1. num. 54. & tract. 4. num. 387.* & Eminentiss. Cardin. de Lugo *de Sacram. in gen. disput. 8. sect. 9. num. 152.* ubi tamen num. 156. vult Episcopum consecrantem Chrisma, & benedicentem oleum infirmorum in statu peccati, peccare mortaliter; etsi contrarium sentire Emin. Cardin. Palavicinum referat Coton. *d. num. 50.*

E contra qui tenent, ministros Ecclesiæ culpa lethali sedatos exercentes supradicta munia Ecclesiastica peccare mortaliter, moventur his rationibus, videlicet, quia scriptum est: *Ambulans in via immaculata hic mihi ministrabat. Psal. 100.* Quia naturale præceptum esse videtur, Deo sancte, & immaculatè ministrare. Quia graviter offenditur Princeps, si servus, quem ipse odio habet, ut inimicum, à quo maximè fuit læsus, audeat intimis Principis servitiis se immiscere; videtur enim Dominum contemnere; ideò habentur exempla, in quibus narratur, Deum punivisse morte subita, & horribili exercentes functiones Ecclesiasticas in mortali peccato. Ita Navar. in *Man. cap. 27. num. 163.* Cajetan. *2. 2. qu. 187.* Medina *de Penitent. tract. 1. q. 6.* Bonacina *de Sacram. in gen. disp. 1. q. 3. punct. 2. §. 1. num. 9. & 13.* Sayr. *de Sacram. lib. 2. cap. 7. q. 1. artic. 5.* Angel. *Verb. Clericus 8. §. 1.* Sylvest. *eod. Verb. 2. num. 2.* Sà *Verb. Ordin. num. 31.* & Laym. *lib. 5. tract. 1. cap. 5. num. 10. Pers. Affirmantem verò partem.* Silvius, & Filiucci apud Mastrium in *Theol. Morali disput. 16. num. 42.* ubi hanc opinionem tutiorem appellat; & eam amplectendam censet Curia nostra; attenta potissimum auctoritate Eminentiss. Cardin. de Lauræa, qui huic constanter adheret ob suam eximiam animi pietatem; & eam scripturis, & rationibus corroborat tum in *tract. de Sacrament. in genere disput. 10. art. 4. num. 49. & 63.* tum in *tract. de Sacram. Ordinis.*

DE SACRAMENTO BAPTISMI.

DECISIO XXI.

ARGUMENTUM.

Declarat præsens Decisio, quid significet hæc Vox Baptismus? Eam non esse in usu apud omnes nationes demonstrat. Duas definitiones Baptismi refert. Unam Magistri Sententiarum; alteram Scoti.

SUMMARIUM.

- 1 Baptismus quid sit, & quid significet?
- 2 Baptismi Vox non est in usu apud omnes nationes, sed alie voces; & Quæ?
- 3 Baptismus quibus vocibus vocatus à SS. Patribus.
- 4 Baptismi definitio. Et num. 5.

O mnes Scholastici, & Moralistæ, post tractatum de Sacramentis in genere, descendunt ad particularia; & quia Baptismus est omnium janua, ac principium, & prius aliis institutus; ideò agunt statim de Baptismo. Nos quoque eorum vestigia sequentes Decisiones de Sacramento Baptismi aggredimur, pro exercitio Litterario DD. Parochorum, & Confessariorum; & primò Querimus, Quid sit Baptismus? In responsis ad hoc quæsitum: Præmiserunt studiosiores Amplissimi hujus Cleri Patavini, *Baptismum*, secundum vim græci vocabuli, importare *Lotionem*, seu *Lavacrum*; sed hoc vocabulum esse quid sacrum apud Latinos, non enim usurpatur ad significandam quamcumque lotionem, sed restringitur ad innuendam solummodò ablutionem Sacramentalem; quod etiam observatur apud nationes non uten-

utentes hac voce *Baptizo*, nempe Dalmatam, Polonicam, Bohemicam, Ruthenicam, Moravicam, Moscoviticam, Slavonicam, & alias; in quarum linguis Verbum, quod adhibent, ad demonstrandam baptismalem ablutionem, est quid separatum à communi voce abluendi in rebus profanis; & hoc ob reverentiam Sacramenti, ut eruditè notat *Mastrius in Theol. Moral. disp. 17. nu. 2. & in 4. Sent. disp. 2. num. 29.* atque *Emin. Cardin. de Lugo in Responsis Moral. lib. 1. dub. 3.* ubi examinat formam baptismi, qua utuntur Dalmatæ, id est, *Jarebe Karstim*: licet enim *Karstim* idem sit, quod *abluo*; non tamen infert quancumque ablutionem, sed illam sacram baptizandi; ideoque communi sensu *Jarebe Karstim* interpretatur apud ipsos: *Ego te Christizo*; quod verè & propriè relevat: *Ego te Baptizo*; Idem declarat de supradictis aliis nationibus d. lib. 1. dub. 3. & de Arabis, qui utuntur verbo *Fingo*, pro verbo *baptizo*, ut docet *Magrius in Hierolexico in verbo Fingo*.

Porrò non desunt aliz voces, seu vocabula, quibus per Sanctos Patres significatus fuit Baptismus, veluti *Consecratio* à S. Cypriano lib. 3. *Testim. contra Judæos cap. 97.* *Illuminatio* in vita sancti Marci Presbyteri. *Magrius in Hierolex. verb. Illuminatorius. Regeneratio*, seu *Prasidium* à S. Joanne Damasceno lib. 4. de fide cap. 10. *Viaticum* à S. Basilio, & à S. Gregorio Nazianzeno, ut observat *Eminentiss. Cardin. Brancatius in suis dissertationibus tit. De Sacro Viatico pag. 149.* omittis aliis vocibus, quas cumulat *Layman lib. 5. tract. 2. in princip. cap. 1.* & *Petr. Gregor. Syntagmat. Jur. Univ. par. 1. lib. 2. cap. 4. num. 19.* Porro hæc nomina sunt potiùs elogia, & laudes baptismi; quam vocabula propria significantia ejus quidditatem, consistentem in ablutione; ut eleganter notat *Eminentiss. Cardin. de Lauræa in 4. Sentent. tom. 1. disp. 12. art. 1. num. 2.*

His prænotatis plurimæ à plurimis transcriptæ sunt definitiones baptismi juxta sensum Moralistarum, quibus Parochi, & Confessarii dant operam. Ad duas tantùm hic reponendas censui; *Primam* *Magistri Sent. in 4. disp. 3.* videlicet, *Baptismus est ablutio corporis exterior facta sub præscripta forma Verborum.* Et quamvis etiam ea videatur transire S. Thom. 3. p. q. 66. art. 1. nihilominus non censetur bona definitio, quia si quis baptizaret canem, vel aliud animal, aut librum, (ut quandoque malefici faciunt. *Delrius Disquisit. Magic lib. 5. Sect. 15. Vers. Dico 4.*) & recitaret formam præscriptam baptismi non faceret baptismum; & multò minus si baptizaret invitum, (ut de Judæo quodam per vim baptizato, at deinde in Rhenum demerso à quodam Lutheranò, narrat *Menoch. in Storeis part. 1. c. 23.*) vel se ipsum, vel alio liquore, quam aqua; vel joco, aut sine intentione quis vellet baptizare, & tamen in his omnibus casibus esset ablutio corporis exterior facta sub præscripta forma verborum; ut doctè considerat *Mastrius in Theolog. Moral. disp. 17. q. 1. art. 1. n. 3.* & *Layman. d. libr. 5. tract. 2. cap. 1. num. 1.*

Idcirco Alteram hic inferendam duxi definitionem, quæ est *Scoti in 4. Sent. disp. 3. q. 1.* his verbis conceptam: *Baptismus est Sacramentum ablutionis animæ à peccato, consistens in ablutione hominis aqualiter consentientis, facta in aqua ab alio ablutente, & in verbis certis simul ab eodem ablutente, cum debita intentione, prolatis.* Hæc definitio, etsi ab aliquibus vellicetur, est optima; nam

constat genere, & differentia. *Ly Sacramentum* est genus metaphysicum; Baptismus enim est species Sacramenti. *Ly Ablutionis animæ à peccato*, designat differentiam tum ab aliis materialibus ablutionibus corporum; tum ab aliis Sacramentis. *Ly consistens in ablutione hominis aqualiter consentientis*, distinguit baptismum validum ab invalido, qui datur invitis, & non consentientibus; & denotat materiam proximam cum subiecto, quæ est ipsa ablutio hominis dantis consensum ablutioni. *Ly facta in aqua*, ostendit materiam remotam, & expuit alios liquores. *Ly In certis verbis simul ab eodem ablutente cum debita intentione prolatis*, assignat formam, & intentionem in ministro requiritam. Quare hæc definitio omnibus numeris absoluta reputatur à *Mastrio in Theol. Moral. d. disp. 17. q. 1. art. 1. num. 3.* & in 4. *Sent. disp. 2. q. 2. num. 32.* ubi signat omnes causas, scilicet *Materialem* ex aqua, *formalem* ex verbis, *efficientem* ex intentione ministri, *finalem* ex ablutione animæ à peccato, & *subiectivam*, ex homine aqualiter consentiente: quod latius explicat, & docet *Emin. Cardin. de Lauræa d. tom. 1. disput. 12. art. 1. per totum.*

DECISIO XXII.

ARGUMENTUM.

Differitur de Baptismo S. Joannis Baptiste. Quo anno natus, & ingressus desertum? Quid essent locustæ, & mel sylvestre, quibus vescabatur? Quo anno cœperit prædicare? Et qui tunc principabantur in Judæa? Tandem referuntur duodecim differentie inter baptismum S. Joannis Baptiste, & nostrum.

SUMMARIUM.

- 1 Baptismi S. Joannis Baptiste, & nostri qua sit differentia?
- 2 S. Joannes Baptista quo anno natus, & qua ætate ivit in desertum?
- 3 Desertum ubi esset, in quo habitabat S. Joannes Baptista?
- 4 Locustæ, quibus vescabatur S. Joannes Baptista, quid essent? Et quid Mel sylvestre?
- 5 Prædicatio quo anno assumpta à S. Joanne Baptista?
- 6 Textus S. Luca cap. 3. explicatus.
- 7 S. Joannes Baptista an circumiret vicos, & castella prædicando?
- 8 CHRISTUS Dominus quo anno baptizatus?
- 9 Differentia duodecim inter baptismum S. Joannis, & nostrum.
- 10 Forma baptismi S. Joannis Baptiste quamnam esset?

SUbinde pro ingeniorum exercitatione quærendum censui à nostro Clero, Quæ differentia sit inter Baptismum S. Joannis, & nostrum? Pro intelligentia quaesiti, plures scribentes, Chronologia, Geographia, & Historia Ecclesiastica studiosi, præmiserunt infrascriptas annotationes circa personam sancti Joannis Baptiste Præcursoris Domini.

Primò, quòd iste Sanctus natus anno ab orbe condito 4051. à puerili ætate cœpit inhabitare deser-

desertum, juxta Ecclesiae testimonium in illis verbis:

*Antra deserti teneris sub annis,
Civium turmas fugiens, petisti.*

Porro cujus ætatis esset sanctus Præcursor, quando desertum adivit, non est expressum in Scripturis sacris. Nonnulli autumant, secundo ætatis suæ anno delatum fuisse à Parentibus in desertum, ut eum ab Herode sæviente in pueros à bimatu, & infra, subtraherent; & ibi à S. Elisabeth ejus genitricem educatum in spelunca, post matris mortem ab Angelis nutritum eremiticam vitam duxisset. In odium autem ejus fugæ, & subtractionis S. Zacchariam ejus Patrem occisum fuisse inter templum, & Altare jussu Herodis. Ita Nicephor. in *Hist. lib. 1. cap. 14.* Cedrenus in *Compend. Histor.* relatus à Card. Baronio in *Ecclesiasticis Annal. Anno 1. num. 53.* Torniell. in *Annalib. ad Annum 4051. num. 28.* Sallian. eodem Anno num. 33.

Secundo: Desertus autem locus, in quo mortuus est sanctus Joannes Baptista, erat infra Jerusalem, & Jericho, incipiens ab Anator, & se extendens usque ad desertum Tecue, & Engaddi erga Galgalam prope mare mortuum. Menoch. in *Hist. Sacra lib. 2. cap. 1. num. 3.* Et in hoc deserto gloriosus Præcursor vitam agebat asperissimam; siquidem, ut scribit Evangelista: Ipse Joannes habebat vestimentum de pilis Camelorum, & zonam pelliceam circa lumbos suos; esca autem ejus erat locusta, & mel sylvestre. *Matth. 3. 4.* Cæterum disputant Sacri expositores, quid intelligendum sit pro locustis, & quid pro melle sylvestri? Circa locustas, quæ Græcè dicuntur *ἀκρίδες*, acrides aliqui putarunt eas fuisse pyros sylvestres, quas Græci *ἀκρίδες* appellant, unde Columella *lib. 10. cecinit;*

*Palmitibusque feris letatur, & aspera
glyvis
Achrados.*

Ebionitæ hæretici, relati à S. Epiphanio hæres. 30. legebant *ἐνκρίδες* encrides, nempe placentas compositas ex oleo, & melle; at tali exquisito cibo usum fuisse S. Præcursorem non est credendum. Alii legebant *ἀκρίδες* acharides, id est, caneros, sed quomodo hoc genus piscium poterat esse in deserto? S. Athanasius in *Scholiis novi testamenti* scripsit, quod *Locusta non animata sunt, sed herba sic dicta*; & concordant B. Ildorus Pelusiota *lib. 1. epist. 132.* dicens: *Non sunt locusta animalia, ut nonnulli putant imperiti, similia scarabæis, sed ἀκρίδες acremones, id est, germina herbarum; nec non Abulenſis, Eutimius, & Brocardus ab eo citati super d. cap. 3. Matth. asserentes, locustas fuisse herbas amaras, quibus Monachi vescerantur in deserto prope Jordanem. Nihilominus communis est opinio antiquorum, quod locustæ essent animalia similia cicadis, quibus vescerantur Ethiopes, Parthi, & aliæ nationes Orientales, teste Plinio *lib. 6. cap. 30. & lib. 11. cap. 29.* unde Diodorus Siculus *lib. 3. cap. 3.* vocat eos *Ακρίδοφαγος*, id est, comestores locustarum, & ad stipulat auctoritas S. Hieronymi ita scribentis in *lib. 2. contra Jovinian. Orientalibus, & Lybia populis, quia per desertum, & calidam eremi vastitatem locustarum nubes reperiuntur, iis vesti moris est. Hoc verum esse Joannes quoque Baptista probat. Et hæc opinio est valde probabilis, tum quia locustæ erant cibus mundus, Hebræis permixtus,**

Levit. 11. 22. tum quia erant cibus pauperum, & comedebantur, vel coctæ in aqua, vel assæ ad ignem, aut exliccatæ ad Solem, ut nos facimus de Halecibus vulgò *Arringhis*: quod notat Mercurialis *Variar. lect. lib. 2. cap. 20.* & Menoch. in *Hist. Sacra lib. 1. cap. 9. num. 11.* Mel autem sylvestre erat opus apum sylvaticarum confectum in arboribus, ingratiſſimum gustui, & de eo B. Ildorus Pelusiota in *cit. epist. 132.* testatur, quod *summè amarum est, & gustatui omni infestum, atque inimicum.*

Tertiò: Cum itaque sanctus Joannes Baptista tantam vitæ austeritatem, abstinentiam, & mortificationem ageret in deserto; & pervenisset ad ætatis suæ trigessimum primum annum (qui erat ab orbe condito 4081. & Imperii Tiberii Caesaris decimus quintus) habuit revelationem à Deo exeundi ad prædicandam pœnitentiam, baptizandos homines, & testificandum de Messia, quod jam advenisset, juxta Evangelicam narrationem Sancti Lucae c. 3. ita scribentis: *Anno quintodecimo Imperii Tiberii Caesaris, procurante Pontio Pilato Judæam, Terrarcha autem Galilee Herodæ; Philippo autem fratre ejus Terrarcha Ituræ, & Traconitidis regionis, & Lysania Abilina Terrarcha, sub principibus Sacerdotum Anna, & Caipha, factum est Verbum Domini super Joannem Zachariæ filium in deserto. Et venit in omnem regionem Jordanis prædicans baptismum pœnitentie in remissionem peccatorum.* Ad cujus Evangelici textus intelligentiam studiosi nostri notarunt; Tiberium fuisse tertium ex Romanis Imperatoribus; ejus verò nomine Pontium Pilatum tunc gubernasse Judæam, partem scilicet illam Terræ Sanctæ, quæ comprehendebat Tribus duas, Judæ, & Benjamin. Terrarcham illum dici, qui possidebat quartam partem unius regni, etsi lato modo talem appellari posse, qui aliquam partem obtineret. Herodem, de quo supra, fuisse filium alterius Herodis infanticidæ. Philippum extitisse fratrem Herodis, sed ex alia matre; nam Herodes habuit Matrem Samaritanam, Philippus autem Judæam, ut notat Josephus Flav. *Antiquitat. Judaicæ lib. 17. cap. 1.* Ituræam esse regionem vicinam radicibus montis Libani, quæ extendebatur per longitudinem versus Occidentem usque ad montes Tyri, & Sidonis, incipiendo à confinibus Cæsariæ, quæ ad hunc Philippum spectabat. Traconitidem (quæ est vox Græca, & significat asperam, ac saxosam) fuisse regionem contiguam Iturææ divisam à Jordane; quæ incipiebat à monte Libano, & progrediebatur usque ad mare Tyberiadis. Lysaniam non fuisse Herodis filium advertit Barradius *tom. 2. lib. 1. cap. 1. pag. 6. col. 2.* ubi subdit, *quisnam fuerit, later, sed fuisse Præsidem ibi constitutum à Romanis* notat Carol. Steph. in *Diction. Hist. Geographic. Verb. Lysanias.* At Abilinam regionem habuisse nomen à Civitate Abila, posita infra duos montes Libanum, & Antelibanum, (De qua Plinius *lib. 5. cap. 18.*) pariter notatur in *d. Dictionar. Verb. Abila.* Annam, & Caipham fuisse summos Sacerdotes, non simul, & eodem tempore, sed quia principales facti vicissim principabantur in templo; Caiphas erat socer Annæ, Aliàs Anani ex eod. Josepho Flav. *lib. 20. cap. 8.* & ex Evang. S. Joann. *cap. 18. num. 13.* Quod latius ego declaravi in meis Decisionibus *De Sacrific. Misæ Decis. XXI. num. 21.* ubi auctoritates retuli SS. Patrum,

Quartò;

Quartò; Igitur cum S. Joannes venisset de deserto, & prædicando penitentiam baptizaret, ⁷ exhibat ad eum Ierosolyma, & omnis Judæa, & omnis regio circa Jordanem; Matth. 5. Sed dubitatur, an Præcursor Baptista circumiret vicos, & Civitates prædicando? nam scribit S. Marc. cap. 6. 20. Quod Herodes audito Joanne multa faciebat, & libenter illum audiebat. Non est autem verisimile, Herodem voluisse ad desertum ire: quare sequitur dicendum, quòd S. Joannes accesserit pluries ad ejus Palatium. Ita opinatur Monachus Hist. Sacr. lib. 2. cap. 1. num. 3. præcipue motivo charitatis, ut Herodem ab Incestuosis Herodiadis amplexibus revocaret. At Barradius tom. 2. lib. 1. cap. 1. tenet, curiositate motum Herodem adire non recusasse usque Jordanem, ut videret Joannem, illumque audiret. Quidquid sit de superbo Herode, certum est de Humilitate Redemptoris nostri JESU CHRISTI id, quod scribit Evangelista Matthæus cap. 3. 13. Tunc venit JESUS à Galilæa in Jordanem ad Joannem, ut baptizaretur ab eo; & quamvis Joannes tenuerit dicens, Ego à te debeo baptizari, & tu venis ad me? baptizatus fuit; deinde cœli apertus, & Spiritus Sanctus in specie columbæ descendit, & vox patris audita est Hic est Filius meus dilectus, in quo mihi complacui. Dominus JESUS compleverat tunc trigésimum ætatis suæ annum, ac per dies tredecim inceperat trigésimum primum: siquidem baptismum suscepit sexta die Januarii quinto mense prædicationis Sancti Joannis, ut ex Card. Baron. notat Torniel. ad ann. 4081. num. 3. 4. & 5. Ricciol. in Chronol. Reform. lib. 8. cap. 6. num. 8. Et novissimè Emanuel à Schelstrate Bibliotheca Vaticana præfectus in antiquit. Eccles. Dissert. Prima cap. 3. art. 1.

His prænotatis, devenientes ad resolutionem Quæsti, retulerunt inter Baptismum Sancti Joannis, & nostrum duodecim differentias sequentes.

1. Baptismus S. Joannis non erat Sacramentum.
2. Non erat institutus à Christo, sed à Joanne ex Divina inspiratione.
3. Non conferebatur in nomine Patris, & Filii, & Spiritus Sancti; sed in nomine venturi Messia.
4. Non debebat originale.
5. Non imprimebat characterem.
6. Non conferebat gratiam sanctificantem ex opere operato.
7. Baptizabantur à Joanne solum adulti.
8. Baptizati hoc baptismo erant rebaptizandi baptismo Christi.
9. Baptismo Joannis non baptizabantur fœminæ, sed mares tantum.
10. Illius baptismi nullus alius minister fuit præter Joannem.
11. Baptismus Joannis non erat necessarius necessitate mediæ, neque præcepti, sed ex consilio.
12. Non fuit perennis sed cessavit, cum S. Joannes fuit ab Herode detrusus in carcerem. Ita ex S. Bonaventura in 4. d. 2. q. 1. & 2. ex Ludolph. de Saxonia de Vita Christi part. 1. c. 19. ex Laymano libr. 5. tract. 2. cap. 2. n. 3. & 4. ex Bissio in Hierurgia Verb. Baptismus. §. 70. n. 18. & ex Eminentiss. Cardin. de Lauræa d. tom. 1. de Sacram. Baptismi disp. 12. art. 7. per totum.

Et quia fuit etiam Quæsitum Qua forma utebatur S. Joannes baptizans? Pro responsione duæ relatæ sunt opiniones. Una Magistri sententiarum, & S. Thomæ, quos citat Suarez tom. 2. in 3. p. disp. 25. Sect. 1. & Ludolph. de Saxonia de Vita Christi c. 19. docentium, formam fuisse, ego te baptizo in nomine Christi venturi; ut habetur in Actis Apost. cap. 19. in illis verbis: Joannes baptizavit baptismo Penitentia, dicens in eum, qui venturus esset post ipsum, ut Doct. Clericali Tom. 1. Lib. 1.

crederent. Altera Scoti, Durandi, Gabrielis, & Soti, quos citat, & sequitur Suarez ubi supra opinantium nullam verborum formam adhibitam in baptismo S. Joannis, & eò minùs supra relatam; tum quia Pharisei non misissent interrogare Joannem, an ipse esset Christus? cum ex forma prædicta satis notum fuisset, ipsum non esse Christum; tum etiam quia Joannes adhibuisset eandem formam baptizando Salvatorem, & ea fuisset nimis incongrua; ut bene considerant præcitati DD. & Menoch. in Hist. Sacr. lib. 2. cap. 3. num. 1. nec non Bissius in Hierurgia in Verb. Baptismus cit. §. 70. num. 18.

DECISIO XXIII.

ARGUMENTUM.

Examinatur, & resolvitur, quanto tempore possit differri baptismus, tum infantum, tum adultorum? Eruditiones variæ de tempore baptizandi infantes, nec non variæ Synodales Constitutiones de eadem obligatione.

SUMMARIUM.

- 1 Pater quanto tempore possit differre baptismum filii sui?
- 2 Infantes baptizandi ex traditione Apostolica.
- 3 Baptismus alicubi certis anni temporibus tantum datus.
- 4 Padua cur per octavam Pasche Parochi non baptizent?
- 5 Octo diebus tantum differre licet baptismum parvulorum?
- 6 Synodales Constitutiones de sollicito baptismo infantium loquentes.
- 7 Moralists quando non est standum?
- 8 Lex Ecclesiastica obligat in conscientia, & sub pena peccati mortalis.
- 9 Episcopus an possit condere leges?
- 10 Adultus baptizandus quanto tempore differre possit baptismum?
- 11 Adultus baptizari non possunt sine licentia Episcopi.
- 12 Clinicus quis sit? Et cur sit irregularis?

PLacuit autem antequam procederent studiosi nostri Cleri ad declarandas species Sacramenti Baptismi, petere ab eis resolutionem duorum Casuum. Primus est:

Pater habens infantem baptizandum, expectare cupiens nobilem Patrinum, petit à Parocho per quot dies possit differre Baptismum pueri? Quæritur, quid Parochus respondere debeat?

Ante solutionem hujus casus reperi apud scribentes duo notatu digna. Unum, quòd non defuerunt hæretici, tam ab initio Ecclesiæ, quàm post ejus incrementum, qui negarunt, infantes esse baptizandos: ex eo, quia non possent fidei professionem facere; quam opinionem semper damnavit Ecclesia mandando, infantes baptizari, ut in Constit. Apostol. lib. 6. cap. 15. ibi, Baptizate quoque parvulos vestros, & educate eos in præceptis Dei. Et ex S. Dionisio de Eccl. Hierarch. cap. ult. ex S. Aug. Epist. 28. & 29. & Serm. 10. de Verb. Apost. Quocirca Origines lib. 5. cap. 6. ad Roman. dicit.

E

Eccle.

Ecclesia ab Apostolis traditionem suscepit, etiam parvulis baptismum dare. Et Concilium Melevitanum decrevit. Quod, qui parvulos recentes ab uberibus Matris baptizandos negat, anathema sit; ut refert Calalius de Veterib. Sacris Christian. Ritib. c. 5, pag. 36. & Menoch. in Oeconomica Christiana lib. 2, cap. 3, n. 1. ubi notat, hæreticos consuevisse, si quis moreretur sine baptismo, aliquem alium nomine mortui baptizare; quod de Marcionistis recitat S. Jo. Chrysost. hom. 40. super epist. 1. S. Pauli, & de Montanistis Salelles de S. Inquisitione tom. 2. lib. 3, cap. 6, n. 219, qui cap. 18, n. 226, refert, Munzerum hæreticum Anno 1524. suscitasse eandem hæresim docendo, non esse baptizandos infantes usque dum carent usu rationis; & n. 928 Michaelum Servetum pariter hæreticum ejusdem temporis voluisse, baptismum non esse dandum infantibus, sed expectandum annum trigessimum cujuscumque personæ, quorum hæreticorum demeritiam impugnat S. Bernard. serm. 66. super Cantic. & epist. 240. illamque anathemate percussit Sacrum Trident. Concil. Sess. 7. de Baptism. Can. 12. 13. & 14.

Alterum notabile est: quod etsi infantes ab Ecclesia semper fuerint ad Baptismi Sacramentum; nihilominus in aliquibus regionibus prævaluerat consuetudo, ut non nisi certis anni temporibus, (cessante periculo mortis) baptizarentur. Hinc Concilium secundum Matifonense (habitum Matifona, quæ est Urbs in Gallia Celtica, vulgò Massicon.) Can. 3. anno 586. dolet, quod Infantes penè per singulos dies baptizentur, ita ut vix duo, vel tres reperiantur in sancto Paschate baptizandi. Et Concilium Toletanum 17. tit. de Regula sanctæ fidei c. 2. prohibet, quemlibet baptizari in tota Quadragesima; adeo ut in ejus initio Episcopus sigillo suo claudat baptisterium, aperiendum in feria quinta Cæna Domini, cessante necessitate; & de his testatur Abbas Pompejus Sarnelli (nunc Episcopus Vigiliarum, vulgò Biseglia) in suis eruditissimis Ecclesiasticis, Neapoli typis impressis Anno 1686. epist. 31. quibus videtur conformis dispositio textus in cap. Duo tempora 12. de Consec. dist. 4. ubi S. Leo Papa jubet dari baptismum tantummodo tempore Paschæ, & Pentecostes; quamvis Glossa ibi delectet, esse intelligendum de baptismo solemniori adultorum; quod advertit etiam Petr. Gregor. In Syntagm. Jur. Univ. par. 1. lib. 2. nu. 17. & novissime Emanuel à Schelstrate Bibliothecæ Vaticanæ Præfectus de Antiqu. Eccl. in Catalog. & Actis Romanor. Pontific. pag. 467. in fine. Cæterum præfata consuetudines fuerunt abrogatæ ex contrario usu, & ex constitut. 23. Eugenii Papæ IV. incipien. Cantate Domino de anno 1442. prid. Non. Febr. §. 13. quæ est in tom. 1. Bullarii Romani pag. 273, col. 2. Et quoniam dictæ consuetudines ut plurimum respiciebant reverentiam Ecclesiis Cathedralibus debitam, fuerunt pluribus in locis restrictæ ad solam hebdomadam majorem, ut legitur, decrevisse S. Carolum pro sua Ecclesia Metropolitana Mediolanensi in Concil. Provinc. 4. tit. Quæ pertinent ad Sacram. Baptism. §. Si quis. Et hinc esse potest, quod in hac Civitate Paduæ per totam Octavam Paschæ nulli Parocho licet baptizare infantes suæ Parochiæ, sed sunt deferendi ad Ecclesiam Cathedrali in obsequium præminentie ejus, & in memoriam antiquæ consuetudinis recipiendi baptismum in Sabbato sancto Paschæ, & Pentecostes in Ecclesia Cathedrali, quæ quidem consuetudo vigebat etiam hic Patavii, ut legitur in libro pervetusto

Reverendissimi Capituli De Ordine Divinorum Officiorum; in quo notatur, quod infantes in toto Quadragesima non baptizabantur; sed utique in die Sabbati Sancti, primum ab Episcopo, completa benedictione fontis, subinde ab Archipresbytero in ejusdem Episcopi levamen.

His ita annotatis, resolventes casum dixere; Parochum responsum Patri infantis, non posse differi baptismum ultra octo dies. Ratio responsionis est, quia Rituale Romanum, (cujus Rubricæ, prout etiam Missalis, & Cæremonialis Episcoporum, vim legis habent, & obligant sub mortali. Gratian. discept. forens. cap. 151. n. 7. Lotter. lib. 1. quæst. 16. n. 123. Vinc. de Franchis decis. 253. n. 6. & Sperell. decis. 179. n. 23. ubi DD.) in Rubr. de Sacramento Baptismi, sub titulo baptizandis parvulis præcipit, Ut natos infantes sive baptizandos, sive baptizatos (scil. ob mortis periculum) QUAMPRIMUM fieri poterit, parentes deferant ad Ecclesiam; ne illis Sacramentum tantopere necessarium nimum differatur cum periculo salutis. Quod quidem verbum QUAMPRIMUM ex communi interpretatione in hac importantissima Baptismi materia intelligitur de octo, vel decem diebus; ut desumitur ex Constitutionibus Synodalibus ferè omnium Episcopatum; & præcipue sequentium, quas apud me retineo. Sunt autem:

1. Veronen. anno 1542. sub Episcopo Giberto dicunt, infra decem dies à die partus sub pena excommunicationis.

2. Mediolanen. 1565. sub S. Carolo Borromeo Archiepiscopo in Prov. 1. tit. Quæ pertinent ad Baptismi administrationem §. Nemini, statuunt, quod Ante nonum diem ad Ecclesiam deferatur infans sub pena excommunicationis.

3. Paduan. anno 1588. sub Episcopo Federico Cornelio, deinde Cardinali S. R. E. De Sacramento Baptismi pag. 13. tit. 5. præcipiunt, ut Ante nonum diem ad Ecclesiam natus infans deferatur ad Baptismum.

4. Paduan. anno 1624. sub Episcopo Marco Cornelio par. 2. cap. 12. jubent: Intervallum octo dierum à natali die labi ne sinant. Quæ jussio viget in præsentem diem, cum Diocesis Patavina regatur his Constitutionibus confirmatis Synodo anni 1667. ab Eminentissimo, & Reverendissimo D. D. Cardinali GREGORIO BARBADICO Præsule nostro vigilantissimo.

5. Tarvisin. anno 1670. sub Illustriss. & Reverendiss. Episcopo Bartholomæo Gradonico, nunc Antistite Brixien. meritisimo, prohibent; Ne ad summum ultra novem dies baptismus differatur.

6. Sublacen. Abbatie Anno 1674. sub Eminentissimo D. Carolo Barberino S. R. E. Cardinali Abbate, & Ordinario in cap. 7. de Sacram. Baptismi, sit monitio, ne Baptismus differatur ultra tres dies. Quod si ultra octavam diem sine licentia Vicarii Generalis protrahatur, præter alias graves penas, etiam quinque aureorum solutioni sub jaceant parentes. Idemque præcipit ipse Eminentissimus Abbas in Synodo Diocesana insignium Abbatiarum S. Maria Farsensis & S. Salvatoris majoris, ordinis S. Benedicti invicem perpetuè unitarum, celebrata anno 1685.

7. Sipontin. anno 1678. sub Eminentissimo Cardinali Fr. Vincentio Maria Ursino Archiepiscopo, decernunt in cap. 9. de Sacram. Baptismi. §. 4. Quod ultra tres dies receniter natos Baptismo in Ecclesia

Ecclesia non fraudent sub pena excommunicationis ipso facto.

8. Albanen. Anno 1687. sub Eminentissimo Cardinali Flavio Chigio Episcopo, Sess. 1. cap. 8. De Sacram. Baptismi, mandant, ut hoc Sacramentum intra octo dies, ab infantium nativitate, ministraretur sub pena excommunicationis.

9. Spalaten. anno 1688. Sub Illustrissimo Archiepiscopo Cosmo, præcipiunt cap. 7. nu. 4. ne differatur Baptismus ultra triduum, vel ad summum octiduum.

10. Justinopolitan. anno 1690. Sub Illustrissimo Episc. Fr. Paulo Naldino Sess. 2. cap. 5. De Sacram. Baptism. committunt, ut infra decem dies Genitores deferri infantem ad Sacrum fontem curent.

11. Panormitan. quæ allegantur à Diana apud Coton. lib. 1. Controv. 9. cap. 1. nu. 7. in quibus par. 2. cap. 1. num. 2. imposita est excommunicatio baptizare negligentibus ante nonum diem.

Neque attendendi sunt Moralistæ aliqui, interpretantes Ly *Quamprimum* per Mensem, & ultra; nam, ut ait Eminentissim. Cardin. de Luca in *Theatro Veritatis de Jurisdic. disc.* 52. num. 8. in iis, quæ non pendunt à foro interno, parum Moralists est credendum, præcipue attentis legibus Ecclesiasticis, quæ contrarium præcipiunt, & quibus firmiter inhaerent Theologi timoratae conscientia. Billus in *Hierurgia Verb. Baptismus* §. 12. Gobat. tract. 2. num. 107. Volpi in *resol. moral. Verb. Baptismus resol.* 5. num. 13. & ibi Sotus in 4. dist. 5. q. Unica art. 3. & jure optimo; siquidem extra controversiam est, legem præcipue Ecclesiasticam non solum obligare in conscientia; (& contrariam opinionem damnatam esse tamquam erroneam in *Clem. Ad nostrum. De heretic. Conc. Constantien. sess. 8. & sess. 15. Leo X. in Bulla contra Lutherum art. 27.*) sed etiam obligare sub mortali, ubi agitur de re gravi. S. Thom. 1. 2. q. 96. art. 4. Sotus lib. 1. de *Just. & Jure* q. 6. art. 4. Ballarmin. tom. 2. lib. 3. de *Laicis* cap. 11. Clavis Regia lib. 3. cap. 6. num. 5. Sanchez lib. 3. in *Decalog. cap.* 9. num. 34. Reginald. in *Praxi* lib. 13. num. 174. Suarez lib. 3. de *Legib. cap.* 21. num. 5. & Baldellus tom. 1. lib. 5. de *Legib. disp.* 19. num. 8. Quod autem Episcopus possit statuere Leges tum extra Synodum, tum in Synodo cum Canonicoorum consilio, (quod tamen sequi non tenetur) docent Gloss. & DD. in cap. 1. de *consecrat. dist.* 3. cap. 2. De *Major. & obed. cap. Ut animarum. De Constitut. in* 6. Massobrius de *Synodo* cap. 4. dub. 41. & Barbosa de *off. & potest. Episc.* allegat. 93. nu. 23. ubi alios DD. cumulat.

Alter casus propositus circa dilationem temporis in baptizando fuit:

Turca proposuit Sacrum Baptisma suscipere. 10. Quaritur, quanto tempore possit propositi executionem differre? Ad hunc casum dictum fuit, posse differre donec, & usquequo instructus fuerit sufficienter in fide, & voluerit Episcopus. Quo ad sufficientem instructionem, non pigeat legere S. Thomam 3. p. q. 68. art. 3. in corp. sic scribentem: *Adultis non statim, cum convertuntur, est Sacramentum Baptismi conferendum: sed oportet differre usque ad aliquod certum tempus, Primo quidem propter cautelam Ecclesie, ne deci-*

*piatur, Sacramentum fidei accedentibus conferens, secundum illud 1. Jo. 4. Nolite omni spiritui credere; sed probare spiritus, si ex DEO sint: quæ quidem probatio sumitur de accedentibus ad Baptismum, quando per aliquod spatium eorum fides, & mores examinantur. Secundò hoc est necessarium ad utilitatem eorum, qui baptizantur: quia aliquo temporis spatio indigent, ad hoc, quod plene instruantur de fide, & exercitentur in his, quæ pertinent ad vitam Christianam. Tertio hoc est necessarium ad quandam reverentiam Sacramenti, dum in solemnitatibus præcipuis, scilicet Pascha, & Pentecostes, homines ad Baptismum admittuntur, & ita devotius Sacramentum suscipiunt. Hac tamen dilatio est prætermittenda duplici ratione. Primo quidem, quando illi, qui sunt baptizandi, apparent perfecte instructi in fide, & ad Baptismum idonei; sicut Philippus statim baptizavit Eunuchum, ut habetur Act. 8. & Petrus Cornelium, & eos, qui cum eo erant, ut habetur Act. 10. Secundò propter infirmitatem, aut aliquod periculum mortis. Hucusque S. Doctor, à quo regulam baptizandi Adultos sumere debent Episcopi; quorum adeò proprium est hoc munus, ut nullus absque eorum licentia possit Adultos baptizare extra casum necessitatis. cap. Venerabilis. de *consecr. dist.* 4. Conc. Prov. Mediol. 5. tit. de *Baptismo* §. libris. pag. 219. & Act. part. 4. de *Adultor. Baptism.* fol. 506. unde à Prospero Aquitan. lib. 2. de *Vita contemplat.* c. 2. Episcopi vocantur Patres regeneratorum. Latè Sarnellius d. *Epist.* 31. par. 223. & 227. Casalius de *Sacris Vet. Christ. Ritib.* c. 5. de *Baptism. Vers. Catechumeni, & Rituale Romanum in Rubric. de Baptismo Adultorum.**

Ex his sequitur, quòd si Turca prædictus post habitam instructionem fidei, & permissionem Episcopi, diu differret absque causa baptizari, peccatum committeret. Suarez tom. 3. in 3. part. *disp.* 31. sect. 2. Vasquez in 3. par. *disp.* 149. cap. 4. quos citat Gobat in *Theolog. experim. tract.* 2. num. 104. Billus in *sua Hierurgia d. Verb. Baptismus* §. 13. Sarnellius d. *epist.* 31. pag. 227. ubi observat antiquitus errorem hunc invaluisse, ut baptismum non susciperetur nisi in articulo mortis, ut sic descenderent homines ex hac vita absoluti à quacunque culpa, & à quacunque pœna; & ad ipsum tollendum valde elaborasse Sanctos Patres Ambrosium *Ser. de Sanct. & Augustinum epist.* 107. apud Eusebium lib. 6. cap. 35. dolentes, & obsecrantes, ne quod ipsi fecerant in Laicali conditione fieret ab aliis; idcirco in *Concil. Neocesarien. can.* 12. irregularis declaratur, qui baptizatur in ægitudine; & vocatur, Clinicus, à κλινικός quod jacentem significat, prohibeturque ordinari cap. 1. dist. 57. Pax Jordan. lib. 3. tit. 6. n. 193. Et in *Concil. Trident. sess. 7. de Baptismo can.* 12. statuitur quòd *Si quis dixerit, neminem esse baptizandum nisi ea etate, qua Christus baptizatus est; vel in ipso mortis articulo: Anathema sit.*

DECISIO XXIV.

ARGUMENTUM.

Relatis octo speciebus Baptismi generaliter sumpti; tribus autem propriis Sacramenti Baptismi, & quarta Baptismi Campanarum; traduntur curiosæ, & utiles doctrinæ de Campanis, & earum sex officiis.

E 2

SUM-

SUMMARIUM.

- 1 Baptismi quot sint species? Octo referuntur. Et qua?
- 2 Baptismus alius Fluminis, alius Flaminis, alius Sanguinis, alius Campanarum.
- 3 Campana cur dicantur baptizari?
- 4 Campana nomina diversa.
- 5 Campanarum quis primus Auctor?
- 6 Ferraria extat Campana dicta Sperone: & Cur?
- 7 Campanarum officia sex.
- 8 Indulgentia Plenaria concessa recitantibus Ave Maria, dum eam pulsas Campana.
- 9 Campana à clericis Corta indutis pulsanda.

Nunc accedendo ad explicandas species Baptismi, interpellati fuerunt studiosi nostri, ut scribendo dicerent: Quotuplex sit Baptismus Christianorum? Alii dixere apud Christianos numerari octo baptismata. Alii verò scripsere, quatuor tantum dari. Primi desumpserunt species octo Baptismi ex S. Athanasio lib. de divers. quest. q. 133. quem refert Petr. Greg. in Syntag. Jur. Univ. par. 1. lib. 2. cap. 4. num. 2. Primus fuit Baptismus diluvii, quo peccata sunt excisa; ut habetur Gen. 7. & 8. & de ipso intellexit Apostolorum Princeps 1. Petr. 3. 20. Qui increduli fuerant aliquando, quando expellabant Dei patientiam in diebus Noe, cum fabricaretur Arca, in qua pauci, id est octo anime salva facta sunt per aquam. Quod & vos nunc similis forma salvos facit Baptisma. Secundus fuit transitus Hebræorum per mare rubrum; de quo scripsit Apostolus 1. ad Corinthios cap. 10. 1. Nolo enim vos ignorare, fratres, quoniam Patres nostri omnes sub nube fuerunt; & omnes mare transierunt, & omnes in Moyse baptizati sunt in nube, & in mari. Tertius erat legalis lotio, qua frequenter utebatur populus Judaicus, ut purificaretur ab immunditiis; de qua loquitur S. Evangelista Marcus cap. 7. 3. Pharisei enim, & omnes Judæi nisi crebrò laverint manus, non manducant, tenentes traditionem seniorum: & à foro, nisi baptizentur, non comedunt: & alia multa sunt, quæ tradita sunt illis servare baptismata calicum, & urceorum, & eramento- rum, & lektorum. Plura de his lotionibus Judaicis tractat novissimè Julius Maurocenus, (anteà Rabbini) in suo opere *Via della Fede* cap. 55. Quartus fuit S. Joannis Baptista, de quo egimus supra. Quintus in adventu Spiritus sancti die Pentecostes, juxta illa Redemptoris verba Act. 1. 5. Quia Joannes quidem baptizavit aqua, vos autem baptizabimini Spiritu Sancto non post multos hos dies. Sextus est Baptismus lacrymarum ex contritione cordis provenientium, quo lavantur peccata, juxta illud Ps. 6. 7. Laboravi in gemitu meo, lavabo per singulas noctes lectum meum, lacrymis meis stratum meum rigabo. Et illud Psal. 118. 136. Exitus aquarum deduxerunt oculi mei, quia non custodierunt legem tuam. Septimus est Baptismus ignis venturus in fine sæculorum in impiorum damnationem: & de hoc loquitur Apostolorum Princeps Epist. 2. cap. 3. 7. Celi autem, qui nunc sunt, & terra eodem verbo repositi sunt, igni reservati in diem judicii, & perditionis impiorum hominum. Octavus verò Baptismus est ille sacramentalis institutus à Domino Nostro JESU CHRISTO, de quo Joan. 3. Venit Jesus in terram Judæa, & baptizabat. Et Matth. 28. 19. Euntes ergo docete omnes gentes,

baptizantes eos in nomine Patris & Filii, & Spiritus Sancti. Et hic solus Baptismus est verum Sacramentum.

Qui quatuor dari Baptismata scripsere, docuerunt hæc esse, Primum Fluminis, quod fit per immersio- nem in aquam, vel per infusionem ejusdem aquæ, aut per asperisionem, de quo egimus supra in Decif. XXI. & dicemus infra. Secundum Flaminis, quod est desiderium verum suscipiendi Baptismum fluminis, de qua infra in Decisione XXVI. Tertium, Baptisma Sanguinis consistens in martyrio ob fidei confessionem, de quo latè infra in Decif. 27. Quartum autem esse Baptisma Campanarum; & circa istud collegi notanda quinque. Videlicet,

Primo, quod Campana dicuntur baptizari, non quia eis conferatur Baptismi Sacramentum; sed ex eo, quod abluantur, dum ab Episcopo benedicuntur, ungantur sacro oleo, & iisdem nomen imponatur ad instar eorum, qui suscipiunt Sacramentum Baptismi. Pax Jordan. tom. 1. lib. 5. tit. 14. num. 2. Menochius in *Storis* part. 1. cap. 23. & Petr. Gregor. in *Synagmat. Juris Universi* d. part. 1. lib. 2. cap. 2. cap. 4. n. 20. ubi probat, non esse novum, Campanas benedicere, ungere, & eis nomen imponere; nam etiam Jacob 28. 18. Tulit lapidem, quem supposuerat capiti suo, & erexit in titulum, fundens oleum desuper. Appellavitque nomen Urbis Bethel, quæ prius Luz vocabatur.

Secundo: Campanas diversis nominibus apud Scriptores vocari; Videlicet *Clocham* à vocè Gallica *Cloche*. S. Bonifac. epist. 9. Unde in legibus capitularibus Caroli Magni latis Aquisgrani in art. 18. legitur: *Glochas non baptizent, nec chartas per perticas suspendant propter grandinem*. Item vocari *Codion* à verbo græco *κωδιον*, id est papaver ad cuius similitudinem efformatur campana, scilicet in forma calicis. Ruell. lib. 2. cap. 100. & hinc à medicis medicamentum Papaveris vocatur *Diacodion*. Plin. lib. 20. cap. 18. Item dici *Crepitaculum*, & *Crotalum* à græcis verbis *κρόταλον* & *κροτα*, quæ significant pulsare, & strepitare. Magrius in *Hierolexic. Verb. Campana*, ideòque in Missali Ambrosiano *Crotola* vocatur instrumentum ligneum, quo utimur feriis quinta, & sexta majoris hebdomadæ, vulgò *la Cicagnola*. Tandem, relictis aliis nominationibus, Campanas nuncupari *Nolas*; ex eo quod aliqui crederint, eas habuisse originem *Nolæ* in Campania à S. Paulino. Matteol. in *Sylva Histor. lib. 7. cap. 1. tit. 26*. Sed hoc confutatur à Magrio d. *Verb. Campana*; siquidem constat etiam Gentiles adhibuisse Campanas, & *Tinnabula*, ut probat Eminentiss. Cardin. Baronius in *Annalib. Eccles. anno 58. num. 104*. unde illud Adagium: *In cubiculo nola*, ad denotandum delatorem domesticum alicujus secreti negotii. Quintil. lib. 8. cap. 6.

Tertiò: Hinc altercati scribentes circa Auctorem Campanarum; communis enim est opinio, quod fuerit Sabinianus Papa, qui obiit Anno 605. quapropter Turrigius de *Cryptis Vaticanis* narrat, Anno 1610. demolitum fuisse Vaticanum Campanile, & in fundamentis repertum numisma Heraclii Imperatoris, qui vixit temporibus prædicti Summi Pontificis Sabiniani, & à quo Campanile illud fuit constructum. Cæterum id non admittit Polydorus Virgilius lib. 6. cap. 12. nam S. Hieronymus, qui vixit per bina sæcula ante Sabinianum Papam, facit mentionem campanarum in cap. 33. de *Regul.*

Regul. Monachor. Et de Campanis cecinit Martialis lib. 14. *Epigram.* 163.

Redde pilam; sonat as thermarum ludere pergis.

Et Juvenalis satyr. 6.

Tot pariter pelves, & tintinnabula dicas.

Pulsari.

Imo Joannem Papam XIII. Romæ incēpisse baptizare Campanam pro Ecclesia Lateranensi ex Card. Baron. ad d. annum notat Jordan. lib. 5. tit. 14. num. 2.

Quartò: Verum quid sit de auctore, & origine Campanarum in Ecclesia occidentali, certum est, quod in orientali, Campanæ adhibitæ sunt anno 865. cum ab Urfo Serenissimo Venetiarum Duce missæ, & donatæ fuerunt Imperatori Constantino-politano. Blondus lib. 2. decad. 2. & Hierolex. Magri d. Verb. Campana. Ubi subdit quod ante prædictam donationem orientales utebantur ligneis instrumentis, quæ Graja voce dicebantur *Symandrum*, & *Agiosymandrum*; prout etiam in præsentituntur Religiosi commorantes sub tyrannide Turcarum; sed Æthiopes habent Campanas lapideas, sonus non ingrati. Et in Civitate Ferrariæ, in Monasterio S. Bartholomæi extat antiquissima Campana vocata *Sperone*; eò quia, cum Committissa Mathildes ibi convenisset ad venationem, & audivisset raucam Campanam, quælivit curâ Monachis non reficeretur: & habito responso, ob paupertatem: ipsa statim diffibulavit sua calcaria aurea, gemmis ornata, & eadem tradidit pro refectione Campanæ, quæ fuit hac de causa vocata *Sperone*.

Quintò: Sed digna notata sunt mysteria, & officia, quæ Campanæ in se continent, descripta his versibus per Glossam in Extravag. *Quia cunctos. De Offic. Custodis*; videlicet

Laudo Deum verum: Plebem voco: Congrego Clerum:

Defunctos ploro: Nimbium fugo: Festaque honoro.

De quibus singillatim sicut non me tædet scribere, ita lectores, & studiosos nostros ne pigeat observare sequentia.

Laudo Deum verum: Siquidem pulsantur Campanæ ad elevationem Eucharistiæ, & dum defertur ad ægrotos, nec non ad Angelicam salutationem recitandam ter in die ex decreto Gregorii Papæ Noni. Odoric. Rinald. in *Annal. Eccles. ann.* 1238. num. 73. quamvis ab aliis id statutum referat Cæsar. lib. 9. cap. 51. Et quod recitantibus *Ave Maria cum Vers. Angelus Domini*, quando Campanæ dant signum, præter alias Indulgentias à Summis Pontificibus concessas, Adrianum Papam Sextum elargitum Indulgentiam plenariam testatur Fagnanus in cap. *Custos Ecclesie* num. 4. *De Offic. Custodis* tom. 2. pag. 384. Et quod in elevatione salutaris Hostiæ, dum S. Petrus Cœlestinus sacrificabat, ex se Campanam graviore tinnitu resonasse scribit Surius in *ejus Vita* 20. Maii lib. 1. cap. 13. Dumque Miraculosa, Sacraque Hostia, ex qua Sanguis emanaverat, Herkenrodam deferretur, Campanas nemine impellente personasse, notat Henriquez. in *Men.* 25. Julii. Et in delatione Imaginis Deiparæ, quæ fuerat Pulcheriæ Augustæ, Balduino Secundo in Italiam Constantinopoli veniente, Campanas Templi Montis Virginis in Neapolitano Regno, nullo pulsante, insonuisse, clangore festivo, circa annum 1230. refert Guilielm. Gumpferberg. in *Atlanti Mariano* apud Bagattam de *admirandis Orbis Christiani* tom. 2. lib. 3. cap. 3. in 2. appendice num. 8. & lib. 5. cap. 2. §. 3. num. 27.

Plebem voco: Ea ratione, quia Campanæ officium, faciunt Apostolorum, & deserviunt pro concionibus præcipuè innuendis, & sunt loco Tubarum Sacerdotalium Veteris Testamenti: quocirca tanquam representantes Apostolos silent in triduo majoris hebdomadæ, quia ipsi præ timore Judæorum tacuerunt, & Ecclesia utitur *Symandro*, seu *Crotola*, ligneo instrumento, ad convocandam Plebem in Ecclesia, quia solus CHRISTUS, extensus in ligno, torcular calcavit in sua passione, ut bene meditatur Rupert. lib. 5. de *Divin. offic.* cap. 29. Hinc dum corpus S. Romualdi Fabrianum portaretur, omnes Campanæ ex altis turribus per se sonum emisissent, quo omnis populus excitatus obviam venit illi sancto Corpori, accensis funalibus, & faculis cereis. Bagatta d. tom. 1. lib. 5. cap. 4. §. 2. num. 14. ubi plurima familia congerit exempla.

Congrego Clerum: Quia notorium est, apud omnes Collegiatis, tam sæculares, quam regulares, Clerum convocari signo Campanæ; prout in aliis Regularibus excitationibus, ad Matutinam, & Vespertinam orationem, ad lectionem diurnam, & ad prandium, & cenam; quod servatur etiam in nostro Episcopali Patavino Palatino. Et hic venit advertendum, quod in Sabbato Sancto non sunt pulsandæ Campanæ, cujuscunque Ecclesiæ sive Sæcularis, sive Regularis; antequam audiatur earum sonitus de Ecclesia Cathedrali sub Pœna ducatorum centum ex constitut. Leonis Papæ X. anno 1518. & ex Decret. Sac. Rit Congr. die 19. Febr. 1608. quæ id à Regularibus præcipit servari. Hierolexic. Magri in d. Verb. Campana. Barbosa de *Jure Eccles. Univ. lib.* 3. cap. 3. num. 69. & in Decif. *Apost. eod. Verbo.* Idem est statutum in nostris Synodaliibus Constitutionibus tam pro reverentia Ecclesiæ Cathedralis Paduæ, quam pro Ecclesiis Matricibus, sive Parochialibus respectivè ad Regulares, & Campefres in Dicecesi par. 3. cap. 9. *Vers. in Sabbato Sancto.*

Defunctos ploro. Pulsantur enim Campanæ in morte fidelium, ut alii moneantur, Deo preces effundere pro anima Defunctorum. Hinc Synodus Patavina d. part. 3. cap. 9. sic statuit: *Cum pro exequiis Campanæ pulsantur, debitus ordo servetur. Pro Clericis, & Sacerdotibus tot vicibus, quot ordinibus quisque est insignitus. Pro masculis Laicis ter, pro feminis bis. Nullus verò Parochus permittat, ut pro alicujus obitu, ac funere sonitus hora spatium excedat. Porro in Obitu justorum, præcipuè violento, Campanas de per se, quasi lugentes, sonitum dedisse, pluribus exemplis demonstrat Bagatta d. tom. 1. lib. 5. cap. 4. §. 3. & præcipuè de S. Geroldo Mart. lib. 1. cap. 1. §. 5. num. 32. & de S. Gregorio Episc. d. §. 5. num. 94.*

Nimbium fugo: Mirabiliter enim sonitus Campanarum deservit ad fugandas tempestates, & Dæmones ipsos; circa quos Gryllandus apud Bagattam d. tom. 1. lib. 5. cap. 4. §. 5. num. 2. narrat, se examinasse maleficas incarceratas, quæ deposuerunt, cum deferrentur à Dæmone ad ludos, audita pulsatione Campanæ, fuisse ad terram dejectas in locis valde distantibus à solita earum habitatione. Et d. §. 5. num. 3. Martin. Delrius refert, Diabolum, Abbatis advenæ specie assumpta, Monacho cogitanti à Monasterio aufugere, se obtulisse, & ut propositum adimpleret, suasisse. Cumque id ageret in Refectorio, uno ictu à Priore scilla percussa est: & statim diabolus præcipiti cursu ad latrinas tendens, vidente ipso Monacho, se in earum inferiora demersit. Circa tempestates sedas

tas exempla plura habentur apud eundem Bagatam *part. 1. lib. 3. cap. 2. Appendic. 1. num. 8. & 9. & seq. & Ang. Raccham in tract. de Campanis cap. 7. Tandem.*

Festaque honore: Siquidem festivus Campanarum sonitus in honorem Sanctorum, & eorum festivitatum valde delectat Cælum, & terram. Hinc eo die, quo S. Antonius de Padua relatus fuit inter Sanctos, Campanæ omnes Civitatis Ulyssiponæ, nullo eas movente, personaverunt. Surius in *vita S. Anton. 13. Junii.* Ad hunc effectum Synod. Patavina *d. part. 3. cap. 9.* ita statuit: *Vesperis festivitates præcedente, post Angelicæ Salutationis signum, populus earum omnium (Campanarum) sonitu de solemnitate præmoneatur. Dominicis, & aliis festis prolixius, omnesque simul pulsantur; quæcunque verò sit occasio, secundam noctis horam non excedant.* Quod tamen perperam servatur, ob incuriam Superiorum, à quibusdam Monialibus, quæ integra nocte Campanas pulant, in propria salutis detrimentum & cum vicinorum fastidio, ut notat etiam Casalius de *Sacris Veter. Ritib. part. 3. cap. 43. in fine.*

Corollarii loco illud non ignorandum in tanta veneratione olim fuisse pulsationem Campanarum, ut Conc. Colon. *part. 3. cap. 31.* sanciverit, eas non nisi à Clerico superpelliceo induto pulsari; quod etiam præcepit S. Carolus Borromæus *Conc. Diocesana. 4. Decret. 28. & Actor. Mediol. part. 4. pag. 788. col. 2. & part. 6. pag. 984. col. 2.* Qui plura, & quidem omnia curiosa scire cupit de Campanis, & de Campanilibus legat meas Decisiones de *Sacrificio Missæ Decis. 45.* per totam. Hic unum addo, Campanam fuisse baptizatam Anno Christi 520. à S. Maximino Abbate Micianensi, ut legitur in *Saculis Benedictinis tom. 1. pag. 607. num. 33.*

DECISIO XXV.

ARGUMENTUM.

Differitur de Baptismo Fluminis, id est, de eo, qui datur per Aquam, vel solemniter, vel privatè. Differentiæ inter utrumque modum. Deipara, S. Jo: Baptista, & Apostoli à quo sint baptizati? & quando? Tripliciter dari potest Baptismus Aquæ, & cur Immersio non sit in usu?

SUMMARIUM.

- 1 Baptismus Fluminis quoruplex sit? & num. 5.
- 2 Fluminis, & sanguinis baptismata an sint Sacramenta?
- 3 Baptismi Sacramentum quando institutum?
- 4 Deipara, & S. Jo: Baptista à quibus sint baptizati?
- 5 Baptismus Fluminis alius sollemnis, alius privatus.
- 6 Sollemnis baptismus quis sit?
- 7 Ritus Ecclesiæ in Sacramentis ministrandis servandi sunt sub mortali peccati pena.
- 8 Differentia inter baptismum sollemnem, & privatum.
- 9 Baptismus Fluminis tripliciter dari potest.
- 10 Baptismus per immersionem in aqua cur non sit in usu?

His de Baptismo Campanarum prænotatis, accedendo ad explicationem specierum Baptis-

mitanquam veri Sacramenti, nunc oportet declarare, Quoruplex sit Baptismus Fluminis? Præmittendum ad majorem intelligentiam, solum Baptismus Fluminis (quod fit elementari aqua, & forma præscripta Verborum) esse Sacramentum; alia verò duo Baptismata, Fluminis scilicet, & Sanguinis non esse Sacramenta; sed analogicè tantum vocari Sacramenta, ratione effectus, quem operantur in anima, remissionis culpæ, & renovationis spiritualis; Unum enim est Baptismi Sacramentum, & non plura, juxta illud ad *Ephes. 4. Unus Dominus, una Fides, unum Baptisma;* quod explicat Layman. *lib. 5. tract. 2. cap. 5. num. 1.* & docet Glossa in *cap. Baptismi vicem De consecr. dist. 4.* ac explicatur à Mastro in *Theol. Moral. disp. 17. n. 8. & in 4. sent. disp. 2. n. 169.* & latius ab Eminen. Card. de Lauræa *tom. 1. in eod. 4. sent. disp. 12. art. 6. n. 70.* Porro sicut discordant Scholastici in assignando tempore in quo Baptismus sit institutus à Christo eo quia nec scriptura nec traditio id doceat, omnes tamè conveniunt, dicentes, Baptismum fuisse ante mortem Redemptoris institutum; tum quia discipuli Joannis aiebant ad illum: *Rabbi, quærat tecum trans Jordanem, cui testimonium perhibuisti, ecce hic baptizat, & omnes veniunt ad eum.* *Joan. 3. 26.* tum etiam quia Christus Dominus in ultima cæna ordinavit Apostolos Sacerdotes, & iisdem dedit Sacram Communionem; ergo erant baptizati, alias non fuissent capaces Ordinis, & Eucharistiæ absque Baptismo, qui est janua omnium Sacramentorum. Layman. *d. lib. 5. tract. 2. de Sac. Baptismi cap. 2. num. 1.* ubi Theologos allegat. Mastro in *4. sent. d. disput. 2. art. 1. per totum.* Et in ejus Theolog. *Moral. disp. 17. num. 9. & 10. Eminentis. Cardin. de Lauræa d. disput. 12. art. ult. num. 96. & 97.* Porro Cornelius à Lapide in *Matth. cap. 3. Vers. 17.* ait Sacramentum Baptismi fuisse institutum à Christo, dum ipse baptizatus fuit in Jordane; sed necessitatem ejus suscipiendi indixisse post suam Resurrectionem ex SS. Patribus ibi citatis. Hinc deducitur, S. Joannem Baptistam fuisse baptizatum à Christo Domino, Menochius in *vita Christi. lib. 2. cap. 3. num. 7.* prout etiam Sanctissimam Virginem MARIAM ejus Matrem. Petrus Canisius de *B. Virg. lib. 1. & Christophorus de Castro in Hist. B. Virginis cap. 15.* & concordat Eutimius *super. cap. 3. Joann.* his verbis: *Scribunt quidam Apostolorum temporibus proximi, quod Christus Petrum, & VIRGINEM MATREM baptizaverit; Petrus verò reliquos Apostolos; quæ omnia discurrendo piè, ac doctè prosequitur P. Menochius in Vita Christi Domini lib. 2. cap. 3. num. 7. 8. & 9. & lib. 3. cap. 3. num. 1. Clavius in Proprium. Evang. resol. 4. Manus in Selectis Histor. cap. 530. & Volpi in resol. Moral. Verb. Baptismus resol. 5. num. 7. & 8.*

His præmissis, dicendum pro responsione Quæsti, Baptismi Fluminis duas esse species; videlicet unam Sollemnis & aliam Privati. Ille dicitur Baptismus Sollemnis, qui confertur cum solemnitatibus, sacris ritibus, & cæremoniis ab Ecclesiâ præscriptis. Ille verò Privatus, qui casu necessitatis datur per aquæ infusionem, omisiss reliquis cæremoniis ab Ecclesiâ in Rituali Romano ordinatis. Layman *d. lib. 5. tract. 2. cap. 9. num. 5.* Gobat. *d. tract. 2. à. num. 480. & seqq. & Eminentis Card. de Lauræa d. tom. 1. de Sac. Baptismi. disp. 15. art. ult. num. 126.* ubi ipsas cæremonias sacras Baptismi sollemnis summarè ponit, ac refert; quod etiam facit Layman. *d. tract. 2. cap. 8. num. 7.*

Et ex

Et ex hac divisione, seu distinctione Baptismi solemnis, & Baptismi privati, Clerus noster quatuor Conclusiones deduxit.

6 Prima Conclusio, quod Baptismus verè & propriè erit solemnissimus etiam si celebretur in domo privata, dummodo administrètur cum caeremoniis, & sacris Ritibus, de quibus in Rituali Romano; ut fieri solet in baptizandis filiis Regum, & Principum in cameris, & hypocaustis eorum Palatiorum, juxta dispositionem *Clem. unic. de Baptismo*, quam refert Gobat, *d. tract. 2. num. 491. Riccius decis. 427. Quintanadven. tract. 1. singul. 21. & Pax Jordan, tom. 1. lib. 3. tit. 1. num. 15.* Nomine autem Filiorum videntur etiam Nepotes, & Pronepotes. Gobat ubi supra num. 493. Glos. in *d. Clem. unica de Baptismo*. & Fagnanus in *cap. Ex transmissa. num. 15. & 16 De Filiis Presbyter. tom. 2. pag. 321.*

7 Secunda Conclusio. Caelemonias, & Ritus ab Ecclesia institutos ommittere, aut mutare, in administratione Sacramentorum, vel in Sacrificio, est peccatum contra Religionis virtutem, ex genere suo mortale; nisi parvitas materiae excuset; ea ratione, quia multum interest ad Catholicæ Ecclesiæ unitatem servandam, Ritus Ecclesiasticos, præsertim in Sacrificio, & Sacramentorum administratione eosdem ubique servari. Layman, *d. lib. 5. tract. 2. cap. 8. num. 4. & 5.* Quod utinam attenderent, & seriò considerarent Ecclesiastici illi, qui Rubricas Missalis, & Decreta Sacre Rituum Congregationis parvipendunt; & hoc (quæso) advertant Confessarii omnes; ne, ut suis Pœnitentibus morem gerant, illos dicant non peccare; & abusus approbent quasi consuetudines legitimas; & ita excusationes excusent in peccatis, cum suarum, atque Pœnitentium animarum detrimento.

8 Tertia Conclusio. Magna est differentia inter Baptismum solemnem, & privatum respectu ministerii, & patris; siquidem Sacerdos, qui est in peccato mortali, & solemniter baptizat, peccat mortaliter; secus si baptizet privatè in casu necessitatis. Gobat, *d. tract. 2. n. 149. ex S. Thom. 3. part. q. 64. art. 6. ad 3.* Subdiaconus Baptizans solemniter incurrit irregularitatem; secus si non solemniter, *cap. 1. de Cleric. non ord. ministr. Gobat d. tr. 2. num. 139. & 140.* In Baptismo solemnè necessarius est Patrinus, secus autem in privato. Diana, *part. 3. tract. 4. resol. 18.* Quæ in Coordinato habetur *tom. 1. tract. 1. resol. 97. Sanchez de Matr. lib. 7. disp. 67. num. 14. Gobat, d. tract. 2. num. 523.* Et tandem Patrinus contrahit cognationem spirituales in Baptismo solemnè; sed non contrahit illam in Baptismo privato. Gobat, *d. tract. 2. num. 480. & num. 577. Sanchez, d. lib. 7. disp. 26. num. 14. Diana par. 10. tract. 16. ref. 30.* reperienda in Coordinato *tom. 1. tract. 1. resol. 95.* Quamvis alii DD. sentiant contrarium; & studiosi nostri de hoc infra sint responsuri.

9 Ultima Conclusio. Baptismus Fluminis conferri potest, vel per immersionem in aqua, vel per infusionem aquæ, vel per asperisionem cum aqua. S. Thom. 3. part. q. 66. art. 1. & 4. Gobat, *d. tract. 2. num. 44. Layman, d. lib. 5. tract. 2. cap. 3. num. 4.* Et Eminentiss. Cardin. de Lauræa de *Sacram. Baptismi disp. 12. art. 3. num. 26.* Sive per trinam, sive per unicam immersionem, infusionem, vel asperisionem, ita tamen, ut servetur usus, & consuetudo diversarum Dioceseon. Caterum in primitiva Ecclesia usus communior erat baptizandi per immersionem. Layman, *d. num. 4. Casallius*

de Peter. *Sacr. Christ. Ritib. d. part. 1. cap. 5. ubi in Vers. Priscis temporibus* notat, quod Baptizandi ingrediebantur nudi in aquam, in qua terà Sacerdote, seu Episcopo Baptizante mergebantur; & ad hunc effectum Baptisteria fabricabantur, in loco, & situ inferiori, & in ipsa descendebant Baptizandi per gradus, ut Romæ videtur Baptisterium Constantini penes Ecclesiam S. Joannis in Laterano. Porro ferè ubique immersio mutata, seu ablata fuit, & prævaluit aquæ infusio; ob tres rationes, quas considerat Hierolexicon Magrii in *Verb. Baptismus*; videlicet, quia pueri tempore hiemis denudati nimis patiebantur; quia sæpe sæpius immersi in aquam, eam urina, vel stercore commaculabant; ut de Constantino Cæpronimo Imperatore, qui fuit persecutor Ecclesiæ & Sacrarum Imaginum, notat Eminent. Cardin. Baronius anno 719. num. 20. Et quia denudatio adultorum causabat non modicum verecundiæ respectum, & indecentiam in mulieribus, etsi in loco à viris, separato, & clauso ipsæ denudatæ baptizarentur, ut opinatur Vicecomes de Baptismo, *lib. 4. cap. 13.* quem refert Casallius *cit. part. 1. cap. 5. pag. 43.* contra quem insurgit, & quem acriter carpit & impugnat P. Menochius in *Scores part. 2. cap. 42.* omnino legendus, ubi pie, ac doctè probat, non esse credendum, quod mulieres, puellæve adultæ baptizarentur denudatæ.

DECISIO XXVI.

ARGUMENTUM.

Declaratur Baptismus Fluminis; & de eo refertur, an sit necessarium Votum explicitum, vel sufficiat implicitum? Item Utrum cum eo sufficiat Attritio, vel requiratur Contritio ad salvandam Animam.

SUMMARIUM.

- 1 Baptismus Fluminis quinam sit?
- 2 Adultus non baptizatus an possit obtinere gratiam justificantem?
- 3 Baptismus Fluminis an requiratur sui ipsius Votum explicitum?
- 4 Baptismus Fluminis in quo differat à Baptismo Fluminis.
- 5 Attritio an sufficiat ad salutem in baptismo Fluminis?

SEquitur secunda species Baptismi, qui vocatur Fluminis; ideò quæritur, Qualis sit Baptismus Fluminis; & in quibus differat à Baptismo Fluminis? Omnes Theologi docent, Baptismum Fluminis esse actum perfectæ contritionis, seu dilectionis Dei, cum voto suscipiendi Baptismum aquæ. Ita ex Conc. Trid. sess. 6. cap. 4. docent Layman, *lib. 5. tract. 2. cap. 6. num. 6. Vers. Dico secundo.* Gobat, *d. tract. 2. num. 637. & ibi S. Thom. Vasquez, Suarez, & alii. Mastrius in 4. sent. disp. 2. num. 170. & Emin. Card. de Lauræa de Baptismo disp. 13. art. 5.* Hinc præfati Theologi, & Doctores deducunt, Baptismum in re non esse adultis simpliciter necessarium ad consequendam primam gratiam, & remissionem peccatorum; siquidem per actum contritionis, ac dilectionis Dei super omnia, cum proposito servandi divina præcepta, & voto recipiendi Sacramentum Baptismi, (cum ejus suscipiendi copia fuerit) homo adultus verè justificatur à peccatis, & consequitur jus filiorum Dei. Hoc autem probant

bant: 1. Ex Divino Oraculo illo, apud Ezech. 18. *Siegerit Penitentiam impius, vita vivet, & non morietur, & cum averterit se impius ab impietate sua, animam suam vivificabit.* 2. Ex exemplo A&u&u Apostolorum; ubi habetur, Spiritum Sanctum receptum fuisse à non Baptizatis, sed justificatis per contritionem & votum Baptismi; unde dixerunt Apostoli cap. 10. 47. *Numquid aqua quis prohibere poterit, ut non baptizentur hi, qui Spiritum Sanctum acceperunt, sicut & nos?* 3. Ex iisdem *Act. Apost.* cap. 10. ubi legitur, Cornelium Centurionem ante realem Baptismi susceptionem fuisse justificatum 4. Ex illis Verbis Salvatoris *Marc. ult. 16. Qui crediderit & Baptizatus fuerit salvus erit: qui vero non crediderit, condemnabitur:* quæ verba expendens S. Bernardus *epist. 77. ad Hugonem Victorinum* notat, non fuisse dictum à Salvatore, quod condemnabitur, qui non crediderit, & baptizatus non fuerit; sed solummodo qui non crediderit. 5. Ex cap. *Debitum. 4. De Baptismo*, ubi deciditur, Judæum, qui se ipsum baptizaverat, esse ab alio rebaptizandum; sed si interim ipse decessisset, ad cœlestem patriam protinus evolasset. *Et in cap. Apostolicam. 2. De Presbytero non baptizato:* ubi declaratur; Defunctum Presbyterum, qui credebatur se baptizatum, sed nunquam susceperat (inculpabiliter) Baptismum; ab originali peccato solutum, & cœlestis patriæ gaudium esse adeptum. 6. Ex testimonio SS. Patrum, & præcipue S. Augustini *lib. 8. de Civit. Dei* Et S. Ambrosii *in Orat. de Obitu Valentini Imperatoris. 7.* Ex Concil. Tridentin. *sess. 6. cap. 4. decidente translationem hominis à peccato post Evangelium promulgatum sine lavacro regenerationis, aut ejus voto fieri non posse.* Igitur Baptismus Flaminis consistit in contritione cum voto suscipiendi Baptismi, & justificat hominem.

Porro, an hoc votum, seu desiderium debeat esse explicitum, id est præter propositum servandi omnia mandata Dei, etiam sit eliciendus actus, & determinanda voluntas suscipiendi Baptismum; vel sufficiat votum implicitum; id est propositum servandi omnia præcepta Divina, in quo comprehenditur etiam præceptum sumendi lavacrum regenerationis? altercantur inter se Scholastici, ac Moralistæ; & pro voto explicato stat Eminentiſſ. Card. de Lauræa *de Sacrament. Baptism. d. disp. 13. num. 46.* ubi rationes cumulat. Pro sufficientia voti impliciti stat Gobat *d. disp. 2. num. 637.* Layman. *d. lib. 5. tract. 2. cap. 6. num. 2. Vers. Dico II.* Et Maltorius, qui mordicus tuetur hanc secundam opinionem *in 4. sent. d. disp. 2. num. 174. & 176.* Sed ipsemet *in sua Theolog. Morali disp. 17. num. 5.* videtur assentiri non spernendæ distinctioni; quod scilicet, vel homo habet cognitionem fidei Christianæ, & in hoc casu cum contritione debet elicere explicitum votum suscipiendi Baptismi; vel fidem Christianam ignorat, & tunc sufficit votum implicitum Baptismi, consistens in actu dilectionis Dei, & generali proposito faciendi omnia, quæ necessaria sunt ad æternam salutem.

Quò verò ad differentias inter Baptismum Flaminis, & Baptismum Fluminis dixerunt, esse sequentes. 1. Baptismus Flaminis non est Sacramentum; ille Fluminis Sacramentum est, ut diximus supra *in Decis. 24. num. 1. in fine.* 2. Baptismus Flaminis non imprimit characterem. 3. Est reiterabilis; at Fluminis Baptismus imprimit characterem, & non est reiterabilis. 4. Baptismus

Flaminis justificat Cathecumenum ex opere operantis; Fluminis verò ex opere operato 5. Baptismus Flaminis dimittit omnem culpam, sed ordinariè loquendo, non relaxat omnem penam: prout semper facit Baptismus Fluminis; ea ratione, quia ut plurimum contritio in adulto Cathecumeno non attingit illius perfectionis gradum, quo contritus mereatur totius penæ temporalis condonationem; quæ fit per modum condignæ satisfactionis, ut bene explicat Bissus *in Hierurg. Sacra Verb. Baptismus num. 20. §. 1. & 2.* Caramuel *in Theol. Fundam. num. 3006.* & Maltorius *in d. 4. sent. disp. 2. num. 172.* Tandem sexta, & ultima differentia est, quod in Baptismo Flaminis est necessaria contritio; & at in illo Fluminis sufficit attritio; & ratio est, quia ad consequendam gratiam sine Sacramento requiritur contritio, ut omnes fatentur, & est decisum de Sacramento Pœnitentiæ *in Concil. Trid. sess. 14. cap. 4.* at cum Sacramenti susceptione sufficit attritio; liquidem in hoc casu gratiæ consecutio adscribitur ipsi Sacramento realiter suscepto; at ubi habetur solum votum Sacramenti suscipiendi, gratiæ consecutio non adscribitur ipsi Sacramento, cum re ipsa non suscipiatur; sed perfectæ dispositioni ad gratiam, qualis non est sola attritio cum voto Sacramenti. Maltorius *in 4. sent. d. disp. 2. num. 177.* A quo tamen dissentit Eminentiſſ. Cardin. de Lauræa *de Baptism. d. disp. 13. num. 47.* ubi probat, in Baptismo Flaminis sufficere attritionem ad recipiendam gratiam; quia talis Baptismus non requirit nisi ea, quæ in Baptismo Fluminis requiruntur: At in illo sufficit attritio. Vasquez *in 3. p. disp. 158. cap. 4.* Gobat *d. tract. 2. de Baptism. num. 308.* Siquidem nulla lex reperitur, quæ obliget hominem non habentem modum suscipiendi realiter lavacrum spiritualis regenerationis, ad eliciendum actum contritionis: & certum est apud omnes, quod suppletio Baptismi in re sufficienter habetur, si votum ejus habeatur: ergo eadem prorsus dispositiones in hoc, & in illo requiruntur; cumque ad Baptismum in re sufficiat contritio, vel attritio, idem cenferi debet in voto Baptismi.

Hanc eximii, & versatissimi Theologi, ac Eminentiſſimi tum Scientia, tum Purpura Sacra Doctoris opinionem, tanquam magis piam, & indoctis Cathecumenis favorabilem non solum amplectendam, sed confirmandam crederem ratione illa, quam considerat Catechismus Rom. *de Sacrament. Pœnit. sess. 66. & Concil. Trid. sess. 14. cap. 8.* videlicet Deum indulgentius agere cum his, qui nondum cognito suo nomine, neque fide intellecta peccaverunt, quam cum illis, qui recepto spiritualis regenerationis lavacro, Spiritum Sanctum, quem acceperunt, contristare, & Deum, cujus filiationem sunt consecuti, offendere non erubescunt. Propterea, sicut in relaxatione penarum in peccantibus post Baptismum, se minus liberalem Deus ostendit; ita in voto Sacramenti Pœnitentiæ contritionem perfectam requirit, ut culpam dimittat, & de novo suam gratiam impetietur. E contra, sicut in Baptismo re suscepto, cum sola attritione, Deus condonat omnem penam, & remittit omnem culpam, propter prædictam excusabilem ignorantiam fidei, & legis Dei; ita si Baptismus non possit ob justa impedimenta realiter suscipi, & homo cogatur in solo voto, & desiderio Baptismum habere, in hoc casu ineffabilis Dei benignitas, & misericordia ad concedendam

cedendam ipsi homini Cathecumeno justificationem, & gratiam, contenta sit attritione cum ipso voto suscipiendi Baptismi; juxta Doctrinam Emin. Cardin. de Lauræa d. disp. 13. art. 5. num. 47.

DECISIO XXVII.

ARGUMENTUM.

Exponitur Baptismus Sanguinis consistens in Martyrio. Quid, & Quotuplex sit Martyrium declaratur, & quot ejus gradus? Conditiones septem necessariae ad verum Martyrium. Ejus sex effectus cum exemplis, ac variis eruditionibus sacris.

SUMMARIUM.

- 1 Sanguinis Baptismus, quid sit?
- 2 Martyrium quid sit? & unde dicatur?
- 3 Martyres cur olim nominarentur Confessores?
- 4 Martyrium duplex. Cruentum, & Incruentum.
- 5 Amor in Deum Triplex: Complacentie, Benevolentie, & Appretiationis.
- 6 Martyrium sibi procurare an, & quando liceat?
- 7 Incruentum Martyrium quoniam sit?
- 8 Martyrii gradus quatuor.
- 9 Martyrii perfecti conditiones septem. Et quæ?
- 10 Fides dupliciter exercetur, nempe in credendis, & in agendis.
- 11 Martyres qui fuerint ob fidem in agendis?
- 12 Interficere seipsum nulli licet.
- 13 Martyrizandus si sit in peccato, vel confiteri si potest, vel contritionis actus elicere debet sed an sufficiat Attritio?
- 14 Martyres recalcitrare non debent contra tortores
- 15 Perseverantia necessaria est Martyri in tormentis
- 16 Gladius cur semper occideret Martyres?

Tertia species Baptismi illa est, quam Theologi vocant Sanguinis, id est Martyrii; ideo hic agendum venit de Martyrio, qui est Baptismus Sanguinis; & de eo sex sunt videnda.

- 1 Qualis sit Baptismus Sanguinis?
- 2 Quid sit Martyrium?
- 3 Quotuplex?
- 4 Quod gradus Martyrii?
- 5 Quod conditiones ad verum Martyrium?
- 6 Qui sint effectus Martyrii?

Quo ad Primum: Baptismus Sanguinis est ablutio animæ facta in proprio sanguine, effuso ob confessionem fidei, cum perpeffione mortis, à persecutore illatæ, in odium ipsius fidei; ubi non est modus recipiendi Baptismum aquæ, & de hoc Baptismo locutus est Salvator in illis verbis *Marc. 10. Potestis bibere calicem, quem ego bibiturus sum? & Baptismo, quo ego baptizor, Baptizari? Et Luc. 12. Baptismo habeo Baptizari, & quomodo coarctor, usque dum perficiatur.* Hoc autem à Christo Domino perficiendum, & Calix bibendus, erat passio, seu Martyrium cum sanguinis effusione, & ideo sanguinis effuso, & Martyrium susceptum à non Baptizato ob confessionem fidei, quando non habet possibilitatem suscipiendi Baptismum Fluminis, seu aquæ, dicitur Baptismus Sanguinis, Bonac. de Baptis. disp. 2. q. 1. Gobat. d. tract. 2. num. 599. Mastrius in Theol. Moral. d. disp. 17. q. 6. & in 4. Sent. d. disp. 2. num. 280. & Eminentiis. Card. de Lauræa de Sacram. Baptismi disp. 12. num. 69.

Quo ad Secundum: Studiosi nostri notarunt: Martyrium esse Confessionem Fidei, cum mortis perpeffione à persecutore illatæ in odium fidei. Nam Adar. Doct. Clericali Tom. 1. Lib. 1.

tyrium Græca dictio est, μαρτύριον, & τὸ, significans Testimonium: & μαρτυρῶ, & τὸ, Testis; quod etiam significatum habetur apud Hebræos, apud quos *עֵד* Testis venit à verbo *עָדָה* testatus est, testificatus est, & cognitionem habet cum voce *וָדַע* id est, novit, scivit, & cum *וָדַעְתִּי* simul novit, quia quod scimus testamur; & conditio est attestatio mentis. Languius in Florileg. Verb. Martyrium Emin. Card. de Lauræa tr. 3. sent. part. 2. tom. 3. De Fide, & propagat. ejus disput. 20. num. 1. Et ideo in Apoc. 2. 13. dicitur: *Antipas testis meus fidelis, qui occisus est apud vos;* ubi Gloss. interlin. notat: *Martyr scilicet fuit.* Et act. 1. 8. scribitur: *Eritis mihi testes in Jerusalem.* Et iterum Apoc. 6. 9. Vidi sub. *Altare Animas intersectorum propter Verbum Dei, & propter testimonium, quod habent:* quandoquidem Martyres tumulabantur sub altaribus, cum epigraphæ *Martyrium* apud Græcos, & *Confessio* apud Latinos; & ideo Romæ Altaria, in quibus jacent sacræ Reliquiæ corporum SS. Petri, & Pauli, vocantur *Confessio S. Petri, & Confessio S. Pauli:* prout in Ecclesia SS. Apostolorum legitur *Confessio SS. Philippi, & Jacobi:* & in primitiva Ecclesia per multos annos Martyres nominabantur *Confessores*, juxta illud *Luc. 12. 8. Qui me confessus fuerit coram hominibus, confitebor & ego eum coram patre meo;* ut advertit Emin. Card. Baron. in *Martyrol. Rom. 6. Julii Verb. Cum ad Confessionem:* qui subdit die 2. Januarius. quod qui captus pro fide occumberebat, dicebatur *Confessor.* Qui non interpellatus se offerebat Martyrio, appellabatur *Professor.* Qui verò propter fidem exulabat, & sua bona amittebat vocabatur *Extorris:* omnes tamen in numero Martyrum computabantur. Caterum progressu temporis cœperunt appellari *Martyres* illi, qui pro fide patiebantur; Confessores verò, qui in heroicis virtutibus sanctæ exercitati, naturali morte ex hac vita decedebant. Sic ex Origine, Petro Belesen. ex S. Bernardo in *serm. de S. Benedicto in fine.* & ex Eminentiis, Cardin. Baron. Anno 286. eruditè, ac doctè de more probat Emin. Card. de Lauræa de Martyrio d. disp. 20. num. 16.

Quo ad tertium: Duplex est Martyrium, Cruentum, & incruentum. Illud est Cruentum, quod consummatur cum sanguinis effusione, & vitæ dispendio, vi persecutionis motæ in odium fidei; & quamvis Gnostici, Valentinus, & Montanus, deinde hæretici Adamitæ, ac alii nebulones ejusdem farinae detestati sint Martyrium, & docuerint, Martyres esse reos luicidii, ut ex Cardin. Baron. Ann. 145. & ex Salellem. tom. 2. reg. 226. & 302. deducit Emin. Cardin. de Lauræa d. disp. 20. num. 200. & seqq. nihilominus dicendum est; Martyrium esse actum quadruplicis virtutis; scilicet Fortitudinis, ut elicientis principaliter; Patientiæ, ut elicientis consequenter; Fidei, ut finis & Charitatis, ut imperantis. S. Thomas 2. 2. q. 124. art. 1. & 2. Charitas enim; seu amor in Deum est triplex, Complacentie, qua Christianus gaudet ob divinam superexcellentiam, Benevolentie, qua exoptat, (liceat mihi loqui cum libello nostro Doctrinæ Christianæ) *che Dio sia conosciuto da tutto il mondo, e così il Santo Nome suo sia da tutti honorato, & glorificato, come si conviene.* Et Appretiationis, qua homo fidelis appretiat, & æstimat Deum supra omnia, ac etiam supra vitam suam, quam promptè tradit pro ejus fide, & gloria; & hæc est summa dilectio, juxta illud: *Majorem charitatem nemo habet, ut animam suam ponat quis pro amicis suis* Joan. 15. Ita Emin. Card. de Lauræa d. disp. 20.

disp. 20. num. 227. & seqq. ubi auctoritates plurimas Sanctorum Patrum allegat.

Verum tamen est, quod quamvis optare Martyrium pro Christi gloria, & querere media, quae possunt ad illud conducere, sit perfectissimum opus supererogationis, veluti procurare missiones ad infideles, ut fecit S. Franciscus Assisten. Profectus in Africam, & S. Xaverius in Asiam, & mortui sunt S. Antonius de Padua, S. Theresia, & alii Sancti; quorum plures, ex speciali motivo Spiritu Sancti, etiam se obtulerunt tyrannis, ex desiderio patiendi martyrium, eorum saevitiam, & crudelitatem exprobrantes, & provocantes, à quibus postea necati sunt, ut legitur in Martyrologio Romano de S. Maximo Levita; de S. Caprasio, de S. Arthemio 20. Octobr. De S. Cordula Socia S. Ursulae, die 22. Octobr. Et de S. Gordio die 3. Januar. & ex Emin. Baron. Ann. 304. Regulariter tamen loquendo id non licet, ut cum S. Thom. 2. 2. q. 124. art. 1. ad 6. & aliis SS. Patribus Probat Gobat, d. tract. 2. num. 622. Eminent. Cardin. de Lugo tract. de Just. & Jur. disp. 10. num. 44. & Eminent. Cardin. de Lauræa d. disp. 20. num. 180. & num. 188. quibus in locis docet, non dari praeceptum de Martyrio, nisi conditionatum, & in praeparatione animi, si scilicet casus conficiendae fidei ad illud adigeret. Imo licitum est fidelibus tempore persecutionis, se occultare, & fugere ad evadendam mortem, carcerem, & captivitatem, ut habetur Matth. 10. Cum vos oderint in Civitate ista, fugite in aliam: Et fecit Apostolus Paulus qui ait, Cum Damasci praepositis gentis Areta Regis voluerit eum comprehendere, à fratribus per murum demissus est in sporta, & sic evasit manus ejus in nomine Domini; & ex pluribus SS. Patrum auctoritatibus, & exemplo fidelium, qui Romae in 42. Caemeteriis latitabant tempore persecutionum, firmat Emin. Card. de Lauræa d. disp. 20. à num. 251. & seqq. Nisi essent personae publicae, curam animarum habentes, ex quarum fuga plebs desereret fidem, vel nisi etiam ex exemplo privatorum hominum fugientium alii scandalum sumerent, & fidem essent negaturi; quo respectu fortissimos pugiles Christianos in Japonibus nec pedem movisse, instante periculo mortis etiam acerbissima, memorat Gobat d. tract. 2. num. 627. & confirmat Emin. Cardin. de Lauræa d. disp. 20. num. 260. & n. 263.

Incruentum Martyrium est illud, quod fideles patiuntur, supportantes incommoda, vexationes & tribulationes, vel à Dæmone, vel à mundo ob amorem alicujus heroicæ Virtutis, ut ex antiquis SS. Patribus eruditissime probat Emin. Cardin. de Lauræa de disp. 20. art. 3. per totum; & praecipue ex S. Hieronymo, qui in epist. ad Demetriadem, de Virginitate servanda, ait: Habet & pudicitia servata Martyrium suum; & de Sancta Paula in epistola ad Virginem Eustochium ejus matre: Mater tua longo martyrio coronata est. Non solum enim effusio sanguinis in confessione reputatur, sed devota quoque mentis servitus immaculata, continuum Martyrium est. Et ex S. Ambrosio in Psal. 118. Vers. Multi persequentes me. Ubi, cum multa tentationum genera, quae persequuntur homines, narrasset; deinde subdit: Verum ut multa persecutiones, ita multa martyria: Tentatus es spiritu fornicationis, sed temerandam mentis, & corporis castimoniam non putasti, Martyr es Christi: Tentatus es spiritu Superbiae; sed humilitatem magis, quam arrogantiam dilexisti, Testis es Christi,

Et ita de aliis: & postea, inquit: Quanti ergo quotidie in occultis Martyres Christi sunt, & Jesum Dominum constituentur. Ex quibus, & aliis SS. Patrum auctoritatibus tum RR. Parochi, tum RR. Confessarii Monialium, amplissimas rationes desumere possunt ad confortandas, animas eorum gubernio commissas, ut Christianae, & Religiosae vitae incommoda libenter pariantur; neque eas pigeat imitari sanctos Martyres, qui sanguinem pro fide fuderunt in martyrio eruento, cum & ipse Martyres sint ob virtutem castitatis, & patientiae, quamvis incruento Martyrio. Dolent enim saepe saepius in Villis bubulci ob nimiam paupertatem; & in Monasteriis Moniales propter clausuram mortificationem, infirmitatum à Virginali vita inseparabilium frequentiam, & alia tædia plurima; itaut videantur desperare, quas consolari oportet spe excellentis Aureolae, in aeterna vita eis concedendae, non solum castimoniam servatae, sed Martyrii tolerati; testante S. August. Serm. 32. de S. Laur. quod tota vita Christiani hominis, si secundum Evangelium vivat, crux est, atque Martyrium: Et S. Greg. Magno Hom. 35. in Evang. Et nos sine ferro esse possumus martyres, si patientiam veraciter in animo custodimus.

Quo ad Quartum: Quatuor sunt gradus Martyrii. Primus est infantium, qui in odium fidei occiduntur; quapropter ab Ecclesia vocantur infantes occisi ab Herode, Flores Martyrum, & prima Christi victima; & inter Martyres celebrantur alii infantes, nempe SS. Modestus, & Ammonius in Martyrol. Rom. 12. Febr. Et decem pueri 15. Julii; & non solum infantes nati, sed etiam existentes in utero Matris, si cum matre occidantur in odium fidei, Martyres censentur. Vaquez tom. 2. in 3. part. disp. 153. cap. 7. Mastrius in Theol. Moral. d. disp. 17. n. 7. & Gobat d. tract. 2. num. 612. Et dicemus infra in Decis. LII. num. 3. Secundus Martyrii gradus est eorum, qui vehementer ad illud aspirant, & ipsum concupiverunt: sed Deus noluit, eos sanguinem potuisse effundere, licet voluerit eorum desiderium coronare. cap. Nunquid. 26. de Peniten. dist. 1. ubi sic legitur: In Dei servis, apud quos confessio cogitur, & Martyrium mente concipitur, animus ad bonum debitus, Deo iudice coronatur. Aliud est Martyrium animo deesse, aliud animo defuisse Martyrium. Tales fuere in primis DEIPARA, quae Regina Martyrum jure nuncupatur, nam ipsius animam doloris gladius pertransiit, Luc. 2. quando stabat Mater dolorosa, juxta Crucem lacrymosa, in qua pendebat Filius. Deinde S. Martinus Episcopus, de quo canit Ecclesia: O Sanctissima anima, quam est gladius persecutoris non abstulit, palmam tamen Martyrii non amisit. Similiter SS. Franciscus Assisten. & Xaverius, S. Antonius de Padua, S. Theresia, & alii plurimi, quorum corda Martyrii desiderio exarserunt. Tertius gradus est illorum Sanctorum, quibus applicata fuerunt tormenta, & illata ærumnae, pro fide confessione; sed, Deo illos protegente, illasi evaserunt; ut tres pueri Sidrac, Misac, & Ab denago de fornace ignis ardentis; S. Joannes Evangelista de ferventis olei dolio; SS. Pontifices Romani, Marcellus, Joannes, Silverius, Martinus, & Pontianus; pro quibus Ecclesia constituit octavum Responsorium in com. unius Martyr. Domine praevenerunt eum &c. & alii multi. Quartus tandem gradus Martyrii est illorum, quos Deus fecit dignos, suum fundere sanguinem in testimonium fidei, vel heroicæ alicujus virtutis; de quibus

quibus scriptum est: *Viri sancti gloriosum sanguinem fuderunt pro Domino; amaverunt Christum in vita sua, imitati sunt eum in morte sua; & ideo coronas triumphales meruerunt. In com. plur. mart. resp. 2. Quorum numerus in Ecclesia Catholica est innumerebilis.*

Quo ad Quintum. Conditiones ad consummationem veri Martyrii sunt septem. Prima, ut Martyr sit homo Christianus, vel Cathecumenus cum voto Baptismi; casu quo realiter habere non possit spirituale regenerationis lavacrum; quod si potest, prius debet assumere; ut in *Martyrol. Rom. die 25. Decembr.* ubi inter plures millium Martyrum sub Decletiano Nicomediae interfectorum, multi erant Cathecumeni, qui solliciti se baptizare fecerunt, antequam comburerentur in ipsa Ecclesia, ut observat Emin. Card. de Lauræa de *Martyrio d. disp. 20. num. 66.* E contra nihil profuit, cap. *Firmissimè de Hæreticis.* Tertia, ut patiatur in odium fidei, & in ipso patiente voluntas patiendi sit, non pro vana gloria, aut honore mundano, sed pro Christi nomine, & veritate fidei Christianæ, juxta illud *Matth. 10. Qui perdidit animam suam propter ME, inveniet eam.* Sufficit autem prædicta voluntas non solum actualis, & virtualis, sed etiam habitualis. S. Thom. 2. 2. q. 83. art. 1. ad 2. quia supremus Agonotheta Christus plus non exigit, quam habitualem, quæ supponit præcessisse virtualem, & actualem, prout sola habitualis voluntas sufficit etiam in collatione Baptismi, Confirmationis, & Ordinis in fuscipiente; siquidem se passivè tantum habet Gobat *d. tract. 2. num. 615. & 616.* & Emin. Card. de Lauræa *d. disp. 20. de Martyrio num. 83.*

Neque obstat potest huic tertiæ conditioni, quod multi coluntur ut Martyres, & tamen non fuerunt occisi in odium fidei; veluti Innocentes ab Herode, ob motivum politicum amissionis Regni. Plures Virgines, quia noluerunt assentiri Matrimonio Gentilium. Plures Episcopi ob Ecclesiasticæ libertatis defensionem; & alii ob alias virtutes.

Quoniam respondetur; FIDEM dupliciter considerari, vel tanquam revelatam ob credenda; vel tanquam revelatam ob agenda. Sufferre Martyrium in odium Fidei utroque modo, facit verum Martyrem; primo enim modo Fides dirigit intellectum in credendo, & dicitur speculativa; secundo autem modo ducit voluntatem in agendo, & dicitur Fides practica; itaque non minus est Testis fidelis revelationi Divinæ, qui defendit ea, quæ sunt credenda, quam qui defendit ea, quæ ex Divino Præcepto sunt operanda.

Hinc Martyr fuit Abel, qui occisus est ob Religionem; & Pietatem exercitam erga Deum, offerendo quæ habebat optima, sic eum Fide instrueret. Martyres fuerunt Isaias, Hieremias, Zacharias, Fratres Machabæi, ob observantiam legis, ad quam à Fide adigebantur. Martyr S. Joannes Baptista, ob reprehensionem incestuosæ copulæ Herodis cum Herodiade. Martyres S. Thomas Cantuariensis, S. Stanislaus Polonus, S. Engelbertus Coloniensis, S. Bellinus Episcopus Patavinus, ob defensionem Ecclesiasticæ libertatis, quam tueri proprio sanguine eos Fides edocuit. S. Lauren-

Doct. Clericali Tom. I. Liber I.

tius affatus, quia in pauperes distribuerat thesauros Ecclesiæ, & Titus Diaconus, de quo in *Martyrol. 16. Aug.* Imò Principes Apostolorum Petrus, & Paulus passi sunt Martyrium Romæ sub Nerone, non ob prædicationem credendorum; sed pro prædicatione, & exercitio Virtutum, à Fide Christiana dictatarum, præsertim castitatis, & continentia; ut notat Metaphrast. 29. Junii, & Emin. Card. Baronius *Ann. 68. & 69.* & erudite probat Emin. Card. de Lauræa de *Martyrio d. disp. 20. art. 7.* per totum Gobat. *d. tract. 2. num. 608.* & in altera sua *Theologia Juridico Morali seu Quinario tract. 5. cap. 18. sect. 6.* ubi tanquam verus Germanus docet, Martyrem esse appellandum, qui vitam amitteret, ob non evacuatum ab alio sibi propinatum craterem; quo cognoscebat, se inebriandum, & rationem exturbandam. Quo titulo eò magis videntur decorandi, qui vitam prodigunt tempore pestis, inserviendo infectis ex charitate, quamvis non nisi latè sumpto vocabulo Martyres sint vocandi, ex sententia Emin. Card. de Lauræa de *Martyrio cit. disp. 20. à num. 45. & seqq.*

Quarta conditio est, ut mors inferatur à persecutore, quia nulli licet, seipsum interficere: Hinc Salvator ait Petro: *Cum autem senseris, ex- 12*
tendes manus tuas, & alius te cinget, & ducet, quo tu non vis. Hoc autem dixit, significans, quæ morte esset clarificaturus Deum. Joan. 21. Et de hoc scribitur *Matth. 10. Tradent enim vos in conciliis, & in synagogis suis flagellabunt vos.* Quod si quis objiciat exempla Martyrum 300. qui se projecerunt in ardentem calcis fornacem, ubi combusti, eorum cineres Massa candida facti sunt. *Martyrol. Rom. 24. Augusti,* vel S. Pelagii, ejusque Matris; & duarum Sororum, quæ se in profluentem projecerunt, ut evaderent manus insidiantium ipsarum pudicitia; quas S. Ambros. *lib. 2. de Virginit.* pulcherrimis verbis, ac sententiis laudat. Vel Sanctæ Euphrasie, quæ sinxit unguentum resistens ferro, & invitavit militem ad experiendum super collo ejusdem Virginis; quæ obtruncata fuit, ut narrat Niceph. Callixt. in *Hist. lib. 7. cap. 13.* Sive Sophroniæ Urbis Præfecti uxoris, quæ eadem de causa ense se transfixit, ut ex *Eusebio* notat Emin. Card. Baron. *Ann. 309. num. 10.* Sive SS. Apolloniæ, & Emerentianæ, quæ se projecerunt in rogam, *Brev. Rom. die 23. Jan. & 9. Febr.* His, & similibus respondetur, vel id factum esse peculiari instinctu Divino. S. Thom. 2. 2. q. 64. art. 5. ad 4. vel per errorem invincibilem à prædictis Sanctis Martyribus creditum, in iisdem circumstantiis id sibi licitum fuisse Lessius de *Justit. & Jur. lib. 2. cap. 9. num. 23.* Et Emin. Card. de Lugo eod. *tract. disp. 10. num. 16.* P. Menochius in *Storeis Cent. 2. cap. 27. & cap. 50.* Vel iussu tyrannorum, & mandato persecutorum mortem appetiisse, quamvis aliquantum, Deo impellente, ipsi, & ipsæ Martyres executionem prævenerint. Gobatus *d. tract. 2. num. 631.* & Emin. Card. de Lauræa *d. disp. 20. num. 96.*

Quinta est conditio; ut Martyrio plectendus non habeat culpam mortalem, vel affectum ad illam; & ideo si sit in peccato mortali, confiteri debeat, 13
si copiam Confessoris habeat, sin minus actum contritionis, & amoris Deieliciat: quod si solummodò sit attritus, quamvis plurimi ex antiquis DD. reclamant, modernorum communis opinio est, quod virtute Martyrii efficiatur contritus, vitam obtineat æternam, & verus Martyr censeatur, Mastrius

in 4. sent. d. disp. 2. art. 2. per totum, ubi principalem rationem esse dicit, quia hoc privilegium Christus concessit Martyrio, ut ex speciali Dei dispensatione habeat vim conferendi primam gratiam, & ad instar Sacramenti, Martyrem justificandi ex opere operato. Idem Maltius in sua Theol. Morali disp. 17. num. 6. Layman. lib. 3. sect. 3. De Fortitudine num. 6. Vers. Contrariam tamen sententiam, ubi DD. citat Suarez tom. 3. in 3. part. disp. 29. sect. 3. concl. 2. Gobat d. tract. 2. De Baptismo Sanguinis num. 617. ubi non esse extendendum, ait, hoc privilegium Martyrio per pestem; seu ponentibus vitam in obsequio peste infectorum. Et novissimè Eminen. Card. de Lauræa d. tract. de Martyrio disp. 20. num. 146. quo loci, firmat, attritionem sufficere ad obtinendam gratiam, & justificationem in oculis pro fide auctoritate Ecclesiæ Catholice, quæ in spatio sexdecim sæculorum numquam distinxit inter Martyres attritos, & contritos; sed indifferenter haberi, & venerari ut Martyres, docuit, interfectos pro fide; quamvis mortaliter sit impossibile, quin inter tot Myriades Martyrum, aliqui, & quidem plures non fuerint in statu peccati mortalis, & solum attriti.

Sexta conditio est, quod Martyr, in passione non recalcitret, non detrectet, neque se defendat adversus Tyrannum: cum de Martyribus sanctis canat Ecclesiæ: *Caduntur gladiis more bidentium; non murmurat resonat, non querimonia; sed corde impavido mens bene conscia, conservat patientiam.* In Hymn. plur. Mart. ad Vesp. Quare milites Catholici interempti ab hæreticis, atque Turcis ex odio Religionis Orthodoxæ, sunt extra censum verorum Martyrum, si animam exhalarunt, dum se se armis defendebant. Lessius lib. 3. de virtutibus cap. 1. num. 36. Gobat d. tract. 2. num. 614. & Emin. Card. de Lauræa d. disput. 20. num. 266. ubi excusat partem hominis inferiorem, si reformidet tormenta; nam etiam Salvator, in solamen nostrum, tempore Passionis suæ caput pavere, & cadere, quia spiritus promptus erat, caro autem infirma; sed subjunxit, & dixit ad Patrem: *Verumtamen non sicut ego volo, sed sicut tu, fiat voluntas tua.* Matth. 26.

Septima, & ultima conditio veri Martyrii est, ut Martyr sit constans in tormentis usque in finem, & habeat voluntatem perseverantem in passione usque ad mortem; cum scriptum sit: *Qui perseveraverit usque in finem, hic salvus erit.* Matth. 24. 13. & Apoc. 2. *Esto fidelis usque ad mortem, & dabo tibi coronam vitæ.* Propterea intra quadraginta Martyres sub Licinio, qui non perseveravit in frigore sustinendo, sed in tepidum balneum descendit, perdidit coronam, quam Janitor meruit obtinere, ut in Brev. Roman. die 10. Martii.

Quo ad ultimum effectus Martyrii sunt sequentes. 1. Supplet Baptismum aquæ, si hic haberi non possit, & delet peccatum originale. 2. Si deficiat Confessarius, delet omnia peccata actualia in adulto ex opere operato, sola attritione interveniente, ut diximus in quinta conditione. 3. Relaxat omnem pœnam, ita ut Martyr statim evelet ad Paradisum. 4. Dum Martyr est in conflictu, & agone, habet specialem Dei assistentiam. 5. Martyrum corpora venerantur ab Ecclesiâ, reponuntur in Altaribus, dies festi, ac templa ipsis consecrantur. 6. Eorum animæ in cælo, præter essentialem gloriam, potiuntur lætitiâ singulari ob Aureolam Martyrii, quæ est præ-

excellenter aureolis Virginum, atque Doctorum. Raynaud. de Martyrio part. 2. cap. 6. n. 32. & 33. Gobat d. tract. 2. num. 619. Maltius in Theol. Moral. disp. 17. n. 6. Layman. d. lib. 3. sect. 3. de Fortitudine num. 6. & 7. & Emin. Card. de Lauræa de Martyrio d. disp. 20. art. ult. atque in 4. Sent. tom. 4. disp. 22. num. 48.

Tandem corollarii loco ad materiam Martyrii Clerus noster notavit causam, propter quam (ut plurimum) ignis, rotæ, bestie, & aquæ parcebant Martyribus; ac semper gladius eos interimebat, Eamque fuisse (cæteris relictis, videndis in Gobato d. tract. 2. num. 633.) quia Deus volebat ostendere, Martyres esse verè nobiles, qui solo gladio de Jure plectuntur. Philipp. Berlaymont. in Parad. Puer part. 3. c. 4. & Gobat ubi supra in fine. Est tamen advertendum, aliquando Deum voluisse, ut neque gladius, seu ensis perimere posset aliquem è suis SS. Martyribus, ad suam omnipotentiam demonstrandam, & crudelitatem paganorum confundendam ut legitur de S. Cæcilia Virgine, & Martyre, de qua Breviar. Roman. die 22. Novembr. ait; quod ad eam immisus est carnifex, qui ter securi idam, cum caput abscindere non potuisset, semivivam reliquit.

DECISIO XXVIII.

ARGUMENTUM.

Ostenditur, quando Diaconus possit solemniter baptizare, nec non Parochus suspensus à Divinis.

SUMMARIUM.

- 1 Diaconus an possit baptizare, si Parochus absit?
- 2 An solemniter, vel privatè.
- 3 Parochi licentia est necessaria ad baptizandum extraneis necessitatibus.
4. Parochus suspensus an possit baptizare? & num. 7.
- 5 Suspensio à Divinis quæ, & quotuplex sit?
- 6 Sacerdotis officium est baptizare.
- 8 Suspensus à Divinis baptizat in casu necessitatis, sed privatè.
- 9 Impotentia Parochi suspensi à divinis ob debita an eum excuset, si baptizet?
- 10 Beneficium cap. Odoardus de Solut. denegatur in 20. casibus.

Explicite Sanguinis baptismate, & iis, quæ ad essentialiam Martyrii spectant, reassumendo materiam, & tractatum Baptismi Fluminis duo casus sunt decidendi. Primus est Diaconus, absente Parocho, infantem ad Ecclesiâ delatum baptizat. Queritur, an bene, vel malè agat? Pro hujus casus intelligentia, & germana resolutione duo sunt præmittenda, ac prænotanda. Unum, quod nulli licet, extra casum extremæ necessitatis, baptizare infantes absque proprii Parochi licentia; vel expressâ, vel tacita; & hoc sub mortali, quia cum baptizare spectet ad Parochum, qui sibi usurpat hoc munus, eo invito, violat Jus alterius, & pervertit Ecclesiæ ordinationem. Barbosa de Parocho cap. 18. num. 12. Layman. lib. 5. tract. 2. cap. 7. num. 2. Gobat de Baptismo tract. 2. num. 132. & 134. ubi subdit, Presbyterum, invadentem in hac materia jus alienum, peccare quidem mortaliter, sed nullam incurrere

incurrere censuram, vel irregularitatem. *Alterum*, quod Diaconi officium est quidem baptizare, sed hoc est suspensum, & restrictum ad duos tantum casus, videlicet ad expressam Parochi commissionem; & ad periculum mortis baptizandi. *Cap. Diaconos. 13. & ibi Gloss. diff. 93.* In primo casu omnes DD. concordant, Diaconum posse baptizare solemniter. *Sotus in 4. d. 4. art. 3. concl. 2. Layman, d. lib. 5. tract. 2. cap. 7. num. 3. Vers. Dico quinto.* In secundo autem casu, digladiantur, simul, quia alii tenent, posse à Diacono dari Baptismum privatè, id est, omittis cæremoniis, & cum sola aqua, ut laicis est permissum: propter illa Verba in cit. cap. Diaconos: ibi: *Nisi necessitas extrema compellat, quod etiam in laicis Christianis facere plerumque conceditur.* Ergo eo modo, quo baptizaret laicus, id est, baptismo privato, cum sola aqua, & absque solemnibus ritu, & cæremoniis. *Coninck. de Sacramen. quest. 67. art. 50. dub. 3. num. 27.* quem refert Summa Diana in *Verb. Baptismi Minister. num. 54.* & sequitur Layman, d. lib. 5. tract. 2. cap. 7. sub num. 3. *propè finem.* Alii verò docent, etiam in casu necessitatis Diaconum posse solemniter baptizare, quia facit id ex officio, cujus exercitium in tali casu liberum remanet. *Suarez in 3. par. tom. 3. disp. 23. sect. 3. Diana part. 5. tract. 3. resol. 28.* Quæ locatur in *Coordin. tom. 1. tract. 1. resol. 47.* Et Gobat de *Baptismo d. tract. 2. num. 137. in fine.*

His præmissis, dixerunt. Si urgebat necessitas baptizandi infantem delatum ad Ecclesiam, Diaconus bene egit illum baptizando, etsi solemniter, Parocho ablente, ex Suarez, Diana, & Gobat *supracit.* Malè autem fecit, cessante necessitate; cum non haberet à Parocho commissionem vel expressam, vel saltem tacitam, tum quia invadit Jus alienum, tum etiam quia operatur contra dispositionem Juris, à quo suspensum fuit sui officii exercitium, d. cap. Diaconus. Layman, & Gobat *supracit.* qui d. tract. 2. num. 140. notat, incurrere etiam irregularitatem per text. in cap. 1. De Cleric. nov. ordin. ministran.

Alter casus est huiusmodi. Parochus suspensionis pœna à Iudice irretitus, donec æs alienum solvat, in infantem baptizat. Quæritur, an licet? Præmittendum. Primò Suspensionem esse Censuram, per quam persona Ecclesiastica impeditur aliqua potestate, aut jure Ecclesiastico uti. *Navarr. cap. 27. num. 151. Avila de Censur. part. 3. disp. 1. dub. 1. & Layman, lib. 1. tract. 5. part. 3. cap. 1. num. 1.* Quæ quidem suspensio est duplex, *Totalis*, quæ suspendit tam ab officio, quam à beneficio; & *Partialis*, per quam quis suspenditur, vel ab officio tantum, vel volummodo à beneficio. Layman, d. cap. 1. num. 2. ubi notat, quòd qui fuit absolutè suspensus absque alia limitatione, vel declaratione, intelligitur de suspensione totali, quod extra controversiam est apud omnes Doctores. *Secundò* præmiserunt, officium esse Sacerdotis solemniter baptizare extra casum necessitatis; ex vi ordinationis suæ, quod omnes admittunt, S. Thom. q. 67. art. 2. Concil. Florentin. in *Decreto Eugenii IV.* Ea ratione, quia data est Presbyteris facultas consecrandi Corpus Christi, & illud distribuendi fidelibus, & per consequens opus fuit, ut haberent jus disponendi fideles ad recipiendum Corpus Christi, quæ dispositio incipit per Baptismum. Layman, d. lib. 5. tract. 2. cap. 7. n. 2. Gobat de *Baptismo tract. 2. num. 130.* qui hoc officium considerant præcipuè in Parocho;

nam per Baptismum quis recipitur in collegium Ecclesiæ militantis, & ad Præsidentem collegii spectat recipere. Summa Diana *Verb. Minister Baptismi num. 54.* *Mastrius in Theol. Moral. disp. 17. num. 33.* Et Eminent. Card. de Lauræa de *Baptismo disp. 15. art. 1. num. 1.*

His præmissis responderunt, illicitè Parochum à Divinis suspensum baptizare solemniter infantem, quia id ei ex officio competit; at per suspensionem prohibita ei sunt, quæ ex officio ad illum spectant, prout est solemniter baptizare. Layman, de *Suspens. d. lib. 1. tract. 5. part. 3. cap. 1. n. 6. corollar. 4.* Gobat d. tract. 2. num. 130. & tract. 7. num. 195, argumento deducto à simili circa illum, qui suspensus ab officio absolvit, & illum qui baptizat. Quocirca dictus Parochus peccavit mortaliter, & incurrit irregularitatem. Summa Diana *Verb. Irregularitas ex delicto. nu. 34.* *Avila de Censur. part. 7. sect. 2. dub. 2.* *Mastrius in Theol. Moral. disp. 13. num. 86. in fine. & n. 94. in fine;* ubi advertit, & irregularitatem ipso facto incurri ab eo, qui est suspensus à Divinis, si exerceat actum ordinis; secus verò si exerceret actum Jurisdictionis; nam in hoc casu non incurreret in Irregularitatem, sed esse puniendus Judicis arbitrio; quod tamen intelligendum est de Jurisdictione in foro exteriori, & contentioso, non autem in foro interiori, ut de absolute Sacramentali, quæ cum pendeat ab officio, & ordine inducit irregularitatem. Idem *Mastrius d. disp. 13. num. 129.* & ibi Covar. Azor. Suar. Filliuc. & Bonac.

Cæterum studentes nostri exceperunt duos casus, in quibus ipse Parochus suspensus à Divinis, baptizando non peccaret, neque incurreret irregularitatem. Unus est, si baptizaret infantem in casu necessitatis Baptismo privato; id est, absque ritibus, & cæremoniis; quia hoc non est officium ordinis, & laicis quoque est permissum. *Navar. cap. 27. num. 163. & Laym. pluribus cit. d. lib. 1. tract. 5. part. 3. cap. 1. num. 2. Vers. suspensio totalis.* Alter casus est, si Parochus suspensus à Divinis, donec æs alienum solvat, esset moraliter impotens ad solvendum; tunc enim impotentia, etiam moralis excusaret illum à censura, & contumacia, & sic posset solemniter baptizare absque peccato, & absque irregularitate, ex doctrina Bonacinae de *Censur. in com. disp. 1. q. 2. punct. 3. num. 1. Reginald. libr. 9. cap. 11. num. 206. & Naldus Verb. 9. Suspensio. num. 10.* Porro talis exceptio non est admittenda, neque practicanda; quia si Parochus est impotens ad solvendum, debet deducere suam impotentiam coram Iudice, & petere beneficium cap. *Odoard. de Solutionib.* videlicet, quòd non molestetur à creditoribus, donec venerit ad pinguiores fortunas; quæ petitio facienda est in Iudicio, citatis prius ipsis creditoribus. *Theaur. Pedemon. decis. 15. Valasc. conf. 50. & Barbosa de Jure Eccl. Univ. lib. 1. cap. 39. §. 6. num. 4. & probata prius ejus paupertate, & impotentia; & (quod magis interest) docto, se esse in casu, in quo intret beneficium d. cap. Odoardus; quandoquidem sunt viginti casus, in quibus non conceditur dictum beneficium; scilicet, si Clericus sit excommunicatus: si falso asseruit se esse divitem: si cum creditore versatus sit cum dolo: si factus sit Clericus post contracta debita: si exercuit illicitam negotiationem: si debita contraxit sub spe gaudendi hoc beneficio: si consumpsit bona in ludo, vel luxuriose vivendo: si fuerit per tres sententias*

condemnatus: si sit obligatus in forma Camera Apostolica: si agatur de Pensione Ecclesiastica solvenda: si conveniatur actione reali: si debitum descendat ex delicto: si creditor sit ipso Clerico pauperior: si debitum sit causa depositi: si hæres sit Clericus non confecto inventario: si administravit bona aliena: si sit perjurus, vel suspectus de fuga: vel si debitum negavit; de quibus omnibus casibus tractat Barbosa *d. lib. 1. cap. 39. §. 6. ubi textus, & DD.* cumulat; nec non Genuent. *in Praxi cap. 4.* & Anton. de Possentib. *singul. 168.* Igitur concludendum, quod Parochus judicialiter à Divinis suspensus, donec solvat æs alienum, non potest exercere actus ordinis sub prætextu impotentia ad solvendum, nisi à Judice probata impotentia liberetur à suspensione; aliàs peccabit mortaliter, & erit irregularis.

DECISIO. XXIX.

ARGUMENTUM.

Quenam sit materia Baptismi declaratur in hac Decisione. Referuntur errores hæreticorum circa ipsam materiam; & resolvuntur octo dubia à nemine ignoranda circa collationem Sacramenti Baptismi.

SUMMARIUM.

- 1 Materia Baptismi qua, & quotuplex sit? & num. 3.
- 2 Hæreticorum errores circa materiam Baptismi.
- 3 Aqua est materia remota Baptismi. Proxima ipsa ablutio.
- 4 Aqua miraculosè exorta an sit Materia Baptismi?
- 5 Aqua artificialis an sit materia sufficiens?
- 6 Ablutio an unica, vel trina esse debeat in Baptismo?
- 7 Puer projectus in puteum cum prolutione forma an sit baptizatus?
- 8 Ablutio in qua parte corporis baptizandi sit facienda?
- 9 Capillorum ablutio an sufficiat in Baptismo?
- 10 Infans inclusus in Secundina an validè baptizetur?
- 11 Infans nondum egressus ex utero Matris an possit baptizari?
- 12 Apostoli qua methodo baptizabant?

Quodcumque Sacramentum constare ex materia, forma, & intentione tum ministri, tum suscipientis diximus supra de Sacram. in genere Decis. 1. num. 8. quapropter ad plenam explicationem Sacramenti Baptismi, de quo agimus, oportet scire, Quæ, & Quotuplex sit Materia Baptismi? Præmittendum ad intelligentiam Quæstionis, Tres præcipuos errores adinventos ab hæreticis circa Materiam Baptismi. Flagellantes dicebant, materiam esse sanguinem, ideo flagellis illum ex humeris extrahebant, & in eo se baptizatos dicebant, tum quia in circumcisione, quæ erat figura Baptismi, sanguinis fiebat effusio; tum etiam quia scribit Apostolus ad Hebr. 9. *Sine sanguinis effusione non fit remissio.* Alii hæretici Jacobitas dicebant, materiam Baptismi esse igneam quandam adulationem faciendam in fronte, vel genis parvulorum; eo quia S. Joan-

nes Baptista prædixerat: *Ego quidem baptizo in aqua, in Penitentiam: qui autem post me venturus est (id est Christus) ipse vos baptizabit in Spiritu sancto, & igne.* Matth. 3. 11. Novissimè Lutherus cap. 17. colloquiorum symposiacorum docuit, sufficere ad materiam Baptismi quemlibet liquorem, ut aquam, vinum, cerevisiam, & quidquid potest madefacere, & esse balneum; quas ineptas hæreses, & hæreticales ineptias confutat Emin. Cardin. de Lauræa in 4. sentent. tom. 1. de Baptismo disp. 12. art. 2. à num. 10. & seqq. ubi respondet Flagellantibus, Circumcisionem fuisse figuram Baptismi quo ad effectum tantum; non quoad entitatem, & significationem; verbaque Apostoli ad Heb. 9. aptè significare sanguinem pretiosissimum Redemptoris nostri JESU CHRISTI. Circa verò Jacobitas, prædixisse Præcursores Domini, Baptismum Christi instituendum in aqua cum virtute Spiritus Sancti, quò verò ad ignem intelligi metaphoricè de igne charitatis, & gratiæ, quem Baptismus Joannis conferre non valebat. Vel de purgatione totius mundi faciendâ à Christo post diem Judicii universalis, ideo sequitur textus Evangelicus dicere, *Cujus ventilabrum in manu sua & permundabit aream suam.* Matth. 13. 12. Ad errorem Lutheri superfluum esset responsum, cum habeamus Evangelium manifestum Joan. 3. *Nisi quis renatus fuerit ex aqua, & Spiritu Sancto, &c.* & ideo illum confutat Gobat de Baptismo tract. 2. num. 15.

His præmissis, respondentes Quæsitio omnes dixerunt: Duplicem esse materiam Baptismi, Remotam, & Proximam. Materia remota est Aqua simplex, naturalis, sed elementaris; sive ex mari, sive ex flumine, fonte, puteo, seu palude in casu necessitatis etiam non benedicta: ad extra dictum casum benedicta juxta ritum Missalis Romani in die Sabbati Sancti. Materia proxima est ipsa ablutio, seu lotio facta hominis cum ipsa aqua. Hac responsio est de fide ob apertas Scripturas, quæ denotant Aquam materiam remotam Baptismi, videlicet, *Nisi quis renatus fuerit ex aqua, & Spiritu Sancto.* Joan. 3. 5. Et Ab. 8. *Ecce aqua, quid prohibet me baptizari?* Et ad Ephes. 5. *Mundans eam (id est Ecclesiam) lavacro aquæ.* Et ob diffinitiones Conciliorum tum Lateranensis in cap. Firmiter, De Summa Trinit. & Fid. Cath. tum Florentini in Decreto Eugenii, tum etiam Tridentini sess. 7. Can. 2. de Baptismo. Congruum autem fuit, ut Aqua deputaretur pro materia Baptismi, ut semper, & ubique præstò esse posset; & ut significaret effectus Baptismi, non solum in abluendis sordibus culpæ, sed etiam quia aqua est frigida, fluida, lucida, necessaria, & communis; juxta quas proprietates operatur baptismus, qui reprimat affectus concupiscentiæ, fleat rigorem inobedientiæ illustrat claritatem fidei, introducit in viam salutis; & est Sacramentum omnibus necessarium, & ideo institutum in materia ubique reperibili. Materialius in 4. sent. disp. 2. de Baptismo art. 1. Et in Theolog. Moral. disp. 17. num. 16. & Emin. Card. de Lauræa d. tom. 1. De Baptismo disp. 12. nu. 11. Quod autem habemus in Historiis sacris de Aquis miraculosè eventientibus, & Baptisteria implemibus pro Catechumenis baptizandis; dicendum est, eas fuisse aquas naturales, elementares, jussu Dei, (cui omnia sunt possibilia) de terraeductas sicut illæ de petra in deserto. Exod. 17. 6. Vide Magrium in Hierolexic. Verb. Baptismus. pag. 70. Sarnellium

nellium *epist.* 31. pag. 129. Et Joan. Bonifac. Baggattam in *Admir. Orbis Christiani. tom. 1. lib. 3. cap. 8. & tom. 2. lib. 3. cap. 1. §. 2.* Materia vero Proxima est applicatio ipsius aquæ, quæ sit per lotionem, seu ablutionem; intelligendo ablutionem uti *Passionem*, non autem uti *Actionem*: videlicet uti consistentem in baptizando, non in baptizante; aliàs sequeretur (si baptismus esset ablutio, quæ est actio) quod si Minister simul, & eadem asperzione plures baptizaret, esset ibi unicus tantum Baptismus, quia esset unica tantum actio, quod est falsum; nam tot essent baptismata, quot aspersi fuissent cum aqua. Et contra si duo acti- vè eundem hominem baptizarent; sequeretur, plura ibi esse Sacramenta; quia ibi plures interveniunt actiones, quod etiam est falsum; quia homo ille unum tantum susciperet Baptismum; sicut una est tantum ablutio passiva. *Mastrius in Theol. Moral. disp. 17. num. 17.* Et Emin. Cardin. de Lauræa *d. disp. 12. num. 15.*

Occasione hujus Quæstionis à studiosis nostris facta fuerunt dubia sequentia; quorum resolutionem non me piget in gratiam hujus doctissimi Cleri, hic breviter ponere. Dubia sunt, 1. An aquæ artificiales, vel aqua impura sint materia Baptismi? 2. An immersio, vel ablutio debeat esse trina? 3. An infans projectus in puteum, vel in flumen cum prolatione formæ sit Baptizatus? 4. Quænam corporis pars sit abluenda? 5. An sufficiat abluere capillos? 6. An sit baptizatus puer existens in Secundina? 7. An possit baptizari fœtus nondum egressus ex utero? 8. An Apostoli baptizaverint per asperisionem, vel infusionem aquæ? Quæ dubia ita breviter resolvuntur.

Quod ad Primum. Artificiales aquæ non sunt materia Baptismi, veluti Rosacæ, Cedrinæ, Cerevisiæ, Prodium, Atramentum, Nix, Grando, Glacies, Prutina (nisi liquefiant) neque aqua impura, si adeo lituosa sit, ut vim abluendi non habeat. *Layman. lib. 5. tract. 2. cap. 3. num. 4. Gobat de Baptism. d. tract. 2. à num. 10. & seqq. Mastrius in Moral. d. disp. 17. num. 16.* Emin. Cardin. de Lauræa *d. disp. 12. n. 12.* & nos explicuimus anno proxime præterito de Sacramentis in genere *decis. 6. num. 3.*

Quod ad secundum: sicut diximus supra *decis. 15. num. 9. & 10.* his temporibus immersio, seu ablutio potest esse aut trina, aut unica; consuetudo tamen Diœcesis est servanda. *Layman. d. lib. 5. tract. 2. cap. 3. num. 4. Vers. Dico secundò, ubi notat, olim præceptum fuisse, ut in baptismo fieret trina immersio, seu ablutio ad coercendos hæreticos Eunomianos, impugnantes Mystrium SS. Trinitatis, & dicentes, unicam esse debere immersionem cum invocatione mortis Christi: Cap. Mul- ti De Consecrat. dist. 4.* Sed non multò post cum Ariani in Hispania ex trina immersione in Baptismo deducerent, etsi falsò, tres Divinas Personas esse non unius substantiæ, seu naturæ, statutum fuit, ut semel tantum mergendo Baptismus fieret: *Concil. Toletan. 4. can. 5. S. Gregor. lib. 1. epist. 41. & S. Hieron. in Epist. ad Ephes. cap. 4.*

Quod ad Tertium, An infans projectus in puteum, vel in flumen, cum prolatione formæ sit baptizatus? est famosa quæstio, in qua pro utraque patre stant rationes, & Doctores, loquentes de validitate (quia omnes concordant, esse illicitam talem projectionem, iniquam, & mortiferam.) Igitur, quod dictus infans non sit bapti-

zatus tenent Riccard. Palduan. Maifil. Sylvest. Armilla, & alii, quos citat, & sequitur Mastrius in *d. 4. sent. disp. 2. de Baptismo num. 41.* ex mente Scoti in *4. d. 4. q. 3. sub A. & in sua Theol. Moral. d. disput. 17. num. 19.* Qui has allegat rationes. 1. Ablutio Baptismalis ordinatur ad vitam spirituales, & non ad mortem corporalem. 2. In tantum immersio in aquam est ablutio Sacramentalis, in quantum sequatur emersio ex eadem aqua; nam per immersionem repræsentatur Christi sepultura; & per emersionem Resurrectio Christi. Sed projectio infantis non est actus ordinatus ex sui natura ad immersionem, & emersionem subsequentem. Ergo non est ablutio Sacramentalis. 3. Ablutio, quæ est materia Baptismi, talis esse debet, ut ex natura sua sit ordinata ad sordes abluendas, non ad mortem dandam; hoc enim convenit Divinæ institutioni hujus Sacramenti, & ablutioni usuali, & morali, in qua est Sacramentum institutum. Sed talis non est projectio infantis in puteum, vel in flumen. Ergo non erit baptizatus. Contrariam sententiam tenent Suarez, Vasquez, Coninch, Bonacina, Diana, & alii, quos citat, & sequitur Layman. *d. lib. 5. tract. 2. cap. 3. num. 6. Vers. Dico secundò:* Horum fundamentum est, quod infans iste est aqua ablutus: Ergo baptizatus, stantibus verbis formæ in eodem instanti prolatis. Neque obstat, quod sequatur mors infantis: nam Baptismus est ordinatus ad vitam spirituales; non etiam ad corporalem. Simile de eo, qui baptizando infantem in cuna, tantam aquam infunderet, ut eum suffocaret. Vel si Minister baptizando per immersionem, mergat puerum in flumine, quem ex manu elapsum retrahere non possit, ita ut mori contingat; in utroque enim casu erit verus Baptismus, etsi mors sequatur. Hanc sententiam videtur amplecti Emin. Card. de Lauræa *d. disp. 12. num. 34.* ubi advertit, Scotum non docuisse contrarium, sed solum dixisse, talem projectionem esse illicitam, & peccaminosam; & nemo debet committere peccatum, ut consulat animæ alterius salutem. Ego dico, projectionem antedictam, & esse illicitam, & nullo modo posse dici Baptismum; siquidem non est actio de sui natura ordinata ad abluendum infantem, sed ad illum submergendum, & necandum; & ideo adhærendum esse censco primæ opinioni, quam tenet etiam Gobat *d. tract. 2. de Baptismo. num. 51. & num. 262.*

Quod ad Quartum. Non totum corpus est abluendum de necessitate Sacramenti, sed solum caput, in quo vigent omnes sensus hominis. *Cap. Postquam vos. De consecrat. dist. 4. Catechism. Rom. de Baptismo. sect. 19. & Rituale in Rubric. de Baptismo.* Quod si in capite ablutio fieri non possit, ut evenit, si in partu modus naturalis vertatur, erit validus Baptismus, si ablutio fieri poterit in pectore, vel sapulis. At si in pede, in digitove tantum fiat, Baptismus est dubius, & egrediente fœtu ex vulva cum vita, erit ipse sub conditione rebaptizandus. *Cap. De quibus. Extr. De Baptismo. Sylvest. Verb. Baptismus 4. q. 1. Layman. d. lib. 5. tract. 2. cap. 3. num. 3. Gobat. dist. tract. 2. num. 52. Summ. Diana Verb. Baptismi materia num. 24. & seqq. Mastrius in 4. sent. d. disp. 2. num. 45. & in Theol. Mor. d. disp. 17. num. 21. & 22.* Et Eminen. Cardin. de Lauræa *d. disp. 12. num. 36.*

Quod ad Quintum: An in Baptismo sufficiat ab-

lutio

lutio capillorum? disputat Emin. Cardin. de Lugo in *Responsis Moralib. lib. 1. dub. 1.* pro utraque parte; & quidem pro negativa, quam tenent Bonacin. de *Sacram. disp. 2. quest. 2. punct. 3. num. 21.* Roderic. in *sum. par. 1. cap. 25. Concl. 2. in fine.* Jo. de Cruz in *Direct. Conf. p. 2. q. 2. de Baptism. dub. 2. concl. 1.* Sylvius in *3. par. q. 66. artic. 7.* & Panimoll. *decis. 104. num. 3.* Facit hæc ratio, quod capilli non sunt pars hominis, sed quædam superfuitas, & excrementum non informatum anima; & ideo rescinduntur sine dolore, & sine sensu. E contra facit pro affirmativa, qui capilli sunt vera pars corporis humani, deservientes tum ad ornatum, tum ad fovendam cutem capitis, & secundum Philosophos probabilior est opinio, eos informari anima rationali, & nutriri per subtilissimas venulas in ipsis existentes; ideoque in statu beatifico corpora gloriosa habebunt suos capillos, juxta promissionem Christi: *Et capillus de capite vestro non peribit. Joan. 11. 1.* & qui debet tangere caput, satisfacit tangendo capillos, ut Episcopus in ordinatione Presbyteri. Ideo hanc affirmativam opinionem amplexati sunt Eminentiss. Cardin. Toletus in *sum. lib. 2. cap. 18. num. 10.* Valentia *tom. 4. disp. 4. q. 5. punct. 2.* Henriquez, Coninch, Graffius, Possevinus, & alii citati per ipsum Emin. Cardin. de Lugo *d. lib. 1. dub. 1. num. 3.* quibus adstipulatur Gobat *d. tract. 2. n. 53.* Cæterum vera est responsio, Baptismum in hoc casu esse dubium; idcirco repetendum sub conditione, ut resolvit idem Emin. de Lugo. *d. dub. 1. n. 10.* Layman. *d. lib. 5. tract. 2. c. 3. sub num. 3. Vers. Eademque ratio;* & novissimè Mastrius in *4. sent. d. disput. 2. n. 47. & in Theolog. Moral. d. disput. 17. num. 21. in fine, & num. 22.*

Quo ad sextum: Et si Aversag. 64. sect. 2. velit, Baptismum esse validum, dum baptizatur infans inclusus in Secundina, dummodò membrana illa ita subtilis, & porosa sit, ut aqua ad ipsum corpus possit permeare, & circa illud fluere, quod approbat Gobat *d. tract. 2. num. 58. & num. 654.* extendens id etiam ad umbilici ablutionem; nihilominus communis est opinio DD. supracitatorum, Baptismum esse dubium, & sic sub conditione repetendum.

Quo ad Septimum: Non esse capacem Baptismi hominem non natum, & adhuc in utero Matris existentem, docuerunt plures DD. quos cumulat, & sectatur Comitulus *resp. Mor. lib. 1. q. 13. per text. in maternis 115. de Consecrat. dist. 4.* Et Mastrius in *Theol. Moral. d. disp. 17. num. 41.* Sed contrariam opinionem tenent Lessius in *3. p. quest. 68. num. 31.* Layman. *d. lib. 5. tract. 2. cap. 3. num. 2.* & Gobat *d. tract. 2. de Baptismo num. 56. & 57.* ubi ex judicio Medicorum refert, in puerperio adeo aperiri matricem, in qua est infans, ut ab obstetrice tangi possit, & per eam digiti aqua madefactis, in periculo suffocationis, posse baptizari; vel aliquo tubo, seu chirurgico instrumento aquam calidam per os vulvæ, usque ad matricem infundi, qua fœtus tingatur, & prolutione formæ baptizetur; si tamen vivus egrediatur, erit rebaptizandus sub conditione. Eminen. Cardin. de Lauræa *d. disp. 12. de Baptismo num. 36. & 37.*

Quo ad Octavum: Communis est opinio Doctorum, Apostolos baptizasse fideles ad fidem conversos per aquæ aspersionem, eò quia videtur difficile intellectu, quod una die fermè tria mil-

lia hominum baptizaverint, ut legitur *Act. 2. 41.* Porò est probabilissima sententia, per aquæ infusionem datum iisdem fuisse Baptismum; sicut enim una die Episcopus sacro Chrismate tot pueros signare solet, sic Apostolos baptizare potuisse est credendum; Layman. *d. cap. 3. n. 1. Coroll. 3.* præcipue quia non soli Apostoli conversos sacro laticè tangebant, quamvis essent duodecim, sed secum erat turba fratrum ferè centum viginti, qui omnes ministri Baptismi esse potuerunt, ut subtiliter, & prudenter considerat Emin. Cardin. de Lauræa *d. disp. 12. de Baptismo num. 37.*

DECISIO XXX.

ARGUMENTUM.

Formam Sacramenti Baptismi explicat hæc Decisio, referens errores hæreticorum circa illam, & docens quæ verba sint in ipsa forma de Præcepto tantum, & quæ de ejus essentia? Plures quæstiones scitu necessariae, ac curiosæ deciduntur attinentes ad ipsam formam. Baptizare extra Ecclesiam non licet, duobus casibus exceptis, nempe necessitatis, & Filiorum Principum.

SUMMARIUM.

- 1 Forma Baptismi quoniam sit? & num. 3.
- 2 Errores hæreticorum circa formam Baptismi.
- 3 Verba in forma Baptismi, quæ sint de ejus essentia?
- 4 Differentia in Baptismo cum verbis Latinis, & cum Italicis.
- 5 In nomine Christi an sit forma Baptismi?
- 6 An in nomine Genitoris, Geniti, & Procedentis ab utroque?
- 7 Masculus si baptizetur, & credatur femina; vel è contra, an sit validus Baptismus?
- 8 Verba formæ Baptismi an inverti obstit ejus validitati?
- 9 Locus dandi Baptismum est Ecclesia, exceptis Filiis Principum, & necessitatis casibus.
- 10 Liberos appellacione veniunt Nepotes, Pronepotes, & alii descendentes ab eis.

ENucleata prima parte Sacramenti Baptismi, nempe materia, transcendendum est ad secundam. Ideò quaeritur, Quæ sit forma Baptismi? Respondent DD. formam Baptismi in Ecclesia Latina esse: *Ego te baptizo in nomine Patris, & Filii, & Spiritus Sancti, Amen.* In Ecclesia autem Græca: *Baptizetur servus Christi in nomine Patris, & Filii, & Spiritus Sancti, Amen.* Pro intelligentia sunt notanda sequentia.

Primum. Quod Hæretici Eutychiani, & Eunomiani laceraverant totam formam, & baptizabant: In morte Domini. Socrat *Hist. Tripartita lib. 9. Ar. 2.* riani dicebant: *Ego te baptizo in nomine Patris per Filium, in Spiritu Sancto.* Niceph. *lib. 10. Hist. cap. 35.* Sabelcani, & Gnostici baptizabant in nomine Dei. Irenæus *lib. 1. advers. hæres. cap. 18.* Lutherani, & Zuinglistæ asserunt, formam esse ad libitum cuiuscumque; quia Christus non præcepit Apostolis, ut hæc, vel illa verba baptizando servarent. Emin. Cardin. de Lauræa *dict. disp. 12. de Baptismo num. 39.*

Secun-

Secundum. Forma Baptismi consistit in verbis experimentibus actum Baptizandi, Baptizantem, Baptizatum, & Personas Sanctissimæ Trinitatis; siquidem in Baptismo duplex intervenit causa. Una principalis quæ est Sanctissima Trinitas: & alia Instrumentalis, quæ est Minister baptizans, & ideo utraque exprimi debet, & si quis dixerit, abluendo puerum, *In nomine Patris, & Filii, & Spiritus Sancti*: & non dixerit: *Ego te baptizo*: nihil agit. cap. 1. De Baptismo. Et decidimus supra De Sacramentis in genere Decif. 8. Græcorum forma continet virtualiter actum prædictum, & personam Ministri; quamvis non exprimat illum, ex eo quod antiquitus videbatur multis, virtutem Baptismi posse attribui ipsi Ministro, & ad hunc errorem evitandum, voluerunt non exprimere Ministri personam. Mastrius in Theol. Mor. d. disp. 17. num. 26. & 27. ubi tamen advertit, licitum quidem esse tacere personam Ministri, sed non etiam illam excludere; non enim esset Baptismus, si diceretur: *Baptizatus te Christus, & non ego. In nomine Patris, &c.*

Tertium: Propterea in nostra Forma Ecclesiæ Latinæ, & alia Verba sunt de necessitate Sacramenti, nempe *Baptizo te in Nomine Patris, & Filii, & Spiritus Sancti*. Quia ly *Baptizo*, significatur Minister. Ly *Te*, persona baptizata, nam nemo seipsum potest baptizare. Ly *In nomine Unitas* divinarum Personarum. Ly *Patris, & Filii, & Spiritus Sancti*, Expressio Sanctissimæ Trinitatis. Alia Verba sunt de Præcepto; videlicet, *Ly Ego, In, & Amen*, ac Idioma Latinum, quando baptizatur ex officio. Eminen. Cardin. de Lauræa d. disp. 12. num. 45. Gobat d. tract. 2. num. 69. ubi prudenter admittit in Idiomate Latino: nam in Italico, ly *Ego*, & *In*, sunt de essentia Sacramenti, nam nihil ageret, qui Italicè baptizando diceret: *Battezo, N. In nomine del Padre, del Figliuolo, dello Spirito Santo*.

Quartum: Ex quibus deducitur, esse Baptismum irritum, si dicatur: *Ego te Baptizo in Nomine Christi*, sive in Nomine trium Personarum, aut in Nomine SS. Trinitatis. Neque valet dicere, quod in principio Ecclesiæ Apostoli baptizabant in nomine Jesu, ut legitur in Actib. Apost. cap. 2. num. 38. ibi *Baptizetur unusquisque vestrum in Nomine Jesu Christi*. Et cap. 10. 48. *Iussit eos (Petrus) baptizari in Nomine Domini Jesu Christi*. Et c. 19. 5. *His auditis, baptizati sunt in Nomine Domini Jesu*. Quia in hac celebri, & in Scholis agitata questione, etsi dixerint antiquiores Theologi, & Sancti Doctores, talem formam servasse Apostolos ex dispensatione divina, ut nomen Christi JESU reciperetur cum veneratione. S. Thom. 3. p. q. 66. art. 6. Scotus in 4. d. 3. q. 2. sub. 1. S. Bonav. ibid. q. 2. num. 27. & alii, quos allegat Emin. Card. de Lauræa d. disp. 12. num. 52. & 54. tenenda est opinio Eminentiss. Card. Bellarmini, & aliorum Recentiorum, præcipue Vasquezii tom. 2. in 3. p. disp. 143. cap. 2. n. 7. & Suarezii disp. 21. sect. 3. n. 3. acriter defendentium contrarium, & docentium, non potuisse Apostolos immutare formam Baptismi, quæ est de Jure Divino, & de cujus dispensatione non constat; articulumque Sanctissimæ Trinitatis fuisse credendum explicitè à Baptizandis; ideoque tex. Act. Apost. supradictas intelligendos esse de Baptismo, in nomine Christi JESU dato per Apostolos fidelibus, ad differentiam Baptismi Joannis; vel, quod magis placet, formam

Doct. Clericali Tom. 1. Lib. 1.

Baptismi, tunc per Apostolos adhibitam fuisse: *Ego te Baptizo in Nomine Patris, & JESU CHRISTI ejus Filii, & Spiritus Sancti*: Sic enim exprimebantur tres ipsæ Personæ SS. Trinitatis, & nomen JESU CHRISTI venerabatur. Sanctus Cyprian. epist. 73. quem allegat Mastrius in 4. sent. disp. 2. de Baptism. num. 55. & in ejus Theol. Morali d. disp. 17. num. 28. Layman. d. lib. 5. tract. 2. cap. 4. num. 3. Pers. Atque hæc quidem explicatio. Et Gobat d. tract. 2. de Baptismo num. 65. & 68. His omnibus DD. ad stipulatur etiam Cornelius à Lapide in Act. Apost. cap. 2. Vers. 38. ubi inquit: *Fortasse Apostolos primis illis temporibus formæ Baptismi addidisse Nomen Jesu Christi dicendo: Ego te baptizo in nomine Patris, & Filii Jesu Christi, & Spiritus Sancti; ut huic novo nomini fidem, amorem, & reverentiam conciliarent; concludens, quod omnino Apostoli in primis instruebant baptizandos circa tres personas SS. Trinitatis, deinde eos baptizabant exprimendo omnes tres personas SS. Trinitatis, & dicendo Ego te baptizo in nomine Patris, & Filii, & Spiritus Sancti, Amen.*

Quartum tandem notandum fuit, esse Baptismum nullum, si dicatur in *Nomine Genitoris, Geniti, & Procedentis ab utroque*; quia non exprimentur Divinæ Personæ sub propriis rationibus juxta formam à Christo traditam. Esse autem validum, si quis baptizet foeminam, credens esse masculum, & 7 è contra; quia licet Minister speculative erret, tamen practice non errat, dirigendo actionem suam in illam personam. Panimoll. d. decif. 4. num. 7. ubi DD. Contrarium tamen notat Zacchias in Q. Q. Medicolegal. tom. 1. lib. 7. tit. 1. q. 8. num. 9. citans Petrum Gerardum à Petra Sancta, antiquum Jurisconsultum, qui in singul. 90. ita docuit, subdens hanc rationem: *Quia oportet quod intentio baptizantis fundetur super vero. Cap. Quamvis. cap. Solent. De consecrat. dist. 4. Secus si de hoc non cogitabat, sed simpliciter baptizabat. Ita determinat Hostiensis in Summa de Baptismo §. Quæ sit ejus forma. Vers. Quid ergo si quis putet. Studiosus Lector cogitet, est enim casus satis curiosus, & qui de facili potest occurrere.*

Ultimò esse bonum Baptismum, secundum opinionem probabiliorum, si quis inveniat verba 8 formæ, dicendo: *Ego baptizo te, in Nomine Spiritus Sancti, Filii, & Patris; vel Patris, & Spiritus Sancti, & Filii*: peccaret tamen mortaliter qui sic facere auderet Mstr. in Theol. Morali d. disp. 17. nu. 30. & 31. Gobat d. tr. 2. de Baptism. à num. 73. & seqq. Et Layman. d. lib. 5. tract. 2. cap. 4. n. 4. ubi alias formæ mutationes enucleant, à curiosis, imò studiosis videndas.

Tandem non est ignoranda germana resolutio etiam sequentis Quæriti, scilicet Quo in loco baptizandum sit? Circa quod omnes DD. dicunt, Baptismum esse administrandum in Ecclesia habente fontem Baptismalem, nisi agatur de Filiis Principum, vel simus in casu necessitatis, juxta Clement. Unicam de Baptismo, quæ sic decernit: 9 *Presenti prohibemus edicto, ne quis de cetero, in Aulis, vel Cameris, aut aliis privatis domibus, sed dumtaxat in Ecclesiis, in quibus sunt ad hoc fontes specialiter deputati, aliquos (nisi Regum, vel Principum, quibus valeat in hoc casu deferri, liberi extiterint, & aut talis necessitas emergerit, propter quam nequeat ad Ecclesiam absque periculo propter hoc accessus haberi) audeat baptizare. Duo igitur casus excipiuntur, in quibus licet in domo pri-*

vata

vata baptizare. *Unus* est, si infans baptizandus sit filius Regis, vel Principis, seu alterius Comititis, Ducis, vel Baronis habentis merum, & mixtum Imperium in subditos; ut absque dubio est Dux Venetiarum; quamvis alii Nobiles Veneti de Consilio Rogatorum, Procuratores Sancti Marci, aut alias principales Reipublice Præfecturas, Magistratusve exercentes, pro eorum egregia pietate, & Religione, filios suos ad Ecclesiam Parochialem baptizandos deferant. Appellatione verò liberorum veniunt Nepotes, & Pronepotes, alique ex eis descendentes. *1. Liberrorum. ff. de Verb. signific. Gobat d. tract. 2. de Baptism. n. 492. & 493. Pax Jordanus tom. 1. lib. 3. tit. 1. num. 15. Alter casus est necessitatis, comprehendens periculum mortis ipsius infantis, gravissime incommodi; e. g. si cælum pluvium sit hyberno tempore, viæque difficillimæ ob glaciem, vel nives; ac etiam timor sit alicujus infamiae, puta si mulier nobilis ex illicita, occulta tamen copula, peperisset; ut considerat idem Gobat d. tract. 2. num. 500. 503. & 504. & seqq. addens, quod omittit ceremonias ab Ecclesia ordinatas in Baptismo, si infans vivat, & cesset impedimentum, est peccatum mortale; quia ceremonias, & ritus sacros semper Ecclesia Catholica magnificet; & hæreticorum est eas, & illos spernere; ut latè probat Layman. cit. lib. 5. tract. 2. cap. 8. num. 3.*

DECISIO XXXI.

ARGUMENTUM.

Disquiritur an duo Ministri esse possint in baptizando simul unicum infantem: Proponuntur, & resolvuntur duo casus satis curiosi, sed practici, de duplici Ministro in uno, ac eodem Baptismate.

SUMMARIUM.

1. *Minister Baptismi unicus esse debet in baptizando.*
2. *Ministri duo in eodem baptismo an esse possint in casu necessitatis?*
3. *Parochi duo eundem infantem eodem tempore an validè baptizent?*

EX his, quæ hucusque docuimus circa materiam, & formam Baptismi in abstracto, resolvendi veniunt duo casus concernentes utramque in concreto. Itaque primus casus est: Dum Capellanus baptizat infantem, Parochus superveniens infundit aquam super caput pueri, & Capellanus formam profert. Queritur, an validus sit Baptismus?

Non esse validum Baptismum, omnes respondent ex communi Theologorum sententia; quam tenet S. Thom. 3. p. q. 67. art. 6. Secus in 4. dist. 6. q. 2. sub. E. S. Bonavent. *ibid. par. 1. q. 1. Mastrius in 4. sent. d. disp. 2. n. 68.* ubi dat exemplum, si ille, qui aquam effundit, sit mutus; ille autem, qui formam profert, sit mancus. Idem Mastrius in *sua Theol. Moral. cit. disp. 17. num. 36.* Et Eminent. Card. de Lauræa *disp. 15. de Ministro Baptism. n. 48.* Ratio est, quia talis Baptismus est contra institutionem Christi, qui præcepit, ut unus, & idem sit, qui abluit, & formam proferat, ad hoc ut verificetur actus ille baptizandi, non potest autem verificari, quando Capellanus dicit, *Ego te Bapti-*

20; & tamen ipse non baptizat; quia aquam non infundit; ex qua aqua infusione pender verificatio ablutionis tum corporalis, tum spiritualis in anima; quam non caulat, qui verba profert. Ita alii DD. apud Dianam *par. 5. tract. 6. ref. 2.* quæ jacet in *Coordinato tom. 1. tract. 1. ref. 65.* Cæterum præter ipsos DD. à Diana citatos Cajetanus, & alii, quibus novissimè adherent Steph. nus 2 à S. Paulo in *Theol. Moral. tract. 5. disp. 2. nu. 12.* Chapeaville de *Baptism. q. 20.* & Gobat d. *tract. 2. de Baptism. 147.* opinantur, talem modum baptizandi posse practicari in casu extremæ necessitatis, & periculi mortis ipsius infantis, puta si mulier, quæ effundit aquam, nesciat formam Baptismi; & alia mulier sciens non possit effundere aquam; vel se infans moribundus sit in domo peste infecta, & obserata, in quam Parochus non possit ingredi; nam poterit per fenestram apertam dicere, *Ego te baptizo, &c.* dum interim ejus mater infundit aquam super infantem. Ratio desumitur, ex cap. *Potest de Regul. jur. in 6.* ubi dicitur: *Potest quis per alium, quod potest facere per seipsum.* Ergo qui profert formam baptismi jubendo alij, ut infundat aquam, videtur ipse eam infundere; & sic Baptismus valere. Confirmatur ex l. 1. §. *Dejecisse, ff. de Vi, & vi armata*, ubi Ulpianus ait: *Dejecisse autem etiam is videtur, qui mandavit, vel jussit, ut aliquid deiceretur.* Parvi enim referre visum est, suis manibus quis deiciat, an verò per alium. Igitur idem est fundere aquam in baptismo propriis manibus baptizantis, vel ejus jussu manu alterius. Contrarium tamen est verius, quia Regula prædicta non procedit, quando actus nequit transmitti in alium, ut ab eo efficiatur, ut bene observat F. Vincentius Tacchinus de Castrofranco Ord. Reformator. S. Francisci in declaratione ad dictam Regulam *Qui per alium facit, 72. De Regul. jur. in 6.* ubi dat exemplum de Contritione, & de Jejunio, quam, & quod alius pro alio facere non potest, quia sunt actus personales intransitivi in aliam personam; & idem ait de actionibus Sacramentalibus. Quare non videtur isto exemplo acquiescendum in praxi; siquidem Parochus in ista hypothese potest ipse infantem ad fenestram delatum sacro lavacro ablui, vel per asperersionem aquæ illum, etsi distantem, unda salutari attingere; vel Matrem docere formam proferendam, ipsam ipsi suggerendo de verbo ad verbum. Admissa tamen opinione Gobati, & antiquiorum in his necessitatis casibus, si infans evadat periculum, erit iterum sub conditione baptizandus. Coton. *lib. 2. contr. 2. c. 3. num. 43.* Diana *p. 5. tract. 3. ref. 26.* quæ legitur in *Coordinato tom. 1. tract. 1. resol. 66.*

Alter casus est: Duo sunt Curati in eadem Ecclesia æqualis potestatis, cùmque in ea baptizandus sit infans dives, ambo cotta, & stola induti, ad majorem solemnitatem, & simul, & eodem tempore infantem baptizant. Queritur, an validè?

Clamant DD. omnes infracitati dicentes, id esse illicitum cum S. Thom. 3. p. q. 67. art. 3. An verò sit validum Baptisma? Affirmant: vel enim unus Curatus citius altero abluit, & profert formam; & tunc iste solus baptizat & facit validum baptismum. Vel uterque (ut in casu) simul, & eodem tempore abluit, & verba complet, & pariter in hoc casu validus est baptismus; ea ratione, quia, verisimile non est, factum unius irritare factum alterius, & est simile de pluribus Sacerdotibus eamdem

dem Hostiam, eodem tempore consecrantibus, ut sit in ordinatione Sacerdotum celebrantium simul cum Episcopo. Unus tamen erit baptismus, & non duo, quia hoc Sacramentum magis consistit baptizante passiva, quam activa; & sicut qui per asperersionem aquæ simul, & semel plures baptizat, plura facit Sacramenta, quia plures sunt baptizantes passivæ; ita si plures simul, & eodem tempore unum baptizent, unum faciunt Sacramentum, & non plura; ita Mastrius in *Theol. Moral. d. disp. 17. num. 35. & in 4. sent. disput. 2. num. 59. & seqq.* ubi num. 71. explicat quid tenendum, si isti duo Curati dixissent in plurali numero, *Nos te baptizamus*: tres enim sunt opiniones ibi videndæ; vel apud S. Thomam 3. par. *quæst. 67. art. 6.* & legendi Coton. d. libr. 2. *Contr. 2. cap. 3. n. 44.* Gobat d. tr. 2. num. 143. Layman. *dict. lib. 5. tract. 2. cap. 5. & 7.* Diana part. 9. *tract. 6. ref. 30.* Quæ requiescit in *Coordinatione tom. 1. tract. 1. ref. 41.* Et cæteris clarior Emin. Card. de Lauræa d. disp. 15. de *Ministro Baptis. num. 51. & seqq.*

DECISIO. XXXII.

ARGUMENTUM.

Comprobatur necessitas Baptismi ad æternam salutem consequendam. Distinctio Necessitatis, ut alia dicatur simpliciter, seu medii; alia secundum Quid, seu Præcepti. Infantes an sine Baptismo possint salvari? Item an adulti? Errores hæreticorum circa necessitatem Baptismi?

SUMMARIUM.

- 1 Necessitas Baptismi an eadem in infantibus, ac in adultis?
- 2 Necessitas duplex, alia simpliciter, alia secundum quid.
- 3 Necessitas alia Medii, alia Præcepti. Illa medii vel strictè, vel latè.
- 4 Baptismus, & Pœnitentia qua necessitate sint necessaria?
- 5 Differentia infantium, ac adultorum quo ad necessitatem baptismi.
- 6 Infantes sine baptismo in re, vel Martyrio salvari non possunt.
- 7 Parentum fides an juvet infantes non baptizatos?
- 8 Hæretici negantes necessitatem baptismi.

Sufficienter hucusque videtur exposita essentia Sacramenti Baptismi, atque ejus materia, & forma, quibus conficitur. Nunc agendum est de ejus necessitate, & videndum, an eadem sit necessitas baptismi in infantibus, ac in adultis? Pro intelligentia dicendorum præmittendum primo: apud Theologos duplicem pro salute æternâ dari Necessitatem, seu duplex reperiri Necessarium, Unum, quod antiqui Scholarum Proceres dicebant Necessarium simpliciter; & aliud Necessarium secundum Quid, seu ad melius esse. Illud est necessarium simpliciter, quo prætermisso, etiamsi ex ignorantia, vel oblivione prætermittatur, salus æterna obtineri non potest, juxta legem Dei ordinariam. Necessarium verò secundum quid, sive ad melius esse, illud dicitur, quod si omittatur vel ob ignorantiam, vel ob impotentiam, non excludit hominem ab æterna salute. Recentiores Theologi, & Neoterici hanc Necessarii distinctionem Doct. Clericali Tom. 1. Lib. 1.

nem sub aliis terminis, & vocabulis communiter explicant; videlicet, appellando Necessarium primi ordinis, Necessarium Medii; secundi verò ordinis Necessarium Præcepti: quam quidem mutationem non laudat Eminent. Cardin. de Lauræa d. tom. 1. in 4. sentent. de Sacram. in gen. disp. 6. art. 2. Illam tamen approbat Mastrius in 4. sent. disp. 1. num. 361. & in Theolog. Morali disp. 16. num. 59. & eam passim sequuntur Moralistæ, & novissimè Gobat de Sacram. Baptismi tract. 2. num. 110. & seqq. qui ulterius sub num. 114. advertit à Conincho, & Dicastillo ibidem citatis, subdividi Necessarium Medii in Necessarium strictè, seu Absolutum; & in Necessarium latè, seu ex suppositione; quod mox explicabitur.

Præmiserunt secundo: Sacramenti Baptismi, & Pœnitentiæ esse Necessaria simpliciter seu necessitate Medii ad consequendam æternam salutem; Baptismum scilicet omnibus hominibus, tam adultis, quam parvulis; Pœnitentiam verò solummodo adultis, qui peccaverunt post baptismum. Cætera verò Sacramenta esse necessaria secundum quid, seu ad melius esse; hoc est necessitate Præcepti, singulis privatis hominibus; nam toti Ecclesiæ, & universali hominum communitati sunt omnia Sacramenta necessitate Medii, & simpliciter necessaria, ut bene explicant Mastrius in 4. sentent. d. disp. 1. num. 368. & in Theolog. Moral. d. disp. 16. n. 61. nec non Eminent. Cardin. de Lauræa d. disp. 6. de Sacram. in genere art. 2. per totum. Porro Baptismus dicitur Necessarius Parvulis necessitate Medii, strictè, & absolute, quia in voto non potest suppleri (excepto casu Martyrii) ad in adultis non baptizatis est necessarius necessitate Medii, & simpliciter, sed latè, & ex suppositione; quia si sit impossibile ipsum in re suscipere, sufficit in voto, ut docuimus supra Decis. XVI. & idem intelligendum de Sacramento Pœnitentiæ, quod deficientibus Confessariis potest suppleri in voto cum actu contritionis, & dilectionis Dei. Gobat d. tract. 2. num. 114.

His ita præmissis, respondentes Quæsitio dixerunt, Magnam esse differentiam inter necessitatem Baptismi respectu Infantium, & respectu Adultorum: quandoquidem in Adultis Baptismus est necessarius necessitate Medii, & simpliciter; sed latè, & non strictè, eo quia si non sit illis possibile actualiter baptizari, & non sit locus Martyrio, possunt salvari per Baptismum Flaminis, illum in voto, & desiderio suscipientes. Verum in infantibus Baptismus est necessarius necessitate Medii, & simpliciter, nec non strictè, & absolute sumpta; quia in re debent baptizari, id est aut aqua, aut sanguine per Martyrium; aliàs salvari non possunt; prout docent omnes Theologi, tenuerunt SS. Patres, & est definitum à Sacris Conciliis, quæ, & quos referunt, & allegant Bonacina de Sacram. disp. 2. q. 2. punct. 2. n. 8. Layman. lib. 5. tract. 2. c. 6. num. 6. Gobat d. tract. 2. num. 116. Mastrius in 4. sent. disp. 2. de Baptismo num. 214. & in Theol. Moral. disp. 17. n. 41. & abundantius Eminentiss. Cardin. dn Lauræa de Baptismi necessitate disp. 13. num. 67.

Ex his patet non absque fundamento à diversis Theologis haberi pro hæretica aut saltem pro erronea, & temeraria opinionem illorum, qui scripserunt, infantes morientes in utero materno absq; Baptismo, posse salvari propter fidem parentum; ut scripsit Cajetanus 3. p. q. 68. art. 2. & 11. & Campanella

panella apud Caramuelem in *Theol. fundam. n. 1815* licet enim hæc opinio præferat quandam speciem pietatis, est aliena à sensu, & dogmatibus Sanctæ Matris Ecclesiæ, & ideo B. Pius V. iussit, illam Cajetani esse præmittendam in Editione Romana operum Divi Thomæ, ut notat Aretinus in 4. d. 4. q. 3. art. 3. relatus à Mario in *Theolog. Moral. d. 9. 17. n. 41.* quod innuit etiam Emin. Card. de Lauræa d. disp. 13. art. 6. à principio ad finem; ubi, ob suam egregiam modestiam, nec nominat Auctores præfata opinionis reprobata, nec eos censurat; subdens, sibi sufficere, ejusdem opinionis improbabilitatem ostendisse, ut salutem proximorum consulat; & sibi satis esse Theologum agere.

Hic autem notandi veniunt hæretici, qui olim asserere sunt ausi, quod Baptismus nihil valebat, si daretur pueris ante eorum intelligibilem ætatem. Tales fuerunt Petrus de Bruijs Ann. 1126. (contra quem scripsit Petrus Cluniacensis lib. 1. epist. 1. & 2.) & Henricus Monachus Apostata ejus discipulus, quem coercuit S. Bernardus Epist. 240. ac Hæretici Albienles Ann. 1176. de quibus omnibus meminit Spondanus ad dñ. annos. At nulli prorsus esse necessarium baptismum, effutire non erubuerunt Sampson Presbyter Scotus Anno 748. & post eum Berengarius Anno 1035. qui pluries in abjuratos errores relapsus, tandem novagenarius penitens, ut creditum fuit, obiit; & in obitu dixit: *Hodie apparebit mihi Dominus meus JESUS CHRISTUS propter penitentiam, ut spero, ad gloriam; vel propter alios, ut timeo, ad penam.* Ita Spondanus. Anno 1088. num. 5. in fine.

DECISIO XXXIII.

ARGUMENTUM.

Recensentur effectus duodecim, quos producit in baptizatis Sacrum lavacrum Baptismi. Inter eosdem numeratur sanitas miraculosa à desperatis corporis infirmitatibus. Circa eandem varia exempla afferuntur.

SUMMARIUM.

- 1 Effectus Sacramenti Baptismi duodecim. Et qui?
- 2 Debata baptizandi vel ex delicto, vel ex contractu an remittantur ei per Baptismum? Sanitates corporales ex Baptismo.
- 3 Irregularitates omnes tollit Baptismus, non etiam Bigamiam.
- 4 Sacerdos bonus baptizans magis proficit baptizato, quam malus.
- 5 Catechumenus moriens an sepeliatur in loco sacro?
- 6 Baptizandus non credens, vel non dolens de peccatis an valide baptizetur.
- 7 Gratia, quæ datur baptizatis, an æqualis sit in omnibus?
- 8 S. Venerandus Martyr baptizatus à Christo Domino.

Nunc autem videamus: Qui sint effectus Baptismi? Et equidem; effectus Baptismi sunt duodecim. Primus est Character, nempe

signum quoddam spirituale indelebile, impressum in anima baptizati; ratione cujus baptismus semel rite susceptus iterari non potest. *Cap. Majores. de Baptism.* Et hoc est de fide definitum in Conc. Florent. in Decret. Eugenii §. 5. *Ecclesiasticorum.* Et in Trident. sess. 7. Can. 6. Et ad hunc effectum consequendum sufficit in Adultis baptizatis virtualis intentio suscipiendi Baptismum, Secundus effectus est Gratia sanctificans, quæ infunditur in anima Baptizati; (non ponentis obicem vel fictionis, vel affectus ad mortale) & per quam homo justificatur. *Concil. Florent. loc. cit. & in Trident. sess. 6. can. 11.* Huic autem effectui inseparabiliter sequitur Tertius, nempe infusio Virtutum Theologicarum fidei, spei, & caritatis, *Concil. Trid. sess. 6. cap. 7.* Non etiam Moralium, ut docet Mastrius in 3. sent. disp. 7. q. 2. & in *Theol. Moral. d. disp. 17. sub. num. 49.* ubi Thomistas dissentire advertit. Quartus est deletio peccati originalis. Quintus etiam actualis in Adulto, qui mortaliter, seu venialiter peccaverit, d. *Concil. Florentin. cit. §. Primum omnium,* videlicet quamcunque culpam tam originalem, quam actuale. Sextus effectus est remissio omnis pænæ, qui in alia vita erat luenda; ita ut homo, qui statim moritur post Baptismum, licet adultus, & magnus peccator, evolet immediate ad Cælum. *cap. Per baptismum. de consecrat. dist. 4. Concil. Trid. sess. 5. can. 5. sess. 6. cap. 14. Et iterum sess. 14. cap. 8.* Et probat praxis Ecclesiæ Universalis, quæ nullam satisfactionem imponit Adultis baptizatis, etsi antea fuerint magni peccatores. Penalties tamen hujus vitæ, ut morbi, fames, sitis, fomes peccati, & inordinatio potentiarum in præsentia non tolluntur, sed equidem virtute Baptismi tunc auferuntur, quando Mortale hoc aduerit immortalitatem. 1. Cor. 15. 54. videlicet post Resurrectionem in die Judicii. Debata verò inita per Adultum baptizatum ante Baptismum, sive ex contractu, sive ex delicto, quæ tangunt justitiam proximi, non delentur. *DD. in cap. Gaudemus. de Divort.* Quæ verò sunt in injuriam Dei, ex benignitate Ecclesiæ remittuntur. *Layman. lib. 1. tract. 5. par. 5. cap. 6. num. 9.* ubi de Judæo fure, homicida, vel sacrilego ad fidem converso. Porro ex immensa Dei benignitate per Sacramentum Baptismi etiam corporis sanitatem concessam (prout Constantino Imperatori, Præpeditæque Principissæ Patavinæ, tempore S. Prosdocii) & à Dæmonis infestatione liberationem, aliasque gratias elargitas, in duobus, & quadraginta probatis exemplis demonstrat Joan. Bonifacius Bagatta in *admirandis Orb. Christi. tom. 2. lib. 3. c. 1.* prout etiam Hieron. à Basilicæ petri in suis *Epemerid.* Sacris ubi die 8. Januarii narrat de quodam Judæo divite, sed Paralytico, baptizato, statim sano effecto à B. Attica Patriarcha Constantinopolitano. Et eodem die scribit, Odiliam Virginem cæcam à nativitate filiam Eticonis Ducis Alsatiæ, statim ac recepit sacrum lavacrum baptismale à S. Erardo Episcopo, obtinuisse cum lumine fidei etiam lucem corporalem. Item die 13. Januarii, Quiriacam Principissam Valentiam ablutam aqua Baptismi à Sancto Potito Martyre adinstar Constantini Imperatoris statim à lepra fuisse mundatam. Similiter ab eadem lepræ infirmitate sanatam fuisse Orioldam filiam Alais Ducis Brixie tinctam salutari Baptismatis unda à Sancto Honorio, qui deinde fuit electus Episcopus Brixienfis, notat

notat idem Hier. à Basilicapetri die 24. Aprilis, in Vita ejusdem Sancti Honorii, quem decet Parochos, & Prædicatores vidisse, & legisse. *Septimus* effectus est, conferre quoque omnia illa auxilia supernaturalia, quæ sunt proportionata fini, ad quem Baptismus est institutus; videlicet ad servandam divinam legem, ad sacramenta dignè suscipienda, aliaque Religionis, & pietatis exequenda officia. *Mastrius in Theol. Moral. d. disp. 17. num. 51.* ubi docet, omnia sacramenta conferre specialia auxilia ad finem proprium ordinata, ob quæ singula sacramenta sunt instituta. *Ostavius* est ablatio omnium irregularitatum ex delictis commissis ante Baptismum, etiam ex Homicidio, excepta tamen Bigamia; & ratio est, quia irregularitates, quæ sunt penæ Ecclesiasticæ, non afficiunt illum, qui non reperitur in gremio Ecclesiæ: & cum delicta commissis ante Baptismum jam transferant, neque habeant actum permanentem, penæ eorum causa statuta non resurgunt post Baptismum. Porro Bigamia habet actum permanentem, & perseverantem etiam post Baptismum; non enim fieri potest, ut qui duas uxores habuit, vel viduam duxit in Matrimonium, non dividerit carnem suam, & non sit Bigamus; ideo post Baptismum afficitur hac irregularitate. *cap. Si quis Viduam. dist. 34. Mastrius in Theol. Moral. d. disp. 13. num. 133.* & *Layman. libr. 1. tract. 5. part. 5. cap. 6. num. 8. & 9.* ubi subdit, infamiam facti contractam ante Baptismum deleri in Baptismo; non autem infamiam Juris, quæ ex Judicis sententia resultat. *Novus* effectus estabilitas ad recipienda cætera sacramenta; juxta tritum axioma, quod Baptismus est junctum omnium Sacramentorum. *Decimus* est obligatio servandi Decalogi Præcepta, nec non illa Ecclesiæ, & servandi fidem. *Undecimus* quandoque est specialis prærogativa sanctitatis, proveniens in pueris lavacro Baptismali regeneratis, qualis fuit, in S. Nicolao de Myra, abstinentiæ inchoatio; cum enim infans reliquos hebdomadæ dies lac sugeret frequentius; quarta, & sexta feria semel dumtaxat, idque Vespere fugebat. Quam jejunii consuetudinem adultus semper coluit. *Breviar. Rom. in lect. die 6. Decemb.* Et eandem devotionem, ac jejunii exercitationem, à SS. Rocho, & Stephano Carthusiano Episcopo Diensi, observatam in ætate infantili notat *Joan. Bonifac. Bagatta in Admiran. Orbis Christi. tom. 2. lib. 5. cap. 4. §. 8. num. 3. & 4.*

4 Porro talis effectus sæpe provenire potest ex merito vel Parentum, vel Sacerdotis baptizantis; est enim utilius baptizari à bono Sacerdote, quam à malo, quia ejus orationes magis profunt baptizato, quod est intelligendum de congruo, non autem de condigno, juxta doctrinam S. Thomæ 2. 2. q. 114. art. 6. & S. Bonavent. in 2. d. 27. art. 2. q. 2. quod observat *Mastr. in 4. sent. disp. 1. de Sacram. in genere q. 9. & in Theol. Moral. d. 9. 17. num. 53.* & *Emin. Card. de Lauræa de Baptism. disp. 11. num. 111.* Duodecimus tandem effectus proveniens à Baptismo est Jus Ecclesiasticæ sepulture; quapropter baptizatus est in loco sacro speliendus. *Caramuel in Theol. fundam. num. 1400. Diana part. 4. tract. 3. resol. 9. re-sedente in Coord. tom. 8. tract. 8. resol. 7. id intelligendo etiam de Baptismo dubio.* Gobat d. tract. 2. num. 640. & num. 653. ubi idem docet etiam de Catechumeno; & carpit contrarium scribentem *Laymanum lib. 3. tract. 5. cap. 12. n. 11.*

Hic duo Corollaria veniunt annotanda. *Unum*, quod si quis adultus accedat Baptismum cum fictione, nihil credens esse Baptismum, sed joci causa, vel motivo turpis lucri, iste nullum recipit effectum Sacramenti, neque characterem. Mirabile est exemplum, quod legitur apud *Bollandum*, de quodam infidele, qui fide Baptismum suscepit, & vix completa administratione Sacramenti, ventus validus irruit, & vestem candidam, qua falsus Neophytus erat indutus, violenter arripuit, ac ea illum spoliavit, indicans nullum effectum Baptismi recepisse. Ita *Bollandus die 13. Januar. ex actis S. Hilarii Episc. Pictaviensis.* At si fictio in eo consistat, quod habens peccata mortalia, de illis eum non pœniteat; in hoc casu, licet credat, & intendat recipere Sacramentum; obtinet quidem characterem; sed non obtinet gratiam; quam solummodo recedente fictione obtinere poterit post Baptismum, mediante tamen attritione cum Sacramento Pœnitentiæ, confitendo fictionem ipsam, & peccata, de quibus delectabatur in suscipiendo Baptismo; vel mediante contritione, cum proposito eadem confitendi; ut bene disputat *Emin. Cardin. de Lauræa de Sacram. in gen. disp. 11. art. 4. & 5. de Sacram. Baptism. disp. 14. art. 6.* quibus in locis respondet Theologis assentientibus, fictionem tolli, & gratiam obtineri per solam attritionem absque Sacramento Pœnitentiæ, æqua lance, ut fieri poterat in Baptismo. Et circa hoc novissimè *Mastrius in Theol. Moral. d. disp. 17. num. 56. & 57.* distinguit obicem negativum ab obice positivo. Primus est, si in Baptismo non habuit attritionem peccatorum ex oblivione, vel ignorantia; & in hoc casu docet per attritionem solam post Baptismum obtineri gratiam, & deletionem peccatorum. Obex verò positivus est delectatio peccatorum in actu Baptismi, & in hoc casu, ut diximus supra, non sufficit attritio sola, sed requiritur Sacramentum Pœnitentiæ, cum actuali confessione peccatorum; vel contritio cum voto confitendi.

Alterum corollarium est; quod Adultis in Baptismo datur major, vel minor gratia juxta majorem, vel minorem eorum dispositionem, devotionem, & affectum. Parvulis verò, etsi ratione Sacramenti Baptismi detur omnibus, & singulis æqualis gratia; tamen alicui eorum potest dari major, tum ex majori devotione Parentum, vel Sacerdotis baptizantis & congruo, tum ex speciali benevolentia Dei. *Mastrius d. disp. 17. num. 52. in Theolog. Moral. & Emin. Card. de Lauræa de Sacram. in genere disp. 1. art. 8. per totum.* Et equidem copiosum spiritualis gratiæ munus credendum est recepisse in Baptismo S. Venerandum Martyrem, qui cum esset Cathecumenus veniens ad fluvium Sequanam, eidem Christus apparuit, & perfecte credentem in fluvio baptizavit; deditque illi baculum aridum, mandans ut ipsum in terram figeret, prout fecit; moxque flores, & frondes produxit, quo visio miraculo octingenti triginta homines pagani conversi sunt; ut latius scribit *Petrus de Natalibus lib. 10. cap. 60. de S. Venerando*, qui postea meruit palmam Martirii obtinere.

DECISIO XXXIV.

ARGUMENTUM.

Disputatur, an liceat baptizare plures infantes unica vice, & actione? Prout etiam an peccet mortaliter ille, qui baptizat existens in peccato mortali.

SUMMARIUM.

- 1 Baptizare plures infantes unica actione an liceat?
- 2 Exorcismi in Baptismo, & alie Orationes unica vice pluribus baptizandis fieri possunt.
- 3 Ritualis Romani Rubrica sunt de Precepto, & obligant sub mortali.
- 4 Baptizatus in mortali peccat mortaliter.
- 5 Mors infantis non baptizari permittenda potius, quam mortaliter peccare.

Porro duo casus veniunt resolvendi, quin non distant à praxi, & facillimè occurrere possunt animarum Rectoribus circa Baptismum. Primus est huiusmodi: Tres infantes eodem tempore deferuntur baptizandi ad Ecclesiam: Parochus, ut citius se expediat, plurali locutione eos simul baptizat. Queritur, an licitè, & validè? Respondendum est cum distinctione. Vel iisdem tribus infantibus imminebat periculum mortis ex infirmitate, vel alia urgentissima causa aderat; & tunc Parochus plurali locutione usus, illos baptizavit licitè, & validè. At si absque mortis periculo, vel urgentissima causa id fecit, baptizavit validè; sed non licitè. Quod validè baptizaverit, probantur ex eo, quia ex institutione Christi non habetur, ministrum Baptismi teneri ad unum tantum singulis vicibus baptizandum; imò est communis opinio, ab Apostolis unica vice fuisse plures baptizatos, ut habetur *Act. 2.* ubi una die ab hora tertia circiter tria milia hominū baptizaverunt per asperfusionem: (quamvis prædixerimus, eos potuisse baptizari per immersionem, vel infusionem, cum plures essent Apostolorum discipuli.) Ulterius valet Baptismus plurali unica vice à Sacerdote factus plurali locutione; nam Sacerdos potest etiam plures Hostias simul consecrare. Quod autem illicitè, constat ex eo, quia non licet mutare Ritum Sanctæ Matris Ecclesiæ, quæ prohibet, extra periculum mortis infantium, vel absque urgentissima causa, baptismum conferri pluribus unica vice, & sub unica forma; quamvis concedat, fieri exorcismos, & alias orationes, in plurali recitare; ut habetur in Rituali Romano in fine Baptismi parvulorum; ubi rubrica rubra sic statuit: Si verò fuerint plures baptizandi, sive masculi, sive femina, in Catechismo masculi stantur ad dexteram; femina verò ad sinistram; & omnia pariter dicantur, ut supra in proprio genere, & numero plurali. Verum prima nominis interrogatio, & sufflatio, Crucis impressio; seu signatio, tactus aurium, & narium cum saliva, abrenunciationis interrogatio, unctio olei Catechumenorum, interrogatio de fide, seu Symbolo: ET IPSE BAPTISMUS, injectio Chrismatum, candidæ vestis impositio, atque accensa candela traditio, singulariter singulis, & primum masculis, deinde feminis fieri debent. Ita

3 Rituale Romanum, quod quidem obligat sub mortali peccato, ut docent Menoch. *conf. 52. num. 145.* Loter lib. 1. q. 16. num. 123. Gratian. *discept. fo-*

rens. cap. 151. num. 7. Et Sperell. *decis. 179. num. 23* ubi alii DD. Quocirca concludendum illicitè prædictum Parochum egisse, etsi validè. S. Thom. 3. p. q. 66. art. 9. ad 4. Layman lib. 5. tract. 2. cap. 7. num. 7. in fine. Mastrius in Theol. Moral. d. disp. 17. num. 34. Cottonius lib. 2. contr. 2. cap. 2. num. 24. & 25. Et Eminentiss. Cardin. de Lauræa de Baptismo. disp. 15. num. 35.

Alter Casus talis est: Baptizat Parochus existens in peccato mortali, Queritur, an licitè? Distinguere oportet: Vel baptizat solemniter, & absque dubio non agit licitè; quia peccat mortaliter, tum quia hic est sensus totius Ecclesiæ, tum quia est Præceptum Divinum, Sacramenta non ministrari ab indignis, juxta illud: *Ambulans in via immaculata, hic mihi ministrabat. Psal. 100.* & illud: *Recedite polluti, recedite, abite, mundum nolite tangere. 2. Thren. 4.* tum etiam quia scripsit S. August. lib. 2. contra epist. Parmeniani cap. 10. *Omnia sacramenta cum obfint indignè tractantibus, profunt tamen per eos dignè sumentibus, & habetur in cap. Omnia 1. q. 2.* ideoque sic sentiunt omnes DD. S. Thom. 3. p. q. 64. art. 6. Valquez *disp. 136. cap. 3.* Suarez *disp. 16. sect. 3.* & alii, quos allegat Layman lib. 5. tract. 1. cap. 5. num. 7. quibus addendus Emin. Cardin. de Lauræa de Sacram. in gen. disp. 10. num. 41. & seqq. Vel è contra Parochus baptizat privatè, id est in casu necessitatis; non tanquam ex officio, & publicus Minister, sed tanquam homo privatus; & in hoc casu duæ sunt opiniones. Una largior, quæ illum excusat à peccato mortali. Cardin. Tolet. lib. 2. cap. 20. num. 2. Summa Diana Verb. Baptismi minister num. 56. Naldus Verb. Baptismus. num. 16. Ipse Diana part. 5. tract. 3. ref. 24. repertienda in Coordin. tom. 1. tract. 1. resol. 43. & Mastrius in Theol. Moral. disp. 16. num. 42. Alia est strictior opinio, tenens Parochum, & quemcumque Sacerdotem, privatè baptizantem, in casu necessitatis, existentemque in mortali peccato mortaliter, cum semper ex officio, & vi ordinationis censeatur baptizare. Ita Angelus Verb. Baptismus 5. §. 10. Layman d. lib. 5. tract. 1. cap. 5. num. 8. & 9. ubi Laicos in hoc casu baptizantes putat, tantummodò venialiter peccare. Sed Emin. Cardin. de Lauræa fortiter corroborat hanc secundam opinionem, & sustinet tam Sacerdotem, quam Laicum (si in mortali sint) baptizantes etiam privatè, & in casu necessitatis, peccare mortaliter; quia pari modo administrant Sacramentum ex officio Sacerdos, & Laicus; uterque enim est à Deo ordinatus minister Baptismi in casu necessitatis, & habet à Deo potestatem baptizandi; idcirco in utroque casu, & utraque persona baptizans in peccato mortali peccat mortaliter, quia utraque non conformatur Agenti principali Sanctissimo, qui secum cooperatur in baptismo, nempe Deo; & uterque, Sacerdos scilicet, & Laicus, se disformat Sacramento, quod est sanctum. Ita præcit Eminentiss. Cardin. de Lauræa de Sacram. in genere d. disp. 10. art. 4. per totum ubi num. 47. in detestationem peccati mortalis, & offensæ Dei probat, esse potius permittendam mortem pueri sine Baptismo, quam illum baptizare in peccato mortali; nam omnis homo debet magis diligere Deum, ac seipsum, quam proximum; ac magis debet in se vitare peccatum mortale, quam in alio damnationem; & ratio rationis est, quia prohibitio de administrando in mortali est absoluta, & nullum excipit casum. Hinc Scotus in 4. dist. 5. q. 2. 1. scriptum reliquit, Patrem debere

debere potius permittere mortem filii sui sine Baptismo, si ipse nesciat illum baptizare, quam dare pecuniam alicui Simoniaci, ut eundem baptizet. *Glossa vero in cap. Baptizandis. in verb. moliantur. 1. q. 1.* ait, hanc doctrinam esse veram speculative, sed in praxi non servandam. Quæ quidem secunda opinio strictior, imò strictissima sustinetur ab eodem Eminen. Purpurato de Lauræa etiam in tract. de Baptism. disp. 15. num. 15. cum quæstio nobis, & studiosis nostris transeundum; ut horrorem concipiamus peccati mortalis, & sacrilegæ actionis. Ita tamen ut sciamus in casu proposito, esse quidem infantem baptizandum à Parocho, præcipue si ille sit in mortis periculo, sed præmissis actu contritionis, cum proposito confitendi quanto citius poterit. Idcirco oportet ut dicta rigorosa opinio ne ut discamus, & populum doceamus, actus contritionis elicere, ita ut etiam ex abrupto dignè, ac licitè possimus administrare Sacramenta; non autem, ut sinamus aliquem infantulum decedere sine Baptismo; quia committeremus aliud mortale peccatum contra charitatem, non adjuvantes proximum in extremæ necessitatis casu; quod quidem esset committere peccatum mortale, abstinendi causa à peccato mortali. S. Thom. 2. 2. q. 25. art. 8. Maltrius in Theol. Moral. disp. 10. num. 51. & 52. Layman lib. 2. tract. 1. cap. 3. de Ordine charitatis n. 3. & Gobat tract. 2. num. 237.

DECISIO XXXV.

ARGUMENTUM.

Ostenditur, Ministros ordinarios Baptismi esse Papam in toto orbe, Episcopum in sua Diocesi, & Parochum in sua Parochia. At in casu necessitatis quilibet potest baptizare, servata tamen prærogativa personarum hic notata. Utrum Angeli possint ministrare baptismum? & an etiam demones?

SUMMARIUM.

- 1 Papa est minister Baptismi ordinarius in toto mundo.
- 2 Episcopus quilibet in sua Diocesi.
- 3 Baptizare est de Juribus Parochialibus.
- 4 Diaconus quando possit solemniter baptizare?
- 5 Parochus nondum Sacerdos an possit baptizare.
- 6 Necessitatis in casu quilibet potest baptizare.
- 7 Ordo servandus inter Personas pro Baptismo in casu necessitatis.
- 8 Angeli an possint baptizare? & an Demones?

IN omni Sacramento principaliter cognoscere oportet Quis sit ejus Minister, à quo possit dispensari; & hoc multo magis est sciendum in Baptismo, quapropter hic examinabimus, Quis sit proprius Minister Baptismi extra casum necessitatis? Respondent omnes Doctores, tam Theologi, quam Canonistæ, In toto mundo esse Summum Pontificem; ideoque Beatus Pius Papa Quintus Familiam quamdam, ex primariis inter Judæos, ad fidem Christianam conversam, in Ecclesia Sancti Petri Romæ, magno populorum concursu, & apparatu, propria manu baptizavit; idemque fecit Summus Pontifex Gregorius XIII. ut notat Barbosa de Offic. & potest. Episc. part. 1. tit. 2. gloss. 2. 17. num. 10. & 11. In tota autem sua Diocesi or-

dinaris minister Baptismi est Episcopus, qui cum sit Princeps in sua Ecclesia, ad eum spectat principaliter recipere advenientes ad ejus gremium, ut ex Scoto, & S. Bonavent. probat Emin. Card. de Lauræa de Baptism. disp. 15. num. 4. præcipue si baptizandi sint adulti, ne fortè ob quæstum reiterent Baptismum. Sarnell. d. epist. 31. pag. 227. In Parochia verò est solus Parochus. cap. Constat. 17. De Consecrat. disp. 4. ea ratione, quia baptizare censetur inter jura Parochialia Rota decis. 52. à num. 34. & seqq. part. 2. divers. Loter. de Re benefic. lib. 1. quæst. 28. num. 54. Gobat de Baptism. tract. 2. num. 130. & Barbosa de Parocho cap. 18. num. 7. Ex delegatione autem facta ab Episcopo, vel à Parocho quilibet Sacerdos est minister Baptismi, extra necessitatem, & solemniter conferendi. Thom. 3. part. 4. q. 67. art. 2. Emin. Cardin. de Lauræa d. disp. 15. num. 5. Barbosa de Parocho d. cap. 18. num. 9. Diaconus etiam extra casum necessitatis potest esse minister solemniter Baptismi, ex commissione tamen Episcopi, seu Parochi; id est, si ab Episcopo, vel Parocho delegetur ei in aliquo casu hoc munus solemniter baptizandi. Cap. Diaconos. 13. & ibi gloss. dist. 93. cap. Constat. 17. ubi pariter Glossa in verb. Presbytero. de Consecrat. disp. 4. Layman lib. 5. tract. 2. cap. 7. num. 3. Gobat d. tract. 2. num. 137. ubi tamen docet, hoc munus non esse delegandum Diacono, nisi quando nullus Sacerdos haberi posset, cui Parochus impeditus committat facultatem baptizandi; attenta consuetudine, quæ à Diaconis hoc ministerium abstulit ex Scoto in 4. dist. 4. art. 1. Imò idem Gobat ibid. num. 140. ex Suarez, & Vasquez subdit, Diaconum baptizantem solemniter extra casum necessitatis, & sine commissione Episcopi, vel Parochi, incurrere irregularitatem decretam in cap. 1. de Cleric. non ordin. ministr. quod nos notavimus supra Decis. XXVIII. num. 2.

Porro quod diximus supra, Parochum esse ordinarium ministrum Baptismi in sua Parochia, intelligere debemus, si sit Sacerdos, aut saltem Diaconus quandoquidem in ordine Subdiaconatus; aut in minoribus ordinibus tantum constitutus, quamvis assequatur Parochiale beneficium, non habebit Jus baptizandi extra casum necessitatis. Gobat d. tract. 2. de Baptism. num. 138. & 139. Quamvis contrarium procedat in Sacramento Matrimonii, quod validè celebratur coram Parocho etiam non Sacerdote. Gobat tract. 9. n. 486. Diana par. 11. tract. 3. res. 32. legenda in Coordinato tom. 2. tract. 6. resol. 88. Imò non habente, nisi solam primam tonsuram, si ipse Parochus possessionem Parochialis Ecclesiæ sit adeptus. Barbosa, de Parocho. cap. 21. num. 60. & de Episcopo allegat. 32. num. 105. ubi cumulat alios.

Quod si quæramus, Quis sit Minister Sacramenti Baptismi in casu necessitatis? Dicendum est, In casu extremæ necessitatis pueri, Verbi gratia, periclitantis, quamvis personam humanam rationis participem, virum, aut scemnam, fidelem, aut infidelem, Catholicam, sive hæreticam, non solum validè, sed etiam licitè baptizare posse dummodo apta sit puerum abluere, & legitimam formam proferre, cum debita intentione faciendi, quod facit Ecclesia. Cap. Firmiter de Summa Trinit. & fide Cathol. Cap. In necessitate, & in cap. A quodam. de consecrat. disp. 4. Concil. Florentin. in Decret. Eugenii. S. Thom. 3. p. q. 67. art. 3. Emin. Cardin. de Lauræa de Baptism. d. disp. 15. art.

15. art. 1. per totum. Emin. Cardin. Capisucchi in *quæst. Theolog. select. quæst. 1. pag. 4. col. 1. & ibi cap. Si quem forte 24. q. 1. cap. Præter. §. Verum. 32. dist. & in cap. Arrianos. 1. q. 1. Barbosa de *Jure Ecclesiast. Univ. lib. 1. cap. 34. num. 32. & Mastrius in Theol. Moral. d. disp. 17. num. 33. ubi subdit, quod hujus liberæ facultatis congruentia est maxima hujus Sacramenti necessitas, ob quam Divina Pietas voluit, ut à quocunque homine in casu necessitatis, validè, & licet conferri posset. Est tamen servandus aliquis ordo personarum in hoc necessitatis casu, pro ministrando Baptismo, videlicet, ut Sacerdos præferatur Diacono, Diaconus Subdiacono, Subdiaconus initiatis minoribus ordinibus; Clerici tonsurato tantum; habens primam tonsuram præferatur laicis, & inter laicos femina non baptizet præsentem viro; nisi ipsa esset magis instructa in hoc ministerio, quam vir. Mastrius d. disp. 17. num. 33. & Layman, d. lib. 5. tract. 2. cap. 7. num. 3. & 4. qui advertunt, esse culpam gravem pervertere dictum ordinem in exclusionem habentium ordines sacros; venialem verò si agatur inter habentes ordines minores, vel inter laicos. Cæterum omnes prædicti in casu necessitatis baptismum privatum dare possunt, non autem solemne; quia si quis non Sacerdos baptizaret cum caeremoniis, & solemni ritu, mortaliter peccaret, & irregularis fieret. cap. 1. de Cleric. non ordin. ministr. & Mastrius d. num. 32. in fine.**

Corollarium loco, hic duo Quæstiones curiosa, unico Verbo veniunt resolvenda. Unum est, an Angelus possit esse minister Sacramenti baptismi? Et affirmativè respondet Bonacina de *Sacr. disp. 2. q. 2. punct. 5. proposit. 2. n. 8. Gobat tract. 1. num. 50. & tract. 2. num. 158. & docet S. Thomas 3. p. q. 64. art. 7. scilicet ex Dei speciali commissione. Quod Angeli baptizaverint, me legisse non memini, sed utique quod ipsi fuerint Patrimi dum de Sacro fonte lavaretur S. Eusebius, qui postea fuit Vercellensis Episcopus, ut scribit S. Antoninus in sua *Historia par. 2. tit. 10. cap. 1. §. 2. At S. Venerandum fuisse baptizatum à Christo Domino diximus supra Decis. XXXIII. num. 8. prout etiam Christum Dominum baptizasse S. Philemonem Martyrem notat ipse Gobat d. tract. 1. num. 158. & P. Bagatta in *Admir. orb. Christ. tom. 2. lib. 3. cap. 1. §. 2. num. 15. ex Surio in ejus vita. Quælitum alterum est, an diabolus possit ministrare hoc Sacramentum Baptismi? Et responderet affirmativè, si sic Deus illi imponeret, Emin. Card. de Lauræa, ex mente Scoti, d. disp. 15. de Baptism. num. 25. Verum quia diabolus est pater mendacii, & ejus invidia perdere nititur, quos Deus ad Cælum advocat, timendum esset de fraude, & Baptismum repetendum foret sub conditione; quod docet etiam de strigibus sagis, & aliis maleficis mulierculis, à quibus collatus foret Baptismus, etudite Gobat d. tract. 2. à num. 683. & seqq.***

D E C I S I O XXXVI.

A R G U M E N T U M.

In duobus sequentibus casibus duo quæruntur. An quis possit baptizare seipsum? & an Patrinus non baptizatus contrahat cognationem spiritualem? Infidelis baptizans eam non contrahit. Sed utique carnalem, si coeat cum fidei.

1. Seipsum an quis possit baptizare? Rationes quod sic.
2. Jura, & rationes quod non.
3. Patrinus non baptizatus an contrahat cognationem spiritualem?
4. Infidelis baptizans an eadem cognationem contrahat?
5. Et an cognationem carnalem si coeat cum fidei?

Non levis est disputatio, quam faciunt Theologi, an quis possit baptizare seipsum? Quapropter ad intelligentiam hujusmodi difficultatis datur casus iste. Cathecumenus bene instructus in fide, & proximè baptizandus, nocte correptus gravi cordis dolore, solus existens, & timens mori, seipsum baptizat. Quæritur, an validè? Videbatur dicendum, quod validè se baptizaverit. 1. Quia Eucharistiam quis potest sibi ministrare. Ergo & Baptismum. 2. Quia de Judæo, qui seipsum baptizavit; dicitur, quod si talis continuò decessisset, ad cælestem Patriam protinus evolasset in cap. *Debitum 4. de Baptismo*. 3. Quia ex S. Augustino *Accedente Verbo ad elementum fit Sacramentum*. Sed in nostro Casu Verbum accessit ad elementum. Ergo. 4. Tria requiruntur ad Sacramentum, Materia, forma & Intentio. Sed hic interveniunt hæc tria. Ergo. 5. Ob necessitatem Sacramenti Baptismi permixtum est baptizare etiam Paganis. Ergo multò magis sibi ipsi. 6. Si quis in necessitatis articulo non posset seipsum baptizare, esset sibi præclusa via salutis. Ergo.

His tamen, & similibus minimè obstantibus, omnes dixerunt, prædictum Cathecumenum non fuisse validè baptizatum, & idèd teneri suscipere 2. Baptismum; quia sic decissum est ab Innocentio Tertio in cit. cap. *Debitum 4. de Baptismo*, & docent Glossæ in cap. *Baptismi 32. in Verb. Necessitatis. de Consecrat. dist. 4. & in cap. Baptizandis. 98. in Verb. moliantur 1. q. 1. Emin. Card. Toletus in Summa lib. 2. cap. 16. num. 1. & eod. lib. 2. cap. 20. Summa Dian. Verb. Baptismi minister. num. 45. Et Eminen. Card. de Lauræa de Baptismo d. disp. 15. art. 3. per totum. rationes autem sunt plurimæ. 1. Quia inter ministrum Baptismi, & baptizatum requiritur personalis distinctio; nam Baptismus noster fuit figuratus in Baptismo Christi, in quo ipse non à se, sed à Joanne voluit baptizari. 2. Quia quando Christus instituit hoc Sacramentum, ostendit, debere esse distinctum ministrum à suscipiente: dixit enim: *Ite, docete omnes gentes baptizantes eos, &c.* & sic in Verbo *Ite* coexistit *Vos*, quæ est una persona: & in *ly Eos*, designatur alia distincta à præcedenti. 3. In Baptismo celebratur spiritualis generatio, de qua dicitur: *Oportet vos nasci denud.* Joan. 3. 7. Sed in carnali generatione qui gignit, est alia persona ab ea, quæ gignitur. 4. Inter patrem, & filium est semper distinctio personæ. At baptizans est pater spiritualis baptizati. Quæ omnes rationes desumuntur ex eodem cap. *Debitum 4. de Baptismo*, & eas repetunt S. Bonavent. Scotus, Alenf. & alii apud Emin. Card. de Lauræa d. art. 3. disp. 15. & influant omnes Moralistæ.*

Neque obstant argumenta contraria. Non primum, quia in Eucharistia non est confectio Sacramenti, sicut in Baptismo. Non secundum; verum est enim quod ille Judæus, si continuò decessisset, protinus ad cælestem Patriam evolasset, sed non propter

propter fidei Sacramentum: sed propter fidem Sacramenti, ut dicitur in eod. cap. *Debitum*, scilicet quia erat baptizatus Baptismo Flaminis; quo poterat baptizari, & salvari etiam Cathecumenus noster. Non tertium, neque quartum: quia procedunt, si interveniat legitimus minister distinctus à suscipiente. Non quintum, & ultimum: quia etiam in ministro infideli repræsentatur spiritualis paternitas, quæ debet esse distincta à filiatione; & deficiente quocunque ministro, dici non potest præclusa via salutis æternæ, dum per Baptismum Flaminis, & desiderium intentum Sacramenti Baptismi, cum contritione culparum, seu etiam cum sola attritione, juxta opinionem Emin. Card. de Laurea de Baptismo d. disp. 13. num. 47. à nobis relatum supra Decis. XXXVI. num. 5. Cathecumenus salvatur, quod etiam Eminentia sua docet in cit. disp. 15. art. 3.

Et quoniam Patrini suscipientes pueros de sacro fonte contrahunt cognationem, sit Casus: Turca qualificatus ad fidem conversus, adhuc tamen Cathecumenus, suscipit alienum puerum à Baptismo mali fonte. Quæritur, an contrahat spirituales cognationem? Non contrahere omnes DD. respondent per textum in cap. *In Baptismo* 100. ubi Glossa de Consecrat. dist. 4. in quo statuitur; quòd, *In Baptismo, vel in Chrismate non potest alium suscipere infiliolum ipse, qui non est baptizatus, vel confirmatus.* Unde ly Non potest infirmat omnino factum Layman cit. lib. 5. tract. 2. cap. 9. num. 2. ubi DD. cumulat. Ratio autem decisionis duplex est. Una, quod hoc impedimentum spiritualis cognationis est de Jure Ecclesiastico, cui non subjacet ille, qui non est baptizatus. Altera, quia sicut, ad carnalem cognationem inter duos contrahendam, opus est, quòd uterque ab eodem communi stipite procedat, secundum carnalem generationem ita ad spirituales generationem requiritur, etiam utriusque processio ab eodem stipite communi, scilicet Christo, secundum spirituales regenerationem per Baptismum. Maius in 4. sent. de Matrimoni. Sacram. disp. 7. num. 465. Barbof. de Offic. & potest. Episc. alleg. 30. num. 34. Sanchez de Matrimoni. lib. 7. disp. 60. num. 7. & 20. Rebellus de oblig. Just. part. 2. lib. 3. q. 6. num. 6. & 7. Reginaldus lib. 21. num. 157. Joan. Sancius disp. 40. num. 15. Ricciollus de Jure personar. extragremium Eccles. existens lib. 2. cap. 4. num. 3. & passim omnes Moralistæ; qui subdunt fidelem baptizantem filium infidelis non contrahere cognationem cum Patre vel Matre infideli, ex eadem ratione suprâ allegata. Et è contra infidelem baptizantem in casu necessitatis filiolum fidelis, non contrahere cognationem spirituales, ita ut si ipse postea veniat ad fidem, possit ducere in Uxorem Matrem ipsius filioli. Sanchez de Matrim. lib. 7. disp. 60. n. 11. Layman lib. 5. tract. 10. part. 4. cap. 8. n. 2. Quamvis cognatio carnalis contrahatur ab infideli etiam ante Baptismum, ratione cujus, post conversionem, nequit cum consanguinea, pariter baptizata, matrimonium inire; est enim disparatio, nam hoc impedimentum provenit à generatione naturali, quæ quidem eadem est, & remanet tam ante, quàm post conversionem ad fidem. Maius in 4. sent. de Sacram. Matrim. cit. disp. 7. num. 465.

DECISIO. XXXVII.

ARGUMENTUM.

An in Baptismo privato sit adhibendus Patrinus? & Patrinorum varia nomina, ac
Doct. Clericali Tom. 1. Lib. 1.

conditiones demonstrantur. Unus tantum, vel unus & una solummodo admittendi. Si plures? peccant, ac contrahunt cognationem. De necessitate Patrini; & Quando conjuges inter se ex hoc priventur jure petendi debiti?

SUMMARIUM.

- 1 Patrini an adhibendi in Baptismo privato? & n. 9.
- 2 Patrinorum varia nomina.
- 3 Patrini officium antiquissimum.
- 4 Patrinorum tres conditiones necessaria.
- 5 Patrinus unus tantum, vel unus & una admittendus in Baptismo.
- 6 Patrini plures si teneant infantem, Utrum omnes contrahant cognationem?
- 7 Patrinorum plurium admissio in baptismo peccaminosa.
- 8 Maritus & Uxor tenentes simul ad baptismum non contrahunt inter se cognationem spirituales.
- 9 Necessitatis in casu baptizatur sine Patrino. Qui si adsit, contrahit cognationem.
- 10 Peccatum est baptizare solemniter sine Patrino.
- 11 Pater, & Mater infantis quando licite possint esse Patrini in ejus baptismo?
- 12 Patrinus tantum dum supplentur caremonia an contrahat cognationem?
- 13 Catechismi impedimentum quid & quale sit?
- 14 An sit sublatum à Concilio Tridentino?
- 15 Catechismus in Baptismo impedit, non dirimit Matrimonium.
- 16 Pater qui levavit filium de fonte an petat debitum à secunda Uxore?
- 17 Conjuges si ambo teneant ad baptismum eundem infantem, an priventur jure petendi debitum?

Inter quæstiones principales concernentes personas Patrinorum una est; An in Baptismo privato sit adhibendus Patrinus? Pro intelligentia dicendorum circa prædictas Patrinorum personas, Primò præmittendum est: Patrinos, qui baptizandos tenent ad fontem, seu levant de fonte, variis nominibus vocari: Siquidem aliquando vocantur Fidei iussores. cap. *Vos ante. de consecr. dist. 4.* Aliquando Sponsores. Tertullian. de Baptismo. cap. 18. Aliquando Fidei Doctores S. Aug. epist. 23. Aliquando Patroni; Concil. Parisien. lib. 1. cap. 54. Aliquando Patres Iustitici; Tholosan. Synagm. Jur. Univ. part. 1. lib. 2. n. 18. Communiter tamen dicuntur Patrini, & Compadres, quia sunt patres spirituales; nam, ut ait S. Thom. 3. p. q. 67. art. 7. *Spiritualis regeneratio, quæ fit per Baptismum, assimilatur quodammodo generationi carnali. In generatione autem carnali parvulus nuper natus indiget nutrice, & Pedagogo: unde & in spirituali generatione Baptismi requiritur aliquis, qui fungatur vice nutricis, & pedagogi, informando, & instruendo eum, quasi Novitium in fide de his, quæ pertinent ad fidem & vitam Christianam.*

Secundò præmittendum: Patrini officium esse antiquissimum: nam ab initio primitivæ Ecclesiæ, in Sacramento Baptismi, Patrini adhibebantur, ut eruditè comprobant Casalius de Sac. Vet. Christian. Ritib. part. 2. cap. 5. pag. 35. & Hierolixic. Magri Verb. Baptismus pag. 71. col. 1. Hinc cum Beatus Antonius Presbyter baptizaret in carcere Mariam, venerabilis filius ejus Celsus eam suscipiens, Pater ejus, in Baptismi gratia, factus

H

factus

factus est, Surius in vita S. Juliani Mart. 9. Januar. & Gobat de Baptis. d. tr. 2. m. 532. Et cum baptizaretur S. Eusebius (qui postea fuit Vercellensis Episcopus de quo dictum est supra Decis. XXXV. num. 8.) manus Angelicæ visæ sunt, quæ eum de sacro fonte levaverunt. S. Antonin. 2. part. Hist. tit. 10. cap. 1. §. 2. Et quo tempore à S. Athanasio baptizatus fuit Beatus Martyr Anthusa, duo Angeli in specie militum apparuerunt, albas vestes illi deferentes, ut ex *Memolog. Græcor.* refert P. Bagatta In *admir. Orb. Christ.* tom. 1. lib. 1. cap. 2. §. 5. num. 22.

Tertio præmittendum: Ut validè obeatur munus Patrini; tres conditiones requiri. Prima est usus rationis; nam infans, & qui non pervenit ad discretionis annos, Patrinus esse non potest, etsi certa ætas non sit stabilita. Secunda est Sacramentum; quia qui baptizatus non est, minimè potest esse Patrinus in Baptismo, ut diximus supra Decis. XXXVI. num. 3. de Turca Cathecumeno; quod servatur etiam in non confirmato, ex communi DD. opinione, licet aliqui detrectent in Sacramento Confirmationis, quos citat Layman d. lib. 5. tract. 2. cap. 9. n. 2. & nos dicimus infra de patrino in *Confirm.* Tertia conditio est Intentio; non enim sufficit materialiter tenere puerum ad fontem, nisi ad hoc intentio formæ gerendi munus spiritualis Patris, secundum Ecclesiæ consuetudinem, Layman. *ibid.* Sed in foro exteriori hæc conditio non est considerabilis, quia qui tenet in fonte, semper censetur Patrinus, & cognitionem contraxisse spiritualement. Gobat d. tract. 2. num. 537.

Quarto præmittendum: Quod, Unus tantum, sive Vir, sive Mulier, juxta Sacrorum Canonum institutionem; vel ad summum unus, & una baptizatum de baptismo suscipiant, inter quos, & baptizatum ipsum, & illius patrem, & Matrem; nec non inter baptizantem, & baptizatum, baptizatique Patrem, & Matrem tantum spiritualis cognatio contrahatur. Verba sunt Sacri Tridentini Concil. sess. 24. de *Ref. Matrim.* cap. 2. ubi ulterius præcipitur, prædictos Unum, & Unam, esse designandos ab iis, ad quos spectat, id est, à genitoribus, vel majoribus baptizandi, & in eorum defectu, ab ipso Parocho baptizante; adeo ut si plures, præter unum, & unam tenuerint infantem, & non fuerint designati, cognitionem spiritualement nullo pacto contrahant. Concil. Trident. *ibid.* Quod si plurimi designati levaverint de fonte infantem, omnes contrahunt cognitionem secundum Sanchez lib. 7. de *Matrim.* disp. 57. num. 14. quia Concilium Tridentinum voluit solum prohibere talem numerum, & concursum Patrinorum; non autem irritare actum, si præter unum & unam alii designentur. Gobat d. tract. 2. de *Baptism.* num. 536. Matrius in 4. sent. disp. 7. de *Matrim. Sacram.* num. 467. Et quod omnes Patrini contrahant cognitionem spiritualement, dummodò sint designati, non solum est communis opinio Theologorum, & Canonistarum; de qua testatur Caramuel in *Theol.* num. 553. Gobat d. tract. 2. num. 551. & Barbosa de *Off. & potest. Episc.* alleg. 30. num. 45. Sed ita esse decilum à Sacra Congregatione Concilii refert Layman in d. lib. 5. tract. 2. cap. 9. num. 4. & Fagnanus in cap. Ex litteris num. 5. de *Cognat. spirit.* Cum hac tamen moderatione, ut omnes tangerent ad fontem ipsum baptizatum tactu Physico, vel de manu suscipiant baptizantis; quia si tantum assistant cognitionem spiritualement non contrahunt. Non est autem omittendum, quod parentes designando Plures Patrinos, quam Unum, & Unam; & Parochus illos

admittendo, peccant mortaliter. Barbof. d. alleg. 30. num. 44. Vega part. 1. cap. 33. casu 39. At peccatum non est, reculare officium Patrini, nisi ex contemptu, vel si in magna necessitate sit requirens; ideòque personam nobilem inessam fuisse à diabolo, quia ex superbia detrectavit hoc officium respectu rusticelli, notat Gobat d. tract. 2. num. 571. Et tandem si maritus, & uxor teneant ad Baptismum ab aliis genitum infantem, nullam inter se gignunt compaternitatem spiritualement; sed hoc est veritatem ex cap. fin. 30. q. 4. Gobat. *ibid.* num. 570. Quamvis in usu non sit, Sanchez de *Matrim.* d. lib. 7. disp. 57. num. 5. Layman d. lib. 5. tract. 2. cap. 9. n. 3. & Gobat d. tract. 2. num. 570.

His ita præmissis; pro resolutione propositi Quæriti dicendum, nullum reperiri Ecclesiæ præceptum, quo in casu necessitatis, si baptizetur infans, sit adhibendus Patrinus; forsitan quia tempus non permittit seligere, & advocare lustricum Patrem. Nihilominus si quis reperiat præfens, & velit tanquam Patrinus in illo actu Baptismi privati infantem tenere, erit verus Patrinus, & contrahet spiritualement cognitionem; ea ratione quia Patrinus non tantum est ab Ecclesiâ requisitus uti Cæremonia in Baptismo solemni; sed præcipue propter obligationem instruendi baptizatum, ut (contra Sanchez, Gobat, & Rodriq. contrarium sentientes) docent Navar. Vivald. Armilla, Suarez, Coninch, & alii, quos allegat, & sequitur Layman d. lib. 5. tract. 2. cap. 9. n. 5. *Verf. Dico secundo.* Prout illam contrahit, qui in casu necessitatis baptizat, Marchantius in *resol. Moral.* de *Baptism.* cap. 5. num. 3. & Gobat d. tract. 2. num. 578. & 579. Ex quibus colligendum, esse quidem peccatum grave baptizare solemni sine Patrino, ut ex Tannero, & can. cit. ostendit Gobat d. tract. 2. num. 522. At nullum peccatum esse, non adhibere Patrinum in baptismo privato, qui confertur in casu necessitatis. Sanchez de *Matrim.* lib. 7. disp. 67. num. 14. Diana part. 4. tract. 3. *resol.* 7. Quæ habitationem conduxit in *Coordinato tom. 1. tract. 1. resol.* 98. Gobat ubi supra num. 527. extendens hoc dictum etiam ad Baptismum datum sub conditione, cum officium Patrini censetur ab Ecclesiâ introductum pro solo vero, certo, & absoluto Baptismo. Quintanadv. in *singular. tract. 1. sing.* 18. Et Bonacina de *Matrim.* q. 3. punct. 5. §. 2. num. 10. Tandem hic venit notandum illud Moralistarum placitum, quod Pater naturalis potest esse Patrinus filii sui illegitimi, vel etiam legitimi, si uxor mortua sit ante baptizatam prolem; & de contra Matrem posse esse Matrinam, & suscipere in fonte, quem peperit filiolum post humum, Gobat d. tract. 2. de *Baptism.* num. 568. & 569. ubi dat exemplum S. Monicæ Matris S. Augustini; Et Card. de Lugo in *Resp. Moral.* lib. 1. dub. 6. Quod ego non admitterem in praxi, siquidem Ecclesiâ intendit, Patrinum esse debere alium à patre, vel Matre naturali; tum ut representetur Paternitas spiritualis regenerationis; tum ut baptizatus habeat alium fidei instructorem, præter naturalem Patrem, vel Matrem.

Sed hic nascitur curiosum quidem dubium, videlicet; An contrahat spiritualement cognitionem ille, qui tanquam Patrinus tenet puerum, jam domi ob periculum mortis baptizatum, dum suppleantur cæremonia in Ecclesiâ? Præmittendū pro majori intelligentia: Instructionem fidei, quæ fit ante januam Ecclesiæ per Parochum super baptizando, cujus

cujus nomine responderet Patrinus, esse Sacram-
 remoniam, quæ vocatur *Catechismus*, ex qua con-
 trahitur quædam spiritualis cognatio impediens
 Matrimonium contrahendum, sed non dirimens si
 13 contrahatur ex cap. *Contracto. De Cognat. spiritual.*
& cap. 2. de Cognat. spiritual. in 6. Fuit enim ra-
 tioni congruum, ut sicut Patrinus tenens infantem
 ad fontem contrahit cum baptizato, & cum eorum
 genitoribus cognationem spiritualem dirimentem
 Matrimonium; ita Patrinus, tenens tantum in Ca-
 techismo, contraheret quantam imperfectam,
 & quasi inchoatam cognationem spiritualem, so-
 lummodò prohibentem. Mastrius in 4. *sent. de*
Matrim. Sacram. disp. 7. num. 348. ubi citat Sco-
 tum, & S. Bonav. Est autem solemnitas questio in
 Scholis Theologorum, & Canonistarum agitata,
 & disputata; Utrum hoc impedimentum Cate-
 chismi, impediens, & non dirimens, sit sublatum
 14 à Concilio Tridentino in cit. *sess. de Reform. Ma-*
trimon. cap. 2. Et magna scribentium caterva do-
 cet, illud esse omnino sublatum, propter illa Ver-
 ba Tridentini Concilii in cit. *cap. 2. Omnibus inter*
alias personas hujusmodi spiritualis cognationis impe-
diementis omnino sublatis. Et hanc opinionem de-
 fendit Sanchez de *Matrim. lib. 7. disp. 17. num. 9.*
Aversa q. 10. sect. 3. Pontius libr. 6. cap. 11. quos
 plurimi comitantur citati à Mastrio d. *disp. 7. num.*
349. & iterum n. 469. Ceterum contraria opinio
 est longè verior, ut manifestè patet, si ducamur
 non à multitudine scribentium, sed ab ipsa ratione,
 quæ omnino demonstrat, à Tridentino Concilio
 non fuisse sublatum prædictum impedimentum
 Catechismi ex jure antiquo proveniens: nam Con-
 ciliū Tridentinum in cit. *cap. 2. de Ref. Matrim.*
sess. 24. disponere statuit solummodò de impedi-
 mento dirimente cognationis spiritualis; non autem
 de Catechismi impediēte tantum: ibi: *Ma-*
trimonia, in quibus vel non sine magno peccato per-
severatur, vel ea non sine magno scandalo dirimun-
tur. Et ideo loquitur de Patrinis ad fontem susci-
 pientibus: ibi, *Unus, & una baptizatum de Baptis-*
mo suscipiant: & paulo post; Ut baptizatum de sa-
cro fonte suscipiant. Et in fine auferendo omnia
 alia impedimenta, ait: *Hujus spiritualis cognatio-*
nis, id est, dirimentis matrimonium, quam voluit
restringere ad personas ibi nominatas, itaut non ha-
beret amplius antiquam extensionem ad Paternita-
tem, Compaternitatem, & Confraternitatem ex
cap. 1. de cognat. spirit. in 6. de quibus Layman lib.
5. tract. 10. part. 4. cap. 8. num. 1. Quapropter non
 esse sublatum impedimentum Catechismi, sed ad-
 huc vigere, & observandum fore, præter Ugolin.
 Navar. Vegam, & alios fortiter defendit Emin.
 Cardin. de Lauræa de *Imped. Matrim. disp. 36. num.*
138. Et nos infra dicemus in Decisionibus de Impe-
 dimentis Matrimonii.

His ita præcognitis, pro resolutione Omnes di-
 xerunt, Tenentem puerum, jam baptizatum domi,
 dum ceremoniæ supplentur in Ecclesia, non contra-
 here cognationem spiritualem dirimentem Matrimo-
 nium; sed affici illa, quæ impedit, & non diri-
 mit, & ex Catechismo insurgit; Emin. Card. To-
 letus in *summa lib. 2. cap. 23. num. 5. & lib. 7. cap.*
18. Navar. in Man. cap. 22. num. 40. & Dianapar.
3. tract. 4. resol. 259. repertienda in Coord. *tom.*
1. tract. 1. resol. 100. Quapropter contrahere non
 poterit Matrimonium cum Matre ipsius filii, quem
 tenuit, dum factæ fuerunt ceremoniæ baptismæ,
 vel cum ipsa filia sic tenta, nisi ex dispensatione
 Doct. Clericali *Tom. 1. Liber 1.*

Episcopi. Bonacina de *Matrimon. impedim. quest.*
3. punct. 14. num. 6. Et Emin. Cardin. de Lauræa
disp. 18. art. 4. & cit. disp. 36. n. 138. Qui in *disp.*
38. art. ult. hanc dispensandi facultatem in Episco-
 po non concedit, nisi ex consuetudine tolerata à
 Summo pontifice, ut pariter demonstrabimus in
 nostris Decisionibus de Matrimonio. Contrahit
 autem impedimentum hoc multò magis Patrinus
 tenens, dum quis baptizatur sub conditione, contra
 Gobat d. *tract. 2. num. 554.*

Et quoniam ubi contracta est cognatio spiritua-
 lis, ibi peti non potest debitum maritale, quaeritur
 quid dicendum in sequentibus casibus. Enitur 16
 Puerpera filium, & nova Rachel paulò post moritur.
 Pater viduatus infantem ipsum ad fontem baptismæ
 tenet deinde aliam uxorem duci: Quaeritur, in-
 quam, An jus petendi debitum ab illa habeat? Et qui-
 dem respondendum est habere: quia cum à Concilio
 Tridentino *sess. 24. cap. 2. de Refor. Matrim.* restricta
 sit cognatio spiritualis inter Patrinum, & Patrem,
 ac Matrem baptizati, & hæc alia uxor non sit Mater,
 sed Noverca ejusdem baptizati; ejus Pater, & Pa-
 trinus non amittit jus petendi debitum conjugale ab
 ipsa. Est tamen verum, quod prædictus Pater,
 etsi viduatus, non erat à parochio admittendus ad
 officium Patrini, qui debet esse alius à Patre natu-
 rali, tum ob significatum, tum ob auxilium pueri
 baptizati; ut diximus supra in hac Decisione *num.*
11. & dicemus infra in *Decis. XXXVIII.*

Alter casus concernens facultatem petendi debi-
 tum inter Conjugatos est. Maritus, & Uxor in-
 fantem vicini tenent ad Baptismum. Quaeritur, 17
 an priventur jure petendi, ac solvendi debiti Ma-
 ritales? Dicendum est eos non privari, ea ratione
 quia inter ipsos susceptores nulla contrahitur cogna-
 tio, ut communiter docent DD. quos citat, & se-
 quitur Bonacina de *Matrim. q. 3. punct. 5. §. 2.*
propos. 2. num. 4. Verum resistit textus in *cap. ult. 30.*
q. 4. dicens *Quod autem uxor, cum marito in baptis-*
mate simul non debeat suscipere puerum, nulla aucto-
ritate reperitur prohibitum; sed ut puritas spiritualis
Paternitatis ab omni labe, & infamia conservetur im-
munis, dignum esse decernimus, ut utrique infimul,
ad hoc aspirare minime præsumant. Idcirco Pato-
 chi non debent esse faciles in admittendis marito,
 & uxore pro Patrinis in eodem Baptismate, ob re-
 verentiam Sacramenti in hoc canone consideratam;
 quamvis Moralistæ dicant, esse per contrariam con-
 suetudinem abrogatum, ut innuimus supra in hac De-
 cisione *num. 8.* ex Sanchez *lib. 7. de Matrim. disp. 57.*
num. 5. & Gobato d. *tract. 2. num. 570.* Ego autem
 qui memoriam, & experientiam habeo annorum
 supra quinquaginta in Ecclesia Parochiali Sancti Petri
 hujus civitatis Patavinæ, numquam vidi admissos
 Maritum, & Uxorem ad levandum eundem infan-
 tem ex fonte sacro.

DECISIO XXXVIII.

ARGUMENTUM.

Patrini quando sint obligati instruere filios
 suos spirituales in rebus fidei, & in Doctri-
 na Christiana; nec non quando tenean-
 tur eosdem in egestate positos alere, præ-
 sens Decisio demonstrat.

SUMMARIUM.

1 Patrini quando sint obligati instruere filios in fi-
 de, & lege Divina?

H 2

2 Et

- 2 Et quando eos alere in egestate? & num. 4.
 2 Actus non operantur ultra agentium intentionem.
 5 Pythacium quid sit?

Videamus modò quas obligationes contrahant Patrini levantes alienos filios de Sacro fonte? quæ quidem concernunt vel bonum animæ, vel utilitatem corporis eorumdem Filiorum. Et quo ad primum genus obligationum, videre oportet An Patrini teneantur instruere filios susceptos in baptismo de rebus Fidei, & de observantia legis Divinæ? Et in hoc respondent DD. omnes affirmative, ut non urgeat talis obligatio Patrinorum, nisi ubi opus fuerit; juxta expressionem Ritualis Romani in Rubric. de Sacram. Baptism. de Patrinis; ibi enim præcipitur, non esse admittendos in Patrinos, qui ignorant rudimenta fidei, & redditur ratio his verbis: *Hec enim Patrini spirituales filios suos, quos de Baptismi fonte susceperint, ubi opus fuerit, opportunè docere tenentur.* Quando autem sit opus eruditione Patrinorum explicat Graffius p. 2. lib. 1. cap. 2. num. 5. videlicet, quando ipsi cum infidelibus conversantur, ut erat in primitiva Ecclesia; & esse potest nunc in Indiis tam orientalibus, quam occidentalibus in quibus adhuc Paganorum magna est multitudo vel si parentes pueri suscepti sint infideles, vel parentibus orbatus ita distaret à Parocho, ut ad discendam Doctrinam Christianam accedere non posset; ut doctè probant Reginald. in praxi lib. 27. num. 34. Barbosa de Paroch. part. 2. cap. 18. num. 36. Layman. lib. 5. tract. 2. cap. 9. num. 1. Marchant. in Candelabr. Mistic. tract. 2. lect. 6. propos. 1. Tamburius de Triplici Jure lib. 2. cap. 3. §. 2. num. 23. & Cotonius lib. 2. contrav. 2. cap. 5. num. 66.

Altera obligatio Patrinorum concernit utilitatem corporalem infantium; ideo quærent DD. An Patrini teneantur alere in egestate Filios, quos de sacro fonte levaverunt? Negant aliqui ex his rationibus. 1. Quia Pater spiritualis non succedit filio, nec iste Patri. Butrius in cap. Transmissa. Qui fil. sint legit. Abbas in cap. Tanta. eod. tit. 2. Inter Patrem, & filium spiritualem extat sola spiritualis necessitudo, quæ non se extendit ad temporalia. Tiraquell. in l. Si unquam. num. 36. ubi DD. C. de Revoc. donat. 3. Actus non operantur ultra agentium intentionem. l. Non omnis. ff. Si cert. Pet. Sed intentio Patris spiritualis, dum levat filium de fonte, non est illum alendi temporaliter. Ergo. 4. Si moriatur Pater spiritualis sine propriis filiis, non succedit filius spiritualis, sed substituitur vocatus à præcedenti fidei committente. Eminen. Card. Mantica de Conject. ult. vol. lib. 11. tit. 8. num. 18. Tiraquell. ubi sup. Ergo. 5. Quia id esset aggravare hoc munus Patrinorum, ita ut pauci essent, qui subirent illud cum dedecore fidei Christianæ; ideoque Patrinos non esse obligatos alere filios spirituales egenos tenet, inter Legistas, Anton. Corduben. in l. Si quis à liberis in princ. num. 19. ff. de lib. agnoscen. vel alien. Et ex Moralists Gobat de Baptif. tract. 2. num. 574. ubi citat pro hac opinione etiam Guilielm. Benedictum.

Affirmant alii plurimi ex sequentibus rationibus. 1. Cognatio spiritualis non est minor, quam carnalis, cap. Qui dormierit 27. q. 2. cap. Ita diligere. & cap. sequenti. 30. q. 3. Sed pater carnalis tene-

tur ad alimenta præstanda filiis legitimis, & naturalibus, cap. Jux naturale dist. 1. l. Si quis à liberis §. Si quis ex iis. ff. de lib. agnoscen. Ergo. 2. Pater spiritualis est magis diligendus, quam carnalis. Glos. in cap. Pythacium (id est, charta continens petitionem) in Verb. Multò magis 30. q. 3. Sed ubi est major dilectio, ibi est major retributio. Ergo filius spiritualis erit alendus. 3. Paternitas, & Filiatio spiritualis esse non debet inferioris virtutis, quam simplex amicitia. Sed simplex amicitia capit legata ex testamento minus solemniter. Tiraquell. in d. l. Si unquam. Vers. libertus num. 102. C. de revoc. donat. Ergo etiam spiritualis filiatio debet capere alimenta. 4. Regeneratio spiritualis æmulatur generationem carnalem. Sed ex generatione carnali provenit obligatio alimentorum. Surdus de alimentis tit. 1. quest. 1. Ergo etiam ex spirituali. 5. Mandat Apostolus, ut Operemur bonum ad omnes, maxime autem ad domesticos fidei. Galat. 6. 10. Sed filius spiritualis est domesticus fidei. Ergo. 6. Ulterius testatur idem Apostolus, quòd si quis suorum, & maxime domesticorum curam non habet, fidem negavit, & est infideli deterior. 1. Tim. 5. 8. Igitur Pater spiritualis si negaret alimenta spirituali filio egenti, domestico suo, incurreret notam infidelitatis; imò esset infideli deterior. 7. Filius non est inferioris conditionis, quam sint frater, & soror ipsius Patris. Sed redarguitur ab Apostolo frater, qui, si ejus frater, aut soror nudi sint, & indigeant victu quotidiano, dicat illis, ite in pace. Jac. 2. 15. Ergo esset redarguendus etiam pater spiritualis, qui filio spirituali, victu quotidiano indigenti, diceret, vade in pace. Quare hanc affirmativam opinionem tenent Baldus in Auth. Nisi rogati. num. 19. C. ad Trebell. Joan. Faber. in l. 1. C. de alien. liber. Francus in cap. 1. de Cognat. spirit. in 6. Alex. in addit. ad Bart. in tract. Aliment. num. 17. Tiraquell. in d. l. Si unquam Verb. Et suscepti liberos, quamvis in hac opinione non resideat, num. 27. ubi DD. plurimi, C. de Revoc. donat. Benincasa in tract. Paupert. in 7. q. in 2. spec. Jud. num. 10. Decius conf. 464. num. 11. & Surdus de Aliment. tit. 1. quest. 11. Quam quidem opinionem affirmativam intelligere debemus, dummodò non sint propinqui carnales ipsius pueri, qui velint, & possint illum alere; & quando Pater spiritualis sit dives, & habeat bona temporalia. Rationes autem opinionis contrariæ non obstant, quarum resolutio remittitur prudenti, & docto Lectori; & eas reperiet apud Tiraquellum d. num. 27. & seqq.

DECISIO XXXIX.

ARGUMENTUM.

Disquiritur an licitus sit Baptismus datus à Parocho per immersionem? & an validus factus sub Stillicidio? In casu necessitatis baptismus est dandus cum Aqua benedicta. Hinc Aquæ benedictæ quatuor præcipui effectus recensentur.

SUMMARIUM.

- 1 Immersione capitis pueri in aquam baptisterii an liceat baptizare?
- 2 Ritus baptizandi per infusionem aquæ mutari debet.
- 3 Ritus prædicti mutatio an sit venialis, vel mortalis culpa?

4 Stillici-

4. *Stillicidium an faciat baptismum validum?*
5. *Aqua benedicta antiquus usus in domibus Christianorum.*
6. *Aqua benedicta remittit peccata Venialia.*
7. *Cur servetur in ingressu Ecclesiae, & Dominicis diebus fiat aspersio ejus in Choro?*
8. *Displicentia culparum est necessaria ad earum remissionem.*
9. *Damones fugantur Aquabenedicta. Exempla de hoc.*
10. *Maleficia solvuntur Aqua benedicta.*
11. *Infirmittates quoque sanantur.*
12. *Adversitates depellit Aqua benedicta.*

Numquam satis agi potest de casibus occurrentibus in administratione Baptismi: idcirco hic veniunt examinandi duo sequentes. Primus est. Parochus in collatione Baptismi, deficiente urceolo, accipit infantem, & per immersionem in aquam Baptisterii illum baptizat. Queritur, an licite, & valide? Respondent infrascripti DD. & dicunt valide; sed non licite. Ratio, quod valide, est manifesta, quia sive per immersionem, sive per infusionem aquae, sive per asperisionem Baptismus est validus. S. Thom. 3. p. q. 66. art. 7. S. Cyr. lib. 4. epist. 7. ad Magnum, quae apud Jacob. Pamel. est 76. Layman. lib. 5. tract. 2. cap. 3. n. 4. Ratio autem quare non licite illa à Doctoribus allegatur, quia in Baptismo conferendo quilibet debet servare Ritus suae Ecclesiae; qui quidem Ritus est, non solum in Ecclesia Patavina, & tota Diocesi; sed in toto Serenissimo Venetiarum Dominio, ut Baptismus conferatur per aquae infusionem; & idcirco absque peccato immutari non debet. Bonacina de Sacram. disp. 2. qu. 2. punct. 3. propos. 2. num. 18. ubi plures allegat. Barbosa de Parocho part. 2. cap. 19. num. 48. Nisi iusta causa aliter suadeat; quae non videtur esse in nostro casu ob urceoli deficientiam; facillime enim poterat Parochus aquam manu elevare à fonte, illamque infundere super caput pueri, formam proferendo, & sic illum baptizare. Porro an haec ritus mutatio sit culpa gravis, vel venialis? non concordant Theologi, nam 3. Nugnus in S. Thom. d. 3. part. q. 66. art. 8. tenet, esse culpam mortalem. Sed è contra esse solummodo venialem scribit Sotus in 4. dist. 3. art. 7. & Greg. Valentia tom. 4. disp. 4. q. 1. punct. 2. quibus ad stipulatur Gobat. de Baptism. d. tract. 2. nu. 63. & Diana part. 5. tract. 3. resol. 19. Quae habitat in Coordinato tom. 1. tract. 1. resol. 67.

Alter casus satis curiosus, sed fictus non factus, est huiusmodi. Curatus Sacramentum Baptismi ministrare cepit; sed ad fontem perventus, non reperiens clavem, vidensque stillicidia è testeo Ecclesiae cadentia, puerum supponit, & guttis illum tangentibus profert formam Baptismi. Queritur, an valide, & licite? Circa hunc casum infrascripti Theologi, ac Moralistae, & Summistae affirmant, quod valide: negant quod licite, nisi puer fuisset in periculo mortis, & tempus non sufficeret ad aperiendum baptismalem fontem. Valide igitur Parochus baptizavit, quia guttae aquae ex stillicidio provenientes, & tangentes suppositi pueri caput, sunt materia sufficiens Baptismi, ut affirmant omnes Doctores loquentes de Baptismo facto per asperisionem; & in puncto Bonacina de Sacram. cit. disp. 2. q. 2. punct. 3. n. 20. Barbosa d. cap. 18. num. 44. de Parocho. Layman d. lib. 5. tract. 2. cap. 3. sub num. 1. & Gobat d.

tract. 2. de Baptism. num. 60. Non autem licite baptizavit, quia est culpa gravis in solemni Baptismo non adhibere aquam benedictam, imò consecratam juxta Ritus Missalis Romani in die Sabbati Sancti Nugnus in S. Thom. 3. p. q. 79. art. 4. Sylvest. Verb. Baptismus. 2. quest. 3. & est text. in Clem. Unic. de Baptism. Bonacina ubi supra punct. 7. n. 19. & ibi alii. Gobat d. tract. 2. de Baptism. num. 41. Quamvis esse solummodo culpam venialem defendat Quintanadvenas sing. 37. tract. 1. Et nullam culpam in casu necessitatis, & periculo vitae infantis baptizandi. Pasqualig. in decis. Moral. decis. 75. Gobat d. num. 41. ubi bene advertit, quod in casu necessitatis ab obstetricibus piis, & timoratis, si fieri potest, infans baptizandus est aqua simpliciter benedicta à Sacerdote, & quae servatur in domibus ad signum Crucis serò, & manè faciendum, ob reverentiam Sacramenti.

Et quoniam hic occasio tulit nominandi Aquam benedictam, quae in domibus fidelium conservatur; Lectores non pigeat observare ejus antiquum usum apud Christianos; de quo habetur text. in 5. cap. Aquam. 19. De consecrat. dist. 3. desumptus ex epistola Alexandri Papae Primi, qui fuit creatus Pontifex anno Domini 109 in cap. In Sabbato Sancto. 124. in cap. Nec quemquam. 125. De consecrat. dist. 4. & in cap. in capite Quadragesima 56. dist. 50. ex quibus juribus apparet, quod Ecclesia Catholica, usque ab initio, & suis primitivis temporibus instituit usum Aquae benedictae, qua uterentur fideles in domibus privatis, & Sacerdotes in Ecclesiasticis benedictionibus, ut eruditè demonstrant Casalius de Veterib. Christ. Ritib. cap. 36. pag. 161. ubi auctoritates SS. Patrum, & Conciliorum plures allegat, Magrius in Hierolexic. Verb. Aqua benedicta. Ubi tum circa originem ejusdem benedictionis, tum circa virtutes Aquae benedictae plurimas eruditiones colligit Eminentiss. Cardin. de Lauræa in epit. Can. Verb. Aqua benedicta. & Mathaeus in Sylva Historial. part. 2. lib. 7. tit. 21.

Et equidem Aquae benedictae mirabiles sunt effectus, provenientes in illos, à quibus devotè adhibetur. Quatuor autem sunt praecipui; nam. 1. Venialia peccata remittit. 2. Damones fugat. 3. Morbos sanat. 4. Adversitates depellit.

Primo Aquabenedicta peccata Venialia remittit, 6. tanquam unum ex Sacramentalibus ab Ecclesia institutum ad hunc effectum, de quo egimus supra Decis. XX. ubi de omnibus Sacramentalibus studia nostri Cleri retulimus, & illam celebrem Theologorum quaestionem tractavimus, Utrum Sacramentalibus deleantur peccata venialia ex opere operato, vel ex opere operantis; & quae requirantur in homine ad dictam deletionem consequendam? Igitur Aqua benedicta delet culpas veniales in homine iusto (nam qui scienter vivit in mortali peccato non potest hunc effectum consequi, cum careat gratia Dei. S. Thom. 3. p. q. 87. art. 4. Gobat tract. 6. num. 229) & hoc expresse habetur in cit. cap. Aquam 19. de consecrat. dist. 3. dicente: *Aquam sale conspersam in populis benedicimus, ut ea cuncti aspersi sanctificentur, & purificentur.* Et subinde demonstrante congruentiam hujus effectus remissionis venialium culparum ex cinere Vitulae, qui in lege veteri aspersus in populum, illum emundabat, & purificabat à legalibus immunditiis, juxta testimonium Apostoli ad Hebr. 9. 13.

Si enim sanguis hircorum, & taurorum, & cinis vitulae aspersus inquinatos sanctificat ad emundationem carnis. Et sicut sterilitas aquae sanata fuit per Eli-seum Prophetam sale asperso in ipsam, sic eo magis divinis precibus sacratus sal mixtus cum Aqua benedicta sterilitatem (ut habetur in eod. cap. *Aquam*) rerum aufert humanarum, & coinquinatos sanctificat, & purgat; id est à Venialibus; ut explicat hic Glossa in d. Verb. *Coinquinatos*. Et idem declarat variis exemplis, & testimoniis legis veteris S. Cypr. Papa in d. cap. *Nec quinquam. de Consecr. dist. 4.* Et S. Thom. 3. p. qu. 87. art. 3. in corp. ubi reddit rationem huius effectus, quia scilicet aspersio Aquae benedictae fit cum aliquo motu reverentiae in Deum, & ad res divinas, & hoc modo operatur ad remissionem venialium peccatorum; adeo ut Nugnus in d. art. relatus à Gobat d. tract. 6. num. 240. scribat esse proximum errori in fide, si quis neget, per Aquam lustralem verè, & propriè remitti peccata Venialia. Accedit auctoritas Sanctae Matris Ecclesiae, quae in Ecclesiis conservat ipsam Aquam benedictam, qua se signent fideles ingredienti ad orandum, ut puriores sint coram Deo, unde solent dicere devoti, dum eam tangunt, se signaturi: *Aqua benedicta deleantur nostra delicta*: & singulis Dominicis diebus ante Missam Conventualem in Choro cantatur Antiphona *Asperges me, Domine, & mundabor, lavabis me, & super nivem dealabor*. Et fit aspersio aquae benedictae super Clerum, & populum ad delenda peccata Venialia; ut puriori affectu iste audiat, & ille celebret Missam solemnem; quam quidem doctrinam confirmat Joan. Pineda super Job par. 1. cap. 9. pag. 360. Barbosa in Collect. DD. ad cap. *Aqua. n. 3. de consecr. Eccles. vel Altar. & de Jure Ecclesiastico Univers. lib. 2. cap. 3. num. 31.*

Est tamen mente recolendum, quòd ad obtinendam remissionem culparum venialium per quodcunque Sacramentale, & sic per Aquam benedictam, requiritur vel virtualis, vel formalis displicentia earumdem venialium culparum; cum enim homo per quodlibet peccatum, etiam quotidianum, & veniale, aliquo modo recedat à voluntate Dei; non est conveniens, ut condonetur ipsi hic recessus, nisi per reditum; qui quidem non est sine displicentia, & detestatione praedicti recessus. Eminentiss. Cardin. de Lugo de *Poenit. disp. 9. num. 23.* Gobat d. tract. 6. n. 232. Formalis autem displicentia est, (exempli gratia, in iracundia) quando homo elevat mentem, seu cor ad Deum, & dolens de sua impatientia, proponit sufferre patienter, aut proximi imperfectiones, aut alias adversitates. Vel qui nimis comedit, & bibit, seu mendacia officiosa leviter, vel verba scurrilia, aut leves detractiones dixit; dolendo proponit, in posterum ab eis abstinere. Virtualis verò displicentia exercetur, quando qui aliquid praemissorum commisit, ex amore virtutis contrarium assumit operandum, per patientiam scilicet, abstinentiam, silentium, veracitatem, charitatem, & consimiles actus rectitudinis Christianae. Eminentiss. Cardin. de Lugo d. disp. 9. sect. 2. Dicastill. disp. 2. dub. 16. & 17. & Gobat d. tract. 6. n. 233. & seqq.

Secundò: Aqua benedicta fugat daemones. Legatur S. Terefia in sua Vita cap. 31. & part. 1. 2. epist. 33. num. 8. & part. 2. num. 7. & ibi Ad-den. Item Hieron. à Basilica Petri in Ephemerid,

Sacris, in vita S. Ulrici die 20. Febr. ubi scribit; quemdam vexatum paupertate vendidisse diabolo animam suam: sed cum poenitentia ductus properaret ad S. Ulricum, projectus fuit in flumen à diabolo, à quò tenebatur, ut suffocaretur. Sed occurrit S. Ulricus cum Aqua benedicta, cuius asperionem diabolus sufferre non potuit; & ideo suo mancipio relicto, aufugit.

P. Daniel Bartolus in sua Hist. Anglic. lib. 4. cap. 13. pag. 312. narrat, quòd dum P. Guilielmus Uveslon. Soc. Jesu in Anglia exorcizaret energumenum, & cogeret diabolum discedere ex illo corpore; immundus spiritus dixit; exibo, si approbes, me in te venire. Respondit Uveslon, veni, si à Deo licentiam habes. Replicavit diabolus; nequaquam venirem; siquidem si in te ego starem; cruciaretur eo modo, ac si collocaretur in Vase Aqua benedicta. His dictis discessit ab energumeno, & notum reliquit, quantum expavescat diabolus Aquam benedictam.

Idem P. Bartolus in Hist. Asia lib. 6. pag. 410. In Insula Amboina P. Ferdinandus Alvarez converterat ad fidem Idololatrias multos; cumque vellet amplam Crucem in quadam valle erigere, daemones tales terramotus agebant, ut plantari Crux non posset. Pater Alvarez asperxit Vallem Aqua benedicta, qua fugati daemones, terra quievit, & Crux erecta remansit.

In Sylva Historiali Matthaeoli part. 2. lib. 7. tit. 21. exempl. 11. Vidit Vir Religiosus multitudinem daemorum in sui Monasterii aula infirmorum, in qua jacebat Frater unus moribundus. Sed aspersa aqua benedicta per alium fratrem, daemones omnes aufugerunt.

Ibid. exempl. 12. Ex Vincent. Episc. Beluacen. narratur, quemdam Virum, vino madentem, dixisse daemoni existenti in alio energumeno; egredere ex illo, & in me venias; cui daemon respondit, venirem, nisi hoc mane te Aqua benedicta signasset. En igitur, quanta vis inest in lustrali Aqua ad expellendos, & terrendos daemones.

Sed aqua benedicta valet etiam ad impedienda maleficia. Hinc narrat Martinus Delrius Disq. 10. Magic. libr. 6. cap. 2. sect. 3. quòd viro cuidam Treviris anno 1588. mulier rustica nescio quid ovorum obtulit, excipit pileo pedissequus; mox pileum imponit capiti; & statim usque adeo vexari cepit dolore, ut penè desperet; confugit nescius, quid ageret, in aedem sacram; incensum caput immergit in Vas promptum aquae lustralis; convalescit. Maga comprehensa, in tortura dixit: ova sic fuisse venenata, ut gustantibus interitum, exuberationem tangentibus essent paritura.

Tertiò. Ad morbos sanandos, & sanitatem obtinendam mirabilis est Aqua benedicta. Henricus in sum. libr. 3. cap. 13. in fine, & ibi Gloss.

Habetur ex Surio in Mens. Februar. quòd Sancta Brigida Virgo in Scotia leprosis duobus luem detexit, eosque Aqua benedicta aspergens sanavit.

Idem in April. S. Theodorus Archimandrita eadem Aqua lustrali, tum filium Imperatoris Mauricii, tum alium quendam à lepra mundavit. Alium, cui facies post tergum detorta erat, curavit, Sanctus Theodorus Aquae benedicens, en accipe, inquit, & hac de Aqua consperge in nomine Domini.

S. Gregorius lib. 1. Dialog. cap. 10. scribit, quòd S. Fortunatus Episcopus Tudertinus, militi Gotho

Gotho ex Vitigis Regis castris, cui prolapsus ex equo, crus fuerat perfractum, sanitatem illico restituit, infusa Aqua lustrali.

S. Theodoretus in *Histor. Religiosa*, de *Aphraate Eremita*, & aliis, pariter scribit, B. Macedonium potu Aquæ benedictæ, datæ cuidam mulieri, quæ in morbum ingluvie incidere, itaut in die esu triginta gallinarum non satiabatur, mirabiliter retudit immoderatam illam appetitionem. Aliam pariter mulierem à crudeli mentis delirio Aquæ benedictæ potu liberavit. Et S. Parthenius Lampfacensis Episcopus Aqua benedicta paralyticos, energumenesque abstersgens, mirifice curabat.

Thom. Bzovius lib. 5. de *Signis Eccles.* cap. 2. de *Moluchis* ita refert: Commune est hoc omnibus Insularum illarum indigenis, ut cum febri vexantur, vel aliter adversa valetudine, statim confugiant ad Templum, Aquam piacularem bibant, & protinus convalescant. S. Aldemarius *Monachus Casinen.* sanavit Canonicum quendam infirmum Aquæ benedictæ asperzione. Hier. à Basilica Petri in *Ephemerid. Sacris in Vita d. Sancti die 24. Martii.* Et die 12. Februar. in memor. S. Rioci narrat, ab eo Matrem defunctam aspersam Aqua benedicta ad vitam esse revocatam. Alia consimilia exempla facile est repetere in *Vitis Sanctorum*, & in *Historiis Ecclesiasticis*, & præcipue in Bagatta *Admirand. Orb. Christian.* in Hierolex Magrii *Verb. Aqua benedicta*, & in Cina P. Bartoli lib. 4. pag. 874. ac 875. & in sæculis Benedictionis noviter impressis.

Quartò: Adversitates depellit. Hinc Surius in *Septemb.* scribit, quòd S. Lioba Virgo, Antistia Fuldenfis Parthenii cœnobii, injecta modica lustrali Aqua, cui salem immiscuerat, à S. Bonifacio Archiepiscopo Moguntino inauguratum, compescuit ignem loca propinqua omnia depopulantem, ne utique septis Cœnobii noceret.

Bedæ de *gestis Anglor.* lib. 1. cap. 17. S. Germanus Episcopus Antiodorensis, cum inter tumentes maris fluctus Navis periclitaretur, Aquæ benedictæ asperzione, sædam eam tempestatem sedavit.

Card. Batonijs *Ann. 885. De rebus gestis Stephani Papa VI.* Cum clades locustarum, quæ Prædecessoris sui Hadriani totam patriam consumpserant, male multiplicato germine nasci cœpissent, & omnia replevisent, miseris SS. Papa afflicti populi, post orationem factam, Aquam benedixit; iussitque illam spargi per sata, & vineas, & nulla penitus locusta remansit.

Choppus *Dialog. 1. contra Iconod. c. 3.* Mures devastantes terras Christianorum conspersi Aqua benedicta aufugerunt in gentiliū vineas. Consimile exemplum narrat Hier. à Basilica Petri in *Ephemerid. Sacris die 23. Januarius.* in Vita S. Urbani Episcopi. Alia haberi poterunt exempla, ac eruditiones ex *Historiis sacris*, quibus animarum Pastores præconizare poterunt suis populis devotionem lustralis Aquæ, ac in illis venerationem, & fiduciam accendere; præcipue si legerint Martin. Deltrium *Disquis. Magic. libr. 6. sect. 3. Vers. Nonum remedium.* pag. 735.

DECISIO XL.

ARGUMENTUM.

Resolvitur famosa Quæstio, an contrahat cognationem spirituales in Baptismo

Procurator tenens nomine alterius infantem? An ille, qui misit ipsum Procuratorem? Item docetur, quinam prohibeantur esse Patrini in Baptismo?

SUMMARIUM.

- 1 Cognatio spiritualis in Baptismo an contrahatur à Procuratore, vel ab eo, qui ipsi mandavit, ut ejus nomine teneret infantem?
- 2 Patrini qui esse non possint in Baptismo?
- 3 Germani admittunt in Paternos etiam hæreticos.
- 4 Regulares non possunt esse Patrini. Et cur?
- 5 Ignorantes rudimenta fidei non debent admitti in Paternos.

Pro complemento eorum, quæ concernunt Paternos levantes pueros à sacro fonte, remanent explicandæ alia duæ Quæstiones. Prima est: An Patrinus mittens, vel ejus Procurator, tenens infantem in Baptismo, contrahat spirituales cognationem? A Procuratore contrahi spirituales cognationem nonnulli scripsere, ob rationem & ob auctoritatem Doctorum. Ratio est, quia ad cognationem spirituales contrahendam requiritur tactus physicus in suscipiendo infantem de loco sacro. cap. De his, & cap. Ad limina. 30. q. 1. Sed Procurator est, qui tangit physicè ipsum infantem, dum illum tenet in lavacro sacro. Ergo ipse est, qui contrahit spirituales cognationem. Auctoritas Doctorum hanc opinionem confirmat; plures enim eam amplexati sunt tam Theologi, quam Canonistæ. Henriquez lib. 12. cap. 11. num. ult. Azorius p. 1. lib. 2. cap. 12. Covarruvias de *Sponsal. part. 2. cap. 6. §. 4. num. 6.* & alii apud Sanchez lib. 7. disp. 19. num. 4. de *Matrim.*

A Mittente ipsam contrahi cognationem, non autem à Procuratore misso, plurimi censuere; ea ratione, quia ad cognationem spirituales contrahendam duo requiruntur: designatio Patrini facta à parentibus baptizandi, seu à Parocho; & intentio ipsius Patrini exercendi illud munus tanquam Patrinus, & contrahendi ipsam cognationem. Concil. Trid. sess. 24. de *Res. Matrim. cap. 2.* Sed Procurator tenens in Baptismo nomine alterius, à quo est missus, neque est designatus Patrinus à parentibus pueri, neque intendit agere illud munus nomine proprio, ut fiat cognatus. Ergo ipse non afficitur prædicto vinculo spiritualis cognationis. Hanc opinionem tenent Rebellen lib. 3. quest. 6. n. 12. Cotonius lib. 2. contr. 2. cap. 5. n. 90. Tamburinus de *Triplic. fur. lib. 2. cap. 4. §. 4. n. 7.* Barbosa de *Offic. Parochi cap. 18. num. 25.* & de *offic. Episcop. alleg. 30. n. 50.* Quam quidem opinionem in præsentem omnes Doctores sequuntur; tum quia est approbata à Sacra Congregatione teste Gavanto in *Manual. Verb. Baptismus num. 14.* Mario Antonino lib. 1. *resolut. ultim. casu 25.* Leone in *Thesaur. for. Eccles. part. 2. cap. 9. n. 63.* cum seqq. tum etiam quia eam amplexata est Rota Romana Verall. *decis. 147. part. 3.* Nicolius, qui Sacram Congregationem ita decrevisse refert tom. 1. *Institur. Civil. lib. 1. tit. 10. num. 37.* & Pignatellus tom. 7. *consult. 93. num. 3.* Verba Nicolii sunt ista: An verò hec cognatio contrahatur à Procuratore, vel ab eo, cujus nomine tenet? Sacra Congregatio Concilii censuit contrahi à mandante, non

non à Procuratore in Una Veronen. 29. Martii 1582.
& 15. Martii 1631.

Altera Quæstio est, Qui prohibeantur esse Patrini? Ad hanc quæstionem respondetur; esse prohibitos omnes infra scriptos. *Primò* non baptizatos. *cap. In baptismo, de Consec. dist. 4.* nam Patrinus est obligatus instruere in rebus fidei, quem suscepit. *Secundò*, Minores septennio, quia debent habere usum rationis. Gobat *d. tract. 2. de Baptism. § 55.* Barbosa *de Episc. alleg. 30. n. 39.* ubi tamen advertit, non excludi Patrinum junio-rem filiastrò baptizando. *Tertid*, Genitores ipsius baptizandi, nisi in casu necessitatis, id est, periculi mortis. *cap. Pervenit. & cap. Dilectum est. 30. q. 1.* aliàs ob contractam cognationem spirituales impediuntur petere debitum conjugale. *Quartò* Hæreticos, & periculum perversionis, & discessus à vera fide. Layman. *d. lib. 5. tract. 2. cap. 9. num. 7.* ubi tamen advertit, quòd in Germania promiscuè à Catholicis vocantur Patrini hæretici; & ab hæreticis Patrini Catholici; neque subsistit timor perversionis, quia Patrini neminem ex filiis spiritualibus instruunt in fide. *Quindò* Religiosos claustrales sive Monachos, sive Mendicantes. *4 cap. Placuit commune. 6. q. 1. cap. Non licet, & cap. Monachi. de Consec. dist. 4.* ne familiaritatem contrahant cum secularibus, & præcipuè cum fœminis. *Sextò* excommunicatos, interdictos, & facinorosos. *Rit. Roman. in Rubr. de Patrinis.* Ita enim decet sanctitatem Sacramenti. *Septimò*, ignorantes rudimenta fidei, Orationem Dominicalem, Credo & Decalogum. *Constit. Synod. Patav. part. 1. cap. 8. Vers. Quiverò. & part. 2. c. 12. Vers. A Patrinatus munere.* Ea manifesta ratione, quia non sunt apti instruere quem in fonte suscipiunt. *Ottavò* Mutum; *cap. Parvuli. de Consec. dist. 4.* ob eandem rationem. *Nondò* Maritum, & Uxorem in suscipiendo uno & eodem baptizato. *cap. fin. 30. quæst. 4.* ob reverentiam Sacramenti, quamvis inter hos conjuges non contrahatur spiritualis cognatio, ut diximus supra *Decif. 37. n. 17.* *Decimò* Clericos seculares, præcipuè existentes in Sacris. *Synodus Patavina d. part. 2. cap. 1. Vers. In adibus.*

DECISIO XLI.

ARGUMENTUM.

Discussò dubio, an madefactis aqua digitis sit tangere caput baptizandi? Disputatur famosa Quæstio, an licita sit sectio ventris Matris non valentis parturire? Et an ipsa Mater teneatur pati incisionem, ut foetus possit baptizari?

SUMMARIUM.

- 1 Digitis aqua madefactis an valide baptizetur?
- 2 Peccatum mortale est eo modo baptizare.
- 3 Mater si parere non possit, an teneatur pati incisionem Ventris?
- 4 Mulier gravida an ultimo supplicio plectenda?
- 5 Sectio Ventris matris quando licita? & num. 8.
- 6 Exemplum quinque fratrum caso ventre matris editorum.
- 7 Pueros alia secta in ventre salva earum vita.
- 9 Vita matris quando sit preferenda vite fetus, vel è contra?

Adhuc nascitur alia dubitatio resolvenda circa ministrantem baptismum, quæ talis est: Sacerdos baptizans, digitis aqua madefactis, tangit caput baptizandi, formam proferendo. Quæritur, an sit validus Baptismus? procedendum est ad resolutionem casus cum distinctione ista. Vel digiti erant adeò madefacti, ut ex eis fluere guttæ aquæ; & hoc modo applicando eandem aquæ guttas capiti baptizandi, fecit verum Baptismum; nam qualibet ablutio, quamvis modica, etiam per simplicem asperersionem sufficit: Mastrius *in Theol. Moral. cit. disp. 17. num. 24. prope fin. ibi: Unde deducitur ad Baptismi validitatem sufficere posse guttas aliquot, quæ corpus tangent, cum aliqua sui divisione, & partium successione.* Et Latius Eminentiss. Cardin. de Lauræa *de Baptism. disp. 12. num. 28.* ubi sic: *Qualibet duratio successiva asperersionis, vel immersionis, etiam minima, si detur, sufficit ad materiam proximam Baptismi, quia in qualibet quantumvis parva includitur essentia ablutionis.* Novissimè Gobat *de Baptism. d. tract. 2. num. 46.* ubi in specie nostri casus interrogatus ait: *Respondi, videri mihi baptizatum, nec rebaptizandum, si, ut sæpè fit, digitus fuerit probe immersus in aquam, ac proinde inspersa quinque, vel sex guttæ.* Vel è contra digiti ita parci erant madefacti, ut ex eis non potuissent fluere guttæ aquæ; sed haberentur tantummodo humidi; vel adinstar sudoris? & in hoc casu censendus est Baptismus invalidus; quia dici non potest vera ablutio, quando aqua non fluit è digito, & se diffundit aliquo modo per locum, in quo fluit: & ad plus reputari debet Baptismus dubius, itaut puer sit sub conditione rebaptizandus; ex opinione ejusdem Gobati *d. num. 46.* ita sentientis, & dubitantis, si tantum duæ, vel tres guttæ è digitis cecidissent, cui adstipulatur Tamburin. *de Triplic. Jur. lib. 2. cap. 1. §. 1. nu. 13. & §. 3. num. 22. Coton. lib. 2. controv. 2. cap. 1. num. 13. & Franciscus de Lugo lib. 2. cap. 2. q. 1. num. 6.* Porro omnes Doctores notant, quòd prædictus Parochus graviter peccaverit, baptizando puerum illo heteroclitico modo; nam debet servare usum Diœcesis, & abstinere ab incertitudine, & sequi tutiorem opinionem in Sacramentis. Gobat *d. tract. 2. num. 46.*

Porro inter ceteras famosa, curiosa, & digna scitu est sequens instantia: Gravida mulier in octavo Mense agit animam, desperata à medicis ipsius salute. Quæritur, an pati debeat ventris incisionem, ut foetus vivus extrahatur, & baptizetur? Circa hanc famosam quæstionem communiter Doctores tenent opinionem negativam, & absolute respondent, Matrem non esse obligatam sufferre ventris incisionem, & sic mortem corporalem, quamvis versetur in periculo mortis spiritualis animæ sui foetus; quia non sunt facienda mala, ut eveniant bona; & sicut nemo potest innocentem occidere absque mortali peccato. *Cap. Non licet 25. q. 5.* ita absque peccato nemo potest consentire, ut ab alio occidatur; *argum. tex. in cap. Contingit De Jure patron. l. liber homo. ff. ad leg. Aquil. Ita Comitoli in Respons. Moralib. lib. 1. quæst. 14.* Layman. *lib. 5. tract. 2. cap. 3. nu. 2.* Grassius *part. 1. lib. 2. cap. 62.* Victoria *de Baptism. n. 32.* Franciscus de Lugo, qui cumulat alios concordantes, *lib. 2. cap. 2. q. 3. num. 24.* & novissimè Pax Jordan. *tom. 1. lib. 5. tit. 10. n. 23.* Qui extendunt hanc suam negativam sententiam pariter ad

ad istam matrem, quæ esset afficienda ultimo supplicio; quamvis enim lex non permittat executionem sententiae, nisi enixò foetu, & sequuto partu, quem jubet expectandum. *leg. Prægnantem ff. de Penis*: nihilominus si immanitas Judicis, vel aliqua publica causa urgeret, ut ante partum è vivis tolleretur; adhuc ejus venter non esset secandus ad effectum præmissum; neque ipsam matrem (nisi spontè vellet hanc pati carnificinam) obligari posse asseverant præfati Doctores, ea ratione freti, quòd ex sectione ventris certa mors matris sit secutura, & incerta remaneat salus spiritualis ejusdem foetus, credentes, difficillimè cum vivum è visceribus maternis deduci; ut inter cæteros opinabatur Sotus in 4. dist. 5. quest. 7. art. 11. Coninck in 3. p. q. 66. art. 7. num. 75. & Comitoli. ubi supra. Et quòd sit impossibile absque morte Matris ejus ventrem secare ad extrahendum ex eo foetum, constanter tenent ex Medicis Ambrosius Paræus in sua Chirurgia libr. 23. Vazandæos De Morbis mulier. cap. 7. Alex. Massaria in Pract. Medic. lib. 4. cap. 12. & alii, quos refert doctissimus Zacchias in suis Q. Q. Medico-legal. tom. 2. libr. 9. tit. 2. qu. Unica num. 27. ubi notat ex hac impossibilitate salvandi vitam Matris provenire, quòd de hac ventris sectione nullus Medicorum ante præteritum sæculum verba fecerit, etsi de aliis difficillimis sectionibus habeantur antiqui tractatus, præcipue de extractione calculi ex Vesica, quæ multò magis periculosa est, atque operosa.

Ceterùm P. Theophilus Raynaudus tom. 14. tit. de Ortu infantium per sectionem Casaream cap. 5. num. 2. statuit, & probat, sectionem matris viventis, in desperatione partus naturalis, licitam esse, & honestam, quando affulgeat spes probabilis boni eventus; atque ut plurimum spem ipsam affulgere ostendit, tum judicio, ac testimonio multorum Medicorum è Gallia, Hispania, Germania, & Italia in d. tit. cap. 4. num. 5. & 6. tum in cit. cap. 5. num. 4. & 5. tum cellissimis exemplis, inter quæ illo singularissimo Patris Jacobi Robini Ordinis Minorum Bituricensis, qui eidem Patri Raynaudo coram confirmavit, quantum se è fratribus, cæso semper matris utero, editum; operam Matri præstante Brunetho Chirurgo, qui adhibito remedio soporifero, dolores sectionis solerter præclusit.

Quare P. Gobat in secunda editione suæ Experiment. Theologia cit. tract. 2. de Baptism. in Appendice sub num. 259. recessit ab opinione Comitoli, Soti, & aliorum, quibus antea adhæserat; motus doctrina ejusdem P. Raynaudi; in cujus confirmationem refert alia duo exempla, deprompta ex lectione Guilielmi Fabricii Medici Bernensis fol. 1178. Edit. Hanovien. alterum Viennæ Austriae, alterum Salinis in Comitatu Burgundiæ, edita circa Puerperas, quæ sanissima vixerunt, postquam ex earum uteris, in Umbilico sectis, extractæ fuerunt proles, jam ante sectionem mortuæ; tetrumque odorem halantes. Ulterius in eadem Appendice sub lit. A. narrat, proximis annis judicatum à Medicis Bononiensibus posse, imò debere, secari Illustrissimam quamdam Matronam; quæ illis suum consensum dederat; at conspectis instrumentis futuræ carnificinæ ita cohorruisse, ac sibi met tantam vim intulisse, ut felicissimè via ordinaria foetum eadem ediderit. His exemplis eruditus P. Gobat in eadem Append. sub lit. D. adjungit aliud sibi narratum die 28. Septembris 1670. à Nobili Matro-

Doct. Clericali Tom. 1. Lib. 1.

na, cujus perspecta Virtus, sapientia, & prudentia plenam apud ipsum conciliabat fidem, videlicet eandem Dominam usam fuisse in difficilibus suis puerperii opera certæ obstetricis, quæ bis secuerat in duplici parturitione unam, eandemque matrem, ac felicissimè ex ejus utero eduxerat duas proles; cum ob corporis constitutionem eniti nequireret modo naturali ullum foetum; & nihilominus dicta mater bis secta vivebat, & iterum erat prægnans.

Quapropter his, & aliis experientis consideratis ipse quoque Zacchias d. lib. 9. tit. 2. Q. Unica nu. 28. concedit, sectionem Ventris viva Matre esse licitam, cum sequentibus tamen conditionibus, videlicet quòd Mater habeat vires subsistentes pro toleranda sectione; quòd non sit minor anno vigesimo, neque major quadragésimo; quòd sit animo intrepido, non exagitata mortis timore, neq; labefacta nimis partus laboribus. Item quòd ipsa Mater extra prægnantiam, & in prægnantia ab aliquo acuto, ac lethali morbo non fuerit conficta, quòd non sit valerudinaria, uterinis morbis obnoxia, aut rebellibus obstrictionibus, aut viscerum tumoribus decenta; alioquin eam sectioni subicere, idem esset, ac eam data opera occidere. Tandem quòd Chirurgus sit valde doctus, & bene expertus, qui attentè consideret, an aliis remediis naturali via possit partus extrahi, non enim passim, & ex abrupto deveniendum est ad hanc tormentosam, & periculosam Matris sectionem; quæ non suffragantibus aliis mediis, pro ultimo, adhiberi potest, si foetus vivus in ventre certò agnoscat.

His itaque stantibus, pro resolutione nostri casus est distinguendum ita. Vel gravida Mulier, in octavo Mense, desperata à Medicis ipsius salute, agit animam ob difficultatem partus, & causâ puerperii, quia ob nimiam arctitudinem, vel alteram corporis constitutionem, via ordinaria non potest infantem edere; & in hoc casu tenetur pati ex charitate incisionem ventris, si spes concurret probabilis, judicio Medici circumspècti, & non præcipitis, tum suæ sanitatis recuperandæ, tum filii salutis spiritualis, mediante Baptismo, consequendæ. Possè autem utramque spem concurrere, docent exempla supra relata, & auctoritas dicti P. Raynaudi scriptoris literatissimi in cit. cap. 5. n. 19. & cap. 6. per totum; nec non Gobati ubi supra. At deficiente altera ex supradictis conditionibus non esse obligandam matrem ad ventrem sectioni exhibendum; imò si ex sectione ipsa mater esset incolumis evasura; proles autem extinguenda sine Baptismo, mater abstinere deberet ab eadem sectione ex charitate; cum speranda sit salus spiritualis ipsius prolis, vel ex sanitate Matris aliis remediis comparanda: vel ea decedente, ex sollicita ventris incisione, & infantis extractione, qui post mortem matris vivere solet per notabile tempus, præcipue si matris demortuæ statim ori imponatur aliquid, quod apertum seervet, & via respirationis infanti non obtutetur. Gobat d. tract. 2. num. 260. Quod etiam affirmat ipse Zacchias ubi supra num. 26.

Porro supradicta doctrina de non procuranda salute corporali ipsius matris cum detrimento salutis spiritualis ejusdem prolis ex præcepto charitatis probatur auctoritate Sancti Thomæ 2. 2. q. 26. art. 5. ad 5. Sylvestri Verb. Bellum. 2. q. 4. Navari in Man. cap. 24. num. 9. Bonac. de leg. disp. 3. q. 3. punct. 4. num. 4. Castropalai tract. 6. disp. 1. punct.

punct. 9. num. 5. & aliorum, quos citat Gobat in d. tract. 2. num. 224. ad firmandum, quod quisque tenetur cum periculo vite baptizare infantes Christianorum, constitutos in articulo mortis; & num. 231. ubi singulariter advertit; tempore Pestis Parochos teneri tam adultis, quam parvulis administrare hoc Sacramentum Baptismi; quod admittit etiam Joan. Sanci in select. disp. 10. num. 9. & nos latè infra de Extrema Unct. Decif. 72.

Tandem pro plena intelligentia hujus insignis Quæstionis notanda est distinctio, quam ponit idem Zacchias d. lib. 9. tit. 2. quæst. Unic. n. 35. nempe: vel est major spes vite Matris, & minor foetus? puta quia mater sit validis viribus, pulso forti, foetus autem nullum modum edat, & in imo ventris pondus faciat, & in hoc casu præferenda est vita matris, & abstinendum est à sectione ejus ventris. At si mater sit in extremis posita, cada-verosa facie, plusque tenui; foetus verò validus appareat, ac recalcitrando, & validè se movendo maximo vigore se munitum ostendat; utique de hujus salute est magis curandum, & ad sectionem deveniendum. Quod si tam Mater, quam foetus viribus polleant, sed alteruter servari non possit nisi cum alterius exitio, tunc vita Matris est præferenda; ut doctè probat Zacchias ibidem.

DECISIO XLII.

ARGUMENTUM.

Quæstio famosa disputatur, An infantes infidelium invititis Parentibus sint baptizandi? & foedere distinctionis juridicè resolvitur.

SUMMARIUM.

- 1 Infantes infidelium an invititis parentibus sint baptizandi?
- 2 Infidelium nomine quatuor genera veniunt personarum, & quæ?
- 3 Filii Apostatarum, Hæreticorum, & Schismaticorum possunt invititis eorum parentibus baptizari.
- 4 Infidelium Filii validè baptizantur.
- 5 Sed non licitè invititis eorum parentibus, juxta Thomistas.
- 6 At licitè secundum Scotistas.
- 7 Concordantia harum opinionum.
- 8 Mancipia infidelium possessa à Christianis possunt baptizari invititis parentibus.

QUoniam animarum Rectores, & alii studiosi Theologiæ Moralitatis tanto zelo aliquando fervent, ut omnes infideles cupiant promovere ad baptismum, nunc decidendum venit: An infantes infidelium invititis Parentibus sint baptizandi? Pro intelligentia præmittendum; infidelium nomine quatuor genera personarum venire. I. Schismaticos; & sunt illi, qui quidem credunt omnes articulos fidei, sed supremam Romani Pontificis auctoritatem non agnoscunt. Cap. Quia diligentia 5. ubi Gloss. in Verb. Schism. Cubi ait quod Schisma idem est, ac divisio, & scissura De elect. II. Hæreticos, nempe illos, qui unum vel plures articulos fidei non credunt cap. 1. & tot. tit. de Hæret. III. Apostatas, & tales sunt illi, qui Baptis-

num receperunt, sed postea totaliter fidem dereliquerunt, accedentes vel ad Mahometismum, vel ad Judaismum, vel ad Ethnicismum. Cap. Quidam de Apostatis. IV. Paganos, Saracenos, Mauros, Mahometanos, & Judæos, qui nunquam fidem susceperunt. cap. 1. & tot. tit. de Judæis, & Saracenis. Porro Quæsitum de infidelium filiis baptizandis non cadit super tria priorum genera infidelium, nempe Schismaticorum, Apostatarum, & Hæreticorum; quia cum hi ob baptismum susceptum subsint Ecclesiæ, eorum filii possunt baptizari ipsis parentibus invititis; prout eorum Parentes cogi possunt ad errores suos deferendos. Diana Coordin. tom. 3. tract. 1. resol. 6. à §. 2. Et Layman. lib. 5. tract. 5. cap. 6. n. 12. Similiter in præfenti quæsitum non est intelligendum de Baptismo valido filiorum infidelium, sed de Baptismo licito; quandoquidem extra omnem controversiam est, quod si de facto infantes infidelium baptizentur, Baptismus erit validus, adhibita materia, forma, & intentione Ministri; cum Ecclesiæ suppleat intentionem infantis. Quæstio igitur stat de posse licito; an scilicet liceat invititis parentibus infidelibus, Mahometanis nempe, Paganis, vel Judæis eorum filios baptizare.

Et negativè respondent omnes Thomistæ ob auctoritatem Angelici Doctoris, qui videtur negativam sententiam amplexus. 2. 2. q. 10. art. 2. & 3. part. quæst. 68. art. 10. & Quodlibet. 2. art. 7. ob sequentes rationes.

Prima est. Vel filii baptizandi, invititis eorum parentibus infidelibus; sunt eripiendi de eorum manibus; vel relinquendi sub eorum potestate. Si primum? fit injuria parentibus, eos spoliando jure, quod habent in filiis. Si secundum? fit injuria fidei, & committitur sacrilegium; nam infantes baptizati, si apud parentes relinquuntur educandi, fieri moraliter non potest, quin eorum erroribus imbuantur.

Secunda est. Non est licitum privare infideles bonis temporalibus, quæ possident. Ergo multò minùs filius suis, quos genuerunt.

Tertia est. Gratia non invertit ordinem naturæ; imò ipsa natura fundatur, cujus est idem Auctor Deus. Sed de jure naturæ est, ut filii educantur, & conserventur apud suos genitores, & parentes. Ergo ipsis invititis non poterunt baptizari.

Quarta est. Lex Evangelica est lex libertatis; ad quam suscipiendam infideles sunt hortandi, sed non compellendi. Idè in Concil. Tolet. 4. in can. 56. habetur: De Judæis autem præcipit sancta Synodus, nemini ad credendum vim inferri. Ergo.

Quinta est. Ad recipiendum Baptismum debet præcedere assensus ad articulos fidei: dixit enim Salvator: Qui crediderit, & baptizatus fuerit, salvus erit. S. Marcus cap. ult. 16. Et in tantum baptizantur parvuli filii Christianorum, in quantum eorum parentes suppleant pro ipsis in assensu ad fidem. Sed in filiis infidelium nullus assensus ad articulos fidei haberi potest, non ab ipsis filiis, qui nondum supponuntur rationis compotes; non ab eorum parentibus, qui sunt fidei inimici: Ergo non erunt baptizandi. Et hanc sententiam tenet Suarez in 3. part. tom. 3. disp. 25. sect. 3. & 4. Valquez in 3. part. disp. 155. & alii, quos allegat, & sequitur Layman. lib. 5. tract. 2. cap. 6. num. 30. Et Diana part. 7.

part. 7. tract. 7. ref. 68. Quæ sedet in Coordin. tom. 1. tract. 1. resol. 88.

E contra Scotistarum Schola tenet, filios infidelium licet baptizari posse, etiam eorum parentibus invitis ex sequentibus rationibus.

Prima. Zelus Religionis est omni alio motivo præferendus. Sed retrahere filios ab infidelitate, in qua nomen Dei continuo blasphematur, est zelus Religionis. Ergo filii infidelium, etiam invititis Patribus sunt baptizandi.

Secunda. Hebræi fortilegi, blasphemi, seu perjury puniri possunt à Magistratibus Christianis zelo Religionis, quia peccant in Religionem. Sed idem peccatum est, docere filios infidelitatem, & odium fidei Christianæ. Ergo in punitionem parentum, eorum filios licebit baptizare.

Tertia. Majus, & superius jus habet Deus in filios infidelium, quam ipsi Parentes; nam Deus est supremus Dominus, juxta illud: *Tua est Domine Magnificientia, & Potentia, & Gloria, atque Victoria, & Tibi Laus: cuncta enim, quæ in Cælo sunt, & in terra tua sunt: tuum Domine regnum; & Tu es super omnes Principes. Tua divitiæ, & tua est gloria: Tu dominaris omnium: in manu tua Virtus, & Potentia: in manu tua magnitudo, & Imperium omnium.* 1. Paral. 29. 11. Ergo nulla sit injuria Parentibus infidelibus, eorum filios, mediante Baptismo, ad Deum reducendo.

Quarta. Baptismus est de lege Divina; & Patria potestas est de lege naturali. Sed in concursu harum legum, Divina est præferenda. Ergo, etiam invititis parentibus infidelibus, erunt baptizandi ipsorum filii.

Quinta. Jus patris in filios nullam vim habet in his, quæ sunt contra Deum. Sed impedire, seu reculare, ne baptizentur filii, est contra Deum. Ergo Jus parentum pro nihilo attendi debet.

Sexta. Obligatio credendi Deo loquenti, & amandi ipsum superat quaecumque aliam obligationem. Sed Deus locutus est nobis in Filio, & continuo loquitur per promulgatores Evangelii, quod *Qui non crediderit, & baptizatus fuerit, salvus non erit* S. Marc. ult. 16. Ergo, ut filii infidelium baptizentur, nihil potest impedire, cum hæc sit cæteris major obligatio.

Septima. Pater de Jure non potest filium suum mutilare, seu facere, ut fame pereat. Ergo multo minus, ut æternis flammis per infidelitatem; aut saltem visionis beatificæ privationi, ex carentia Baptismi, condemnetur.

Octava. Pretiosior est salus æterna unius animæ, quacumque re temporali; hinc P. Carolus Spinozam Soc. Jesu, (qui meruit in Japonia martyrio coronari) quia baptizavit quendam puerulum animam exhalantem, mirifice lætatum refert Gobat de Baptismo. tract. 2. nu. 243. Ergo licitum esse debet, ubi se occasio offerat, filios infidelium, eis invititis, baptizare. Imò quisque tenetur id facere cum periculo vitæ propriæ, si infans sit in extremis constitutus. Gobat d. tract. 2. nu. 225. & seqq. Hæc sunt præcipuæ rationes Scotistarum pro hac sententia.

Cæterum concordantur hæc duæ opiniones sub fœdere distinctionis; vel enim filii infidelium sunt adulti, & pervenerunt ad annos discretionis, & in hoc casu si ipsi à Deo inspirati petant Baptismum, & velint ad fidem Catholicam ve-

Doct. Clericali Tom. 1. Lib. 1.

nire, sunt recipiendi, & post instructionem baptizandi, quacumque resistantia Parentum non obstante, quos imò compescere convenit, implorato brachio sæculari, ut pluries contigit in hoc Pastoralis regimine Eminentiss. ac Reverendiss. Nostri Præfuls Cardinalis BARBADICI, cui Deus donavit multas ex Judæis animas per susceptionem sacri Baptismi. Vel ipsi infidelium filii sunt infantes, & rationis expertes: & in hoc casu oportet subdistinguere; vel sunt in evidenti mortis periculo, itaut morali certitudine quis cognoscat jam animam emissuros; & tunc si potest, Christianus quilibet laudabiliter facit, illos baptizandos. Vel sunt sani, & bonam sanitatem habentes, & adhuc alia opus est distinctione; vel ipsi, seu eorum Parentes sunt mancipia Christianorum, puta quia capti sunt in bello, vel empti ab aliis; & in hoc casu cum Christianus, illos possidens, sit eorum absolutus Dominus, potest pro suo libito filios infantes baptizare, suscepta in se hac obligatione, eosdem infantes, cum adoleverint, instruendi in fide Catholica, neque eos parentibus infidelibus consignandi: ad evitandum periculum subversionis, & apostasie. Vel prædicti infideles, & eorum infantes patiuntur sua libertate ex benignitate Principis, & vivunt unâ cum Christianis tanquam Accolæ, seu Cives, ut faciunt Hebræi, & Turcæ in pluribus Civitatibus Italiæ, & in hoc casu non licet eorum infantes baptizare, quia remanentes in parentum potestate educarentur in infidelitate cum injuria Sacramenti collati; auferri verò à parentibus non deceret; cum id non expediat, tum quia jugum Christi suave est, & Ecclesia semper abstinet à violentia absoluta, etiam aliquando per minas, & terrores laudaverit Principes excitantes subditos sibi infideles ad fidem venire, ut de Sisebuto, seu Alsebuto Rege habetur in Concil. 4. Toletan. de quo Scot. in 4. dist. 4. q. 9. tum etiam quia violaretur publica quies. Et ita hoc Quæsitum resolvunt Layman. d. lib. 5. tract. 2. cap. 6. num. 10. Plures Doctores apud Dianam Coordinatum tom. 1. tract. 1. à resol. 86. usque 92. Mastrius in 4. sent. disput. 2. quest. 4. & in sua Theolog. Moral. d. disput. 17. num. 44. & Eminentiss. Cardin. de Lauræa de Baptismo disput. 17. num. 44. & Eminentiss. Cardin. de Lauræa de Baptismo disput. 14. art. 5. per totum. Gobat omnino legendus d. tract. 2. à num. 312. & seqq.

Quod si pueri Hebræorum nondum septenni fugiant à paterna domo, & veniant ad Christianos, petentes Baptismum; sed eorum parentes opponant, eos non habere perfectum usum rationis, & propterea esse sibi restituendos; in hoc casu, sunt ipsi pueri reponendi, & custodiendi in loco tuto, donec ad perfectum rationis usum perveniant; ut, si perseveraverint in voluntate, & proposito fidei Christianæ, possint baptizari; interim tamen non sunt restituendi; quia in dubio magis est favendum innocenti filiolo, quam tristi, & nocenti Patri, ut doctè probat Eminentiss. Card. de Lugo in Responsis Moralibus lib. 1. dub. 4. ubi DD. relatos à Diana part. 7. tract. 11. resol. 40. quam reperient, qui Coordinatum habent in tom. 1. tract. 1. resol. 99. Et eruditè Gobat d. tract. 2. à num. 326. & seqq. Qui plura cupit scire de hac Quæstione legat Macquardum de Susannis Utinentem, qui in suo erudito tractatu de Judæis, & aliis infidelibus part. 3. cap. 2. num. 6. illam examinat, & opiniones diversas Theologorum, ac Canonistarum hinc inde refert.

DECISIO XLIII.

ARGUMENTUM.

Ad quem Parochum spectet baptizare filium natum ex accidenti extra Parochiam genitorum ejus, resolvit hæc Decisio. Item quid agere debeat Sacerdos vocatus ad obstetricandum in necessitatis Casu? Et an baptizanda Catechumena phrænctica moribunda?

SUMMARIUM.

1. Filius natus extra Parochiam genitorum à quo Parocho baptizandus?
2. Jurisdictionis Parochialis est actus baptizandi.
3. Infirmitate oppressus in aliena Parochia à quo recipiat Sacramenta?
4. Natus extra Parochiam in loco valde distant baptizatur à Parocho loci.
5. Sacerdos vocatus ad obstetricandum quid agat?
6. Phrænctica Catechumena moribunda an baptizanda?

Occurrit frequenter, ut recreationis causa, vel ex alio honesto motivo Mater gravida in alienam domum transiens, ibi ex abrupto filium pariat. Quæritur in tali casu, ipse Filius natus extra Parochiam genitorum, à quo Parocho sit baptizandus? Pro resolutione hujus casus, ex quo jurgia solent nasci inter Parochos, dicendum est: Vel locus, ubi natus est filius, parum distat à Parochia genitorum ejus, & ad Parochiam ipsorum genitorum est deferendus idem Filius, ut baptizetur à Parocho eorundem genitorum; actus enim baptizandi solemniter, & extra casum necessitatis, est actus Jurisdictionis Parochialis, ut ex doctrina S. Thomæ 3. p. q. 67. art. 2. in corp. & Scoti in 4. dist. 6. qu. 2. probat Gobat de Baptism. d. tract. 2. n. 130. Et nos diximus supra in Decis. XXXV. num. 3. cum auctoritate Rotæ Romanæ, & Doctorum. Quæ quidem Jurisdictioni nequaquam acquiritur Parocho, intra cujus Parochiæ limites nascitur Filius ex accidentali habitatione, per text. in cap. De iis de sepultur. cap. 1. & 2. eod. tit. in 6. Barbosa de Parocho cap. 25. num. 26. & seqq. ubi DD. & novissimè Emin. Cardin. de Luca in tract. de Parochis disc. 23. num. 9. & 10. Et ideo si puerpera effudisset foetum in domo parentum, ad quos divertisset recreationis causa per aliquot dies, relicta domo Mariti, Baptismus conferendus de Jure esset per Parochum Mariti, & idem est dicendum, ac observandum ex quacunque alia causa mulier prægnans in alienam domum transisset, puta vel ad gubernium infirmorum; vel causa serviendi hospitibus, vel ex alia accidentali occasione; nam ratio est manifesta, cum consimilis transitus non faciat acquirere domicilium, seu habitationem talem, ex qua sit subdita Jurisdictioni istius Parochi, quò ad Baptismum proles recentè natæ, cum præjudicio Parochi suæ veræ, & solitæ habitationis. Neque obstat, quòd si hæc puerpera extra suam Parochiam foetum enixa infirmaretur, reciperet Sacramenta non à Parocho suæ solitæ habitationis, sed ab illo, intra cujus Parochiam peperit, & infirmatur; ut in praxi quotidie videmus, cui etiam

accidentali Parocho, in casu mortis, debetur portio quartæ funeralis: quandoquidem dispar est ratio inter Filiolum baptizandum, & matrem infirmam Sacro Viatico, & Extrema Unctione reficiendam; ille enim potest absque incommodo deferri ad suam propriam Parochiam; & ideo fuit suppositum, quòd locus nativitatis parum distet à domo genitorum; at puerpera infirma deferri ad suam solitam habitationem commodè non potest; & ne proprius ejus Parochus intret ad exercendam Jurisdictionem intra limites alterius Parochiæ, Parochus loci dat Sacramenta morituriienti; & casu quo posset ipsa mater infirma ad suam Parochiam, & habitationem solitam transferri, cessat omnis controversia, & à proprio Parocho recipit Sacramenta, sicut ipse infans Sacrum Baptisma. Cap. Ecclesiæ 13. qu. 1. Gobat de Baptism. d. tract. 2. num. 135.

Quod si locus, in qua nascitur infans, esset valde distans à Parochia genitorum; itaut ad eam non posset deferri sine magno incommodo, vel evidenti periculo ipsius baptizandi; in hoc casu Parochus loci, in quo reperitur, poterit eundem infantem baptizare; ad exemplum peregrinantium, de quibus statutum est, ut Mater in peregrinatione parturiens, possit sibi, & filiolo suo eligere quem maluerit, fontem Baptismalem. Gloss. in cap. Nec numerus. in Verb. Aut in electa. 10. qu. 3. Barbosa de Parocho cap. 18. num. 7. Gobat d. tract. 2. num. 133. Tanabutin. de Triplic. Jur. lib. 5. cap. 4. §. 3. num. 3. & Sanchez de Matrimon. lib. 3. disput. 23. num. 3.

Sed hic curiosus fatis eventus recensentur à Doctoribus infra citandis, qui vix potest accidere, & est hujusmodi: Sacerdos iter agens à Puerpera jacente non procul à semita vocatur, rogaturque, ut sibi dolores partus patienti obstetricetur, ne ipsa, & proles mox nascitura pereat. Quæritur, quid facere debeat Sacerdos? Duo quidem sunt dicenda: Primo, ad vocandos vicinos hunc Sacerdotem accurrere debere, si non procul distent; sic enim & parceret proprio pudori, obviabitque periculo animæ suæ consentiendi impuræ delectationi; & suffragabitur necessitati parturientis. Secundo, sed data impossibilitate vocandi alias personas, ex supposito, quòd casus iste accidat in agris omnino desertis quacunque domo, vel habitatione, deberet iste Sacerdos officium obstetricis assumere, & se auxiliatorem puerperæ exhibere implorata ope Divina, & firmo emissio proposito non consentiendi cogitationi turpi. Ratio est, quia ex charitate tenemur succurrere proximo existenti in necessitate tum animæ, tum corporis. S. Thomas 2. 2. qu. 26. art. 4. & 5. In præsentem autem hypothese extat periculum animæ proles, nascentis; & periculum corporis & proles & Matris illam effundentis, nisi adjuvetur. Et ita in terminis decidit Gobat de Baptism. d. tract. 2. nu. 196. & ibi P. Stephanus à S. Paulo Theol. Moral. tract. 3. disput. 3. num. 5. & Joan. Sancius in Select. disput. 10. num. 9.

Corollarii loco etiam sequens Casus venit resolvendus. Vir Nobilissimus hæmelam Turcam captam in bello, quam dono habuit ab amico militis. Hæc nondum baptizata infirmatur, & incidit in phrænctism; à qua nec sectione venæ, neque aliis remediis liberari potest; & ingravescente febri, Medicus ejus vitam desperatam pronunciat. Quæritur, an sit ei conferendus Baptismus?

mus? Circa Casum hunc est distinguendum: Vel scemella nondum est septennis, neque usum rationis est adeptus? & in hoc casu absque hæsitacione est lustrali aqua tingenda, ut salutem consequatur æternam, sicut fieri debet cum quocumque parvulo, & infante nondum baptizato. Quod si hæc scemella Turca septennium excedat, usumque habuerit rationis, observandum est; an petierit Baptismum, & voluntatem ostenderit suscipiendi fidem Christianam? nam si hæc voluntas fuerit in ipsa, absque dubio erit baptizanda. At si detrectaverit, & protestata fuerit, se in Turcica religione permanfuram non est ei Baptismus conferendus, cum necessaria sit infans suscipiens aut actualis, aut virtualis, aut saltem habitualis, si suscipiens sit adultus; & in hac Turca scemella nulla extat intentio. Quod si ante phrænesim habuisset aliquam inclinationem ad fidem Christianam, & libenter ejus explicationem audiens, signa non levia dedisset voluntatis suæ ad illam amplexandam, & Baptismum suscipiendum; in hoc casu esset baptizanda sub conditione si capax es Sacramenti hujus; ex traditis per Mastrium in *Theolog. Morali disput. 17. num. 43.* Layman. *libr. 5. tract. 1. cap. 6. num. 4.* & Gobatum d. *tract. 2. de Baptismo à num. 293.* & seqq. omnino legendum, ubi eurrenti, sed erudito calamo plures, satisque curiosos casus enunciat, & resolvit circa voluntatem Adultorum baptizandorum.

DECISIO XLIV.

ARGUMENTUM.

Agitur de nomine imponendo filiis, dum è sacro fonte levantur. Quænam essent Regulæ antiquorum in imponendis nominibus filiis suis? Exempla Romanorum, Græcorum, ac Germanorum. Christianis vel imponenda nomina Sanctorum, vel quæ non sint Deorum inanum. Aliæ eruditiones multæ circa nominis impositionem.

SUMMARIUM.

- 1 Nomina prophana an imponenda in baptismo?
- 2 Antiqui imponebant nomina vel suorum majorum, vel ab aliquo eventu.
- 3 Florum & arborum nomina sæpe posita filiis.
- 4 B. Juniperi inobedientia erga S. Franciscum.
- 5 Ritualis Romani monitio ad Parochos circa nomen baptizandorum.
- 6 Nomina falsorum Deorum non imponenda in Baptismo.
- 7 Sanctorum nomina cur imponenda baptizandis?
- 8 Nomen imponere filiis ad quem spectet?
- 9 Pater, & Mater designant nomen filii.
- 10 Hebræorum nomina an imponenda filiis baptizandis?
- 11 Nomen Masculinum, vel Femininum an imponendum sexui incogniti?

Quoniam in baptismo, dum infans regeneratur lavacro Sacro, eidem imponitur Nomen; convenit in præfenti examinare, ac resolvere sequentem difficultatem; Videlicet: An in Sacro lavacro liceat imponere nomen Viri, aut mulieris nondum relatæ in numerum Sanctorum? Pro ma-

jori intelligentia hujus difficultatis præmittere oportet: Primò quòd antiqui ponebant nomina filiis suis vel ab exemplo majorum, seu cognatorum illustrium, tum ut eorum heroica facta imitarentur, tum ut illorum memoria, & gloria in iisdem filiis remaneret superstes; idèò Elisabeth vocanti filium suum Joannem opponebant Judæi: *Quia nemo est in cognatione tua qui vocetur hoc nomine. Luc. 1. 61.* Vel ab aliquo memorabili eventu. Hinc Romani vocarunt Corvinum à Corvo, qui ei in castris victoriæ omen dedit. Cæsarem à cæsarie, cum qua natus proditur. Caligulam à caliga militari, qua sæpe utebatur. Sic nuncuparunt Pisones, quòd optimè pisæ fererent, Cicerones quia ciceres, Fabios fabas, & Lentuli lentes. Sic appellatus est Servius, quia genitus è Matre serva; Paulus à parva statura, & Torquatus à torque, quem Gallo in pugna detraxit. Ita faciebant Græci, qui nuncuparunt Platonem à latis humeris, Chrysostomum quasi os aureum, Gregorium quasi vigilem, Theodorum quasi donum Dei. Item Germani, & Belgæ, qui vocarunt Fridericum quasi pacis, & fœderis divitem; Lotharium quasi plumbeum cor; Leopoldum quasi Leonis pedes; & alios plures, quos ex probatis auctoribus refert Cornelius à Lapido tom. 1. in *Pentateuchum canon. 17.*

Secundò est præmittendum; quòd sæpè antiqui imponebant filiis suis nomina arborum aut florum. Sufficiat exemplum B. Juniperi unius è primis sociis S. Francisci; nam *Juniperus* vulgò *Ginebro*, est arbuscula, quæ nascitur in locis arenosis, cui prædictus Beatus adeò deditus erat, ut quadam die in ea plantanda occupatus, cum vocatus à S. Francisco non accurrisset, nisi completo opere, Sanctus Pater in pœnam inobedientiæ ejus præcepit arbori ne unquam cresceret, prout factum est, ut narrat Wadingus in *Annal. Minor. Ann. 1222. num. 11.* His prænotatis: Respondetur ad Quæsitum, quòd in Catechismo Romano 1. part. cap. 2. n. 75. & in Rituali Romano à Paulo Quinto approbato, monentur Parochi his verbis: *Et quoniam iis, qui baptizantur, tanquam Dei filii in Christo regenerandis, & in ejus militiam adscribendis, nomen imponitur; curent, ne obscæra, fabulosa, aut ridicula, vel inania Deorum vel impiorum Ethnicorum hominum nomina imponantur; sed potius, quatenus fieri potest, Sanctorum; quorum exemplis fideles ad piè vivendum excitentur, & paternis protegantur.* In Rubr. de Baptismo, in fin. Ex quibus verbis hortatoriis, quàm præceptivisprehenditur, non esse illicitum in Baptismo imponere nomina Virorum, vel mulierum nondum relatarum ab Ecclesia in albo Sanctorum; dummodò ea nomina non sint obscæra, fabulosa, aut ridicula, vel inania Deorum, aut Ethnicorum impiorum: qualia forent Cæcus, Bacchus, Saturnus, Juno, Venus, Cybele, & similia siquidem consuetudo totius Europæ invaluit, ut frequenter imponantur nomina nullius Sancti, forsitan ad memorandos antiquos Progenitores illius familiæ, qui armis, vel litteris florere: ut sunt Ferdinandus Garzias, Comezius, Urtadus, Sfortia, Pamelius, Marchantius: & hic Patavii habemus plures viros nobiles nominatos in baptismo Variscum, Galeatium, Patarum, Aliducem, Brunorium, Lepidum, Claudiam, Genevam, Pefarenam, Benafudam, Eleonoram, & consimilia nomina, quæ improbanda non esse tenet Gobat de Baptismo d. tract. 2. num. 335. & ego cognovi Vetulam, quæ nominabatur Venus; quam utique proscriptam fecisset Poile-

vin. de Baptism. quest. 25. & jure quidem, cum duplici de causa imponantur nomina Sanctorum; Una ut eorum exempla virtutum baptizatus emulari, & imitari conetur; Altera, ut patrocinium reportet illius Sancti, cujus nomine est decoratus, cui propterea devotionem specialem profiteri, & ei quotidie se commendare docet libellus Doctrinae Christianae, & Casalius de Veter. Sacr. Christian. Ritib. part. 1. cap. 5. de Baptismo pag. 37. ubi quod in Synod. Nicæna Can. 30. Gentilium nomina filiis imponere fuit vetitum; quod docuit etiam S. Jo. Chrysostom. Homil. 2. in cap. 4. Epist. 1. ad Corinth.

Occasione autem hujus quæstioni nonnulla veniunt notanda pro majori Parochorum eruditione, & instructione.

Notandum Primum. Non esse regulam nullam, ad quem spectet imponere nomen baptizandi; sed attendendum morem regionis. Alicubi hoc Jus est Patrino. Raynaud. apud Gobat. d. tract. 2. num. 348. Alibi Parochorum. Marchant. in Candelabr. tract. 2. lect. 6. propos. 2. Apud nos Genitorum; qui ut plurimum reguntur in nomine imponendo, vel à Sancto illius diei, in quo natus est parvulus; vel ab aliquo ex prædefunctis suæ familiæ, cujus memoriam renovare cupiunt, ut diximus in primo præmissio.

Notandum secundum. Apud antiquos Hebræos aliquando officium imponendi nomen fuisse apud Patrem; ut de Sancto Zacharia Patre S. Joannis Baptiste, qui cum esset mutus, postulans pugillarem scripsit, Joannes est nomen ejus. Luc. 1. 63. Et de Lamech, qui imposuit filio suo nomen Noë. Gen. 5. 29. & de Seth, cui cum natus esset filius, eum vocavit Enos. Gen. 4. 26. & ipse Seth hoc nomine fuit vocatus ab Adam. Cognovit quoque adhuc Adam uxorem suam, & peperit Filium; vocavitque nomen ejus Seth. Gen. 4. 25. Et si pluries hoc idem officium usurparetur à Matribus; ut de filiabus Loth testatur Scriptura, dicens: Conceperunt ergo duæ Filie Loth de Patre suo. Peperitque major filium, & vocavit nomen ejus Moab. Minor quoque peperit filium, & vocavit nomen ejus Ammon. Gen. 19. 37. Pariter Lia mater imposuit nomen filiis Ruben, Simeon, Levi, & Juda. Gen. 29. & aliæ plures, de quibus P. Menochius in Oeconom. lib. 2. cap. 3. n. 2.

Notandum Tertium. In usu esse nonnulla nomina Sanctorum Testamenti Veteris, nempe Annam, Elisabeth, Joachim, Joseph, Joannem Baptistam, Adam, Daniel, Jeremiam; alia vero non esse à quovis usurpata; forsitan, ne videantur Christiani Judaizare, vel descendere à Judaismo, quod valde probrosum est, præcipue in Hispania. Gobat d. tract. 2. num. 336. & Quintanadven. tract. 2. singul. 24. n. 6. Observantes, neminem usum fuisse nomine Judæ, in odium proditoris, et si habeamus Sanctum Apostolum hujus nomenclaturæ, quem populus fidelis indicat Thadæum, ut facit Ecclesia in Litanis.

Notandum Quartum. Esse controversiam, an nomen maris, vel nomen feminae sit imponendum proli, cujus sexus non potest discerni; nam aliqui voluerunt, adscribendum esse nomen femininum; ita ratione quia plures nascuntur puellæ, quam pueri; alii vero tenuerunt, imponendum esse nomen viri, quia natura conatur, quod perfectum, & plures feminae eruperunt in sexum masculinum; sed nullus masculus conversus est in feminam. S. Augustin. de Civit. Dei lib. 3. cap. ult. Plinius lib. 7. cap. 4. ita sexus incognitus facillime apparet masculinus, ut cum exemplis comprobatur Traquell. lib. 1. Connubial. à n. 99. & seq. Sotus in 4. sent. dist. 1.

q. 5. art. 2. Vers. Postremum denique Gobat. d. tract. num. 339. & nos dicemus infra. Quod si Confessarii Monialium scire cupiant, quid eis agendum, casu quo Virgo consecrata Deo masculus evaderet post professionem, videant, quæ scripturi sumus infra ad Dubium Octavum De Androgynis, & Hermaphroditis, Decis. 46. num. 8. & quod de iisdem scripsimus in Decisionibus de Penitentia Decis. XLIII.

DECISIO XLV.

ARGUMENTUM.

Explicantur Mysteria omnium, & singularum Cæremoniarum, quæ sunt statuta ab Ecclesia in administratione Sacramenti Baptismi. Item recententur aliæ, dignæ scitu, quæ olim adhibebantur.

SUMMARIUM.

- 1 Cæremoniarum sacrarum in baptismo quanam sint Mysteria?
- 2 Capitilavium quid esset?
- 3 Vestibus albis baptizati induti.
- 4 Vestis alba quot diebus deportata à baptizatis?
- 5 Gossipio albo cur abstergetur caput baptizati unctum chrismate?
- 6 Candela accensa cur detur tangenda baptizato?
- 7 Osculum olim dabatur baptizato.
- 8 Eucharistia statim post baptismum olim porrecta, etiam parvulis sub specie sanguinis. Cur intermissa?
- 9 Crux ad collum appensa jugiter delata à Moysibus.
- 10 Agnei Cerei cur consecrentur à Papa in festis Paschalibus.

A B initio Ecclesiæ, fuerunt per eam statuta plures cæremonia sacra in collatione Baptismi; idcirco nunc oportet declarare: quid significant, tangere nares, & aures saliva, sal ori imponere, & ceteræ cæremonia sacra, quæ in Baptismo solemniter adhibentur? Ex variis responsis doctissimi nostri Cleri; & ex congestis per Hierolexon. Magri in Verb. Baptismus; & per Casalium de Veterib. Sacr. Christ. Ritibus d. part. 1. cap. 5. de Sacram. Baptismi, sequentes explanationes sacrarum cæremoniarum collegi, & hic eas notare volui; ex quarum lectione, quamvis aliquæ non sint in usu, facile est intelligere sensus, & mysteria earundem sacrarum cæremoniarum, quæ in Baptismo ab ecclesiâ Catholica adhibentur; & quas intra annum explicari convenit per Parochos suis Plebibus, ut majorem venerationem, & devotionem acquirant erga hoc tam necessarium Sacramentum. Itaque Sacerdos exsufflat in faciem infantis; juxta illud: In nomine meo Demonia efficiunt. Marc. 16. scilicet ad fugandos demones, quorum infans reputatur mancipium ob originalem culpam.

Signatur pollice sacerdotali frons, & pectus infantis cum signo Crucis. Ut demones de cætero vereantur pugnare cum Catechumeno. Tertullian. lib. de Resurrect. carnis.

Imponit Sacerdos manum super caput infantis, quia olim lavabantur capita baptizandis in Dominica Palmarum, quæ dicebatur Capitilavium; ob reverentiam futuri Sacramenti. Ibid. lib. 1. Ecclesiæ. offic. cap. 27. de Domin. Palm. Fuit postea prohibita Ann. 813. in Concil. Mogunt. 2. quia aliqui credebant, eam ablutionem esse Sacramentum.

Immittitur Sal benedictum in os baptizandi, ut ejus gustu condimentum sapientiæ percipiat. Hidor Hyspal. lib. 2. de offic. cap. 20. Ut lingua Christiani, quâ

quasi sacra efficiatur, & Deum benedicere, numquam autem maledicere, pejerare, vel blasphemare audeat, diximus in casu Prudentiali. Quam grave peccatum sit Blasphemia? In Decisionibus Miscellaneis.

Recitant symbolum fidei Adulti baptizandi, vel Patrini pro infantibus, quia semper in Catechumenis fidei professio precedere debebat Baptismo; & Eunuchus petenti Baptismum Dixit Philippus: Si credis ex toto corde licet: & respondens, ait: Credo Filium Dei esse? *ESU MCHRISTUM. Act. 8.*

Tanguntur aures, & nares baptizandi saliva oris sacerdotis, dicendo Ephetha, quod est adaperire; siquidem Nares tanguntur, quia statim divina cognitionis odor percipitur: quod autem ex sputo aures, quia nos ad Dei verbum percipiendum paratas illas offerimus. Ita S. Ambros. lib. de Sacr. cap. 1. De dicto verbo Ephetha vide explicationem Rabini De Instit. Cleric. lib. 1. cap. 27. relatum in cap. Postea tanguntur. 68. De consecrat. dist. 4.

Fiunt abrenunciationes Sathanae, operibus, ac pompis ejus, per Apostolos instituta; ideo statutum in lib. 3. Constitut. Apost. cap. 18. quod, Qui baptizatur, sit ab omni impietate alienus, heres Dei Patris, Coheres Filii sui, qui renunciaverit Sathanae, & Demonibus, & fraudibus suis. Idem in lib. 7. cap. 40. & 41.

Ungitur baptizandum in pectus, & inter scapulas in modum Crucis; ex instituto Apostolorum. Card. Baron. Anno 35. & ibi Spodan. num. 11. & significat internam unionem Spiritus sancti lib. 3. Constitut. Apost. cap. 17.

Fit triplex interrogatio, an credat? Ut triplicem maculam, cordis, oris, & actionis trina confessio aboleat. S. Ambros. lib. de Spiritu Sancto cap. 11. Et est desumptum ex triplici responsione Petri de Christi dilectione. S. Ambros. lib. 2. de Sacram. cap. 7.

Sacro Chrismate ungitur infantem in summitate Capitis in modum Crucis; quia Spiritus Sanctus, qui per illud Chrisma sua virtutis admixtione sanctificat credentes, & baptizato? *ESU*, statim super illum in Columba specie descendit. Raband. lib. 1. de Instit. Cleric. cap. 28. & quia Ideo nos unxit Christus, nam luctatores contra diabolum fecit. S. Augustinus tract. 33. in Joann. & etiam quia Nos tanquam suos unxit oleo letitiae. S. Chrysost. Hom. ad Neophyt.

Imponit Capiti ejus linteolum candidum loco Vestis albæ. Mos antiquissimus fuit, baptizatos statim induere vestibus albis, de quibus Lactantius de Resurrect. Domini.

Fulgentes animas vestis quoque candida signat;

Et grege de niveo gaudia Pastor habet.

Et S. Paulinus sic cecinit in epist. 12. ad Sever.

Inde parens sacro ducit de fonte Sacerdos.

Infantes niveos corpore, corde, Habitu.

Signat Vestis alba Innocentiam, quæ in Baptismo confertur. Origenes hom. 12. in Exod. Item spiritualem nativitatem, & Resurrectionem futuram; nam in Resurrectione Domini apparuerunt Angeli induti Vestibus albis. S. Augustin. serm. 63. de Temp. Item libertatem à demonis servitute. Item S. Augustin. lib. 4. de Symbol. ad Catechum. cap. 9. Et S. Cyrill. Jerosol. in Procatech. Portabatur autem Vestis alba septem diebus, ut septem Spiritus sancti dona, quæ in Baptismo infunduntur significarent. Deponebatur octava die Paschæ, quæ ideo vocatur

4 Dominica in albis, de qua S. Aug. serm. 157. Paschalis solemnitas hodierna festivitate concluditur; & ideo

hodie quoque Neophytorum habitus commutatur; ita tamen, ut candor qui ex habitu deponitur, semper in corde teneatur. Imponebatur, ultra Vestem candidam, Sacrum etiam Velamen in capite baptizatorum ob reverentiam Chrismatis, in quo erat Filium puerperum, ut Christi passionem indicaret, à qua omnis virtus Baptismi, & illud pariter deponerent die octavo. S. August. serm. 160. in Dom. Octav. Paschæ. Albin. de Divin. offic. capit. de Sabbato Sancto. Duravit usus Velaminis sacri usque ad annum 1090. post quem Ecclesia introduxit, ut albo Gossipio abstergeretur caput baptizati sacro Chrismate unctum. Vicecomes de Antiqu. Baptism. rit. lib. 5. cap. 17.

Postea Sacerdos dat baptizato, vel Patrino candellam accensam; ad significandum, oportere Ut sic luceat lux vestra coram hominibus, ut videant opera vestra bona. Ivo Carnotensis serm. de Sacram. Neophyt. Et ad denotandas Nuptias spirituales contractas ab anima cum Christo. S. Cyrill. Jerosol. Pro Catech. ad Baptiz. ibi: Et sponsales lampades vobis donatae.

Dicitur Vade in pace, & Dominus sit tecum; vice osculi, quod olim baptizato infigebat Minister. S. Cyprian. epist. 59. ad fid. episc. tum ad innuendam pacem, gratiam, & charitatem Christi, tum ad significandam parentelam, & cognationem spirituales in initam in Sacramento. Tertullian. de Veland. Virgin Cardin. Baronius Anno 294. Et omnes adstantes congratulabantur. Nicephor lib. 3. Hist. Eccles. cap. 37.

Antiquitus baptizati statim introducebantur in Ecclesiam ad audiendam Missam; & ad Sanctissimam Eucharistiam recipiendam. S. Clemens Papa Primus epist. 3. de off. Sacerd. Et S. Dionys. Areopag. de Eccl. Hierarc. cap. de Baptism. Imò etiam parvuli communicabantur sub specie Sanguinis tantum; & ideo jejuni portabantur ad Baptismum. Hug. Victorin. lib. 1. de Sacram. cap. 20. S. Augustin. ad Bonifac. contra Hæres. Pelagi. Eminent. Cardin. Brancatius in Dissert. de Sacro Viatico pag. 146. Sed quia sequebatur aliquando irreverentia, ob rejectionem Sanguinis, ceperunt Sacerdotes dare parvulis simplex vinum non consecratum, de quo Alcuin. & Magrius in suo Hierolexic. Verb. Baptismus. col. 3. in princ. Deinde imponebatur in capite baptizati sertum, seu corona. Sever. Alexandr. lib. de Sacram. cap. 20. & erat in signum victoriæ, & dignitatis Regalis. S. Gregor. Nazianzen. Orat. 23. in laud. Heron. & Orat. 40. in S. Baptism. Dabatur etiam baptizatis lac, & mel. Tertullian. de Corona milit. cap. 3. & libr. 1. advers. Marcion. cap. 14. ad denotandam simplicitatem, & novitatem vitæ juxta illud. 1. Petr. 2. Sicut modo geniti infantes, rationabiles sine dolo lac concupiscite, ut in eo crescatis in salutem. Et ad significandam dulcedinem Evangelicæ legis, post habita austeritate legis, Moysæ. S. Hieron. in Isa. cap. 55. Et ideo optimè S. Agnes ad Tyrannum dixit: Lac, & mel ex ejus ore sumpsi. Lect. Brev. 21. Januarius. ex S. Ambros. serm. 90. Et usque ad præsens hanc ceremoniam observant Æthiopes. Magrius d. Verb. Baptismus. col. 3. Et Moschi ulterius imponunt baptizatis ad collum crucem ex auro, vel alio metallo, quam jugiter portant cum summa devotione, ita ut, si quis in morte eam non haberet, privaretur Ecclesiastica sepultura; & quamvis sint proclivi in veniorem, non audent peccare, nisi deposita illa Cruce. P. Menochius in Storeis Cent. 1. cap. 95. Dabant

Baptizati

Baptizati stipem; seu eleemosynam Sacerdoti, quem etiam excipiebant convivio cum Patrinis, S. Gregor. Nazianz. *Orat.* 40. in *Baptism.* quod fuit prohibitum in *Moguntin. Concil.* 2. cap. 16. Et iisdem baptizatis donabantur imagines Agni in cera alba benedicta, ut intelligerent, se propter Agni Christi Domini acerbissimam mortem, pro humano genere obitam, salutaribus Baptismi aquis ablutos fuisse; & studerent, se Christianarum virtutum officia, & præcipue mansuetudinem, quæ in Agno elucet, omnibus demonstrare. Durand. in *Rat. div. offic.* Hinc Romæ servatur mos consecrandi Agnos Cereos per Summum Pontificem primo anno sui Pontificatus, deinde in quolibet septennio, feria tertia Paschæ, & illos solemniter distribuendi Sabbato in Albis, quia eo die noviter baptizati tanquam Agni novelli iisdem sacris imaginibus cereis donabantur. Calalius d. part. 1. cap. 5. pag. 50. & Hierolexic. Magrii *Verb. Agnus Dei.* col. 3. Vide de benedictione Agnorum Dei & ex cera alba purissima, quam facit Papa eruditiones plures à me collectas de *Sacrificio Missæ Decis.* 42. num. 65. Tandem per Notarium fiebat registratio nominum baptizatorum; qui etiam celebrabant Anniversarium diem sui Baptismi, sumpto exemplo à Gentilibus, qui recolebant festum diem *Nominalium*, nempe in quo sibi nomen fuerat impositum. S. Gregor. Nazianzen. *Orat.* 40. in *S. Baptism.* & Tertullian. de *Idololat.* cap. 16. Hierolexic. Magrii d. *Verb. Baptism.* Calalius d. part. 1. cap. 5. & Joseph. Vicecomes de *Antiqu. Baptiz. Ritu.* Hodie Parochi notant diem Baptismi, & valet ad probandam ætatem. Barbosa de *Paroch.* cap. 7. num. 4. Rotapart. 2. recent. decis. 699.

DECISIO XLVI.

ARGUMENTUM.

Quia frequenter scribunt Historici ex Mulieribus monstra nasci, quæ an baptizanda sint, multi dubitant; ideo in præfenti Decisione referuntur octo genera Monstrorum, de quibus in summario, & docetur, quæ sint capacia Baptismi.

SUMMARIUM.

- 1 Centauri, Hippocentauri, seu Onocentauri quidnam sint?
- 2 Fauni, Satyri, & Homines Piloſi an dentur?
- 3 Tritones & Homines Marini an reperiuntur?
- 4 Nymphæ, Nereides, Sirenes, seu mulieres marinæ an dentur?
- 5 Cynocephali qui sint?
- 6 Nani Pigmei, & Pumili homines an, & ubi existant?
- 7 Gigantes an dentur, ubi, & quomodo gignantur?
- 8 Androgyni, & Hermaphroditi qui sint? & unde dicantur?

TEstantur historiae non semel à puerperis edita esse monstra; ideo hæc materia Monstrorum plenè est explicanda; & pro fundamento proponitur Casus: Non puerum, sed Monstrum peperit puerpera. Vocatur Parochus ad baptizandum. Quæritur, quid ei agendum? Pro intelligentia hu-

jus casus, & antequam deveniatur ad ejus resolutionem, cum ex Philosophis, Medicis, & Historicis plura scripta fuerint de Monstris; ne Parochos lateant ea, quæ naturam, causas, & qualitates Monstrorum attingunt; & ut facilius discernere, ac judicare valeant, quid sibi faciendum circa administrationem Baptismi, si aliquando casus baptizandi aliquod monstrum eveniat; placuit sequentia dubia, breviter tamen proponere, & dilucidare.

DUBIUM I.

An dentur Centauri, Hippocentauri, & Onocentauri.

Centaurosum nomine censentur Monstra illa, quæ habent externam speciem hominis proportionate; & pro alia medietate Bestiæ: adeo ut monstra illa, quæ referunt speciem semihominis, & semiequi, appellantur Hippocentauri; quæ verò semihominis, & semiasini figuram portant, Onocentauri dicantur. Hæc monstra reperiri alii negant, alii affirmant, alii dubitant.

Quod non dentur hæc monstra in rerum natura autumati sunt Tullius lib. 1. *Tuscul. Quæst.* & lib. 2. de *Natur. Deor.* Lucretius Poeta lib. 4. Solinus cap. 13. Seneca lib. 8. *epist.* 59. Galenus lib. 3. de *Usurpat.* & Justinian. Imper. in *Institut. tit. de inutilib. stipulat.* §. 5. ibi: *Aut si quis rem, quæ in rerum natura non est, aut esse non potest, dare stipulatus fuerit, veluti Stichum, qui mortuus sit, quem vivere credebat, aut Hippocentaurum, qui esse non possit, inutilis erit stipulatio.* Idem docent Celsus, Accursius, & alii DD. in l. *Si ita stipulatus.* 97. de *Verb. obligat.* Ac tenuit S. Augustinus lib. 18. de *Civit. Dei* cap. 13. ibi *Fabula ficta sunt de Triptolemo, &c. De Minotauris &c. De Centauris, quod equorum, hominumque fuerit natura conjuncta.*

Dari autem Centauros, Hippocentauros, & Onocentauros arbitrati sunt ex scriptoribus antiquis Plinius lib. 7. *natur. Hist.* cap. 3. Ælian. lib. 17. cap. 9. *Hist. Var.* Plutarch in *convivio Sapient.* & S. Hieron. in *Vita S. Pauli Primi Eremitæ* cap. 6. ubi refert, Divum Antonium euntem ad invisendum S. Paulum, obvium habuisse Hippocentaurum in deserto, à quo sibi iter fuit ostensum; quamvis dubitaverit, an fuerit Diabolus. Sed Scriptura Sacra in *Isaia* cap. 34. *Vers.* 14. ait: *Et occurrent Dæmonia Onocentauris, & Piloſus* (id est, Satyrus) *clamabit alter ad alterum.* Ex modernis verò scriptoribus hanc opinionem tenet Aldrovand. in *Hist. Monstror.* cap. 1. de *Homine.* Deltius *Comment.* in *Hercul. Oeteum.* Joan. Euseb. Nierimberg. lib. 5. *Hist. Natur.* cap. 8. Georg. Stengelius de *Monstris* cap. 2. §. 17. Theatrum vitæ humanæ *Verb. Monstrum.* Torreblanca lib. 2. cap. 32. Majolus in *Dieb. Canicul. Colloq.* 2. & alii, quos citat, & sequitur P. Calpar Schottus in *sua Physica Curiosa* lib. 3. cap. 1. §. 2. ductus attestationibus, & exemplis Aristot. lib. 2. de *Hist. animal.* Plinii lib. 7. *Hist. Natur.* cap. 3. Olai Magni lib. 21. *Hist. Septentr. in Proem.* & in cap. 1. & Pindari *Oda Pyth.* 2. ubi affirmat in Thessalia circa Montem Cælium quandam Virum nomine Centaurum se commiscuisse cum equabus, indeque sobolem utrique parenti similem fuisse editam, Matri infernæ, Patri superenæ, ideoque Hippocentaurum vocatam, nempe natam ex Equâ, & Centauro.

Dubitant verò de veritate utriusque opinionis Ælian. lib. 17. cap. 9. *Hist. Animal.* Cardin. Baron.

Anno

Anno 343. & alii apud Lælium Bisciol. lib. 12. Horar. subscisv. cap. 4. putantes, esse potius Potetarum figmenta, & vanam simplicis popelli persuasione, derivatam ab inspectione prima sessorum in equis, quos medios homines, & medios equos stantes à longis existimaverint; quod quidem accidit R. P. Aloylio Carniolo Soc. Jesu religiosissimo Viro, & mihi, 25. ab hinc annis, iter simul habentibus occasione Visitationis hujus Dicecesis, in montibus septem Communium, ubi à longè aspeximus virum quandam carbonarium stantem, & habentem à pedibus usque ad ventrem sellisterium sibi inhaerens; adeò ut ex abscondita inferiori media parte corporis, videbatur esse Centaurus, & nobis risus causam dedit.

Affirmativam opinionem credimus veriorē ob multiplicia Historiarum exempla, de quibus idem Schottus d. lib. 3. cap. 1. §. 2. lib. 5. cap. 27. Vers. Seminis confuso. Ubi ita scribit: In peruviana Historia regionis illius locis finis eximia magnitudinis cum mulieribus comiserit; indeque oriri Monstra capite, & pudendis humanis; manibus verò, & pedibus finis, reliquoque corpore hirsuto, sine voce articulata. Et ex alio succellu relato per Fortunium Licetum, (olim Lectorem in hoc Archigymnasio Patavino, & Magistrum meum) in suo libro de Monstris lib. 2. cap. 68. nefarium quandam se commiscuisse Vacca, & ex ea generasse, non Vitulum, sed puerum; qui fuit baptizatus, & Christianam pietatem colebat; solitus tantummodo ruminare herbas, & pascere prata. An autem Hippocentauri, & Onocentauri, si nascantur, sint baptizandi, dicemus infra in responsione ad Casum.

DUBIUM II.

An dentur Fauni, Satyri, & Homines Pilosi?

DE Satyris, Faunis, & Pilosis animalibus, speciem humanam præferentibus, frequens est memoria apud antiquos auctores, Plinium lib. 7. cap. 2. Plutarc. in Vita Scyllæ, Diodorum Siculum lib. 1. Biblioth. de Ofrid. Alian. lib. 16. S. Hieronym. cap. 7. in Vita S. Pauli Eremitæ; & Isaiam cap. 13. Vers. 20. & d. cap. 34. Vers. 14. & alios relatos per eundem P. Schottum in Physic. Cur. d. lib. 3. cap. 2. Et ex modernis de iisdem animalibus mentionem faciunt Nieremberg. lib. 5. Hist. Natur. cap. 9. Giral. Hist. Deor. Syntag. 15. Delrius lib. 2. Disqu. Magic. q. 27. sect. 2. Natal. Comit. lib. 5. Mytholog. cap. 8. Theatr. Vitæ Human. Verb. Satyrus, & Torreblanca lib. 2. Disquisit. Magic. cap. 33. Qui omnes censent dari quidem Faunos, Satyros, & Homines Pilosos, sed esse animalia sylvestria salutationibus, & venereis turpibus actibus propensa; ut ex Alberto Magno notat Nieremberg. d. lib. 5. c. 9. quæ quidem absque dubio expertia sunt ratione, & incapacia Sacramenti Baptismi.

DUBIUM III.

An dentur Tritones, & Homines Marini?

TRITONES, seu Homines marini sunt homines Pisciformes, qui nascuntur in mari; Oceanus enim non minus, quam Terra est ferax Monstrorum, & de his mentionem faciunt Plinius lib. 9. Hist. Nat. cap. 5. Alex. ab Alexandro lib. 3. Genial. Dier. cap. 8. Gelsner. de Aquatilib. 4. Nic. Doct. Clericali Tom. 1. Lib. 1.

remberg. d. lib. 5. cap. 14. Et Ramusius tom. 1. Navigat. refert in Littore Æthiopico, ultra bonæ spei Promontorium fuisse repertum Piscis cadaver homini persimile, homine tamen longè magis procerum, cui cutis erat squamis contexta, capilli durissimi. Et Olaus Magnus lib. 21. cap. 1. tradit. In Norvegia Oceano marina quædam monstra esse, quibus est humana facies, simul cum Monachorum cuculli quadam similitudine. Petr. Hispanensis part. 1. cap. 22. refert ad Renatum Regem allatum fuisse Marinum hominem. De alio testatur Guicciardin. in descriptione Belgii. Anno 1523. tertio die Novembris repertum fuit Romæ in Ripa majore marinum Monstrum hominiforme usque ad umbilicum, deinde Piscis bifida cauda, in semilunæ speciem recurva. Alia exempla habentur apud P. Schottum d. lib. 3. cap. 3. ubi ponit quatuor effigies, & de his non est dubitandum, esse irrationabilia animalia, & nullatenus baptizanda.

DUBIUM IV.

An dentur Nympha, Nereides, Sirenes, seu Mulieres marinae?

HI nominibus significantur marina monstra feminea, quæ frequenter in Oceano visa, & reperta sunt; Pisces scilicet speciem humanam ostentantes, sed elegantissima forma ad instar mulierum. Describuntur à P. Athanasio Kircherio in Itinere exstatico 2. Dial. 3. cap. 1. pag. 623. his verbis: Cerne caput hujus femella, longa quadam Casarie, at minimè pilosa, sed in cirros quosdam carnosos, & pulposos distensa, vestitum. Vides faciem quidem pulchram, oculorum vivacitate decoram, & blandam; sed qui ad decoris complementum unice desiderabatur, naso destitutam. Brachia solitis hominum longiora; manusque non in digitos more humano discretas, sed adinstar pedum anserinorum cartilagine interceptas, ad natandum à natura sic constitutas. Aspicere rotundas, & tumidas mamillas; quam candore niveo pectus, venterque niteant; quanto splendore coruscant. Sexus tamen discrimen ob caudam piscis, eamque prelongam, cum qua corpus terminat. De his speciosis monstris marinis loquuntur Plinius Nat. Hist. cap. 5. Alex. ab Alexan. lib. 3. Genial. Dier. cap. 8. Majolus in Dieb. Canic. colloq. 9. & Schottus d. lib. 3. cap. 4. §. 1. & seqq. ubi §. 3. observat, Sirenes alias esse aquatiles, alias volatiles, quæ ex Pausania, & Suida in Mari prætereuntium aures cantilenis suis demulceant, & in mortis discrimen adducant: unde Ovidius lib. 3. de Arte amandi cecinit:

Monstra maris Sirenes erant, quæ voce canora
Quaslibet admittas detinere rates.

Cæterum apud Batavos fuisse Sirenem, quæ didicerat formare Crucem, venerari Christi Imaginem, & multa muliebria munia obire refert idem Schottus d. lib. 3. cap. 5. §. 3. Nihilominus non est credendum habuisse animam rationalem, quia & Phytici, & alia aves discunt fari, & simia solent crucem formare, & alia servitia facere; ideoque reputandæ sunt incapaces Baptismo supradictæ omnes Sirenes, Nereides, & Nympha. Tandem paucis ab hinc annis vidisse in Mare Æthiopiarum Piscem Mulierem appellatum; formæ scilicet staturæ, speciei similis mulieri, cum mamillis, brachiis, manibus, quinque digitis, & coxis, excepto capite, & pedibus, illud enim erat, quod habet Tinea, hi verò

K

resol-

resoluebantur in cauda piscium, testatur R. P. Johannes Antonius Cavatius Capuccinus in *Historia Regnorum Congi, Matamba, & Angola lib. 1. n. 132*. Typis data Bononiæ anno 1687, ubi sculpta ejus imago inspicitur.

DUBIUM V.

An dentur homines Cynocephali?

Homines Cynocephali sunt illi, qui habent caput caninum, & hos reperiri in India, & in Tartaria magna referunt Plinius lib. 7. cap. 2. Alianus *Hist. Anim. lib. 4. cap. 46*. Marcus Polus lib. 3. cap. 18. Vincent. Belluacens. lib. 3. *Specul. Hist. cap. 11*. & S. Augustin. lib. 16. de *Civit. Dei cap. 8*. & Isidor. lib. 11. *Etymol. cap. 3*. Porro Schottus cit. lib. 3. cap. 6. putat plures tabulas de his Cynocephalis esse confictas; & potius ex astutia, & vafritia alicujus nationis, eidem caninam fuisse faciem impactam. Quod si daretur casus de baptizando canicipite adulto, esset advertendum, ad vocem humanam, an intelligentiam, & usum rationis haberet. Quod si esset recens natus, omniaque alia membra humana haberet, & præcipue pectus, & cor; periculumque esset in mora, posset baptizari sub conditione, si homo es; ut dicemus cum Theologis infra. Plures Cynocephalos ortos refert Fortunius Licetus lib. 2. de *Monstris cap. 58*. ex Auctoribus ibidem per eum allegatis.

DUBIUM VI.

An dentur homines Nani, Pygmaei, & Pumili?

Nanos quotidie videmus etiam in regionibus nostris, præcipue apud Marchiones, Principes, & Reges; etsi non ita parvos, ut erat ille apud Ducem Bavarie, de quo refert P. Schottus d. lib. 3. cap. 7. §. 1. quod in Convivio ejusdem Cellitudinis fuit Nanus ipse armatus cum brevi hasta, & gladio accinctus, inclusus in artocreate vulgo *Pasticcio*, & sic portatus in Mensa: cumque Dapifer artocreas frangeret, inde Nanus erumpens, & stricto gladio super mensa, gladiatorum in morem saliens, omnibus risum, & admirationem intulit. Aliorum Nanorum pusillam staturam narrat Nierimberg. *Hist. Nat. lib. 5. cap. 16*. quos ipse in Aula Regis Hispaniarum viderat. Et Cardanus lib. 11. de subtil. asserit, se vivente circumferri solum in Italia virum perfectæ ætate, cubiti longitudine, in Plytaci cavea. Ego quoque Romæ vidi in domo unius ex Principibus dictæ Almæ Urbis Nanum ita pumilem, ut cum quid mali, vel insolentiæ alicui faceret, loco carceris reponeretur in cavea ex filis ferreis, & lignicolis constructa; quæ eundem inclusum, tanquam Plyttacum, in Aula suspensa continebat. Porro Nanos esse homines rationales, & capaces Baptismi quisque videt.

De Pygmaeis varii varia scripserunt. Horum esse magnum numerum in superiori Ægypto, unde Nilus profluit, scribit Aristoteles lib. de *Hist. Animal cap. 12*. Plinius *Natur. Hist. lib. 4. cap. 11. lib. 5. cap. 29. lib. 6. cap. 19. & cap. 30. & lib. 7. cap. 2*. Pomponius Mela lib. 3. de *Situ Orbis*, agens de Sinu Arabico, & Arabia urbibus ait: *Fuere interius Pygmaei, minutum genus, & quod pro satis frugibus contra græves dimicando defecit*. Idem scribit Alian. lib. 15. de *Animal. cap. 29*. & ex modernis Scriptoribus Nierimberg. lib. 5. *Hist. Nat. cap. 16, & 18*. & alii ex navigationi-

bus in Indias nostri, & præteriti sæculi, relati per Schottum d. lib. 3. cap. 7. §. 2. testantur reperisse, & vivisse Pygmaeorum nationes; & Pygmaeos dari concedit Licetus de *Monstris lib. 1. cap. 12*. E contra negant dari Pygmaeos Strabo lib. 2. *Geograph. Albertus Magnus, Cardanus, Aldovrandus, & alii apud Schottum d. cap. 7. §. 3. qui §. 4. eodem confutat, confirmando existentiam Pygmaeorum ex Scriptura Sacra, ubi Ezechiel cap. 27. Vers. 11. in descriptione Tyri Urbis ait: Filii Arabii cum exercitu suo erant super muros tuos in circuitu: sed & Pygmaei, qui erant in turribus tuis, pharetras suas suspenderunt in muris tuis per gyrum: ipsi compleverunt pulchritudinem tuam. En igitur Pygmaei à Titus vocati, & collocati in Turribus tum ad tutelam, quia erant eximii sagittarii; tum ad pulchritudinem; nam ad urbis majestatem, & splendorem maximè facit præfidiariorum è variis nationibus electorum numerus. Ita Nierimberg. d. lib. 5. cap. 18. Igitur his stantibus, censendi sunt Pygmaei capaces Sacramentorum, tanquam homines rationales, etsi pumili.*

Nihilominus P. Kircherus in *mundo Subterraneo lib. 8. sect. 4. cap. 4*. agens de demonibus subterraneis, qui solent apparere in regionibus septentrionalibus, & caliginosis, sub forma Nanorum, putat hos esse Pygmaeos. Sed à sententia Schotti non est recedendum, munita tantorum Auctorum, qui à testibus oculatis intellexerunt Pygmaeos veros homines existere, ultra Sacrae Scripturae auctoritatem.

DUBIUM VII.

An dentur Gigantes.

Affirmat Moyses in Sacra Genesi cap. 6. vers. 4. ibi: *Gigantes autem erant super terram in diebus illis. Et isti sunt potentes à sæculo viri famosi, ubi Cornelius à Lapide ita scribit: Burgensis putat gigantes fuisse demones humana specie indutos. Valesius putat gigantes fuisse filios demonum incuborum. Philo putat homines sceleratissimos vocari gigantes. Sed certum est, gigantes fuisse homines monstrofa statura, robore, latrociniis, & tyrannide insignes. Et paulo post subdit: Gigantes maximè generati sunt ex filiis Seth hi enim vocantur Filii Dei qui integerrimis erant viribus, & jam à primæva integritate degenerantes, summo amore, ardoreque libidinis, toti in terram, & ventrem projeti, filiabus Cain (hæ enim vocantur filie hominum) utpote pulcherrimis agglutinati sunt. Fecit enim libido, ut natura in iis omnem suam vim, & extremum potentia sua exfereret; & ita vastissimi, ac validissimi homines prognati sunt. Vide hic, ut robur aquæ, ac virtus vel vitium parentum in proles transfundatur. Rectè cecinit etiam Poeta Horatius lib. 4. carm. 4.*

*Fortes creantur fortibus:
Est in juvenis, est in aquis patrum
Virtus, nec imbellem ferocem
Progenerant Aquila columbam.*

Et de hoc vide infra Decif. L. n. 6. Exploratores quoque reversi à terra Sancta dixerunt populo Hebræo: Num. cap. 12. vers. 34. *Populus, quem aspeximus, proceræ staturæ est: ibi vidimus monstra quadam filiorum Enach de genere Giganteo, quibus comparati, quasi locustæ videbamur. Et omisiss pluribus aliis attestacionibus Scripturae Sacrae de quibus in Bibl. Concordan. nota est statura Gigantea Goliathi*

Goliathi Gethæi Palestini, quem occidit David. 1. Reg. 17. 4. Quare relictis fabulis de Atlante, de Bryareo, de Polyphemo, de Orione, & similibus, dari Gigantes testantur Pompon. Mela lib. 3. de Situ Orbis cap. de India. Solinus in Polyb. cap. 5. Plinius lib. 7. cap. 16. S. Augustinus de Civit. Dei cap. 9. ubi Ludovicus Vives affirmat vidisse dentem molarem S. Christophori in ejus Templo, pugno majorem. Plurima autem exempla hominum giganteæ stature horum temporum, præcipue in Indiis Orientalibus, & Occidentalibus refert ex fidissimis testibus P. Schottus in sua Physica Curiosa d. lib. 3. cap. 8. ubi §. 6. subdit, caulam, cur Gigantes nascantur, proscriptis tabulis, & commentis Judaicis, esse semen utriusque genitoris copiosum, crassum, calidissimum, spiritibus affluens, & seri expert. Alia pariter exempla non injucunda recitat Antonius Masinus Bononiensis in Schola Christiani cap. 35. de reperiis gigantum cadaveribus, & ossibus; quorum unum Cranium capiebat modium tritici. Hos igitur esse baptizandos, quatenus fidem amplectantur Christianam, nemo inficiabitur.

DUBIUM VIII.

An dentur homines Androgyni, & Hermaphroditi.

Androgyni sunt Mari-fœminæ, participantes utrumque sexum, sic dicti ab ἀνδρ, quod virum, & γυνή, quod mulierem significat. Hermaphroditæ verò dicuntur à Mercurio, quem Græci vocant Ἑρμῆς, & à Venere, quam iidem ἀφροδίτη dicunt; quoniam Venerem à Mercurio compressam autumant, talem prolem genuisse, quæ sexum utrumque participat. De horum existentia ita scribit Aristoteles lib. 4. de Generat. Anim. cap. 4. Nonnulla etiam duplici genitali, altero maris, altero fœminæ nascuntur. Plinius lib. 7. cap. 2. & 3. & Nierimberg. Hist. Nat. lib. 8. cap. 6. notat, plures Hermaphroditos in Virginia Americæ Provincia nasci; & Schottus in cit. lib. 3. cap. 10. recensitis Historiographorum, & Medicorum testimoniis, subdit, unum fuisse Hermaphroditum, qui tanquam fœmina nupsit Viro, ex quo filios, filiasque peperit, & nihilominus ancillas comprimebat, & ex iis generabat: quem commemorat etiam Licetus de Monstris lib. 2. cap. 53. ubi narrat anno 1561. in Scotia fuisse Androgynam, quæ hæcili filia uterum implevit. Similem fœminam ego comperi in Visitationibus hujus Diocesis Patavinæ, cujus maritus attestabatur mihi, eandem ultra vas fœmineum, habere etiam virile membrum, quo ipsa alias fœminas comprimebat, de qua etiam mentionem feci in meis Decisionibus de Penitentia Decis. 43. num. 6. Causam hujus monstruositatis nonnulli referunt in influxum syderum, dicentes tunc præcipue Androgynos formari in utero materno, quando fit conceptus tempore conjunctionis Mercurii, & Veneris in signis bicornibus, cujusmodi sunt Gemini, Virgo, Sagittarius, & Pisces. Sed verius est Hermaphroditarum causam provenire ab ubertate materiæ feminæ in utroque genitore; qua effusa facultas formatrix æqualibus viribus in utramque materiam incumbit, & sic in uno, eodemque fœtu utrumque sexum imprimit. Ita Majol. Colloq. 3. ex Alberto Magno lib. 18. de Animal. tract. 2. cap. 3. Quando autem Hermaphroditæ possint

Doct. Clericali Tom. 1. Liber 1.

contrahere Matrimonium vel Sacros Ordines sumere, non est hic locus decidendi; videantur Doctores in 1. Quaritur. ff. de stat. homin. Moralistæ de Sacram. Ordin. & Matrim. & ex Theologis Maftrius in 4. sentent. disp. 7. num. 427. & Eminentiss. Cardin. de Lauræa de Ordin. disp. 9. num. 13. nec non prædicta mea Decis. 43. de Penitentia, in qua copiosè tractavi hanc materiam de Hermaphroditis, declarando varia genera eorundem, & signa à Medicis tradita ad cognoscendum, an prævaleat sexus masculinus, vel fœmininus ad effectum tum succedendi in fidei-commis, tum recipiendi Ordines Ecclesiasticos, vel contrahendi Matrimonium. Satis enim est hic docere, non esse difficultatem circa Baptismi collationem sive baptizetur tanquam mas, sive tanquam fœmina: imò si sexus cognosci non possit, potest imponi nomen sive masculinum, sive fœmininum ad arbitrium baptizantis, eò quia (ut diximus suprâ in Decis. 44. num. 11.) sunt rationes, & Doctores pro utraque opinione; apud Gobat de Baptism. tract. 2. num. 338. & 339. nec non num. 429. ubi advertit ex Soto in 4. sent. dist. 1. q. 5. art. 8. Vers. Postremum denique; cuidam fœminæ in proventa ætate prominuisse foras sexum masculinum; & plurimas consimiles mutationes de fœminis in mares narrant Tiraquell. de Leg. Connu. l. 1. num. 100. & 101. Delcius Disquis. Magic. lib. 2. q. 22. docentes è contra non reperiri apud aliquem, quod vir mutatus fuerit in fœminam, quia natura tendit ad id, quod est perfectum. Et si Licetus de Monstris d. lib. 2. cap. 54. relatis pluribus exemplis puellarum, quæ sexum masculinum sunt postea asscuctæ, subjungat etiam masculos fœmineam naturam induere posse, ex testimonio Ausonii Epigram. 68. cui tamen obstat illud vulgare: Pistoribus, atque Poetis fuit semper fingendi potestas. Porro si daretur casus, quod Monialis professa mutaretur in virum, ipsa egredi deberet Monasterio; & ducere posset uxorem, quia vota facta de castitate servanda tanquam fœmina, non sunt extendenda ad statum masculinitatis, nisi renoventur, ut dixi in d. Decis. 43. de Penitentia, & scribit Diana part. 5. tract. 14. resol. 49. Quæ sedet in Coord. tom. 7. tract. 1. resol. 341. ubi allegat Texedam, & Torreblan. pro se contra Portellum. Et Pignatellus tom. 4. consil. 34. ubi ait, nostra ætate Affili hunc casum evenisse; & probat, professionem fuisse ab initio invalidam, quia Monialis ab initio erat vir, quamvis non constaret de sexu virili, tanquam abscondito, & in natura sub membranis retento; qui postea vi caloris naturalis foras erupit, quando facta est mutatio sexus; & de hac penis eruptione agit copiosè idem Licetus d. lib. 2. cap. 54. & ex Doctrinis Medicorum prædicta mea Decis. 43. de Penitentia, non absque magno studio extensa.

DECISIO XLVII.

ARGUMENTUM.

Declarantur aliæ plures species Monstrorum in Summario nominatorum. Quaritur an Diabolus possit mutare homines in bestias, & quot, ac quibus modis. Disseritur de Nabuchodonosore transmutato in bestiam. Referuntur partus numerosi variarum Mulierum.

K 2

SUM-

SUMMARIUM.

- 1 Caudati homines qui sint?
- 2 Auriti qui sint?
- 3 Astomi, Brachistomi, & elingues qui sint?
- 4 Monoculi qui?
- 5 Acephali qui?
- 6 Polycephali qui? & quomodo prædicti omnes sint baptizandi?
- 7 Homines mutati in belluas an dentur?
- 8 Diabolus quot, & quibus modis mutet homines in bestias?
- 9 Nabuchodonosor quomodo mutatus in bestiam?
- 10 Partus numerosi mulierum an dentur? Exemplum eorumdem.

PRæter supra relata genera Monstrorum, remanent adhuc alia multa, quæ explicatione egent ad complementum hujus narrationis. Ideo Quæritur

DUBIUM IX.

An dentur homines Caudati, Auriti, Astomi, Brachistomi, Elingues, Monoculi, Acephali, Polycephali?

CAUDATI homines sunt illi, qui nascuntur cum cauda ad instar canum, vel equorum, de quibus Plinius lib. 7. cap. 2. prop. finem; & Nierimberg, lib. 1. de Miracul. Europ. cap. ult. Schottus in sua Physica Curiosa d. lib. 3. cap. 11. §. 1. ubi hac, ait, pœna punitos Anglos, qui caudas piscium projecerunt in faciem S. Augustini Apostoli illius Regni. Et lib. 5. cap. 29. §. 2. ex Polydor. Virgil. Hist. Anglic. lib. 13. narrat quod impij homines inciderunt, contemptus causa, caudam equi, super quo S. Thomas Cantuariensis Archiepiscopus, coactus ab Henrico Rege exulare, equitabat, quare in punitionem, eorum descendentes nascebantur caudati.

2 Auriti sunt illi, qui natura reportant aures in effusam magnitudinem dilatatus, de quibus ex Plinio, Solino, Pigafetta, & Nierimbergico lib. 8. Hist. Nat. cap. 1. loquitur P. Schottus d. lib. 3. cap. 1. §. 3. referens reperiri homines, ac mulieres cum auribus sic expansis, ut in altera extensæ jaceant, altera tegantur.

3 Astomi sunt, qui carent ore. Brachistomi, qui parvum os habent. Elingues, qui vel lingua carent, vel ejus usu privati sunt. De his scribunt Meila lib. 3. Ethiopia, Plinius lib. 6. c. 30. & Solinus cap. 43. ex antiquis. Inter recentes Nierimberg, lib. 8. Hist. Nat. cap. 1. dicens, quod prædicti Astomi nutriuntur ex odore florum, fructuum, & herbarum, quas olfactui, & naribus, non stomacho condiunt. De Astomis credere hoc est difficile; non ita de cæteris; videmus enim mutos, qui gestibus, atque nutibus exprimunt ad vivum sensus suos, ut notat Schottus d. lib. 3. cap. 11. §. 3. Et ego dixi de Pœnit. Decif. 22.

4 Monoculi sunt, qui unum tantum oculum in fronte portant, de quibus Plinius lib. 7. Hist. Nat. cap. 2. Aul. Gell. lib. 9. cap. 4. & Solinus cap. 25. & 43.

5 Acephali sunt illi, qui caput non habent; quos vidisse testatur S. Augustinus serm. 33. ad Fratres in Eremita, dicens: Ecce ego jam Episcopus Hipponensis cum quibusdam servis Christi ad Ethiopiam perrexi, ut eis sanctum Christi Evangelium prædica-

rem; & vidimus ibi multos homines, ac mulieres capiti non habentes, sed oculos grossos fixos in pectore; cætera membra æqualia nobis habentes. Et paulo post: Vidimus, & in inferioribus partibus Ethiopia homines unum oculum tantum in fronte habentes. Porro Aldrovandus credit, prædictos populos non esse re vera Acephalos, seu sine capite, sed solum sine collo; ubi idque caput ita immediate connexum busto, ut os, & oculi appareant esse in pectore; quod verissimilius videtur; ita enim necessarium est homini caput, omnium sensuum interiorum, externorumque sedes, ut sine illo homo subsistere nequeat. At Licetus d. lib. 2. de Monstris cap. 30. nonnullorum Acephalorum exempla, & effigies ponit.

Polycephali è contra sunt homines bicipites, qui nascuntur cum duobus capitibus, quorum exempla plurima ex Historicis antiquis, & modernis leguntur apud Schottum in Phys. Cur. lib. 5. cap. 2. §. 1. & 2. ubi §. 3. ex Aldrovando ponit aliud Monstrum hepracephalon. id est natum cum septem capitibus, & septem brachiis anno 1587. in regione Novarensi, & consimile anno 1625. in Oppido Fori-Julii Pordenone appellato. Horum monstrorum varia, & admiranda exempla, ac figuras reperiet curiosus Lector, etiam apud eundem Fortun. Licetum de Monstris d. lib. 2. cap. 52. Causam autem horum monstrorum censent Philosophi, ac Medici esse ubertatem Materie seminalis in loco angusto immixta, ubi natura gemellos componere vult, sed elaboratis duobus capitibus, cum ob angustiam uteri non possit integra duo corpora fabricare, cessat ab opere, applicando totam materiam uni corpori, quod solet esse justo crassius. Ita Schottus lib. 5. cap. 30. §. 2. Quod ad Baptismum attinet, dubitari potest tantummodo de Polycephalis; sed in his, ut dicemus infra, caput principale est absolute tingendum aqua lustrica; minus verò principale, sub conditione, si es alius homo rationalis, est baptizandum, ut docet Gobat de Baptism. num. 276.

DUBIUM X.

An dentur homines mutati in belluas?

OPe demonis viros, ac mulieres mutari in belluas notissimum est ex pluribus auctoribus sacris, atque profanis, à quibus infinita prope modum exempla transcribit P. Schottus in Physica Curiosa lib. 1. cap. 26. per totum; ibi videnda; & lib. 3. cap. 20. nec non Licetus ubi supra lib. 1. cap. 13. & lib. 2. cap. 73. Quod quidem triplici modo fit à diabolo. Primo occultando personam, quam vult transmutare, eamque subtrahendo ex aliorum oculis, & ejus loco seipsum, sub figura bestie ex aere compositæ, sistendo. Secundò aptissimè circumdando exuvias ferarum illis ipsis, quos sub bestiarum forma vult apparere. Tertiò effigiem belluinam ex aere componendo, & illam singulis membris hominis imitandi applicando; itaut phantastica effigies cooperiat totam personam; quam qui videt, bestiam credit videre; & hinc est, quod Strigæ in hanc formam transmutatæ, & aliquando percussæ, repertæ sunt sauciatae, & offensa in proprio corpore, juxta membrum percussum in corpore phantastico. Deltius Disquisit. Magic. lib. 3. qu. 18. ubi narrat Historiam Vetulae Strigæ sub forma felis accedentis ad cunam infantis, quam ligno percussit Cerdo pater pueri adeo bene, ut ipsa vetula necesse habuerit per

per plures dies in lecto permanere. Caterum digna scitu est apud omnes Parochos historia Nabuchodonosoris Regis Babylonis: quem conversum in bestiam testatur Scriptura Sacra in *Daniel. cap. 4. num. 30.* Quomodo igitur hæc mutatio in beluam facta fuit? Origines ausus fuit dicere, hanc fuisse parabolam exprimentem casum Luciferi; sed eum redarguit S. Hieronymus quia fuit vera historia, & verum factum in persona illius Regis. Medina *lib. 2. de fide cap. 7.* putat mutationem fuisse merè præstigatoriam, ut scilicet Rex sibi ipsi videretur esse bos: & oculis astantium, vel per illusionem sensuum, vel per compositionem, & applicationem figuræ bovis ex aere compactæ, & applicitæ corpori ipsius Regis; sed hæc repugnant verbis Scripturæ dicentis; *cor fera ipsi datum, & fenum ut bovem comedisset.* Alii volunt imaginationem Regis ita vehementem fuisse ut verè crediderit esse bovem. Ita Francisc. Valles *de Sacra Philos. cap. 8.* & Hier. Mercur. *lib. 6. Par. Lest. cap. 20.* Alii quòd privatus fuerit rationis usu, & ceciderit in dementia, per septennium, quo tempore tanquam Bos errabat per prata; vivens ex herbis, ac si verè Bos, & bestia fuisset, ut pluribus citatis discit Schottus *d. lib. 3. Physic. Cur. cap. 21.* Caterum factum Nabuchodonosoris tanquam naturæ metas excedens fuisse merum miraculum ait Licetus *d. lib. 1. de Monstris cap. 13.* At Tirinus in *cit. cap. 4. Daniel. vers. 13.* ait, quod ita fuit turbata phantasia Nabuchodonosoris, ut sibi videretur esse bestia, v. g. Ursus, vel Bison, vel alius Bos sylvestris, unde subdit: Nec tamen sola phantasia, & appetitus ejus sic turbata fuerunt; sed etiam cordis, & corporis temperamentum ita immutatum, & efferatum est, ut esset simile temperamento feræ bestię, quantum fieri potuit citra naturæ humane amissionem; unde, & facies ejus ab humana fuit nonnihil diversa, & accedens ad ferinam: cutis non mollis, sed dura, pilis vestita crassissimis, longissimis, & nigerimis ex fuligine crassissimæ Melancholiæ sensim subortis, quæ referrent horridas, & minaces cristas Aquilæ, ut dicitur *Vers. 30.* Manus, & pedes callosi unguibus quasi aquilinis armati, quibus humi quasi quadrupes incurvus, pronus, & semper nudus reptabat, nec nisi herbis, & radicibus, ut bovino appetitui sibi à Deo indito obsequeretur, victitabat, omni usu rationis, loquelæ, & vocis articulatæ destitutus, ut Bos mugiebat. Hucusque Tirinus. Quòd ad collationem Baptismi attinet, si Neophytus ex præstigio mutatus esset in bestiam, non esset baptizandus, supposita ejus aliena voluntate à fide, in qua si constans fuisset, credibile est Deum non permisisse, ut diabolus eum immutaret: quòd secus esset dicendum, & faciendum, si ex sola imaginatione, vel defectu usus rationis crederet, esse in bestiam mutatum. His addere liceat, tanquam monstruositatem sapiens, sequens

DUBIUM XI.

Andentur partus numerosi mulierum?

Binas proles à mulieribus edi unico partu, nec novum est, nec rarum. Nam & Rebecca uno partu peperit Jacobum, & Esau. *Genes. cap. 25.* & Thamar Pharem, ac Zaram. *Genes. cap. 38.* De Tergeminis natis scribit Titus Livius *Decad. 1. lib. 3. Plinius lib. 7. cap. 3. Majolus colloq. 3.*

& Aldrovandus *cap. 1. de Monstris pag. 51.* Quatuor natos uno fœtu testatur Plinius *lib. 7. cap. 3.* Solinus *cap. 2.* & Cælius Rhodiginus *lib. 4. cap. 23.* Quinque simul proles natas habemus ex Aristotele *lib. 7. Hist. Anim. cap. 4.* & Anlo Gellio *lib. 10. cap. 2.* Senos fœtus enixam fuisse nobilem Matronam dicit Patæus apud Aldrovandum *cap. 1. de Monstris.* Septem autem filios à quadam Meretrice unico partu datos notat Majolus *colloq. 3.* & Trogus apud Plinium *lib. 7. cap. 2.* Abam mulierem Germanam primo partu effodisse novem filios; secundo partu undecim; Uxorem verò Isemberti Comitis de Altdorf, quæ judicaverat impudicam mulierem; tres pueros in uno partu enixam, peperisse in pœnam, unico puerperio, filios duodecim; qui omnes educati à Patre vixerunt. Aliam matrem vigintiduos abortivos fecisse, aliam trigintafex, aliam septuaginta, aliam centum, & quinquaginta ex Alberto Magno narrat Schottus in *Phys. Cur. d. lib. 3. cap. 29. §. 1.* qui §. 2. pluribus cumulatis auctoribus, narrat Margaritam Principissam in Hollandia, rejecisse à se pauperulam duos geminos filios lactantem, & eleemosynam petentem, tanquam adulteram; cui illa ait, *Rogo Deum, ut Excellentia Vestra tot filios pariat, quot sunt dies in anno.* Hoc, anno sequenti, comprobatum est; nam ipsa Domina Margarita ætatis suæ anno 42. & anno salutis 1276. ipso die Parasceves, peperit infantes vivos promiscui sexus trecentos, sexaginta quatuor, qui omnes baptizati fuerunt à Domino Guidone Episcopo; & paulò post omnes, unâ cum Matre obierunt. Multiplices fœtus generari in Utero ex abundantia seminis procedit. Hos autem partus numerosos fuisse ex miraculo, nemo dubitabit. Quòd verò ad materiam nostram de Baptismo, hos omnes, si vivi nascuntur, esse Sacro Lavacro regenerandos nemo dubitabit.

DECISIO XLVIII.

ARGUMENTUM.

Siscitantur causæ, ex quibus gignuntur Monstra, & docetur alias esse naturales, alias supra, alias infra naturam. Historiis, & exemplis eadem declarantur.

SUMMARIUM.

- 1 Monstra ex quot, & ex quibus causis nascuntur?
- 2 Seminis humani superfluitas causa monstrorum. Item debilitas.
- 3 Conceptio fœtus in utero Materno descripta.
- 4 Semen humanum cum semine bestię gignit monstra.
- 5 Monstrorum editorum à Mulieribus exempla.
- 6 Corporis Materni nimium incommodum monstra gignit.
- 7 Imaginatio genitorum causa Monstrorum. Exempla.
- 8 Monstra an sint ad prasagium, vel punitionem malorum?
- 9 Mahometis adventus Prasagium in Thracia.
- 10 Petri de Luna Schisma prenunciatum.
- 11 Punitionis causa Monstra nascuntur. Exempla.

Tot Monstrorum speciebus hucusque declaratis addamus nunc sequens Dubium, & quarum causas productionis eorum. Itaque sit

DUBIUM XII.

Quæ, & Quot sint causa, ob quas nascuntur Monstra?

Varietas opinionum circa causas minor non est, quam sint ipsa monstra, quæ quidem innummerabilia reperiuntur. Porro causæ ipsæ vel sunt naturales, vel supernaturales, vel infranaturales. De naturali in præsentī dubio, quæ subdividitur in *Intrinsicam*, & in *Extrinsicam*. Causa *intrinsicæ* est semen per carnalem copulam effusum in utero materno; quod vitiatur, vel per excessum, vel per defectum, vel ob incongruam commixtionem, sive indebitam collocationem, vel ob uteri angustiam, vel ob eisdem in membranas non probam distinctionem, aliamve pravam dispositionem, aut confirmationem. Semen excessivum est causa Monstrorum, ex Aristotele lib. 4. de Generat. Animal. cap. 4. ubi damnantur frequentiores hominum congressus in carnali copula ex Galeno lib. de Hist. Philosoph. & Alberto Magno lib. 18. de Animal. cap. 6. & lib. 2. Physic. tract. 2. cap. 3. Cardano lib. 12. de subtilit. & ex Liceto d. lib. 2. cap. 60. & seqq. ac aliis citatis per Schottum in Physic. Cur lib. 5. cap. 27. ubi colligit, quod ex horum Auctorum doctrina seminis superfluitas facit, ut fœtus vel plura acquirat membra, ut sex digitos, tres vel quatuor manus, pedesve, aut duo capita, vel solito majora. Vice versa seminis defectus, (ut quia sit vel exiguum vel debile, spiritibus vitalibus destitutum) ut fœtus non nanciscatur omnia membra; & monstruosus in aliqua corporis parte nascatur, in causa esse dicitur. Ob incongruam seminis commixtionem pariter generantur monstra quamvis enim Deus primi Maris Adami corpus ex luto, primæque Fœminæ ex Adami Costa formaverit, formatisque animam infunderit; reliquos tamen homines ex copula Viri & Fœminæ, & ex seminis amborum permixtione, quoad corporis formationem progigni voluit; cui ipse deinde formato, ac penitus absoluto infunderet animam rationalem à se creatam. Quapropter observant Medici, & Anatomici, quod mixta ambo semina, maris scilicet, & fœminæ in utero fœmineo, illico quadam tenui tunica, ex calore uteri producta, concluduntur, & instar ovi tenuissima pellicula conclusi, copulantur; atque hanc vocant conceptionem. Postea producantur aliæ tunicae, tanquam munimenta fœtus; & conficitur membrana *Chorion* appellata, quæ extenditur crescente fœtu, & post partum, in fasciculum conclusa, rejicitur; ex ipsa tamen altera tunica dicta *Amnea* valde mollis, ambiens totum fœtum humanum, ut à lædentibus defendi possit; in brutis verò sit alia tunica dicta *Ollantoidea*. Interim ex seminibus ita mixtis emergunt subtilissimæ fibræ ex quibus, primum omnium bifurcata quædam vena, per umbilicum postea fœtus ad uterum matris directâ, deducitur. In altero hujus venæ ramo sanguinis colligitur, ex quo hepar generatur; ex altero verò ramo reliquæ omnes venæ hunc, quæ ad unum truncum in superiori jecoris parte, nempe ad venam cavam referuntur. Dein ope virtutis seminalis producitur cor cum suis venis. Subinde cerebrum, nervi, ossa, cum suis cartilaginibus,

& membranis, & ex iis corpusculum compaginetur, in quod Deus Optimus Maximus animam ex nihilo creatam infundit. Igitur sex primis diebus post conceptionem, materia seminalis in utero contenta est ad instar lactis. Subsequentibus aliis novem diebus in sanguinem mutatur. Aliis duodecim consolidatur; reliquis decem, & octo usque ad quadragesimum quintum omnia membra perfectissimam formam adipiscuntur, ut deinceps fœtus tantummodo augeatur. Unde Versus.

Sex in lacte dies: ter sunt in sanguine verni:

His fœni carnem: ter fœni membra figurant.

Quæ omnia me suavum faciunt, quod si bestia semini nec in utero mulieris; vel vir nefandam copulam exerceat cum bestia, & in ejus vulva semen humanum profundat; est disputabile sit, an homines rationales possint generari, ut videbimus infra in dubiis 16. & 17. nihilominus monstra gigni possint tam in utero mulieris, quam in utero bestiae, quæ habeant speciem humanam; ut de *Hippocentauris*, & *Onocentauris* diximus supra, quamvis expertia rationis, ut post longam disputationem consentit Schottus in d. lib. 3. Physic. Cur. cap. 5. §. 3. Vers. Tertio, & in lib. 5. cap. 27. Vers. Seminis confusio. Hanc opinionem fulciunt exempla relata à suprad. Antonio Masino cap. 1. pag. mibi 8. & 9. videlicet Navarra Anno 1471, ortum esse monstrum cum tribus capitibus, viri uno, canis altero, & felis tertio. Anno 1474. Papiæ mulierem peperisse fœlem cum humana facie. Et Austria aliam mulierem pariter peperisse tres fœles, duos masculos, alteram fœminam. His addendus noster Fortunius Licetus de Monstris d. lib. 2. cap. 71. & 72. ubi plene examinat hanc dubitationem.

Uterius monstra efficiuntur ob indebitam collocationem seminis in utero: nam dum matres toto graviditatis tempore otiosæ domi sedent, vel de cussatis cruribus, curvo, & prono in genua corpore stant, dum onus subeunt, vel ventrem fasciis, aut vestibus arctius constringunt, uterumque comprimunt, enituntur fœtus obliquos, repandos, gibbosos, pedibus, aut aliis corporis partibus distortos. Et idem est dicendum, si seminis non fiat æqualis distinctio, & distributio ad omnes partes fœtus, vel quia sit nimis crassum, & durum sperma, quod obruat virtutem genitalem, atque formatricem; vel quia sit nimis aqueum, ac fluxile; ex quo ossa, nervos, venas, arterias, aliasque partes solidiores efformare non possit, ut ex medicis, ac Anatomicis philosophatur Schottus d. lib. 5. cap. 27. Et hæc de causa Naturali intrinseca, ob quam nascuntur Monstra. Sed examinanda sunt duo sequentia dubia necessaria scriptu. Videlicet,

DUBIUM XIII.

An Imaginatio Matris sit causa Monstrorum?

Extrinsicæ, sed præcipua causa monstrorum est Imaginatio Parentum, & præcipue Matris. 7 Licetus de Monstris lib. 2. cap. 42. & cap. 84. Idem de Humani fœtus Constitut. cap. 26. Plurima sunt exempla vetera, & nova. Gallinam ovis incubantem, milvi aspectu perterritam exclusisse pullos milvino capite scribit Avicenna lib. 1. de Animal. Regina Ethiopia ex Rege Marito Ethiopie filiam albam edidit, cum sæpè aspexisset statuam candidam prope thorum collocatam. Heliodorus lib. 1. de Rebus Ethiopia. Anno Christi 1282. In Pontificatu Martini Papæ IV. Matrona de familia Ursinorum

finorum peperit filium villosum, & in speciem Ursi unguis armatum, ex aspectu imaginum Ursorum, quæ in dicta domo erant depictæ. Lycosten. Anno 1282. Item Anno 1599. Matrona aliquin honesta Venetiis edidit gemellos ita conjunctos, ut ægrè sexus discerni posset. Pudendi partus pudenda causa fuit, nempe propudiosa imago suspensa in thalamo, qua complexus sponsum exprimebatur. Stengelius de *Monstr. cap. 5. §. 13.* Bononiæ Uxor pharmacopœa gravis, cum sæpè angues excoriatis observasset, ac vehementius appetivisset, puerum anguino capite peperit; ut ex Aldrophando refert Schottus d. lib. 5. cap. 30. §. 3. *Vers. Dubium non est.* Qui §. 1. etiam narrat se legisse Historiam memorabilem mulieris gravidæ, quæ postquam vidisset in erecto pegmate amputari capita nonnullorum reorum, paulo post peperit infantem Acephalum. Alia refert exempla idem Schottus d. lib. 5. cap. 28. §. 4. concludens cum his verbis Divi Iuliani: *Hæc foeminarum est natura ut quales perspexerint, si vè mente cogitaverint, in extremo voluptatis æstu, dum concipiunt, ralem sobolem procreent. Etenim Anima in usu Venereo formas extrinsecas intus transmittit, earumque satiata typis, rapit species earum in propriam qualitatem.* Ex hac causa Monstra nascentia, cum sint homines informati rationali anima; dubium esse non potest, quod sint baptizanda. Verum ad quem finem permittat Deus nasci monstra, nimis alta Quæstio est. Nihilominus sit,

DUBIUM XIV.

An monstra ad Prasagium, vel punitionem malorum nascantur?

Diximus monstrorum nascentium aliam esse causam supernaturalem, & hæc in eo consistit, quod ipsa Monstra sint signa Dei, volentis incautos mortalium animos monere, aut sanare. Non mie later, id negare Fortunium Licetum d. lib. 1. de *Monstris cap. 3. & cap. 2.* ex Philosophicis rationibus ibi per eum consideratis. Ceterum sicut per somnia, per Prophetarum oracula, per varia prodigia; ita & per monstra, atque monstrosa præmonere solet Deus, non tam probos, & cultui suo addictos; sed improbos quoque; nec singulos tantum homines, sed integras etiam nationes, & gentes, ut ratiocinatur Schottus d. lib. 5. cap. 29. ubi exempla plurima adducit, & illa præcipuè, anno nimirum 578. quo puer in Thracia natus est sine brachiis, & ab umbilico deinceps in pisces desinens. Item canis capite Leonino, & alius fœtus quadrupes; quibus monstris infelix Mahometi adventus, qui terra marique dominari cœpit, demonstratus fuit. Anno 914. fœtus editus est in lucem canino capite, significans mores Christianorum illius temporis, se mutuis moribus lacerantium. Circa Annum 1389. natus est puellus quadrimanus, & quadrupes, qui portentissime dicitur Schisma Benedicti XIII. antea Petrus de Luna nominatus Anno 1512. Monstrum natum Ravennæ capite cornuto, pede rapacis avis, genu oculato, alis loco brachiorum instructum, & sexu utroque deforme, excepit bellum funestum inter Julium II. Pontificem cum universa penè Italia, & Ludovicum XII. Galliarum Regem.

Sunt etiam supplicia, & punitiones malorum monstra ipsa, quæ gignuntur; licet enim secundum Philosophos in eis natura erret, & à præstituto sibi

sine aberret, nihilominus Deus ubique, & semper certo fine agit, secundum abditissimas consilii sui rationes. Sint aliqua exempla. Anno 998. referente Cardin. Baronio Robertus Galliarum Rex incestuosas contraxit nuptias cum muliere sibi cognitionis jure propinqua, quæ illi peperit filium habentem collum, & caput anserinum. Anno 1575. maritus quidam malè tractans uxorem suam prægnantem, quadam die illi dixit iratus; Utique tu gestas dæmonem, quem ego gladio confodiam. Non longè post Uxor filium peperit, dimidia inferiori corporis parte bene formata; sed superiori horrida, & terra cum cornibus, quales vidimus dæmones pingi. Bagatta in *admir. orb. Christ. rom. 2. lib. 1. cap. 2. §. 2. num. 8.* Hic rememoranda monstra caudata in punitionem Anglorum, à quibus contempti fuerunt Sancti Archiepiscopi Augustinus, & Thomas, ut in dubio nono. Alia legantur in Schotto d. lib. 5. cap. 29. §. 2. & alia apud Anton. Masinum cap. 27. in *Schola Christiani pag. 240. & 241.* Sed illud supra omnia admirandum, quod quidam Ludovicus Roosel, ridens dolores Uxoris suæ parturientis, quasi eos simularet, ex imprecatione Uxoris, & ultione divina diu dolorem maximum in femore dextero pertulit, & post novem menses inde excisus fuit infans masculus, qui nomen Patris sortitus est. P. Bertrand. *Lot. tract. 15. Cas. Belg. & Schottus d. lib. 5. cap. 3.* Ex his deducamus, Deum summè bonum, simulque justum aliquando erga homines agere ut Medicum ad sanitatem, aliquando ut judicem ad pœnam.

DECISIO XLIX.

ARGUMENTUM.

Disputatur famosa Quæstio, an dentur dæmones Incubi, vel Succubi, & an hi possint generare Monstra, vel cubando cum mulieribus, vel succumbendo cum Viris?

SUMMARIUM.

- 1 Dæmones incubi, aut succubi an generent Monstra?
- 2 Dæmones incubos, vel succubos non dari, opinio DD.
- 3 Quod dentur, verior opinio DD.
- 4 Exempla dæmonum incuborum cum mulieribus.
- 5 Generare an possit diabolus incubus cum muliere?
- 6 Dæmonis incubi ope procreari an baptizandi?
- 7 Dæmonem numquam succubum in vitio nefando.
- 8 Homo ex dæmone succubo nasci non potest.

Curiosum autem super alia omnia hucusque examinata est sequens.

DUBIUM XV.

An ex Dæmone incubo, & muliere succuba, vel Viro incubo, & Dæmone succubo generetur Monstrum?

Tamet si dæmones non sint corporei, nec vim naturalem habeant generandi prolem; nihilominus quæstio antiqua, ac celebris est, an dæmones possint, & soleant in assumpto corpore, & in speciem viri configurato commisceri cum viris? Quod

Quod est querere, an dentur daemones incubi, & succubi; incubus enim daemon est, qui sub specie virili veniens incubat feminae; Succubus autem dicitur, qui sub muliebri figura succubans viro, muliebria patitur.

Et quod daemones officium viri, vel feminae in coeundo exercere non possint, plures Doctores opinati sunt apud Torreblancam lib. 2. cap. 30. & Eugubinum de Perenni Philosoph. lib. 8. cap. 26. ac alii multi, quos citat Delrius *Disquisit. Magic. lib. 2. quest. 15.* & hanc sententiam negativam tuetur Joan. Wierius lib. 3. de Praestigiis demonum a cap. 18. & novissime Pignatel. tom. 4. consult. 101. num. 2. & 3.

Porro affirmativam sententiam tam multi, & graves tuentur Auctores, ut sine pertinacia nota ab illa discedi non posse videatur; nam in ea est S. Thom. in 2. sent. d. 8. & in quest. disputatis q. 6. art. 8. de Miraculis Item 1. p. q. 51. art. 3. & 2. q. 96. art. 3. Card. Toletus in summa lib. 4. cap. 15. Alphonsus à Castro de Justa Haeret. punit. lib. 1. cap. 16. Anan. lib. 4. de Natura demonum. Sprenger. in Malleo part. 1. q. 4. & p. 2. q. 1. c. 4. & q. 2. cap. 7. Vallesius de Sacr. Philosoph. cap. 8 Delrius d. lib. 2. q. 15. Pierius lib. 8. in Genes. disp. 3. Tostatus in Genes. cap. 6. q. 6. Licetus de Monstris d. lib. 2. cap. 90. Schottus in sua Phys. Curios. lib. 1. cap. 21. ubi refert S. Augustinum hanc eandem opinionem tenentem lib. 15. de Civit. Dei cap. 23.

A qua quidem opinione non esse recedendum, comprobant exempla plurima, quae passim leguntur in Historiis Sacris, & apud pios Auctores de commercio carnali, & conjugali copula inter daemones, & mulierem; ac inter Viros cum daemone, quorum aliqua refert idem Pignatellus d. tom. 4. consult. 101. n. 4. & Schottus cit. lib. 1. cap. 21. quibus ego addo alterum, quod legi in vita S. Ignatii Fundatoris Soc. Jesu conscripta à P. Daniele Bartoli lib. 5. num. 12. scilicet fuisse mulierem fruentem daemone incubo, quae auditis Patribus Societatis Jesu Millionariis penitentiam suadentibus, & divinam Misericordiam magnificantibus, se disposuit ad confitenda peccata sua; at metuens accessum daemones incubi, munita imagine S. Ignatii impressa papyro, & ejus consilia suffragio, post multas, & pergraves daemones tentationes, fraudes, & violentias, meruit ab ejus altu liberari.

Major difficultas est, an ex daemone incubo, & muliere succuba generetur foetus, quem Monstruosum deinde enitatur mulier? Et dari generationem, scribit Tostatus q. 6. in c. 6. Gen. his Verbis: Daemones semen fundere nequeunt, cum corporei non sint, nec habeant unde semen decidant; sed ex viris acceptum ipsi mulieribus infundunt. Duo autem sunt eorum genera. Aliquando enim Daemon succubus est, aliquando incubus, prius tamen succubus est quam incubus. Nam cum viri nocturno semine polluntur, ibi Daemon succubus, corpore ex aere in speciem muliebrem figurato, semen accipit, servatque, ne spiritus ejus exhalatur, quod sit aptum generationi: deinde sexu transformato, induens speciem viri, virile semen quod acceperat, in muliebrem uterum inserit. Quam rem melius declarat, & faciliorem demonstrat Delrius d. lib. 2. Disquis. Magic. q. 15. his verbis: Potest Diabolus semen aliunde acceptum (v. g. in ea, quae somniant viro contingit, illusionem) deferre, & qua est agilitate, & naturalium rerum peritia, calorem prolificum in semine, quantumvis ille subtilis, & aereus sit, ac facile dissipabilis conservare, & illud denique

quo momento mulier ad concipiendum optime disposita (quod eum non latet) tum illud Matrici ita infundere, vel naturali vi attrahendum exhibere, & muliebri semini commiscere. Igitur dari potest generatio inter daemones incubum, & mulierem succubam ex infusione seminis humani, modo praedito, quod etiam admittit Licetus de Monstris d. lib. 2. cap. 73. cap. 88. & cap. 90. & opinati sunt gravissimi Theologi, & DD. (praeter supra relatos) quos allegat Schot. d. lib. 1. cap. 22. ubi refert plurima exempla; quibus ego addo Bagattam in Admir. Orb. Christ. tom. 2. lib. 1. cap. 2. §. 2. num. 10. Ex Ex Boethio de Reb. Scotor. lib. 8. sic scribentem: Cū puella quadam apud Scotos in Marrea Regione, in nefandum cum Damone incidisset consuetudinem, concepissetque foetum, tempore statuto enixa est monstrum undequaque foedum aspectu, quale nusquam visum est.

Cæterum ipse Schottus d. lib. 1. cap. 22. ait, probabilius esse, ex daemones incubi commixtione cum mulieribus, nasci non posse humanam prolem. S. Augustinus lib. 15. de Civit. Dei cap. 23. nihil ausus est definire de hac re; de qua etiam Pererius lib. 8. in Genes. ait, se semper dubitare; prout dubii remanent Ulricus Molitor, Nicolaus Remigius, Vincentius Lucidus, & alii relati ab eodem Scotto d. lib. 1. cap. 22. ubi ad exempla contraria respondet, ea esse suspecta, & fabulosa; & si partus humani verè suscepti fuerint ex daemone incubo, supposititios, & aliunde habitos esse credendum. Ego difficultatem habeo in admittenda generatione ex daemone incubo ex ea ratione, quod scilicet virtus generativa consistit in immediata effusione seminis humani in matricem mulieris quam facit homo cum ea copulatus, & in instantanea receptione cum suis spiritibus ejusdem seminis ab eadem matrice feminea; adeo ut si extra vas femineum fiat humani seminis effusio, statim evanescat generativa virtus & facultas; & quantumvis daemones sit sollicitus, velox, atque promptus ad recipiendum semen humanum à viro se corrumpente, vel molitorem agente, & illud transferendum in vulvum nefandae mulieris, nihilominus erit semen illud semen inane & ad generandum absque virtute, & facultate; quia nulla penitus interposita mora (ut dixi) debet effundi, & recipi; ac à matrice tanquam spongia assumi, complecti, & conservari suis spiritibus, & virtutibus prolificis. Hanc meam opinionem timentur Contimbricien. lib. 1. de generat. cap. 4. q. 10. artic. 3. Ulricus molitor lib. de tybon. Mul. cap. 7. & 10. & Bogueus lib. de sortileg. cap. 14.

Concludendum est itaque dari certam conjunctionem carnalem daemones incubi cum muliere ex auctoritate S. Thomae, & multorum Doctorum, atque exemplorum; incertam autem esse generationem inter eosdem; quae si aliquando contingat, & non constet, hominem esse rationali anima praeditum, sed potius monstrum fuisse generatum, non nisi cum magna consideratione erit baptizandum, & sub conditione, si sis homo rationalis; ex traditis per DD. apud eundem Scottum d. lib. 1. cap. 22. Vers. Dico Secundo lib. 3. cap. 8. §. 6. Vers. Puto itaque. & lib. 5. cap. 30. §. 3. in fine.

Quod si loquamur de homine incubo, & de daemone succubo, vicem mulieris agente, & pro uxore se gerente (nam superbum, etiam immundissimum daemones in Sodomitica Venere nunquam voluisse esse patientem, & succubum observat Segnerius in Con-

in Confessario instructo cap. de luxuria.) absolute tenendum est, nunquam fuisse natam, nec nasci posse veram prolem humanam; plura enim desiderantur in conceptione, fetus formatione, ejus portatione, nutritione, & coagmentatione, quæ demon quantumvis sapiens præstare minime valet; nimis enim mirabilis est Architectura, & organizatio corporis humani, quam componit natura, Dei opæ, sapientia, & bonitate assistente; quod si aliquando dentur exempla de natis ex Matre dæmone succuba, eosdem dicendum est supposititios fuisse, & ab aliqua muliere parturiente ablatis, vel fictitiis, & eumentis ex aliquo alio dæmone se puerulum confingente, ut bene notant Torreblanca lib. 2. q. 30. Seratius in cap. 6. Tobie q. 4. Delrius lib. 2. Disq. Magic. q. 15. & Scottus d. lib. 1. cap. 22. Vers. Dicoterrid.

DECISIO L.

ARGUMENTUM.

Tria curiosa dubia resolvuntur: An Pater bellua, & Mater mulier simul generent? Contra, An Vir Pater cum Matre bellua? Et an feræ diversarum specierum simul coeunt? Ulterius an defectus Parentum transmittantur in filios?

SUMMARIUM.

- 1 Bellua incuba an generet cum muliere succuba?
- 2 Danorum Regum origo.
- 3 Homo nasci non potest à Patre bellua, & muliere Matre.
- 4 An ex Patre Homine, & Matre bellua? Exempla.
- 5 Rationes pro negativa.
- 6 Defectus naturales genitorum an transcant in filios?
- 7 Speciei diverse si fera simul coeant, quid generent?

Postquam tractavimus, an ex magna bellua Diabolo monstra possint generari? videamus quid ex aliis belluis irrationabilibus. Ideo proponitur.

DUBIUM XVI.

An ex Bellua incuba, & Muliere succuba nascatur Monstrum.

Negat Galenus lib. de Usu part. 3. tenens non esse possibile, quod ex feminibus diversæ speciei fiat generatio; cui adherent Conimbricenses Comment in lib. 2. Physic. Arist. cap. 9. qu. 5. art. 3. & de hoc dubio remanet Cardan. lib. 14. de Variet. rer. cap. 77. in fine nimis, ut ait, dissentientibus inter se genitalibus, cum formativis, & pariendi tempore.

Nihilominus affirmare nos cogunt plura exempla: nam Grammaticus lib. 10. Arist. Danica; item Joannes Upsalien. & Olaus Magnus in Hist. Septent. scribunt, Reges Danorum recognoscere suam progeniem ab Urso, à quo compressa fuit Virgo pulcherrima, & ex eo genitus puer, fortissimus robore; qui factus vir, & uxore accepta genuit Trugillum Spragelex eximium Ducem: hic deinde Ultonem, Ulso postea Svenum, qui Danica Rex fuit. Nierimberg. lib. 5. Hist. Natur. cap. 6. prodidit, in Regno Pegu eam nationem docere originem à Cane, qui rem habuit cum puella naufraga. In Hispania esse familiam appellatam De Marinis, quam

Doct. Clericali Tom. 1. Liber 1.

dicunt, duxisse originem à Tritone concumbente cum adolescentula, & nostris penè temporibus, Feminam deportatam ad Insulas lacertarum quoddam liberos à Simio sustulisse. Historia pariter referunt, Attilam Hunnorum Regem ortum ex muliere constuprata à Cane Plura alia novissima exempla de Similibus masculis copulam carnalem habentibus cum mulieribus intra confines Magni Regis Mogoli, & cum iisdem filios generantibus narrat Gemellius nel Giro del Mondo part. 3. lib. 2. cap. 1. pag. 142. & seqq. His adde Fortunium Licetum d. lib. 2. de Monstris, cap. 72. post medium, ubi ex fera maculo posse mulierem concipere, & parere vel puerum hominem, vel totam feram, vel monstrum ex membris humanis, & ferinis compositum, juxta partes seminum mulieris, & feræ magis spirituosas; nec non imaginativam utriusque coeuntis.

In hoc dubio mihi videtur adhaerendum magis negativæ opinioni, & dicendum, quod si coeat animal brutum cum muliere, nequaquam gigni posse hominem; certum est enim quod virtus generandi hominem stat in Semine Viri, quidquid sit de semine muliebri, quod multi Moraliste volunt non esse necessarium ad generationem. Diana part. 3. tract. 5. resol. 15. requiescente in Coordinato tom. 2. tract. 6. ref. 237. Igitur solum semen muliebri non potest generare hominem, & eò minus commixtum cum semine bruti animalis, ut tenet Scottus in Physic. Cur d. lib. 3. cap. 5. §. 3. Vers. Secundo, ex Torreblanca. & Delrio ibi citatis. Ad exempla verò supra relata respondet, vel ea esse fabulosa, vel mistica, hoc est, ex fortitudine vel crudelitate, seu ira primi Patris Regum Danorum, cum fuisse appellatum Ursum, quemadmodum Atrilam ob astutiam, & vastitatem descriptum fuisse cum facie canina, & generatū à Cane. Vel potius, (quod notatum est dignū) dicere possumus, eatendū mulieres compressas carnaliter ab aliquo bruto concepit, & peperit hominem; quia, ante copulam brutalem, ipsæ mulieres coierant cum viro, & semen humanum in utero receperant; ut opiniones contrarias conciliando advertit Scottus d. lib. 5. cap. 30. §. 3. Vers. Accedit nefaria: ubi subdit, quod semper in his casibus monstra effunduntur, in quorum baptismo Parochi esse debent attenti in dignoscendo, an potiantur anima rationali. Hinc Gemellius ubi supra pag. 144. hæc notat. Egli si è ben anche noto, come essendo nel Brasile una Donna stata conosciuta da un Simione, è divenuta gravida à suo tempo partori un fanciullo con tutte le membra humane, ma pelose; e che quantunque macolo faceva quando se gli diceva. Sopra questo parto hebbero gran dispute i Padri Domenicani, & i Gesuiti, se dar se gli dovesse il Battesimo, o no? E conchiusero non esserne capace. E contra vetò non minus curiosum, ac difficile est diffinire, prout requirit sequens.

DUBIUM XVII.

An ex Viro incubo, & bellua succuba oriatur Monstrum?

Affirmativam opinionem astruunt ea, quæ dicta sunt suprà de Hippocentauris, gentis ex copula Virorum cum equabus Magnetis; & quod asserunt Plutarchus de infante ei oblato, nato ex equa, imprægnata ab Agasione. Plinius Cratem Pastorem ex capella sustulisse filiam, homini, & capræ similem Nierimberg. lib. 5. Hist. Nat. cap. 6. Affirmam peperisse filiam humana effigie formosissimam. Item ab equa partu editam filiam Hipponam nomine; & apud Belgas vixisse virum satis pium à

L

vacca

vacca genitum. *Ælian lib. 6. Hist. Anim. cap. 41.* Hircum ob rivalitatem in Urbe Sybari adolescentem Pastorem occidisse, quod capram adamaret, & ei coiret: nam ex ea natus est Sylvanus infans humana facie, sed caprina habens erura. Et Gregor. Tholosan. in *Syntagm. juris lib. 7. cap. 3. num. 9.* Quod viri Indorum scelestissimi quidnam cum feris coeunt, & inde mixtos, & semiferos esse partus, & hanc sententiam amplectitur Licetus d. lib. 2. cap. 69. 70. 71. & 72. absque hesitatione.

Ceterum in hoc dubio mihi verius videtur, ex bestialitate commissa inter virum, & belluam, (quod omnibus flagitiis nefandis est majus) non posse gigni hominem anima rationali præditum, tum quia ex discrepantia seminum, & diversitate specierum generatio fieri impeditur; tum quia belluæ non gestant foetum debito tempore pro humani partus conditione, ut docet Aristot. lib. 4. de gener. anim. cap. 4. Credendum est quidem, monstra generari, aliquam apparentiam humanæ speciei habentia; sed non veros homines, quæ quidem monstra proveniunt non ex semine hominis bestialiter infuso in vulva belluina; sed ex semine bruti masculi, cum quo eadem bellua, vel parum ante, vel parum post coitum hominis, se copulaverit; sic causa conceptionis in bellua erit semen belluinum; causa verò monstruositatis commixtio seminis humani; ut considerat Scottus d. lib. 3. cap. 5. §. 3. qui ibid. in addit. respondet cum *Deusing.* ad adducta exempla, dicens, vel esse commentitia, fabulosa, & non vera; vel partus à belluis effusus cum humana specie, non fuisse homines anima rationali informatos; sed brutos præferentes speciem aliquam, seu venustatem humanam, cum aliqua articulatione vocis more Psittacorum; vel religioſitate more Elephantum; quapropter forent hæc monstra judicanda omnino incapacia Sacramenti Baptismi. Quidquid sit de prædictis partibus monstruosis ex parentibus diversarum specierum, nos interpellat.

DUBIUM XVIII.

An defectus naturales Patris, seu Matris, & eorum monstruositates transfundantur in filios?

Affirmativè respondet Licetus de *Monstr. lib. 2. cap. 85.* & Scottus in *Physic. Cur. d. lib. 5. cap. 30. §. 3. Verf.* Quod si uterque his verbis: Quod si uterque, aut alteruter saltem genitorum simili aliqua monstruositate est effectus, non dubium est, quin foetui quoquo eandem aliquando imprimant. Hinc cynocephali à cynocephalis; Sciopedes à Sciopedibus; caudati à caudatis in aliquibus locis nascebantur; & etiam nunc in Africa, ubi major est copia monstruorum animalium, frequentius similia generantur monstra à genitoribus videlicet monstruosis. His videntur duo addenda. Unum quod notat Petr. Gregor. Tholosan. *Syntagm. jur. lib. 40. cap. 2. num. 14.* Videlicet Filios secundum Aristotelem à parentibus gigni, veluti ab ipsis inseparatos, adeo ut multi putarent, & mores patris, & corpoream formam infundi in corpus filii. Arist. 8. *Ethic.* & S. Thom. 1. p. q. fin. artic. 1. Imo Tertullianus lib. de anima opinatus fuit, ex anima Patris deradi, & ex omnibus membris semen, ipsumque in generandum filium transfundi, quæ opinio rectè damnata fuit.

Alterum, quod experientia quotidiana demonstrat in multis familiis esse infirmitates, & corporis vitia hæreditaria: sed hoc non est universaliter verum; imò satis rarum, tum circa corpora: quia multi Patres proceris staturæ generant filios pusil-

los; & vice versa filii proceres nascuntur ex pusillis genitoribus: tum circa mores animi; plurimi enim genitores rudes dant in lucem filios, qui eminent sapientia; & è contra à Patribus eruditis, & eloquentissimis prodeunt nati destituti omni sapientia, & habilitate, ut de filiis Scipionis, Ciceronis, Herodis Attici, & aliorum testantur historici: nec mirum, ait Arist. in *Problem. nat.* nam *Mens viri præstantis, magis à natura sensus, carnisque remota, ac quasi suspensa, inopem ingenii conceptis genituram præstat.* Tandè pro complemento Monstrorum videndum restat.

DUBIUM XIX.

An ex feris diverse species simul coeuntibus nascantur Monstra?

Affirmativè est respondendum; imò hanc esse præcipuam causam monstrorum, quæ Africa parit; scilicet ab frequentissimis carnalis congressibus, quos ad invicem habent feræ diversarum specierum, dum conveniunt simul ad aquas, quæ ibi raræ sunt, ut bibant, docet Arist. lib. 2. de gener. animal. cap. 5. & refert Licetus d. lib. 2. cap. 68. Illud autem est advertendum, quod si feræ speciei diversæ simul coeant, aliquando ex earum coitu nascitur animal tertiæ speciei abque monstruositate; videlicet quando genitores non admodum discrepant inter se quo ad naturam, & semina utriusque congrua proportionem coadunantur; ut fit, dum ex Equo, & Asina vel ex Asino, & Equa nascitur mulus, vel ex cane, & lupo generatur lynx. Quod si valde sint discrepantes bestię quò ad naturam, & semina belluina valde sint inter se incongrua; tunc nascuntur Monstra; ut ex feris africanis Pantheris, Leopardis, Tigribus, & aliis; circa quæ non est nobis opus immorari, cum ea sint expertia baptismi, & de eis videndus Scottus in *sua Physica Curiosa toto libro VIII.* in quo de singulis animalibus terrestribus luculentissimè agit. Et eruditè Licetus d. lib. 2. cap. 68.

DECISIO LI.

ARGUMENTUM.

Proponit præfens Decisio, quasi monstra, diversarum Mulierum monstruosa exempla: at præcipuè plurium, quæ virtute, ac Sapientia coruscarunt. Et aliarum, quæ vitioſæ, vaſtræque fuerunt. Tandem dat decem Regulas observandas pro baptismis monstrorum.

SUMMARIUM.

- 1 Mulier, quæ contraxit 22. Matrimonia.
- 2 Mulieres Barbatae.
- 3 Mulieres doctriſe, ac sapientia illustres.
- 4 Mulieres vaſtræ, & vitioſæ. Aliæ audientes Confessiones Sacramentales.
- 5 Regula servanda pro baptizandis Monstris.

Hæc esse deberet finis hujus tractatus de Monstris; verum quia videtur esse magnum Monstrum reperire aliquam mulierem præditam insigni virtute, vel qualitate; idcirco examinandum remanet.

DUBIUM XX.

De quibusdam mulieribus admirandis?

Pro conclusione eorum, quæ de Monstris hucusque retulimus, non pigeat notare aliqua admiranda circa mulieres, quas aliqui monstra naturæ (injuriōſè tamen) appellarunt. Scottus in *Physic. Cur. lib. 5.*

lib. 5. cap. 2. Quædam fuit mulier experta duo, & viginti Matrimonia. Cæd. Rhodigin lib. 14. cap. 8. Variis temporibus viſæ ſunt Mulieres Barbata. Licetus d. lib. 2. cap. 55. Scottus in *Phyſic. Cur. lib. 3. cap. 32. §. 2.* ubi narrat miraculum S. Liberatæ, alias *Uvilgeſortis* filia Regis Portugaliz, cujus eximia pulchritudine accenſus Pater, eam in uxorem ſibi copulare volebat, & deficiente quocunque humano auxilio, ad reprimendum carnalem, & mox inceſtuoſum futurum Patrem, & Maritum, recurrit ipſa ad Deum orans, ut à ſe pulchritudinem auferret, quod obtinuit. Barba enim hiſpida, & proluxa mentum illius, genæque contexuit undique. *Martyrol. Rom. 20. Julii.* Alia Virgo pulcherrima Abulenſis nomine Paula, ut à violente Amaliſio eam inſequentem liberaretur, ingreſſa Oratorium S. Laurentii petiit Divinam opem. En ſtatim oſitur in ejus maxillis, ac mento hiſpida Barba, ſicque ejus mutatur aſpectus, ut à laſcivo ibi intrante non cognosceretur; & inde intacta diſcederet, & Dei ſervitio incolumis ſe manciparet. Ita Hier. à Baſilicæ petri in *Ephemerid. Sacris. die 20. Februarii pag. 420.* Alia mulieres evaſerunt in litteris erudiſſimæ. *Amphiclaa* ſub Plotino Magiſtro. *Aſſypotea* diſcipula Platonis. *Cheubolina* filia unius de ſeptem Græciæ ſapientibus. *Cornelia* Africani uxor, & Mater Græchorum. *Damones* Pythagoræ filia. *Zenobia* Regina Palmirenotum. S. *Catharina Virgo, & Martyr*, & alia plurimæ, quas coacervat Scottus d. §. 3. Item *Laura Peronenſis*, quæ verſus Sapphicos compoſuit, Epistoſas, & Orationes, græco, atque latino Idiome ſcripſit. *Cassandra Fidelis* doctiſſima, quæ publicam in hac Urbe Patavina diſputatione edidit; & pulchrè verſus Lyricos compoſuit. Accedit *Oliva Sabucho* Hiſpana celebris in Medicina, de qua Leonardus à Capua *Diſc.* 31. pag. 31. Alias refert Scottus ubi ſuprà, quibus omnibus præeminet *Helena Cornelia* Nobilis Veneta hiſce diebus, omnibus ſcientiis, & linguis præfulgens, Doctorali Laureâ in noſtro Archigymnaſio Philoſophorum Patavino inſignita, & Angelicis moribus ornata. Subſequentur mulieres bellica fortitudine illuſtres tam antiquis, quàm modernis temporibus; ſed illis relictis laus noſtra tendat in illas, quæ hic Patavii præcipuè de familiis nobilibus Deum timent, Sacramenta Eccleſiæ frequentant, à mundanis ornatibus aſtinent, & Doctrinam Chriſtianam tenero affectu filiolas pauperes edocent; quia de his rectè dictum eſt: *Mulier timens Deum ipſa laudabitur. Prov. 31. Et Fundamenta æterna ſuper petram ſolidam; & mandata Dei in Corde mulieris Sanctæ. Eccl. 26.* Quia aliarum mulierum ſapientia, ac cœleſti doctrina coruſcantium noſitiam habere cupit, legat ſcripturam R. P. M. Hier. Gratiani Carmelitæ Diſcalceati poſitam in fine operum S. Tereliæ, poſt *Sententiarium ejusdem Sanctæ. pag. mihi 308. & 309.* ubi plurium doctiſſimarum Mulierum relationem facit.

Porro propriiſſimè inter Monſtra referendæ veniunt Mulieres illæ vaſæ, & vitioſæ, de quibus exempla adducit Barboſa in *Votis Conſultivis tom. 1. lib. 2. Voto XLX. num. 49. & 50.* ibi à ſtudioſis legenda. Prout etiam Mulieres illæ, quæ in Regione Mengrelia (quæ eſt antiqua Colchis) anno 1614. audiebant Sacramentalium Confeſſiones, & alia Sacramenta Eccleſiæ miniſtrabant, ut noviffimè notat Illuſtriſſimus, ac Reverendiſſimus Epiſcopus Baptagiſinus in ſuis aureis Annalibus *Sacerdotis, & Imperii d. Anno 1614. num. 28. pag. 243.*

Revertamur modò ad reſolutionem noſtri caſus
Doct. Clericali Tom. 1. Lib. 1.

conſcientiæ; in quo quaeritur, *Quid agendum à Parrocho, dum vocatur ad baptizandum Monſtrum?* Nam pro reſolutione dantur Sequentes Regulæ.

Prima. Quando certò conſtat, monſtrum ſub humana forma, quantumvis monſtroſa, eſſe præditum anima rationali, baptizari poteſt, ac debet, etiamſi conceptum fuiſſet ex muliere ſuccuba, & dæmone incubo, eſt enim capax gratiæ baptiſmalis, & peccato originali ſædatum.

Secunda. Si dubitatur, an præditum ſit Monſtrum anima rationali, baptizari poteſt ſub conditione. *Si es homo, ego te baptizo, &c.*

Tertia. Quando Monſtrum eſt bicorpor, & ſunt duo capita, vel duo peſtora, duplici baptiſmo eſt opus, ſi æqualia ſint; quòd ſi unum caput eſſet inferius, ſuper eo ſub conditione fiat baptiſmus.

Quarta. Tutiùs eſt in prædicto caſu facere duo baptiſmata ſeparata, quàm unico baptiſmate Monſtrum bicorpor ablueri.

Quinta. Androgyni, ſeu Hermaphroditiæ abſque dubio baptizandi ſunt.

Sexta. Pariter ſunt baptiſmo digni, naſcentes cum monſtroſitate in aliqua parte corporis, nempe caudati, auriti, aſtoni, brachiſtoni, elingues, & monoculi.

Septima. De Acephaliſ major eſt difficultas; ideò conſulendi Medici, & obſervandi motus, & ſigna ad dignoſcendum, an inſit Anima rationalis.

Oſtava. Monſtra in corpore humano habentia caput belluinū ſunt veri homines, & ideò baptizanda; ut diximus de *Cynocephaliſ dub. 5.* Et ſi dubium ſit de anima rationali, baptiſmus detur ſub conditione.

Nona. Centauri, Hippocentauri, Onocentauri, Satyri, Tritones, Nereides, Sirenes, & ſimilia antropomorpha monſtra non veniunt baptizanda; niſi facta adulta talia ſigna darent intellectus, & rationis, ut animam rationalem poſſidere crederentur, quo caſu ſub conditione poſſent baptizari.

Decima. Partus effuſi à beſtia copulata cum viro; vel à muliere copulata cum beſtia, juxta ſententiam Scotti, non ſunt baptizandi, quia in utroque caſu ob diverſitatem ſeminis homo generari non poteſt. Sed quia in *dub. 16.* diximus eſſe valde notandum, quòd mulier compreſſa à beſtia poteſt generare monſtrum ex præcedenti ſemine humano forſan recepto, vel poſt beſtialitatem commiſſam ſtatim recipiendo ex coitu cum viro; ideò etiam in hoc opus eſt multa prudentia in Parochiſ, ut obſervent, an ſint indicia ſufficientia animæ rationalis in ipſo Monſtro; tunc enim poterunt illud baptizare ſub conditione ex Poſſevin. de *Offic. Curati cap. 6. num. ult.* Gobatto de *Baptiſm. tract. 2. à num. 274. uſque 285.* Laymanno *lib. 5. tract. 2. cap. 6. n. 13.* Maſtrio in *Theolog. Mor. diſp. 17. num. 42.* & ex Scottò in *d. ſua Phyſica lib. 5. in Appendic. cap. 4.* qui, ſi caſus occurrerent, eſſet conſulendus, præter alios Moraliftas, & Rituale Romanum in *Rubric. de Baptiſmo*; quibus addo Eminentiff. Cardin. de Lauræa de *Baptiſmo diſp. 15. num. 42.*

DECISIO LII.

ARGUMENTUM.

Diſcutitur curioſus caſus; An Mulier Hæbreâ gravida fugiens è ſtabulo Judæorum ob deſiderium fidei Chriſtianæ, & interempta à Judæo eam inſequentem, ſalva ſit unà cum prole, & tradenda Eccleſiaſticæ Sepulturæ? *Hiſtoriæ, & exempla de odio Judæorum in Chriſtianos.*

L 2

S U M.

SUMMARIUM.

- 1 Volitionis, ac Nolationis quale sit neutrum?
- 2 Fides ore consistenda, non solo corde tenenda.
- 3 Occisi in odium fidei sunt Martyres baptizati in eorum sanguine.
- 4 Voluntatis vera signa qua sint?
- 5 Judei idem agere student cum Christianis, ac Diabolus cum maleficis.
- 6 Judei cujusdam Votum occidendi octo Christianos.
- 7 Confessio fidei fieri potest voce, scripto, facto.

Corollarii loco pro conclusione tractatus Sacramenti Baptismi, venit discutiendus sequens ultimus Casus. *Hebraeam Mulierem gravidam, fidei Christiana cupidam, è stabulo Judæorum ausugientem, perfidus Sabbatharius insequitur, & stylo ferreo percussam interimit. Queritur, an sit habenda tanquam baptizata? & ipsi, ac factus debeat Ecclesiastica Sepultura?*

Disputationis gratia nonnulli dixerunt, utrumque posse negari: Nam *Primo* hæc mulier hebræa, cupida fidei Christianæ, non videtur habuisse absolutam voluntatem, sed tale quale desiderium fidei Christianæ; quod est quid neutrum inter volitionem, & nolationem. Sed qui nec consentit, nec dissentit, & neutro modo se habet, atque est adultus, non est capax Sacramenti. Scottus in 4. d. 4. q. 4. l. Eminentiss. Cardin. de Lauræa in 4. Sent. tom. 1. de Sacrament. in genere disp. 11. num. 22. Ergo prædicta mulier non erit habenda tanquam baptizata, & per consequens neque ipsi, neque tertiandanda erit Ecclesiastica Sepultura. *Secundo*, & quando etiam hæc mulier habuisset in corde suo absolutam voluntatem fidei Christianæ, necesse erat, ut eam ore confiteretur, & explicite peteret baptismum; nam, ut ait Apostolus ad Rom. 10. Corde creditur ad iustitiam, ore autem confessio fit ad salutem. Ubi Glossa interlinearis, Ore, ait, post cordis fidem, alias non valet: nam paulo ante dixerat, si confitearis Dominum Jesum Christum, & in corde credideris, salvus eris. Hinc Theodoretus super eod. cap. 10. ad Rom. scripsit? Utrisque enim opus est, & Fide vera, ac firma: confessione libera, ut coronetur fidei certitudo. Lingua clara, insignisque reddatur, audacter veritatem prædicans. Sed hebræa ipsa nullam externam confessionem fidei fecit; quam si habuit in corde, occultam retinuit; & potuit aufugere è stabulo Judæorum etiam ex causa humana, puta ex malis tractamentis sibi factis è marito sabbathario. Ergo neque habenda, ut Christiana, neque concedenda Ecclesiastica Sepultura.

In contrarium tamen stat Veritas; nam & ipsa Mulier, & infans in ejus utero existens baptizati sunt baptismo Sanguinis, & dicuntur Martyres, quia in odium fidei fuerunt à perfido sabbathario interempti. S. Thom. 2. 2. q. 124. art. 1. ad Primum Sylvest. in Verb. Baptismus 1. num. 2. ex Paludan. & aliis. Cardin. Tol. lib. 2. cap. 22. num. 7. Anton Volpi in Resolut. Moralib. Verb. Baptismus resol. 3. n. 3. Narbona de Aetate quest. 2. n. 19. & ideo per Martyrium deletum est peccatum originale à Matre, & ejus prole; nec non actualia ab ipsa Matre; idem remissa omnis poena, & animabus earum apertus Paradisus, ut probavimus supra Decis. XXVII. n. 8. de quatuor gradibus Martyrii ex doctrina Valquez. tom. 2. in 3. p. disput. 153. cap. 7. Maltrii in Theo-

log. Moral. disput. 17. num. 7. & Gobati de Baptismo tract. 2. num. 612. Et ideo absque dubio prædicta Hebræa haberi debet tanquam verè baptizata, una cum infante, baptismo Sanguinis, Bonacina de Sacram. disput. 2. quest. 1. punct. 1. propos. 2. per totam. Fernandez part. 3. cap. 2. §. 1. num. 1. & 4. Victor. in addit. ad Tol. lib. 2. cap. 18. litter. F. & cæteris magis eruditè Eminentiss. Cardin. de Lauræa de Baptismo disput. 13. à num. 48. & seqq. ubi auctoritates plurimæ Sanctorum Patrum, & illud Evangelii Marc. 8. Qui perdidit animam suam propter me, & Evangelium, salvam faciet eam. Imò Sylvest. d. Ver. Baptismus 1. num. 2. tenet, quòd etiam si Mater ex violentia sabbatharii non moretur, sed tantummodo infans periret per abortum, esset Martyr, baptizatus baptismo Sanguinis, tanquam devivens in odium fidei; quod est notatu valde dignum.

Neque subsistunt motiva considerata in contrarium, quæ facile resolvuntur: *Primum* enim, quòd non habuerit absolutam voluntatem, sed tale quale desiderium, quasi quid medium inter volitionem, & nolationem; est omnino falsum; nam si ejus desiderium fuisset inefficax; & se habuisset neutro modo, neque consentiens, neque dissentiens non ausugisset è stabulo Judæorum; quæ quidem fuga denotat absolutam voluntatē recipiendi Baptismi, & profitēdi fidē Christianam; nam Voluntas volens, seu intendens finem aliquem efficaciter, cognoscitur ex volitione mediorum, quæ sunt necessaria ad consequendum illum finem. Eminentiss. Cardin. de Lauræa de Sacrament. in genere disput. 3. num. 42. Sed inter media necessaria pro obtinendo baptismo, & profitenda fide Christiana in hac muliere Hebræa unum principale est fugere è manibus Judæorum, & relinquere omnia, quæ possidet, ut sequatur Christum; quandoquidem si quis ex Judæis cognoscatur ab ipsis propensus ad Christianam fidem, ita vinculis mancipatur, & arctæ custodiæ includitur ut neminem viventium possit amplius videre, aut alloqui; ut mihi retulerunt Neophyti ab Eminentissimo Nostro Præsule unda salutari regenerati; & notat Julius Maurocenus Venerus, olim Rabbini, nunc fidelissimus Christianus in suo opere Via della fede monstrata à gl' Hebrei Impressio Typis Romæ anno 1683. in quo opere part. 3. cap. 12. agit de Odio Hebræorum erga nos Christianos, & advertit, ex præceptis libri Talmud, & documentis Rabbinarum, Judæos teneri in nihilo nos Christianos juvare; imò si nos in aliquo periculo vitæ reperirent, obligatos esse, impetum facere, & nosmet in præcipitum impellere, subdēns lepidam similitudinem; videlicet, Sabbatharios agere nobiscum eodem modo, quo dæmones se gerunt cum Strygibus, & maleficis, quibus servitute quidem præstant, famulantur, res gratas subministrant; at semper in corde intendunt ruinam, & damnationem eorundem Maleficorum, atque Strygum. Ita faciunt Judæi: obsequuntur Christianis exterius, sed interius semper capiunt interitum, & ruinam nostram. Narravit mihi Vir nobilis, Judæum quemdam Ferrariæ ob infirmitatem vovisse, si sanaretur, occidere octo Christianos. Factus sanus cepit impium votum adimplere. Sed antequam ad octavum homicidium perveniret, denunciatus, captus, confessus impietatem suam, fuit in furca suspensus. Et quia stantem in scala furcarum alius Judæus manu elata, illum ad moriendum in Judaismo confortatus

fortatus est, Cardinalis Legatus hunc alium Judæum denunciatum carceri mancipare fecit, & decem millibus Scurorum multavit, quibus Campanile Ecclesiæ Cathedralis restauratum fuit. Ergo prædicta Mulier Hebræa habuit absolutam voluntatem baptismi; cuius causa cum fuerit Stylo ferreo interempta, dicitur Martyr; & baptismo Sanguinis baptizata. Emin. Cardin. de Lauræa de Baptismo disp. 13. num. 49. & per consequens tam Matri, quam foris debetur Ecclesiastica Sepultura. Idem Eminen. Cardin. de Lauræa in tract. de Martyrio disp. 20. n. 311. Sylvester, Volpi, Narbona, & alii supra citati.

Secundum motivum contrarium pariter non subsistit: quod scilicet hæc mulier non fuerit explicitè confessa fidem Christianam, & non petierit baptismum. Nam respondetur, Confessionem fidei Christianæ, & petitionem baptismi tripliciter fieri posse, voce, scripto, & facto. Eminent. Card. de

Lauræa de fide in 3. Sent. p. 2. disp. 11. n. 4. & seqq. ubi n. 11. subdit inter alia facta, quibus confitemur fidem Catholicam, & baptismum petimus, præcipuum esse mortem subire, prout plerique Sancti Martyres fecerunt, juxta illud, quod Apostolus scribit ad Hebr. cap. 11. Sancti per fidem operati sunt justitiam &c. Lapidati sunt, scissi sunt, tentati sunt, in occisione gladii mortui sunt. Cum igitur hæc Hebræa mulier subierit mortem sibi illatam in odium fidei à per fido Judæo, eò quia aufugerit ex ejus stabulo cupida fidei Christianæ, censetur sufficienter confessa ipsam fidem, tolerando mortem, & sanguinem fundendo, in quo fuit baptizata in terris, & in cælis, sorte felicissima una cum suo infante coronata. De odio, & perfidia Judæorum in Christianos legantur exempla apud Joan. Baptist. Mathæol. in Sylva Histor. part. 1. lib. 2. cap. 1. tit. 7. ultra supradictum cap. 12. part. 3. Julii Mauroceni in ejus libro: Via della Fede monstrata à gl' Hebrei.

DE SACRAMENTO CONFIRMATIONIS.

DECISIO LIII.

ARGUMENTUM.

Referuntur diversa nomina, quibus nuncupatur Sacramentum Confirmationis. Traditur ejus existentia, institutio, & definitio. Notantur variae manuum impositiones, ac Unctiones Sacrae in Ecclesia.

SUMMARIUM.

- 1 Confirmationis Sacramenti nomina plura. Et quæ?
- 2 Manuum impositio multiplex in Scriptura Sacra. Et quæ?
- 3 Hæretici qui negarunt Sacramentum Confirmationis.
- 4 Existentia Sacramenti Confirmationis.
- 5 Ejus institutio quando facta?
- 6 Christum cur consecraretur in feria Quinta Cena Domini?
- 7 Descriptio Sacramenti Confirmationis duplex.
- 8 Unctiones Sacrae in Ecclesia decem. Et quæ?

Nunc accedamus ad explicationem Sacramenti Confirmationis, quod olim dabatur statim post Baptismum, & nunc dari non potest nisi iis, qui sunt baptizati. Itaque in primis, & ante omnia videamus, Quid sit Sacramentum Confirmationis? Pro intelligentia studiosi à Clero præmiserunt: Confirmationis Sacramentum pluribus nominibus nuncupari per SS. Patres; nam à S. Clemente vocatur Confessionis Confirmatio. A S. Cornelio Papa Sigillum Domini. A S. Cypriano Signaculum Domini. A S. Dionisio Areopagita. *τὸ σφραγισμὸν* id est, Persestio. A D. Ambrosio Signaculum Spirituale. A Græcis *μυστήριον*, id est Unctio, quam dictionem Arabes corrupte *Mairum*; Melitenses verò Magis ad græcam dictionem accedentes *Miru* appellant; propriè autem dicitur *Χρισμῶν* à nomine Christi, id est Unctus, quia Sacerdotes, & Reges ungebantur, ipse autem fortitus est utramque Unctionem in primo instan-

ti suæ Sacratissimæ Incarnationis, id est Summum Sacerdotium, & Imperium absque fine; & nunc fideles omnes unctione Chrismatis consecrantur, quia membra sunt æterni Sacerdotis, & Regis. cap. Cum venisset. §. Quia verò. De Sac. Unct. Sed observat Magnus in Hierolex. Verb. Christum quod à S. Augustino vocatur Manus impositio, juxta illud Apostolorum: Tunc imponebant manus super illos, & accipiebant Spiritum Sanctum. Act. 8. 17. Porro manus impositio fiebat in Scriptura ad diversos effectus, videlicet vel ad expellendas infirmitates: Super agros manus imponebant, & bene habebant Marc. ult. 18. ad Exemplum cælestis Medici, qui singulis manus imponens curabat eos. Luc. 4. 48. vel ad dandam benedictionem; sic Jacob benedicturus duos filios Joseph extendens manum dexteram posuit super caput Ephraim minoris fratris, sinistram autem super caput Manasse, qui major natus erat. Gen. 48. 14. & Redemptori nostro oblatis sunt ei parvuli, ut manus eis imponeret, & oraret. Matth. 19. 13. id est, ut eos benediceret, ut ex S. Hieron. & Ansel. notat Gonet tom. 5. disp. 6. n. 17. Vel ad designandos, qui Arcæ Domini servirent, ponent filii Israel manus super eos. Num. 8. 10. Vel ad testificandum alicujus delictum, ut luxuriosi senes fecerunt cum pudica Susanna, deducta in judicium coram populo; qui posuerunt manus suas super caput ejus. Dan. 13. 34. Vel ad collocationem ordinum deliquandam, ut agebat Apostolus ad discipulum suum: Noli negligere gratiam, quæ in te est; quæ data est tibi per prophetiam cum impositione manuum Presbyteri. 1. Tim. 4. 14. Undè formidandum monitum ad omnes Episcopos, quod idem Apostolus dedit ad eundem Timotheum: Manus citò nemini imposueris. 1. Tim. 5. 22. Vel ad reconciliandos peccatores, aut hæreticos revertentes ad Ecclesiam. Emin. Cardin. de Lauræa de Sacram. Confir. disp. 2. num. 113. & per antonomasiam Impositio manuum significat Sacramentum Confirmationis, per quod nunc datur invisibiliter Spiritus Sanctus, qui tempore Apostolorum per eorum manuum impositionem dabatur visibiliter; & dicitur Confirmatio ab effectu, quia confirmat baptizatum ad confitendum cum constantia fidem Christi. Pax Jordan. lib. 3. tit. 2. n. 1. Gobat. in Experim.